

OGLEDALO PRAVDE

Biskupski ordinarijat u Mostaru
o navodnim ukazanjima i porukama
u Međugorju

Priredio
Don Dražen Kutleša

Mostar, 2001.

BISKUPSKI ORDINARIJAT MOSTAR
OGLEDALO PRAVDE

Priprema i slog:
Don Dražen Kutleša

Na naslovnoj stranici:
Djevica s Djetetom

Dar Pape Leona XIII.
prigodom blagoslova
Crkve Marijina Rođenja
u Trebinju, 1884.
uzdignute na rang Katedrale
Trebinjske biskupije
1984.

Izdavač: Biskupski ordinarijat Mostar
Ulica biskupa Čule bb, 88000 Mostar
Naklada: 3000 primjeraka
Tisak: Hercegtisak, Široki Brijeg
Za tiskaru: Tihomir Kujundžić

KAZALO

Riječ priređivača.....	9
Bezgrješna – uznesena.....	10
Predgovor.....	11
U Međugorju prije 20 godina	16
"VIDIOCI"	19
Vicka Ivanković.....	21
Mirjana Dragičević	24
Marija Pavlović.....	28
Ivan Dragičević.....	33
Ivanka Ivanković	36
Jakov Čolo	37
IZRAVNO UKLJUČENI U MEĐUGORSKA ZBIVANJA	39
Biskup Pavao Žanić	41
Izjava mostarskog biskupa o Međugorju.....	47
Fra Jozo Zovko	51
Fra Tomislav Vlašić.....	55
Fra Slavko Barbarić	59
Fra Leonard Oreč.....	63
René Laurentin	66
"PORUKE"	73
Biskup "kriv", fratri "pravi"	75
Biskup se nema za što ispričavati	81
Biskup mora povjerovati	83
Hitno obraćenje Međugorju.....	87
Poruke s obzirom na dva hotela.....	94
Veliki znak - veliki uzmak.....	102

Poruke nedolične Gospina imena	109
"Poruke" Međugorju i svijetu	128
Jesu li sve vjere jednake?	135
ČLANCI, OSVRTI, RAZGOVORI	139
GODINA 1992.....	141
Istina je velika, i pobijedit će.....	141
Nesporazumi oko "ukazanja"	142
GODINA 1993.....	143
Dva vida izjave	143
Jasno i jednosmisleno	145
Pobjeda istine.....	146
Jasan stav	148
GODINA 1994.....	152
Biskup provincijalki	152
Ima li Gospe u Međugorju?	154
Lažni Papin delegat	155
Zadarska izjava vrijedi!	157
Hrvatski i međugorski jezik.....	160
Priče za naivne.....	163
Nekad povlastice sada opomene.....	166
GODINA 1995.....	167
Nemir u oazi mira?	167
Sažeto rečeno	172
Nije tako!	174
Filmske neistine	177
Fikcija	179
Nije biskup nego nadbiskup	181
Kriteriji za prosuđivanje ukazanja.....	182

GODINA 1996.....	202
Kritike o infantilnu filmu.....	202
Intervjui bez orijentira	207
Udruga bez odobrenja.....	208
Nije Međugorje "svetište Kraljice mira"	209
Crkva zabranjuje službena hodočašća u Međugorje	214
Istinom po neistini	216
Nuncij poriče	217
Biskupska konferencija BiH o "hodočašćima" u Međugorje	218
 GODINA 1997.....	 219
Kancelar Grafenaueru.....	219
Nema službenih hodočašća.....	221
Kakvi su ovo "plodovi"?.....	224
Papa Kraljici mira u Hrasnu	227
Biskupska konferencija ne preporučuje.....	231
Ni Sveta Stolica ne preporučuje	233
"Obljetnica ukazanja" bez Ordinarija	239
Preokret u Međugorju?	245
Odbor "Kraljice mira".....	247
Kad se dr. Letica zaleti... ..	258
Čapljinska "krizma" i međugorska "karizma"	260
"Ukazanja" po duhaništu i kukurizištu	262
Otvoren konačnu pravorijeku	263
 GODINA 1998.....	 265
Rebićeva egzegeza međugorskih "poruka"	265
"Ukazanja" bez solidna temelja vjere	268
Sveti Otac ne ide u privatno hodočašće.....	270
Nema "ukazanja" u crkvenim prostorijama.....	271
Manipulacija pastirskim potpisima.....	273
Privatni pohodi nevjerodostojnim ukazanjima	276
Vjera i praznovjerje	279

GODINA 1999.....	281
Iz izvješća <i>Ad Limina Apostolorum</i>	281
Iz neobjavljena razgovora s <i>Vjesnikom</i>	282
Što bi Papa rekao međugorskom župniku?.....	285
U istini i ljubavi	288
 GODINA 2000.....	 290
Dva fenomena.....	290
<i>Cenaculum</i> bez potvrde i dozvole	291
Na Bezgrješno Srce Marijino	293
Dva zahtjeva	298
 GODINA 2001.....	 299
Tko koga ranjava?	299
Kada jednom popusti... ..	302
Tako prolazi	305
Novinarska senzacija	305
Kriste, budi naša sreća!.....	308
Papa dolazi na poziv	312
 ZAKLJUČAK.....	 313
Popis imena.....	315

RIJEČ PRIREĐIVAČA

Po nalogu mjesnoga biskupa msgr. Ratka Perića nastojao sam skupiti i kompjutorski prirediti razne izjave, priopćenja, komentare i studije u vezi s međugorskim pojavama, koje je potpisivao bilo koji službenik Ordinarijata u proteklom razdoblju. Napisi su se pojavljivali u različitim časopisima: *Crkvi na Kamenu*, *Vrhbosni*, *Vrhbosnensia*, *Radio Vatikanu*, *Glasu Koncila*, *Trnu*, *Danasu*, *Hrvatskom listu*, *Slobodnoj Dalmaciji*, *Vjesniku*..., i nekim inozemnim listovima, a neki se prvi put ovdje objelodanjuju. Iza svakoga teksta označeno je zvjezdicom u kojem je listu objavljeno. Dijecezanski je biskup sa svojim suradnicima: generalnim vikarom, kancelarom, tajnikom, zatim s urednikom *Crkve na kamenu* i s urednikom *Katoličkoga informativnog ureda* reagirao na značajnije napise i pisma o međugorskim događajima, koja ovdje uvezujemo u monografiju da se nađu na okupu radi uvida u stav Biskupskog ordinarijata i radi onih koji su zainteresirani da te fenomene procjenjuju onako kako ih mjerodavne osobe u Crkvi proučavaju i tumače.

Nakon prezentacije šestero "vidjelaca" predstavljeni su biskup Pavao Žanić, s jedne strane, kao odgovorni u prosuđivanju takvih zbivanja, i neki oci franjevci, pastoralni djelatnici u Međugorju, te još poneki podupiratelj međugorskih fenomena, s druge strane. Potom je dan prostor najrazličitijim "porukama" s kratkim osvrtom i komentarom Ordinarijata nakon gotovo svakoga takva "viđenja" ili "poruke".

Učinilo nam se potom najprikladnije slijediti članke, priopćenja i odgovore pojedinih godišta, nakon posljednje službene izjave Biskupske konferencije u Zadru, 10. travnja 1991. godine, do danas.

Mostar, na svetkovinu Bezgrješne, 8. prosinca 2001.

Don Dražen Kutleša

BEZGRJEŠNA – UZNESENA

*Nepokolebljivo **ispovijedamo** da je svemogući Bog u svojoj premudroj Promisli, Djevicu Mariju iz Nazareta, očuvavši je bezgrješnom od trenutka njezina začeća, odredio za zemaljsku Majku svomu Jedinorođenom utjelovljenom Sinu.*

On je Nju, vazda Djevicu, koja je začela po Duhom Svetom i rodila njegova Vječnoga Sina, Krista Isusa, učinio Bogomajkom.

Gospodin je Isus na križu svoju Majku predao Ivanu i svima nama za našu duhovnu majku. Ona je, proživjevši ovaj mukotrpni zemaljski tijek, u posebnu supatništvu sa svojim Sinom, bila po posebnoj Božjoj povlastici, dušom i tijelom, uznesena u nebesku slavu.

***Vjerujemo** također da je Blažena Gospa, Bezgrješna, Djevica, Bogorodica i Uznesena, najmoćnija Zagovornica nas ljudi kod nebeskoga Prijestolja. I da se po Božjem dopuštenju i poslanju može ukazati na ovome svijetu, kao što je to više puta u povijesti kršćanstva priznato i prihvaćeno, a crkvene mjerodavne vlasti odobrile kao javno štovanje. Držimo zajedno sa Svetom Crkvom da i najautentičnije poruke iz takvih privatnih ukazanja ne ulaze u polog kršćanske svete vjere i Objave i kao takve ne obvezuju nijednoga vjernika u savjesti. Sve se takve poruke prihvaćaju "ljudskom vjerom", ako se dokažu "pobožno vjerodostojnima". Molitveno i pouzdano izgovaramo svaki naslov, privilegij i zaziv, kojim Katolička Crkva časti Presvetu Djevicu Bogorodicu u njezinim litanijama: od "Sveta Marijo" preko naslova "Ogledalo Pravde", "Prijestolje Mudrosti", "Zdravlje Bolesnih" do "Kraljice mira"!*

PREDGOVOR

Biskupski se ordinarijat u Mostaru više puta i na više načina javno i napismeno oglašavao u vezi s međugorskim pojavama, počevši od kolovoza 1981.

Prije nekoliko godina izišla je knjiga s naslovom *Prijestolje Mudrosti*, pod zazivom koji se pridaje Blaženoj Djevici Mariji u njezinim lauretanskim litanijama. Ovdje za naslov uzimamo jedan drugi Gospin litanijski zaziv: *Ogledalo Pravde*. U Knjizi *Mudrosti* čitamo o Božanskoj Mudrosti:

*"Ona je odsjev vječne svjetlosti,
i zrcalo čisto djela Božjeg,
a i slika dobrote njegove" (7,26).*

Eto te tri riječi: odsjev, zrcalo i slika jesu Ogledalo, a svjetlost, djelo i dobrota jesu Pravednost Božja. Djevica je Marija u Očevu planu, začinjući po Duhu Svetomu i rađajući Sina Božjega, Krista Gospodina, po posebnoj povlastici Božjoj bila očuvana od ljage iskonskoga grijeha, i živjela bez grijeha kao čisto, prečisto ogledalo Božje dobrote, svjetlosti i pravednosti. Zato smo ovoj knjizi dali naslov *Ogledalo Pravde* jer želimo istaknuti da je Blažena Djevica Marija za nas vjernike čisto Ogledalo Božje pravednosti, i ne smijemo dopustiti da ga u našoj crkvenoj nauci i pobožnosti ikakva mrlja ukalja ili zemaljski interes zlorabi. Ovdje donosimo činjenice, takozvane poruke i navodna ukazanja koja odudaraju od istinitosti, autentičnosti i vjerodostojnosti. Čineći tako, smatramo da iskazujemo dužnu i sinovsku čast Blaženoj Gospi, Ogledalu Pravde.

U vezi s međugorskim događajima tajnik Kongregacije za nauk vjere osvrnuo se na dopis biskupa na otoku Reunionu, 26. svibnja 1998. U pismu kaže:

*Preuzvišeni,
pismom od 1. siječnja 1998. Vi se dostavili ovom Uredu
razna pitanja koja se odnose na stajalište Svete Stolice i*

mostarskoga biskupa s obzirom na takozvana 'ukazanja' u Međugorju, na privatna hodočašća i na dušobrižništvo vjernika koji idu u ono mjesto.

S tim u vezi - iako smatram nemogućim odgovoriti na svako pitanje koje ste Vi, Preuzvišeni, postavili - moram prije svega precizirati da nije običaj Svete Stolicе zauzimati, u prvome stupnju, vlastito stajalište s obzirom na navodne nadnaravne pojave. Stoga ovaj se Ured s obzirom na ono što se odnosi na vjerodostojnost tih 'ukazanja', jednostavno drži onoga što su biskupi bivše Jugoslavije odredili u svojoj Izjavi u Zadru, 10. travnja 1991...'Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama.' Nakon podjele Jugoslavije u različite nezavisne države, pripadalo bi sada članovima Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine da, eventualno, preuzmu slučaj u ispitivanje i da izdaju, ako ureba, nove izjave.

Ono što je preuzvišeni gospodin msgr. Perić ustvrdio u svome pismu generalnom tajništvu 'Famille Chrétienne', izjavljujući: 'moje je uvjerenje i stajalište ne samo Non constat de supernaturalitate, nego i ono: Constat de non supernaturalitate međugorskih ukazanja ili objava', mora se promatrati kao izraz osobnoga uvjerenja mostarskoga biskupa, koji, kao mjesni ordinarij, uvijek ima pravo izraziti ono što jest i ostaje njegovo osobno mišljenje.

Napokon, ono što se odnosi na hodočašća u Međugorje, koja se odvijaju na privatan način, ova Kongregacija smatra da su dopuštena pod uvjetom da ne budu promatrana kao ovjerovljenje događaja koja još traju i koja još iziskuju crkveno istraživanje.

U nadi da sam dao zadovoljavajući odgovor barem na glavna pitanja koja ste postavili ovoj Kongregaciji, molim Vas, Preuzvišeni, primite izraze mojih najodanijih osjećaja."¹

¹Dopis nadbiskupa T. BERTONE-a, tajnika Kongregacije za nauk vjere, br. 154/81-06419 msgr. Gilbertu Aubryju.

Isti tajnik Kongregacije, msgr. Bertone, u članku koji je najprije iznio pred mnoštvom biskupa, a zatim 2001. godine i objavio,² sažima neke zajedničke karakteristike u današnjim takozvanim ukazanjima. Dominantne značajke suvremenih "ukazanja" bile bi, prema tajniku Kongregacije, sljedeće:

Prvo, *povećanje i množenje* takvih fenomena, što se vjerojatno tumači padom racionalizma, pogrješnim traženjem tajne, površnom i neformiranom vjerom, zabrinutošću ili tjeskobom u rastu pred nepoznanicom budućnosti.

Drugo, *širenje* fenomena, iz biskupije u biskupije, iz zemlje u drugu zemlju, brže nego prije, duguje se naglašenoj činjenici masovnih pomagala priopćavanja. A kad se tomu doda pokretljivost samih "vidjelaca", koji su čas na jednom čas na drugom dijelu svijeta da prenesu ljudima svoje "nadnaravne poruke", onda se uloga medija još jače uočava.

Treće, *povezivanje* novih "ukazanja" i "poruka" s onima koje su negdje mjesne ili opće crkvene vlasti već priznale autentičnima.

Četvrto, *težnja* da se "poruke" smatraju "nadnaravnima" samo zato što ne sadrže doktrinarne zablude protiv vjere, nego se u njima čita poziv na molitvu, na obraćenje... U tome je osobito značajan poziv na "posljednja vremena", na apokalipsu.

Peto, *isticanje* samih "vidjelaca" kao protagonista. Pogotovo ako im se pridruži koji svećenik ili redovnik. Ima i "kleričkoga protagonizma". Klerik je pozvan da kod "vidjelaca" razlikuje duhove, procijeni što je što i komu što pripada.

Šesto, *formiranje* "pokreta" ili "udruga" povezanih s tim fenomenima. Postoje skupine vrlo vjernih pristaša (*fidelissimi*), pogotovo ako je na čelu skupine sam "vidjelac". Takvi osjećaju obvezu da vrše što jači pritisak na crkvene vlasti da zadobiju odobrenje i priznanje. U ponekom slučaju stav samih "pokreta"

²T. BERTONE, *Apparizioni e segni soprannaturali alla luce del magistero della Chiesa*, u: CONGREGAZIONE PER I VESCOVI, *Duc in altum*, Vatikan, 2001., str. 51-54.

povezanih s određenim "porukama" stvorio je problem zajedništva i crkvenoga života u dotičnoj zemlji odnosno u mjesnoj Crkvi.

Sedmo, *utjecaj* javnih glasila (knjiga, revija) koja su se specijalizirala za takozvane "nadnaravne" fenomene. Predstavljajući takve knjige ili časopise često se neopravdano služe Dekretom Svetoga Oficija od 15. studenoga 1966. s obzirom na dokinuće Indeksa ili Popisa zabranjenih knjiga da bi opravdali bespotrebnost crkvenog odobrenja. Takve publikacije imaju poseban učinak ako ih piše neki crkvenjak, osobito ako se radi o kakvu poznatu teologu. Tako se nastoji izbjeći sadašnje kanonsko zakonodavstvo s obzirom na odobrenje knjiga (usp. *kan.* 823, 827 § 3, 839).

Spomenuti dekret, ističe tajnik Kongregacije, odnosi se na dokinuće Popisa zabranjenih knjiga, ali ostala je moralna obveza da se ne šire i ne čitaju spisi koji škode vjeri i čudoređu (usp. *kann.* 823-824).

Osmo, neki su se biskupi tužili da ponekada ne samo laici istražitelji nego i crkvenjaci, stručnjaci u toj materiji, *idu u dotične biskupije* da podupru određene fenomene a da uopće nisu tražili informacije i dužna dopuštenja od mjesnoga biskupa.

Deveto, u mnogim slučajevima pristaše "vidjelaca" *nastoje* izigrati mjerodavnu mjesnu crkvenu vlast - bilo da ona nije sklona fenomenu ili drži razboritim da se o tome ne izjašnjava - smatrajući da ova nije kadra shvatiti vrijednost "poruka". U takvim slučajevima takvi istražitelji lako se obraćaju na Svetu Stolicu.

Deseto, iako se ponekada mogu uočiti nedostaci u stavovima dijecezanskih biskupa i njihovih suradnika, ne bi bilo pretjerano reći da se vidi određena pogibelj "*Crkve ukazanja*" (*Chiesa delle apparizioni*) koja ima nepovjerenja prema crkvenoj hijerarhiji, kao varijanta poznate opozicije "karizmatična Crkva - institucionalna Crkva". U takvim slučajevima nalazimo se ne toliko pred određenim ideološkim stavom koliko pred praktično življenim ponašanjem na koji utječe ponešto površna religioznost, oslabljeno crkveno zajedništvo i ne toliko duboka vjera, kojoj treba čudesnih znakova.

Nakon tih desetak karakteristika tajnik Kongregacije daje i određene upute, primjedbe i sugestije dijecezanskim biskupima po svijetu:

Prvo, poželjna je *veća razboritost* i oprez mjesnih ordinarija u ispitivanju takvih slučajeva, osobito kad se radi o dopuštenju javnoga štovanja i još više kad se možda oglašavaju o nadnaravnosti samih "ukazanja".

Drugo, prikladno bi bilo da dijecezanski biskupi, u slučajevima koji to zaslužuju, ustanove *dvije komisije* (jedna znanstveno-liječnička, druga teološka), koje se sastoje od stručnjaka, ističući uvijek odgovornost dotične crkvene vlasti (tj. mjesnog ordinarija, regionalne ili nacionalne biskupske konferencije).

Treće, biskupi bi isto tako trebali biti oprezni s obzirom na *odobrenje pokreta ili udruga* koje su povezane s pojavama "ukazanja". Kad se pojava, koja nadahnjuje takve pokrete, nije dogodila na terenu njihovih biskupija, biskupi bi trebali imati posebnu brigu da zatraže informacije od dotičnih mjesnih ordinarija gdje se fenomen dogodio.

Četvrto, biskupi bi morali pripaziti na svećenike koji prate protagoniste ili one koji su osobito upleteni u takve fenomene.

Peto, mjesni ordinariji ne bi smjeli zanemariti svoju zadaću da *bdiju nad publikacijama* koje raspravljaju o navodnim nadnaravnim fenomenima, u očitu odnosu prema vjeri i čudoređu.

Smatrali smo bitnim istaknuti, iako ne u doslovnu prijevodu, navedene točke tajnika Kongregacije za nauk vjere u *Predgovoru* ovoj publikaciji Biskupskog ordinarijata. Pozoran čitatelj lako će primijetiti da se većina spomenutih primjedaba i upozorenja može odnositi upravo na naše Međugorje: na takozvana ukazanja, na "udruge" povezane s tim "ukazanjima", na "vidioce", "medije", "pokrete", "poruke", "posjete", "protagoniste", "publikacije", pratitelje svećenike, propovjednike redovnike itd. Pa i na sugestije s obzirom na biskupe.

Ratko Perić, biskup

U MEĐUGORJU PRIJE 20 GODINA

Bio sam župnik na Hrasnu, nakon umirovljenja msgr. Stjepana Batinovića. Negdje u prvoj polovici kolovoza 1981. navrati se u župni stan don Ratko Perić, rektor Papinskoga hrvatskog zavoda sv. Jeronima u Rimu. Nije mogao biti na sprovodu pokojnoga don Stjepana (umro 18. srpnja 1981), pa došao pomoliti se na grobu svoga prijatelja i starijega brata. Došao je, naravno, posjetiti Kraljicu mira, svetište koje je na prijedlog župnika don Stjepana, na biskupijskoj razini, 1977. godine utemeljio msgr. Petar Čule, biskup mostarsko-duvanjski i apostolski upravitelj trebinjske biskupije. Uvečer u šetnji na Gradini pokraj Kraljice mira i u crkvenom dvorištu riječ po riječ, prebirući situaciju po Hercegovini, ne mogosmo ne dotaknuti i senzaciju koja se širila domovinom i svijetom o "ukazanjima" u Međugorju. Don Ratko zaželjše da sutradan pođemo u Međugorje, valjda svjestan da ga netko, kad se vrati u Rim, ne bi zaskočio pitanjem što je posrijedi, pa sramota, ako ne bude znao ništa odgovoriti. A sve se događa tu, pred kućom. Volio bi on osobno poći tamo, porazgovoriti sa svećenicima i vjernicima kako bi stekao izravan uvid u razne priče i novinske izvještaje. Ja baš nisam bio osobito voljan ići, moram pošteno priznati, ali, hajde, praviti ću mu društvo.

Pošli mi autom poslije jutarnje Mise i doručka. Putem razmjenjujemo razne vijesti, razgovaramo o "čudesima" koja se događaju, o različitim shvaćanjima odgovornih ljudi u Crkvi i društvu, o biskupovu stavu prema toj pojavi. Upita me, poznam li koga osobno u Međugorju. Bilo bi dobro porazgovoriti s običnim ljudima, koji zdravo seljački misle i kršćanski djecu odgajaju. Valjalo bi najprije posjetiti župni ured i pozdraviti župnika. Kako sam poznavao Dragu V., odlučismo posjetiti njegovu obitelj.

Bijasmo najprije u župnom uredu. Primi nas fra Zrinko Čuvalo, kapelan (preminuo 1. lipnja 1991).

"Fra Zrinko, je li se Tebi Gospa ijednom ukazala?" upita ga jedan od nas.

"Meni, brate, nije."

"Vjeruješ li da je drugima?"

"Više ne vjerujem nego vjerujem. Ali ja nastojim praviti red i mir da se sve odvija kako Bog zapovijeda." Ponudio nas je, čini mi se, rakijom i tanjurom grožđa i smokava. Rekosmo mu da bismo željeli otići u spomenute obitelji. Sretno bilo!

Nadosmo gotovo čitavu obitelj Draginu pred kućom. Nižu duhan. Bio je lijep kolovoški dan, a fin duhan tek ubran. Podsjeti me na tolike godine kada sam i sam brao i nizao duhan pod odrinom. Predstavih ja kolegu. Ponudiše nas pićem. Započe priča radi koje smo došli. Obraćamo se djevojkama koje spretno nižu list za listom:

"Jeste li vi, cure, bile na 'ukazanjima' i jeste li vidjele Gospu?" pitamo.

Bile jesmo na "ukazanjima", odgovaraju Dragine kćeri, ali mi nismo ništa vidjele, osim djece koja kažu da vide - Gospu. Djeca počnu moliti i mi s njima. Najednom zastanu i gledaju u nešto. Onda, usred Očenaša, kažu: "Evo je...". I: "Ode!" Mi buljimo onako u njih, a oni bulje u nešto ispred sebe. Djeca kažu da je to Gospa. Tumače nam kakva je, kako izgleda, u što je obučena. Ne govore da ima išta na nogama, je li bosa ili obućena. (Nas se dvojica zgledamo i međusobno došaptavamo: djevojke će nam točno prenijeti u kakvoj je nošnji "Gospa" bila, a hoće li što popamtiti što je rekla, nismo sigurni).

Nekako prvih dana bijaše ovako, nastavlja jedna od njih: nama su djeca rekla, ti vidioci, da im je Gospa poručila da dođu kao sutra navečer u 11 sati da će im se "ukazati" na brdu. Na kakvu brdu, po noći, Gospe draga? Nama je to bilo malo čudno, što jest – jest, a i kod kuće su nam govorili stariji: "Bože mi oprosti, kako vas Gospa zove u ova doba, posred noći?!" Ali nas pustili. Došao svijet sa svih strana. Netko ponio bateriju, netko

fenjer, netko ništa. Idemo mi gore, veremo se po onom kamenju, kad u neka doba netko od vidjelaca podiže glas: "Gasite baterije, Gospa se neće ukazati ako ne ugasite sva svjetla!" Kad je narod pogasio svjetla, čusmo kako vidioci rekoše: "Evo je...". I, tako, nekoliko trenutaka svatko šuti. Što ako je stvarno tu Gospa, misliš u sebi... I moliš se. Onda nam rekoše da će Gospa doći sutra isto tako po noći, oko ponoći.

Te mi sutradan o ponoći opet gore. Pustili nas i ovaj put roditelji. Došle mi gore na brdo. Sjede ljudi. Netko se moli, netko pjeva, netko šuti i puši. I tako, svijet ko svijet. Najednom netko zavika: "Gasite cigarete!" Neki neće da utrnu. "Ako ne ugasite cigarete, Gospa se neće ukazati", dočekaše. I, naravno, neki pogasiše, a neki stadoše vikati na one koji još neće da utrnu cigarete. I stvarno svi prestadoše pušiti...

Dok one to pričaju, gura me don Ratko i veli mi, a mogli su čuti i drugi:

"Don Luka, mogli bismo mi polako. Nema ti tu ništa autentičnoga! Tà nije Gospa naše osjetljivosti da joj smetaju - cigarete!"

Malo sam ga zaustavljao da čujemo još koju, jer su djevojke stvarno vrlo lijepo pričale, baš onako kako su doživjele, čule i vidjele, vjerujući i ne vjerujući u sva ta događanja. S jedne strane ne smiješ reći da ne vjeruješ Gospi, a opet ti čudno da ne može čudnije kako će Gospa tako postupati s fenjerima i cigaretama. Kako ćeš njoj, ako je ona, prigovarati što "vidioce" i narod s njima po noći nagoni po brdu, i to po hercegovačkom kršu, a opet vidiš da je to nešto mimo uobičajene ljudske pameti.

Otišli smo u Mostar pozdraviti biskupa Žanića. Ne nadosmo ga kod kuće. Bit će da je otišao u Rim!

Don Luka Pavlović

"VIDIOCI"

VICKA IVANKOVIĆ

Vicka, zvana i Vida, rođena je 3. rujna 1964. u Bijakovićima od oca Pere i majke Zlate. Najstarija je među "vidiocima". "Ukazanja" ima od 24. lipnja 1981. do danas. Svaki dan. Bilo je i pauza. A bilo je dana da je imala po dva, tri, četiri, pet i više "ukazanja". Tvrdila je svojedobno da će se pojava još dugo ukazivati. Spremna je i neumorna u kontaktiranju s desecima i stotinama znatiželjnika, prenoseći njihova pitanja "Gospi" i njezine odgovore radoznalima.

Njoj je međugorska pojava pričala svoj život od 7. siječnja 1983. do 10. travnja 1985., eto oko 850 dana.

S njom je povezana zagonetka s trima "dnevnici", jedno od zamršenijih pitanja u međugorskim zavrzlamama.¹ Ona se 1983. obratila Biskupskom ordinarijatu strojopisnim pismom, za koje je i sama priznala da ga nije pisala, a jest potpisala:

"Ovih dana sam saznala da se šire umnoženi ciklostrojem izvaci iz mog dnevnika kojeg isključivo pišem privatno za sebe od samoga početka ukazanja Bl. Djevice Marije na Crnici u župi Međugorje.

Ovim izjavljujem:

- 1. Da sam pisala svoj privatni dnevnik samo za sebe.*
- 2. Da me nikada nije nitko pitao ni usmeno ni pismeno za dozvolu da bi nešto objavljivao ili se s nečim poslužio iz dnevnika.*
- 3. Da nikad nisam nikome dopustila da umnaža ili širi izvatke iz mog dnevnika.*

Ovim izvješćujem svoga o. Biskupa dajući do znanja javnosti da sve što se širi i umnaža na bilo koji način kao tekst moga dnevnika jest teška indiskrecija i povreda mojih osnovnih

¹P. ŽANIĆ, Sudbina "Dnevnika ukazanja" Vike Ivanković iz Međugorja, 13. siječnja 1984.

prava na privatni dnevnik. Ujedno protestiram zbog svih tih zloupotreba tražeći od Vas puno razumjevanje i zaštitu.

Moleći za Vas, kao i za cijelu Crkvu, iskreno Vas pozdravljam

U Bijakovićima, 7. svibnja 1983.

Vicka Ivanković.²

Svu zamršenost oko dnevnika, jednoga, drugoga, trećega, privatnoga, koji je vodila sama Vicka ili njezina sestra, ili kroničar, uspio je razmrsiti N. Bulat.³

Vicka je povezana i s "porukama" neposlušnim franjevcima, mostarskim kapelanima, fra Ivici i fra Ivanu. Slovenski isusovac Radogost Grafenauer snimio je 1983. godine razgovor s Vickom, koji je i objavljen. Evo dio toga razgovora:

"Biskup je pozvan da sudi da li je to Gospa ili nije..." reče o. Grafenauer.

Vicka: Nek on sudi, ali ja znam da je Gospa.

Graf.: Crkva kaže da oni koji su sami u sebe sigurni, da je to baš znak da to Gospa nije...

Vicka: Kome je sumnjivo neka je, meni nije...

Graf.: To nije dobar znak... Ti si jednom rekla Biskupu, da bi on trebao više slušati Gospu nego li Papu...

Vicka: Jesam, jesam...

Graf.: To znači da bi Biskup trebao tebe više slušati nego Papu.

Vicka: Ne mene.

Graf.: Ali Biskup ne zna što je to i možda nije Gospa.

Vicka: Gospa... Gospa.

Graf.: Ti si Biskupu rekla da je kriv, a da ova dva (Vego i Prusina) nisu krivi da mogu obavljati svećeničke dužnosti (službe).

Vicka: Jesam.

²Izvorik na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

³N. BULAT, *Nepouzdanost izvora o događajima u Međugorju*, rukopis, 1986., str. 6-24. Cio rukopis ima 36 stranica, na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

Graf.: Mogu li ispovijedati, je li Gospa rekla?

Vicka: Jest.

Graf.: Ako je Gospa to rekla, a Papa kaže da ne smiju...

Vicka: Nek Papa govori, ja kažem onako kako jest.

Graf: Eto, to je da čovjek dođe do onoga: to nije Gospa...

Kad Papa rekne: ne smiju misiti, ne smiju ispovijedati, a Gospa rekne neka ispovijeda, neka misi, to ne može biti.

Vicka: Ja znam kako je u pravu (kako je Gospa rekla).

*Graf.: Vidiš, ako Gospa tako rekne, ja bih dao ruku u vatru da to nije Gospa... Što čovjek ima veći dar, to je veća pogibelj da bude đavao posrijedi."*⁴

Pojava je Vicki povjerila do sada 9 "tajni".

Nedavno jedan talijanski novinar pita Vicku s obzirom na biskupa: *Zar nisi zabrinuta zbog nepovjerenja koje on prema vama pokazuje?*

Vicka: "Pravo govoreći ja našem biskupu želim dobro i molim za nj... Vjeruj mi, nisam nikada bila zabrinuta. Uostalom Marija je vrlo mirna s obzirom na tu točku, zašto to ne bih bila i ja?"⁵

Vicka živi u župi Međugorju i ima svakodnevna "ukazanja". Neke su novine objavile da se udaje za Marija Mijatovića iz župe Gradina kod Čitluka. Vjenčanje bi bilo u siječnju 2002.⁶

A trenutačno se nalazi na svome uobičajenom putovanju po svijetu, ovaj put po Americi.⁷

⁴P. ŽANIĆ, *Međugorje*, Mostar, 1990., str. 6-7.

⁵R. CANIATO – V. SANSONETTI, *Maria, alba del terzo millennio. Medjugorje, vent'anni*, Milano 2001., str. 432.

⁶Usp. *Večernji list*, 12. studenoga 2001., str. 48.

⁷J. BOUFLET, *Medjugorje ou la fabrication du surnaturel*, Pariz, 1999., str. 185-188, donosi sva putovanja međugorskih "vidjelaca" po zapadnome svijetu od 1990. do 1998. Tako ih je Vicka imala 26, Ivan 23, Marija 17 itd.

MIRJANA DRAGIĆEVIĆ

Mirjana je rođena u Sarajevu, 18. ožujka 1965., od oca Jozе i majke Milene. Dugo je živjela u Sarajevu, gdje se i školovala.

Prvo je "vidjeličino" viđenje "nebeske pojave" bilo 24. lipnja 1981., a posljednji redoviti susret bio je na Božić, 25. prosinca 1982. Priča da je njoj samoj taj rastanak bio vrlo težak, jedva su se rastale nakon 45 minuta. Navodna joj je Gospa rekla da je ona "dovoljno svjesna", da mora shvatiti kako se mora "okrenuti normalnom svagdanjem životu", kao i njezine vršnjakinje, da mora "nastaviti živjeti bez njezinih majčinskih savjeta". Mirjana nastavlja: "Prvih mjesec dana bilo mi je zaista teško. Na to me je i Gospa upozorila. Zapadala sam u tešku potištenost. Sve sam izbjegavala, zatvarala se u svoju sobu, gdje sam uvijek čekala Gospu. Plakala sam i zvala je. Osjećala sam njezinu pomoć i čekala kad će doći moj rođendan".

U stvari pojava joj ostavila "jedan dar, tj. da ću je vidjeti za rođendan dok sam živa".

Međutim, kako je i to dugo u godini dana, a dolaznici navalili sa svih strana, ideje su se, viđenja i osobe poprilično promijenile. Tako, kaže Mirjana, "od 2. kolovoza 1987. svakog drugog u mjesecu čujem u sebi Gospin glas, a ponekada je i vidim, te s njom molim za nevjernike".¹

Međutim, dogodile su se još neke promjene i u osobama i u prividenjima: "od 2. siječnja 1997. to iskustvo nije više isključivo privatno: Mirjana zna sat u koji Gospa dolazi, od 10 do 11, i taj je susret molitve otvoren također vjernicima", objavljuju neki novinari njezine obavijesti.²

¹*Poruke Kraljice mira*, Međugorje, 2000., str. 22.

²R. CANIATO – V. SANSONETTI, *nav. dj.*, 2001., str. 114.

U posljednjem redovitom susretu, 25. prosinca 1982. Mirjani je dana 10. "tajna", kako to donosi međugorska kronika i drugi izvori.³

U čemu se sastoje te "tajne"?

Tadašnji međugorski župnik dr. fra Tomislav Pervan poslao je 1. veljače 1983. na Ordinarijat prijepis Mirjanina razgovora s fra Tomislavom Vlašićem. Na stranici 7. stoji ovaj odlomak:

"Tomislav: Dakle o tajnama sada ništa konkretno se ne može reći do momenta kada vam Gospa rekne da možete kazati.

Mirjana: Da.

Tomislav: Uglavnom može li se ovo tvrditi: Neke tajne su vaše osobne naravi?

Mirjana: Ne. Ja nemam ni jednu tajnu da je baš osobno meni.

Tomislav: Ti nemaš, a inače Ivan ima osobnih tajni.

Mirjana: Meni su tajne ovako: za čovječanstvo uopšte, za svijet, onda za Međugorje, za Jugoslaviju i za još neke krajeve i u vezi znaka.

Tomislav: Dobro, u vezi znaka, onda to se odnosi na ovu župu.

Mirjana: Pa je na Međugorje. Ali ima još ovako nešto."

Mirjana je jednom zgodom izjavila da svako od šestero "vidjelaca" ima posebno poslanje:

"ja za one koji još ne poznaju ljubav Božju,

Vicka i Jakov za bolesnike,

Ivan za mlade i svećenike,

Marija za duše u čistilištu,

Ivanka za obitelji".⁴

Mirjanin stav i odnos prema mjesnom biskupu:

³R. LAURENTIN – LJ. RUPČIĆ, *La Vergine appare a Medjugorje?* Brescia, 1984., str. 44.

⁴R. LAURENTIN, *Medjugorje. L'hostilité abonde, la grâce surabonde*, Pariz, 1998., str. 14.

Jedan se novinar nedavno obratio Mirjani ovim pitanjem: *Prvi za kojega treba moliti bit će možda vaš biskup? Rezultira mi da još nije htio susresti tebe i druge vidiocce, i da nije nježan prema Medjugorju...*

Mirjana: "Ono što mogu reći jest to da ga poštujem kao svoga biskupa i da svaki dan molim za nj. Na njega gledam kao na oca, i nadam se da će prije ili poslije poželjeti da mi posveti malo vremena kao kćeri: makar me samo jednom upitati što je sa mnom, što mi se događa, samo da provjeri tko sam. Ili da, na isti način, postupi s jednim od nas šestero. Ali ne osjećam nikakvu ljutnju zbog onoga što misli i kaže: na takvim se vijestima nikada ne zadržavam, jer mi ih prenose drugi, a ja ne želim suditi, a još manje raditi prema glasinama iz druge ruke".⁵

Odgovor na nadu da će biskup "prije ili poslije poželjeti da mi posveti malo vremena" ili "da na isti način postupi s jednim od nas šestero":

Prvo, biskup zahvaljuje na molitvama i sam preporučuje Bogu, po Gospinu zagovoru, svakoga svećenika, redovnika i vjernika.

Drugo, budući da je biskup svjestan da nijedno međugorsko "ukazanje" nije do sada priznato kao autentično nadnaravno, uvijek je gledao na sve šestero "vidjelaca" kao na sve ostale vjernike mostarsko-duvanjske biskupije.

Treće, svako je od njih šestero moglo čuti ne iz "druge", nego iz prve ruke, biskupovo svjedočanstvo koje je javno govorio, napose posljednjih godina, pa i u župnoj crkvi sv. Jakova u Međugorju.

Četvrto, biskup nije nikada pozivao nijednoga od "vidjelaca" ili "vidjelica" na razgovor, niti je ikada ijednoga odbio, jednostavno zato jer se nikada nijedno nije biskupu javilo ni u kakvoj prigodi!

Peto, uostalom bilo je obilje susreta i razgovora i još više "poruka" preko pojedinih "vidjelaca" biskupu Žaniću, koje nemaju

⁵ R. CANIATO - V. SANSONETTI, *nav. dj.*, str. 444.

blage veze s Blaženom Djevicom Marijom! A djeca su govorila biskupu da ih je čak "Gospa" spremila da mu prenesu neke nedolične "poruke"! Bilo je to u vrijeme kad je međugorski fenomen bio izrazito u funkciji hercegovačkoga redovničkog neposluha!

Šesto, koliko nam je poznato takve nedostojne "poruke" biskupu nije nikada pojedinačno slala Mirjana Dragičević.

Sedmo, bez obzira na sve rečeno, biskup je smatrao i smatra svojom crkvenom dužnošću iznositi crkveni stav o takozvanim međugorskim "ukazanjima" i "porukama". Pa i na ovaj način.

Mirjana se udala za Marka Soldu, 16. rujna 1989. Ima dvoje djece. Živi u Međugorju.

MARIJA PAVLOVIĆ

Marija, zvana i Marina, rođena je 1. travnja 1965. u Bijakovcima, župa Međugorje, od oca Filipa i majke Ive. Srednju je školu pohađala u Mostaru. Darovala je bubreg svomu bratu da mu spasi život. "Vidjelica" je od drugoga dana "ukazanja", 25. lipnja 1981.

R. Laurentin bio je čak uvjeren da će Bog nju kao poseban međugorski plod pozvati k sebi: "Ali u prosincu 1984., primjećuje msgr. Franić, Marija je imala pred-infarkt koji začuđuje u njezinoj dobi. Možemo se pitati priprema li se ona, kao i Vicka, da prerano napuste ovu zemlju: nešto što je uopće ne bi koštalo jer nema druge želje doli one da dođe k Bogu i Gospi".¹

U vezi s pokušajem življenja u samostanu, Marija je nedavno, na upit jednoga talijanskog novinara: "*Zašto od vas nitko nije postao svećenik ili redovnica. Petero vas se vjenčalo. Znači li to da je danas važno stvarati kršćanske obitelji?*", ispriopovjedila ovu svoju odluku:

"Kroz tolike sam godine mislila da ću biti časna sestra. Bila sam počela posjećivati jedan samostan, želja da tamo pođem bila je vrlo jaka. Ali mi je časna poglavarica rekla: 'Marija, ako kaniš doći, dobro došla; ali ako biskup odluči da ne smiješ govoriti o Međugorju, moraš slušati.' U tom trenutku počela sam razmišljati da je možda moje zvanje u tome da svjedočim ono što sam vidjela i osjetila, i da ću moći tražiti put svetosti također izvan samostana".²

Međutim, ipak je pokušala biti u "samostanu" nekoliko mjeseci. "Poslije 26. veljače 1988. - piše Laurentin -, Marija je pošla s fra Tomislavom Vlašićem u Parmu s jednom skupinom od 15-ak mladića i djevojaka koji su bili izabrani u Međugorju. On ih

¹R. LAURENTIN, *La fine delle apparizioni*, 3, Brescia, 1985., str. 11.

²*Corriere della sera* (Sette), 22. studenoga 2001., str. 98.

je poveo na petomjesečne duhovne vježbe, posvećene isključivo molitvi. Sve je otpočelo u zanosu i posvemašnjoj predanosti. Ipak, bio je to neuspjeh. Tomislav je vodio svoju zajednicu prema porukama Agnes Heupel, Njemice, koja je izliječena u Međugorju. Marija, čije su se mjesečne poruke našle na rubu, nije se s time slagala. Paolo Lunetti, koji se već pošteno bio zaljubio u nju, i koji će je 5 godina kasnije uzeti, izgadio je taj njezin spor, podupro je njezin izlazak iz zajednice i pomogao joj da objavi jedno otvoreno pismo koje je izazvalo veliku senzaciju u Italiji."³ U zajednicu fra Tomislava Vlašića, "Kraljice mira, potpuno smo Tvoji, po Mariji k Isusu", Marija je ušla svršetkom veljače 1988. i izišla iz nje u srpnju iste godine. Zašto je došlo do raskida?

Fra Tomislav Vlašić, koji od 1987. nije više član Hercegovačke franjevačke provincije, našao se u Italiji gdje je, zajedno sa spomenutom međugorskom "obraćenicom" i "ozdravljenicom", Agnes Heupel, kao neki mistični par, osnovao mješovitu duhovnu udrugu s navedenim naslovom. Izdao je i brošuru, u kojoj se poziva na to da je, na temelju "Gospina" odgovora preko Marije Pavlović, ta udruga pravo djelo Gospino. On piše: "Između ostaloga postavio sam pitanje Gospi preko Marije Pavlović. Marija mi je donijela odgovor Gospin, od 8. ožujka 1987: "Ovo je Božji plan".⁴ Na kraju brošure i Marija je donijela svoje svjedočanstvo. U njemu između ostaloga ona piše: "*Kao što vidite, Gospa je dala program za zajednicu: 'Kraljice mira, potpuno smo Tvoji, po Mariji k Isusu' i vodi ovu zajednicu preko o. Tomislava i Agnes, preko koje dolaze poruke za zajednicu.*"⁵

Međutim na Vlašićevu rečenicu, i na to svoje "svjedočanstvo", osvrće se Marija u svojoj izjavi od 11. srpnja

³R. LAURENTIN, *Stella Maris*, 5/1994., str. 8.

⁴T. VLAŠIĆ, *Una chiamata nell'anno mariano*, Milano, 1988., str. 6: "Fra le altre cose ho posto una domanda alla Madonna tramite Marija Pavlović. Marija ha portato la risposta della Madonna dell'8 marzo 1987: 'Questo è un piano di Dio'."

⁵*Ondje*, str. 16.

1988. i niječe da je ikada bilo ikakvih "poruka" preko nje za tu zajednicu i za to "djelo Božje".

Marija doslovno piše: *Osjećam moralnu obavezu da, pred Bogom, Gospom i Crkvom Isusa Krista, dam slijedeće izjave:*

1) *Iz tekstova 'Jedan poziv u Marijanskoj godini' i iz svjedočanstva koje nosi moj potpis, proizlazi da sam ja donjela Gospin odgovor na jedno pitanje fra Tomislava V. Taj odgovor bi bio: 'Ovo je Božji plan', odnosno proizlazi da sam ja s Gospine strane dala fra Tomislavu V. potvrdu i izričito odobrenje ovog Djela i programa započetog u Italiji sa molitvenom grupom iz Međugorja.*

2) *Sada izjavljujem da nisam nikada pitala Gospu bilo koju potvrdu za ovo Djelo započeto od fra Tomislava V. i Agnes Heupel. Nikada nisam izričito pitala Gospu za sebe da li trebam imati udjela u ovom Djelu i nikada nisam primila od Gospe bilo kakvu uputu vezanu za grupu, osim što je svatko od nas trebao biti slobodan da napravi izbor za vlastiti život.*

3) *Iz tekstova i iz svjedočanstva koje nosi moj potpis proizlazi da mi je Gospa ukazala da zajednica i program fra Tomislava V. i Agnes Heupel, su put Božji za mene i za ostale. Sada ponavljam da nikada nisam od Gospe primila ni dala fra Tomislavu ili bilo kojoj drugoj osobi jednu takvu potvrdu i uputu s Gospine strane.*

4) *Moje prvo svjedočanstvo, takvo kakvo je objavljeno na hrvatskom i talijanskom jeziku, ne odgovara istini. Osobno nisam imala nikakvu želju da dajem bilo kakvu pismenu izjavu. Fra Tomislav V. mi je savjetovao, naglašavajući to više puta, da napišem kao vidjelica jedno svjedočanstvo koje svijet očekuje.*

5) *Trebam također izjaviti, da sadržaj pisma kako je prikazan i moj potpis izazivaju neka pitanja. Ja za sada na sva moguća pitanja mogu dati ovaj jedinstven odgovor, kojeg dajem, to ponavljam, pred Bogom, pred Gospom i Crkvom Isusa Krista: Sve ono što može biti shvaćeno kao potvrda i izričito odobrenje ovog Djela fra Tomislava V. i Agnes Heupel, od strane Gospe preko mene, apsolutno ne odgovara istini i isto tako istini ne*

odgovara ideja da sam ja imala spontanu želju da napišem ono svjedočanstvo.

6) smatram, kao svoju moralnu obavezu, da ponovim, ponovno pred Bogom, Gospom i Crkvom, slijedeće izjave:

Nakon sedam godina svakodnevnih ukazanja, iza najintimnijeg iskustva kojeg imam o nježnosti i razboritosti Gospinoj, iza svega onoga što se mogu sjetiti o Gospinim savjetima i Gospinim odgovorima na moja osobna pitanja, mogu izjaviti da nije održiva ideja da Nebeski plan i globalna Gospina poruka u Međugorju imaju za svetu posljedicu i proces željen od Gospe ovo Djelo i program započet u Italiji od strane fra Tomislava V. i Agnes Heupel.

Takođe je neophodno nadodati ovoj izjavi da se svakodnevna ukazanja nastavljaju.

Ovu izjavu potpisujem pred Presvetim Sakramentom i namjenjujem je svima onima koji su srcem vezani za "Djelo" Gospe u Međugorju.

11. 7. 1988.

Marija Pavlović.⁶

O Marijinoj udaji za spomenutoga Paola Lunettija opširno su izvijestile dnevne novine. Obitelj Lunetti posjetila je Međugorje 1987. i upoznala se s Marijom. Vjenčala se s Paolom na blagdan Male Gospe u milanskoj crkvi "Santissimi Apostoli e Nazaro", 1993. "Mladenci su na bračno putovanje otišli na francusku Azurnu obalu, a živjet će u šesterokatnoj palači u Monzi",⁷ obznanili su radoznali novinari u samim naslovima.

Marija do sada ima devet "tajni". "Viđenja" ima svakoga dana. Preko nje iz Milana ili iz Međugorja "Gospa" šalje mjesečne "poruke" međugorskoj župi i svemu svijetu. Takve su "poruke" najprije prolazile kroz ruke fra Tomislava Vlašića, zatim

⁶Izjava je vlastoručno napisana i potpisana i na talijanskom jeziku.

⁷Slobodna Dalmacija, 12. rujna 1993., str. 15.

pokojnoga fra Slavka Barbarića, a nakon njegove smrti kao posrednik javio se jedan sadašnji međugorski kapelan.

Marija s Paolom ima troje djece.

Preslik dijela Iziave Marije Pavlović

Kojiq imam o rješenosti : izboritost
Gospinoj i za njez ovoj do se njez
rjetit o Gospinim navjetima i Gospinim
odgovorima na njez ovojna pitanja, njez
izpiti da njez odziva ideju da Helensk
plan : globalna Gospina ponuka u
beduopiju i njez za svetu posljedicu
i proces željen od Gope, ovo Djele
: program započet u Italiji od strane
fra Tomislava V. : Agnes Hempel.
Takođe je neophodno dodati ovaj
izjavi da se nakodnevna ukaraj
mostavljaju.
Ova izjava potpisujem pred
Prezentim Sakramentom i navjenjuje
je nima koji su njez verami za
"Djele" Gope u beduopiju.
11.7.1988. Marija Pavlović

IVAN DRAGIĆEVIĆ

Ivan je rođen u Mostaru, 25. svibnja 1965., a njegovi roditelji Stanko i Zlata borave u Bijakovcima u župi Međugorje. Završivši osnovno obrazovanje, pohađao je prvi razred srednje škole u Čitluku, ali ga nije položio. U kolovozu 1981. javio se u sjemenište kao kandidat Hercegovačke franjevačke provincije, već poznat po svojim "viđenjima". Poslan je u gimnaziju u Visoko. I u sjemeništu je imao gotovo svakodnevna "ukazanja". Budući da u Visokom prve godine nije uspio, ni nakon dva pokušaja, položiti popravni ispit, smatralo se da će biti uspješniji u školi ako prijeđe u dubrovačko sjemenište. Tako je u jesen 1982. iz franjevačke gimnazije u Visokom bio je premješten u dubrovačku humanističku. Dao se na učenje povijesti i drugih predmeta, a još više na "ukazanja". Međutim, ni u Dubrovniku se nije pokazao dostatno zainteresiranim za školu koju je napustio u siječnju 1983. I otišao kući.

Ivan ima svakodnevna "ukazanja" od 24. lipnja 1981. do dana današnjega.

Neuobičajena nauka. Dok je bio u Visokom, 2. rujna 1981. pitao je "pojavu" za svoje kolege i za sebe kako će im biti. Ona da je rekla, a on zapisao: "*Vi ste moja djeca i ostajete. Pošli ste Isusovim putem, i tu vam ne može nitko zasmetati da širite Isusovu vjeru.*"

Kad smo već kod sjemeništa, Ivan piše kako mu se 5. rujna i 12. rujna 1981. "Gospa" obraća našim kršćanskim pozdravom: "*Hvaljen Isus i Marija!*"

- Malo je čudno da preponizna Gospa i samu sebe tako pozdravlja? Ona, učiteljica poniznosti.

K tomu 13. rujna 1981. piše: "Svi mi, djeca sjemeništa, bili smo poslije ispovijedi na molitvi. I molili smo cijelu krunicu. Došla je na Isusovu sliku i rekla je: 'Ovo je vaš otac, anđele!'"¹

- Kakva je to nauka? To naša Gospa nije nikada rekla za Isusa, ni u Bibliji ni u Predaji. To Isus nikad nije rekao za sebe da nam je on Otac. On je apostole i nas zvao "braćom" (Iv 20, 17), jer je i sam "prvorodenac među mnogom braćom" (Rim 8,29). A sam naučavaše: "Ni ocem ne zovite nikoga na zemlji jer jedan je Otac vaš - onaj na nebesima" (Mt 23,9).

Pojava je Ivanu pričala svoj život punih pet mjeseci, od 22. prosinca 1982. do 22. svibnja 1983.

Ivan je poslao mjesnom biskupu Žaniću više pisanih "poruka" na koje ćemo se osvrnuti na drugom mjestu u ovoj knjizi.

Ženidba. Ivan se, 10-ak godina kasnije, 23. listopada 1994., oženio s bivšom miss Massachusetts Loreen Murphy. Na dan vjenčanja u župi sv. Leonarda u Bostonu u SAD-u, u prostoriji pokraj crkve, imao je uobičajeno "viđenje", upravo kao u Međugorju, Visokom i Dubrovniku. Ukazala mu se ona ista "pojava".² Ivan s Loreenom ima troje djece. Dio godine Ivan provodi u Međugorju, a ostale mjesece u Bostonu.

I tako on godinama do danas iznosi priče o "ukazanjima" svjetskim dolaznicima u Međugorje i po svijetu. Do sada je imao devet "tajna" i jedno 7000 dnevnih "ukazanja". Sada neki kažu da nije uopće važno ukazuje li se ili ne ukazuje; važno je da ljudi dolaze na mjesto tzv. ukazanja i da se na temelju takvih takozvanih "ukazanja" mole.

"Bogati mladić". Piše jedan znanac iz svijeta biskupu, 1997.: "Ovih dana Ivan Dragičević u susretu s 'hodočasnici' vozi svoj novi luksuzni BMW srebrne boje, s onim širokim športskim gumama, izvan serije, kao posebna narudžba iz Njemačke - vrijedi možda oko 150.000 DM!"

¹Dokumentacija na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

²Slobodna Dalmacija, 9. studenoga 1994., str. 15.

Ne znamo stvarno ni koliko to luksuzno vrijedi, ni koje je boje, ni serije. Ali Ivanu, kao bivšem sjemeništarcu, slobodni bismo bili uputiti skromnu poruku kad ih je on već toliko uputio biskupu Žaniću da se obrati "ukazanjima" u Međugorju.

Preporučujemo mu da se okani tih pustih dječjih priča oko Blažene Djevice Marije i preraste u punoljetnu zbiljnost! Već je troje drugih "anđela" svelo svakodnevna na jednogodišnje "ukazanje"! Od 365 godišnjih odjednom su 364 svedena na jedno! Doduše, doživotno! Treba početi uvoditi novu praksu - iznijeti svu istinu na sunce! Da nas istina oslobodi!

IVANKA IVANKOVIĆ

Ivanka, zvana i Ivica, rođena je u Bijakovićima, župa Međugorje, 21. lipnja 1966., od oca Ivana i majke Jagode. Stanovala je i pohađala srednju školu u Mostaru.

Ukazivačka pojava pričala joj je svoj život od 7. siječnja do 22. svibnja 1983. Točno stotinu i četrdeset dana.

Posljednji redoviti susret s nebeskom pojavom bio je 7. svibnja 1985. Nikada u životu nije vidjela "Gospu" nježniju i ljepšu kao toga dana. "Danas je imala najljepšu haljinu koju sam ikad vidjela u životu. Ta je haljina svjetlucala na srebro i zlato." U istim haljinama bila su i dva anđela koja su pratila "Gospu". Pitala je Ivanku što bi "željela". "A ja sam zamolila da vidim svoju majku." Nakon grljenja i poljubaca viđenje je nestalo. I onda poruka: "Drago moje dijete, danas je naš zadnji sastanak. Ne budi žalosna, jer ću ti dolaziti na svaku godišnjicu, osim ove. Dijete moje, nemoj pomisliti da si nešto pogriješila, te ti zbog tog neću više dolaziti. Ne, nisi! Planove koje je imao moj sin i Ja, Ti si prihvatila svim srcem i izvršila... Ivanka, milosti koje si dobila ti i tvoja braća, nije dobio nitko na zemlji do sada!"¹

Nakon sat vremena viđenja, razgovora, Ivanka je poljubila pojavu koja je sa svojim anđelima vinula u nebeske visine.

Ivanka ima "ukazanja" samo jednom godišnje, 25. lipnja, na obljetnicu "Gospinih ukazanja". Njoj nije potrebno više, jer je ionako dobila milosti kao "nitko na zemlji do sada".

Povjerena joj je i 10. tajna, 6. svibnja 1985.²

Udala se za Rajka Eleza s kojim ima troje djece. Živi u Međugorju.

¹*Poruke Kraljice mira*, Međugorje, 2000., str. 23-24.

²S. BARBARIĆ, *Slučaj s kuvertom Ivana Dragičevića* (rukopis od 9 stranica), Međugorje, 1985. str. 1.

JAKOV ČOLO

Jakov, zvani Jakša ili Jakiša, rođen je 6. ožujka 1971. u Bijakovcima, od oca Ante i majke Jake.

Od 25. lipnja 1981. imao je gotovo svakodnevna "ukazanja" do 12. rujna 1998.

Pojava mu je pričala svoj život od 7. siječnja do 11. travnja 1983.

U jednome intervjuu 1993., u jeku rata, kaže: "Gospa me i danas, kao i svaki dan posljednjih dvanaest godina, tražila da se molim za mir u bivšoj Jugoslaviji. Djevica me uvjerila da mogu zaustaviti rat svojim molitvama..."¹

S putovanja po Sjedinjenim Američkim Državama, dne 12. rujna 1998. javio se u Međugorje, u župni ured, ističući da mu se toga dana Gospa "ukazala" posljednji put. Viđenje je trajalo pola sata: od 11,15 do 11,45. Ta mu je pojava rekla da će mu se od sada ukazivati samo jednom godišnje, i to licem na Božić. Povjerila mu je 10. "tajnu". I dok mu je to povjeravala, bila je "tužna". A njega je ipak blago tješila: "Nemoj biti tužan, jer kao majka ja ću biti uvijek s tobom i kao svaka prava majka nikada te neću ostaviti".²

Oženio se Talijankom Anna-Lisom Barozzi, 11. travnja 1993. Imaju troje djece. Živi u Međugorju.

¹*Globus*, 8. listopada 1993., str. 41.

²*Slobodna BiH*, 15. rujna 1998., str. 8.

**IZRAVNO UKLJUČENI
U
MEĐUGORSKA ZBIVANJA**

BISKUP PAVAO ŽANIĆ

Pavao Žanić rođen je 20. svibnja 1918. u Kaštel Novom. Majka mu je umrla dok je bio dijete. Za svećenika splitsko-makarske biskupije zaređen je 1. lipnja 1941. Imenovan je biskupom koadjutorom mostarsko-duvanjske biskupije 9. prosinca 1970., zaređen za biskupa u Mostaru, 2. svibnja 1971. Preuzeo je upravu biskupije od svoga predšasnika biskupa Petra Čule na blagdan Uzvišenja sv. Križa, 14. rujna 1980.¹

Bio je osobito pobožan prema Blaženoj Djevici Mariji. U vrijeme svoga koadjutorstva u Mostaru vodio je najmanje 11 puta hodočašća po europskim marijanskim svetištima: Mariji Bistrici, Lurdu, Fatimi, Saragozi, Sirakuzi itd.

U početku samih međugorskih "ukazanja", 1981. biskup je Pavao bio prilično otvoren,² zainteresiran za zbivanja, osobno išao u ispitivanja, snimao, bilježio, nalazio "vidioce" u protuslovljima i neistinama. Njegov prvi pohod Međugorju bio je 21. srpnja 1981.³ Ostavio nam je zabilježen snimak i papir: *"Mjesec dana nakon početka 'ukazanja' otišao sam u Međugorje ispitati 'vidioce'. Sve sam ih zakleo na križ da mi moraju govoriti istinu (snimljeno na magnetofonskoj vrpici). Prva je bila Mirjana:*

'Išle smo tražiti ovce i najednom...' (kapelan u župi me upozorio da su išle pušiti, skrivale su to pred roditeljima).

'Čekaj, Mirjana, ti si pod zakletvom. Jeste li išle tražiti ovce?'

¹Vidi opširnije životne podatke biskupove u knjizi *Da im spomen očuvamo*, Mostar, 2000., str. 57-60.

²Pregled izjava i stavova msgr. Žanića može se naći u članku "Kriteriji za rasuđivanje ukazanja", ovdje u knjizi.

³P. ŽANIĆ, *Liber intentionum – bilježnica misnih nakana (1959-1982)*, pod datumom 21. srpnja 1981. stoji ubilježeno: "za pokojne – Mostar (razg. s djecom Međugorje)".

Stavila je ruku na usta, 'oprostite, išle smo pušiti'.

Pokazala mi je i sat na kojem se dogodilo 'čudo' jer su se kazaljke pomrsile. Uzeo sam ga, odnio uraru koji reče da je sat pao i dobio defekt. Vratio sam joj ga i rekao da nikome ne govori da se čudo dogodilo.

Na kasetama koje je kasnije snimala vidio sam da je i dalje govorila da se čudo na satu dogodilo, i dalje je pričala kako su išle tražiti ovce".⁴

Biskup je stao u obranu i "vidjelaca" i franjevac međugorskih protiv žestoke državne harange.⁵ Pravo govoreći, biskup se ponajviše nadao kako je nebo progovorilo da razriješi "hercegovački slučaj", kad su se već "nemoćnima" pokazale razne crkvene ustanove.

Msgr. Žanić napisao je 19. kolovoza 1981. izvještaj apostolskom nunciju msgr. Cecchiniju s molbom da ga prenese Svetoj Stolici. Tu vrlo oprezno piše: "U mojoj duši se nije iskristalizirao sud o svemu tome. Halucinacije? Vrhunaravno?"

Mjesni je biskup prvi put izvijestio Svetog Oca o Međugorju, 6. rujna 1981. preko jednoga hrvatskog svećenika u Rimu. U pismu je opisao vanjske događaje: "Razgovarao sam osobno s djecom vidiocima. Oni vide 'nešto', ali ni meni nije jasno radi li se o nadnaravnom fenomenu ili ne... Stav dijecezanskoga klera prema ukazanjima više je rezerviran. Pitaju se naime kako to da je Gospa izabrala neposlušne franjevce. To je i za mene problem. Očekivao sam od Rima kakvu poruku za 'hercegovački slučaj'."⁶

Počela su stizati pisma s raznih strana. Nijemac T. Kolberg pisao je biskupu 18. studenoga 1981. devet točaka prijateljskih upozorenja. U toj točki piše: "U Međugorju je bilo ukazanje sa sivom haljinom. To pobuđuje sumnju. U svim pravim ukazanjima Majka Božja nosi svijetlu čistu, bijelu haljinu kao vidljivi znak

⁴P. ŽANIĆ, *Međugorje*, Mostar, 1990., str. 3.

⁵Biskupovi interventi objavljeni su u: *Glas Koncila*, 16 i 18/1981.

⁶Kopija u Arhivu Biskupskog ordinarijata, br. 703/1981.

svoje neokaljanosti i čistoće. Iskrivljenost od čistoga bijeloga prema prljavom sivom jest znakovito poniženje Bezgrješne".

Biskupovo prvo upozorenje svećenstvu bilo 13. prosinca 1981: "Događaje budno prati i Sveta Stolica i preporuča krajnji oprez do donošenja suda Biskupskog ordinarijata. Na taj oprez upozoravam svećenike da se u svojim izjavama i stanovištima ne istrčavaju ispred suda Crkve".⁷

Biskup je u prvoj godini "ukazanja" dva puta razgovarao s Papom o Međugorju: 4. prosinca 1981. i 1. svibnja 1982. Papa mu je preporučio da bude vrlo oprezan.⁸

Početak 1982. kad se već uvjerio u određene neistine u iskazima "vidjelaca", osobito kad je vidio kako se "pojava" obušila na njega i proglasila ga "krivim" zbog nereda u Hercegovini, a stala u obranu neposlušnih redovnika, biskup je očitovao nevjericu koja se tijekom vremena pretvorila u potpuno neprihvatanje međugorskih fenomena, u izrazit otpor i oštru borbu protiv propagande o "ukazanjima", protiv "hodočašća", javnih i privatnih, čak i u oduzimanju ispovjedne jurisdikcije inozemnim svećenicima koji su dolazili u Međugorje itd.

Formirao je dvije dijecezanske komisije za ispitivanje događaja. Prvu,⁹ koja je djelovala od 1982. do 1984. Ta je proširena drugom koja je ispitivala događaje od 1984. do 1986. Svjetski je tisak naveliko pisao o tome kako su u svibnju 1986., nakon što je Komisija završila svojim radom, dostavljeni njezini rezultati Svetoj Stolicu. Očekivao se njezin pravorijek, negativan, razumije se, kao što je bio negativan i sud Komisije. Sveta je Stolica, u skladu sa svojim pravilima, zaželjela da se, uvažavajući rezultate dotadašnjih istraživanja, provede još jedno kanonsko

⁷Dopis biskupa Pavla Žanića, prot. 977/1981.

⁸P. ŽANIĆ, *La posizione attuale (non ufficiale) della Curia Vescovile di Mostar nei confronti degli eventi di Medjugorje*, 30. listopada 1984. Poslana uredima Svete Stolice i nekim Biskupskim konferencijama u svijetu. Vidi str. 8: "Procedere cum cautela".

⁹*Crkva na Kamenu*, 2/1982., str. 1.

ispitivanje, i to na razini Biskupske konferencije, koje je i učinjeno od 1987. do 1990.

Biskupu je bila velika zadovoljština kad su članovi Biskupske konferencije na svome zasjedanju u Zadru, 10. travnja 1991. gotovo jednodušno izjavili svoj *non constat de supernaturalitate*, tj. da je na temelju dotadašnjih ispitivanja nemoguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama. Ali mu je bilo žao da je ostavljena mogućnost privatnih hodočašćenja, koja bi potvrđivala sama "ukazanja". S tim u vezi biskup kaže: "od svih dokaza najjači je sud naših biskupa", jer nakon dvogodišnjega rada prve dijecezanske komisije, trogodišnjega rada druge dijecezanske i trogodišnjeg rada treće komisije koju je ustanovila BKJ i "nakon mjesec i pol dana studija svakog biskupa, a napose nakon rasprave svih biskupa na posebnom zasjedanju, tajnim glasovanjem od 20 prisutnih, uz jednog uzdržanog, svi su potvrdili da u 'ukazanjima i Gospinim porukama' prema dotadašnjim istraživanjima, nema ništa nadnaravnog. To znači da su branitelji Međugorja i 'vidioci' deset godina pričali neistine usprkos biskupovih opomena i poziva da ne idu ispred suda Crkve jer ako sud Crkve bude pozitivan, biskup i svi drugi lako će poći u Međugorje i prihvatiti čudo ukazanja i Gospine poruke. Ali ako sud Crkve bude negativan, što će oni reći svijetu?"¹⁰

Biskup je Žanić napisao više članaka i osvrtu dokazujući neutemeljenost i neistinitost međugorskih "ukazanja" i "poruka". Najpoznatije su mu dvije brošure: jedna objavljena 1984.,¹¹ druga 1990.,¹² kao i propovijed na blagdan sv. Jakova u Međugorju pod

¹⁰T. VUKŠIĆ (pripremio), *Istina oslobađa*. Zbornik biskupa Pavla Žanića, Mostar, 1992., str. 28-29.

¹¹P. ŽANIĆ, *La posizione attuale...* 30. listopada 1984.

¹²P. ŽANIĆ, *Međugorje*, Mostar, 1990.

krizmom, 1987.¹³ Sve tri su naišle na kritike i polemike međugorskih zagovornika.¹⁴

Biskup je ostao ustrajan i nepopustljiv u svome stavu.

Na novinarov upit iz 1994: "Jeste li promijenili mišljenje o Međugorju", biskup odgovara:

*Nisam ni najmanje. Ja sam umoran od Međugorja. Imao sam golemu literaturu o Međugorju iz cijeloga svijeta. Nisam se mogao obraniti od ljudi koji su neprestano dolazili i govorili "čuli smo da ste promijenili mišljenje o Međugorju". Moje je mišljenje o tome apsolutno negativno. Djeca su počela govoriti da su vidjela Gospu i od toga je odmah nastala jedna psihoza, sve što je zasvijetlilo odmah se proglašavalo Gospom. Djeca su postala predmet velike pozornosti, a mislim i obmane. Vjerojatno je da su fratri njihovu savjest pomalo uspavali da to čine na slavu Božju i Gospinu, iako sam ih ja razuvjeravao da tu nema ništa nadnaravno.*¹⁵

U razgovoru s novinarom u povodu svoga biskupskoga srebrnog jubileja, 1996., na pitanje je li još uvijek "onako čvrsto uvjeren da u Međugorju nema autentičnih ukazanja", biskup Žanić odgovara:

*Sve uvjereniji i sve čvršći da zaista nema nikakva autentična ukazanja. Crkva je to jasno potvrdila i njezin pravorijek vrijedi i 1986. i 1991. i danas.*¹⁶

¹³Izjava mostarskog biskupa o Međugorju, 25. srpnja 1987., u: Crkva na Kamenu, 8-9/1987., str. 2.

¹⁴LJ. RUPČIĆ završava svoju knjižicu *Istina o Međugorju*, Ljubuški-Humac, 1990., str. 125: "Problem je zapravo Biskup sa svojim aktivnim teološkim neznanjem, psihičkom bolesti, velikom sklonošću autoritarizmu i zlorabi autoriteta, otvorenom neposlušnošću Sv. Stolici i nekontroliranom mržnjom prema franjevcima." Čudimo se da jedan svećenik-redovnik može potpisati ovakve i ovolike uvrede na račun svoga biskupa!

¹⁵*Slobodna Dalmacija*, 22. prosinca 1994., str. 16.

¹⁶I. DRMIĆ, *Srebrni biskup jubilarac*, u: Crkva na Kamenu, 5/1996., str. 12.

Pa i potkraj života, kad se nad njim nadvijala sjena starosti i umora, kad bi se god govorilo o Međugorju, on je zadržao svu svježinu i reagirao sa svom odlučnošću.

Na sprovodnoj Misi zadušnici za biskupa Žanića rečeno je i ovo: "Od početka svoje pune uprave prati također 'međugorski slučaj', za koji je ustanovio dvije komisije (1982-86), i o kojem je napisao tisuće listova vjerno braneći Gospinu čast, dostojanstvo Crkve i odlučno nijećući bilo kakvu vjerodostojnost ijednoga 'ukazanja' u Međugorju."¹⁷

Biskup Žanić često je propovijedao o Gospi

¹⁷L. PAVLOVIĆ, *Životopis biskupa Pavla Žanića*, u: Vrhbosna, 1/2000., str. 67.

IZJAVA MOSTARSKOG BISKUPA O MEĐUGORJU

Međugorje, 25. srpnja 1987.

Braćo i sestre, ovdje danas na krizmi u Međugorju, očekujete da možda rekнем neku riječ o događajima o kojima govori cijeli svijet. Crkva mora o tome voditi računa, i ono što Crkvu zanima, ona daje posebnim osobama, komisijama na istraživanje i prosuđivanje. Znaе također da sada o ovome raspravlja komisija koju je sastavila Biskupska konferencija Jugoslavije, jer Crkva ne može tako lako izložiti svoju vjerodostojnost pred svijetom dvadesetog stoljeća.

Mogu reći da sam šest godina molio, studirao i šutio. Molili su i mnogi drugi, i na tome im zahvaljujem. U svakoj svetoj misi nakana je o Međugorju bila prisutna, u svakoj krunici sam molio Gospu, svakog dana, da mi od Boga isprosi svjetlo a tako i Duha Svetoga. To mi je pomoglo da steknem jako i sigurno uvjerenje o svemu što sam čuo, čitao i doživio.

Ovdje se mnogo moli i posti ali sve u vjeri da su događaji doista vrhunaravni, a vjernom puku propovijedati neistinu o Bogu, o Isusu, o Gospi, zasluđuje dno pakla.

U cijelom mome radu, molitvi i studiju preda mnom je bio samo jedan cilj: **doći do istine**. U tu sam svrhu još '82. godine osnovao Komisiju od četiri člana, a kasnije je proširio, pomoću nekih biskupa i otaca provincijala, na petnaest članova, s devet teoloških učilišta, iz sedam biskupija i četiri provincije i dva vrhunska psihijatra, a oni su mogli konzultirati i druge svoje kolege. Radili su tri godine. O radu i događajima bila je obavještavana i Sveta Stolica. Sada se tim istim problemom bavi već spomenuta Komisija koju je sastavila Biskupska konferencija Jugoslavije.

Međutim, oni kojima se žurilo išli su naprijed, ispred suda Crkve, proglašavali čudesa i vrhunaravne događaje i s

oltara propovijedali privatne objave, što nikako nije dopušteno dok Crkva te objave ne prizna kao autentične. Zato su razni forumi prozivali da se ne organiziraju hodočašća, da se čeka sud Crkve. Najprije je Komisija za Međugorje 24. III. 1984. na to upozorila. Nažalost, bez efekta. Onda je Biskupska konferencija Jugoslavije, u listopadu iste godine, rekla da se ne mogu organizirati službena hodočašća u Međugorje, a službeno je bilo svako koje se okupljalo i zajedno dolazilo. Ni to nije koristilo. Zatim je Kongregacija za nauk vjere u Rimu, 23. V. 1985. uputila Talijanskoj biskupskoj konferenciji dopis da biskupi nastoje odvrćati od organiziranja hodočašća i od svake forme propagande. I to je ostalo bez ploda. Konačno, kada se prešlo na formiranje druge Komisije, uzoriti kardinal Franjo Kuharić i mostarski Biskup, u ime Biskupske konferencije Jugoslavije, 9. siječnja ove 1987. godine u izjavi za javnost rekli su: "Stoga nije dopušteno organiziranje hodočašća ili drugih manifestacija motiviranih vrhunaravnim karakterom koji bi se pridavao međugorskim zbivanjima." To je rečeno s najvišeg mjesta u Crkvi i ne smije se preko toga prelaziti kao da to nije ništa.

Od prvih vijesti koje su najavile izvanredne događaje u ovoj župi, Biskupski je ured pažljivo pratio vijesti i sabirao sve što je moglo služiti u traženju istine. Biskup je pustio vidiocima i pastoralnom osoblju potpunu slobodu, čak ih je branio pred napadajima tiska i politike. Snimali smo razgovore na kasetama, skupljali kronike i dnevnike, pisma, dokumente i sve je to tri godine studirala Komisija sastavljena od naših profesora teologije i liječnika. Trogodišnji rad Komisije dao je rezultat: dva su člana Komisije glasovala da su ukazanja vrhunaravna, istinita. Jedan se član uzdržao od glasovanja, jedan da je nešto bilo u početku, a jedanaest **non constat de supernaturalitate**, tj. **da ukazanja nije bilo**.

Duboko sam uvjeren da su svi članovi Komisije radili savjesno i ispitali sve što je moglo poslužiti u traženju istine. Crkva ne može riskirati svoju vjerodostojnost i često je u sličnim slučajevima pomno istraživala ovakve događaje i

odbijala velika mnoštva ako su se okupljala na mjestima gdje je bilo ustanovljeno da događaji nisu vrhunaravni. Sjetimo se Garabandala u Španjolskoj i San Damiana u Italiji i još desetaka sličnih mjesta zadnjih godina. U Garabandalu su "vidjelice" govorile da je Gospa obećala veliki znak za cijeli svijet. Od tada je prošlo dvadeset i pet godina a toga znaka nema. Da je i ovdje Gospa ostavila znak, bilo bi svima jasno o čemu se radi.

Gospa se, kažu, počela ukazivati na Podbrdu na brdu Crnici, pa kad je milicija zabranila ići tamo, sišla je u kuće, u ograde, u polja, u vinograde, u duhaništa, ukazivala se u crkvi, na oltaru, u sakristiji, na koru, na krovu, na zvoniku, po putovima, na putu u Cerno, u automobilu, u autobusu, u školama, u Mostaru na nekoliko mjesta, u Sarajevu na više mjesta, u Zagrebu po samostanima, u Varaždinu, u Švicarskoj, u Italiji, opet na Podbrdu, na Križevcu, u župi, u župnoj kući, itd. Sigurno nije nabrojeno ni pola mjesta navodnih ukazanja pa se trijezan čovjek, koji Gospu časti, pita: Gospe moja, što to od tebe čine?

U ovoj biskupiji ja sam po božanskom pravu pastir, učitelj vjere i sudac u pitanjima vjere. Budući da su događaji u Međugorju stvorili napetost i podjelu u Crkvi - jedni vjeruju, drugi ne vjeruju - i pobjegli kontroli Crkve i jer su preporuke i odluke prije spomenutih foruma - Komisije, Kongregacije i Biskupske konferencije - ostale bez efekta, ja, mostarski biskup, pred Bogom odgovoran za disciplinu u biskupiji, ponavljam i sankcioniram prijašnje odluke crkvenih foruma i svećenicima koji organiziraju hodočašća ili dolaze ovamo, pridajući ovim događajima vrhunaravni karakter, dok ne završi rad Komisija Biskupske konferencije Jugoslavije, zabranjujem misiti u svojoj biskupiji.

Obraćam se tebi, Bezgrješna Djevice i Majko, Majko Božja i Majko Crkve, Majko ovoga puka koji te traži, moli i ljubi. Obraćam se tebi, ja tvoj sluga, biskup mostarski i pred cijelim svijetom izričem svoju duboku i nepokolebljivu vjeru u sve povlastice kojima te je Bog obdario, po kojemu si prvo i

najodličnije stvorenje. Izričem svoju duboku i nepokolebljivu vjeru u tvoj zagovor kojim posreduješ kod svemogućega Boga za sve potrebe svoje djece u ovoj suznoj dolini. Izričem svoju duboku i nepokolebljivu vjeru u tvoju ljubav prema nama grešnicima, a tu si ljubav posvjedočila i svojim ukazanjima i pomoćima. I sâm sam vodio hodočašća u Lourdes. Upravo snagom te vjere, ja tvoj sluga, biskup mostarski, pred brojnim mnoštvima koja su te zazivala, **otkrivam i prihvaćam tvoj veliki znak** koji je postao siguran i jasan nakon ovih šest godina. **Taj znak jest da si šest godina uporno šutjela** na sve navještaje o znaku: bit će na brdu "ukazanja" vidljiv i trajan, bit će brzo, bit će uskoro, još malo, strpite se malo - govorili su još 1981. ... Pa onda: bit će za Bezgrješno, za Božić, za Novu godinu, itd. Meni poseban znak nije potreban, ali je potreban onima koji su vjerovali neistini.

Hvala ti, Gospe, što si svojom šutnjom dugom šest godina pokazala da li si ovdje govorila, da li si se ukazivala, poruke i tajne dijelila i da li si posebni znak obećala. Presveta Djevice, Majko Kristova i Majko naša, posreduj za mir u ovoj nemirnoj crkvenoj pokrajini, u mostarsko-duvanjskoj biskupiji, posreduj posebno za ovo mjesto, za ovu župu, gdje se bezbroj puta upotrijebilo tvoje sveto ime u govorima koji nisu bili tvoji. Daj da se prestanu izmišljati tvoje poruke. Primi, presveta Djevice, zadovoljštinu iskrene molitve pobožnih duša koje su daleko od fanatizma i neposluha u Crkvi. Daj nam svima da dođemo do prave istine. Gospe draga, ponizna i poslušna službenice Gospodnja, daj da Međugorje krene čvrstim koracima za pastirom mjesne Crkve da bismo te svi zajedno mogli veličati i hvaliti u istini i ljubavi. Amen.*

Pavao Žanić, biskup

* *Crkva na Kamenu*, 8-9/1987., str. 2.

FRA JOZO ZOVKO

Jozo Zovko rođen je u Uzarićima kod Širokoga Brijega 19. ožujka 1941. Kao član Hercegovačke franjevačke provincije zaređen je za svećenika 3. travnja 1965. Fra Jozo je bio župnik u Međugorju u vrijeme kad su se pojavila "ukazanja", 1981. Najprije je nekoliko dana bio sumnjičav prema "ukazanjima", ali od 29. lipnja 1981., kad se "Gospa" i njemu "ukazala" u crkvi pod krunicom, pretvorio se u fanatična širitelja međugorske propagande.

U listopadu 1981. osuđen je na tri i pol godine zatvora što je 11. srpnja 1981. u svojoj propovijedi u Međugorju obezvrijedio jubilaru 40. obljetnicu "narodne revolucije". Na suđenju se spominje također njegov pozdrav biskupu na krizmi u Međugorju, 25. srpnja 1981. U obrazloženju *Optužnice* ima i ovaj fra Jozin odlomak protiv biskupa Žanića: "Prizna da je u lično konceptiranom i pročitanoj pozdravnom govoru biskupu naveo da se moli da nas vrijeme 'lažnih nauka i krivih učitelja' ne zavede, ali da je time aludirao na biskupa da on mora biti pravi učitelj, jer smatra da je on kriv što prošle godine u njegovoj župi nije održana krizma, navodeći i to da učitelj ne smije biti vuk u ovčijoj koži".¹ Fra Jozo, koji je govorio o lažnim naucima i učiteljima, o vucima u ovčjem runu, uspješno se brani pred komunističkim sucima da je time mislio na biskupa kao "vuka" i "lažnog učitelja"!

Fra Jozinoj obrani prisustvovao je 21. listopada 1981. i don Ante Luburić, tajnik biskupije, koji je sastavio zapisnik od 5 stranica. Fra Jozo nije ničim opovrgao svoje izjave dane u istrazi, veli zapisničar, nego se ovako brani: "Fra Jozo ne odgovara na pitanja nego želi sud uvjeriti da je za vrijeme istražnog postupka bio bolestan, imao je bolest uha, pa on nije čuo sve što ga se pitalo

¹*Optužnica* Okružnoga javnog tužilaštva Mostar, KT-Broj 92/81., od 14. rujna 1981., str. 3. Kopija na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

i što se sve u zapisnik diktiralo. Zapisnik koji je u istrazi sastavljan on nije 'pročitao', ali ga je 'potpisao s uvjerenjem da je u zapisnik uneseno ono što je on govorio.'" Tajnik Luburić dodaje: "ništa nije iz optužnice negirao, ja se barem ne sjećam. Nakon ove njegove izjave ja sam kod sebe napravio još jednu bilješku, a ta je: Da nije možda ovo razlog da mi, na moje osobno traženje, Provincijalat nije htio dostaviti optužnicu fra Jozinu da je za Ordinarijat kopiram, a to su i bez traženja trebali dostaviti?"²

Kazna je fra Jozi Zovki skraćena. Vratio se iz zatvora u veljači 1983., ne u Međugorje, ali vrlo povezan s Međugorjem. I kao župnik Tihaljine bio je u stalnu kontaktu s Međugorjem. Uvidjevši više elemenata koji su se nakupili iz fra Jozina ponašanja, biskup mu je 23. kolovoza 1989. oduzeo svaku jurisdikciju u hercegovačkim biskupijama. On se 14. listopada 1989. žalio Svetoj Stolicu, ali je 15. veljače 1990. stigao odgovor da se potvrđuje i stoji kazna dok se fra Jozo ne makne u kakav "convento lontano da Međugorje" (= samostan daleko od Međugorja). Imenovan je gvardijanom na Širokom Brijegu, a već više godina ne obavlja nikakvu pastoralnu službu, koje je lišen u ovoj biskupiji od 1989.

Godine 1995. izrađen je film pod naslovom "Gospa", a u kojem je protagonist - fra Jozo. Ordinarijat se osvrnuo svojom kritikom u povodu prikazivanja toga filma, što se može čitati i u ovoj knjizi.

Fra Jozine želje. Fra Jozo Zovko, već više godina bez pastoralne jurisdikcije i kanonske misije u Hercegovini, neumorno putuje širom svijeta i širi poruke "Gospe međugorske". Predviđajući susrete s međugorskim pristašama po Sjedinjenim Američkim Državama, šalje putem svoje tajnice organizatorima upute, savjete i želje s obzirom na svoj boravak i susrete. Dne 18. rujna 1997. godine poslan je na engleskom jeziku raspored

²A. LUBURIĆ, *Suđenje fra Jozi Zovki – župniku župe Međugorje*, 21. listopada 1981. rukopis, na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

njegova boravka i zahtjevi u 17 točaka. Ordinarijat je primio iz Amerike tekst i prevodimo neke točke:

"4. Najprikladniji pristup biskupima jest da se biskupa pozove na sastanak a ne da se za to traži njegovo odobrenje. To bi trebao učiniti mjesni a ne glavni organizator. Važno je poštovati položaj biskupa a ne stavljati ih u neugodne situacije. Pozivajući ih, oni će biti upoznati s događajem a da im se ne daje uloga koju oni ne mogu obaviti. Svećenici i redovnici biskupije i provincije mogu isto tako biti pozvani.

7. Ulaznice za sastanak u crkvi ne smiju se prodavati, premda organizator mora voditi predbilježbu. Kad se sastanak održava izvan crkve i ulaznice se moraju prodavati, neka se prodaju po najnižoj cijeni da se pokriju troškovi...

Sabiranje novca može se poduzimati sve dotle dok se ponizno (humbly) provodi.

8. O. Zovko ne stidi se velike potrebe svoga naroda, i posebno, velike i hitne potrebe ratne siročadi 'God-Parent' programa. On rado prima milodare, a u svakom je slučaju važno da bude jasno shvaćeno da je jedina svrha njegova dolaska u SAD da donese Gospinu poruku.

9. O. Zovko pozdravlja prigodu privatnog susreta sa svećenicima, redovnicima i Bogu posvećenim osobama, možda upravo prije generalnog sastanka. Otvoren je da drži duhovnu obnovu za njih ako mu dopusti vrijeme i okolnosti.

10. Preporučuje se pojedinačan veliki oglas s natpisom: EVO TI MAJKE sa slikom Gospe međugorske i s jednom fotografijom o. Zovke, iskazujući dotičnu vijest o sastanku, uključujući i telefonske brojeve.

Svaka reklama treba biti prethodno odobrena.

11. Za vrijeme Zovkina govora trebaju svakome vjerniku koji je nazočan sastanku biti podijeljene Gospine slike kao što su u Zovkinjoj župi na Širokom Brijegu. One će se naručiti i platiti unaprijed u Italiji čim se procijeni koliko ih treba. Ili, one se mogu otiskati u mjestu ako je kvaliteta ravna izvorniku uključujući boju i težinu i veličinu papira. Sve neupotrijebljene slike moraju se

pokupiti i slike se ne smiju dijeliti nikomu izvan sastanka ni u koje vrijeme i nikojom prigodom. Zovko ne daje samo Gospinu sliku nego 'Njezin program' i svoj blagoslov s time. To se mora poštovati.

12. O. Zovko mora biti jedini govornik i nijedan drugi govornik nije predviđen.

13. O. Zovko više voli prenoćiti sa svećenicima i bilo bi prikladno da on bude s hrvatskim svećenicima gdje je moguće. On ne voli boraviti ni u jednoj privatnoj kući. Njegov smještaj, u svakom slučaju, treba biti privatan s privatnim kupatilom i udobnim krevetom. Naporno je putovanje i treba dobro spavati.

15. Izabrane organizatore treba upozoriti da kontaktiraju sa svim međugorskim centrima i molitvenim skupinama u njihovu području i okolnim područjima gdje o. Zovko ne može dospjeti, te tijesno s njima surađivati.³

Živi na Širokome Brijegu.

³Crkva na Kamenu, 11/1997., str. 15.

FRA TOMISLAV VLAŠIĆ

Tomislav Vlašić rođen je u Sovićima, 16. siječnja 1942. Kao član Hercegovačke franjevačke provincije zaređen je za svećenika 26. srpnja 1969. Prije dolaska u Međugorje, fra Tomislav je bio kapelan u Čapljini. Naslijedio je fra Zrinka Čuvala, početkom 1982. preuzimajući službu kapelana u međugorskoj župi. Od samoga početka pratio je "vidioce", a kad se našao kao kapelan u Međugorju, onda im se javio i kao duhovni vođa, u kojega su imali puno povjerenje, razmjenjujući neki od njih svoje dnevnik s njegovima.

Biskup je Žanić posjetio Međugorje 16. studenoga 1983. i interesirao se za *Dnevnik* "vidjelice" Vicke Ivanković i za župnu kroniku da može donijeti sud o fenomenu. Fra Tomislav daje *Kroniku*, a negira postojanje *Dnevnika* "vidjeličina". Kaže da se može zakleti na križ. Dolazi na Ordinarijat u Mostar, u. prosincu 1983. i pred biskupom se kune na križ da nije imao u rukama Vickin dnevnik.¹ Određeni je dnevnik, međutim, postojao što se može dokazati iz fra Tomislavove kronike i iz njegova pisma biskupu, od 21. prosinca 1983.

U razgovoru 1983. obavijestio je švicarskoga teologa U. von Balthasara: "Djeca su odlučila poći u samostan ali čekaju trenutak koji samo oni znaju."²

¹Prisega registrirana na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, pred biskupom, 14. prosinca 1983. koju je učinio fra Tomislav Vlašić, a glasi: "*Nako mi pomogao svemogući Bog, Otac, Sin i Duh Sveti, Dnevnik skriveni, o kojem otac Biskup govori, nikada nije bio u mojoj ruci, niti znam da postoji Vickin dnevnik. Najiskrenije sam se interesirao i kod Vicke da doznam da li postoji. I iz razgovora sam došao do uvjerenja da ne postoji taj Dnevnik. U tom razdoblju sam Vicku poticao da piše Dnevnik i nije ga pisala koliko sam mogao doznati. I ja o Dnevniku ništa više ne znam - Amen!*"

²M. BOTTA – L. FRIGERIO, *Le apparizioni di Medjugorje*, Pessano, 1984., str. 129.

U pismu od 13. travnja 1984. predstavlja se Papi kao onaj koji "po božanskoj providnosti vodi međugorske vidioc". Informira ga da "Gospa nastavlja pričati svoj životopis vidiocima" i obavještava Svetog Oca: "nalazim se u Rimu od 29. 04. do 10.05. radi jednoga međunarodnog sastanka. Znam da ste vrlo zauzeti, ali ako me možete primiti koju minutu, rekao bih Vam jake točke ukazanja".³

P. Tomislav Vlašić
Zupni ured
83266 Medugorje/Yu

SUA SANTITÀ
Giovanni-Paolo II

Santo Padre!

Io sono p. Tomislav, il quale, secondo la divina provvidenza guida i veggenti di Medugorje. Approfitto occasione di scriverle alcune parole.

Le apparizioni continuano quotidianamente. La Madonna ogni giorno approfondisce i messaggi. Come un filo in tutte le giornate si sentono queste parole: "Pregate, digiunate e lasciate a Dio fare!" E la Madonna continua a raccontare la Sua vita ai veggenti. Tutto sarà svelato quando la Madonna lo dirà.

La Madonna ieri disse a piccola Jelena che è venuta a purificare le anime, i movimenti entro la Chiesa e la Chiesa stessa dalle false idee, prese dalle filosofie profane, e dalle religioni umane per mostrare che unico mediatore tra Dio e gli uomini è Gesù Cristo.

Migliaia delle persone vengono da tutte le parti del mondo. Tutti sono apertissimi. Dicono come nei tempi di Giovanni Battista: "Che cosa dobbiamo fare?" Purtroppo noi pochi sacerdoti qui non possiamo soddisfare i bisogni di tanti pellegrini quotidiani. Le autorità ecclesiastiche non hanno ancora valorizzato questo fenomeno. R. Laurentin, il quale si è recato qui per due volte, è rimasto stupito come questi avvenimenti non sono fino adesso sul serio studiati e valorizzati.

Io mi troverò a Roma da 29.04. fino a 10.05. per un raduno internazionale. Lo so che Lei è occupatissimo. Però, se può ricevermi per qualche minuto io Le dirò i punti forti delle apparizioni. Di questo può avvisarmi attraverso la stessa persona, la quale Le ha portato questa lettera, oppure

³Pismo T. VLAŠIĆA Svetom Ocu, 13. travnja 1984. na talijanskom.

Drugo pismo od šest stranica, poslano Papi dva tjedna kasnije, sadrži "poruke": "Vrijeme je blizu. Idemo k svršetku".⁴

Fra Vlašić piše u kolovozu 1984. biskupu Žaniću da je Gospin dvijetisućiti rođendan te 1984. godine 5. kolovoza!⁵ Nitko od ozbiljnih crkvenjaka to nije uzimao u obzir, a najmanje biskup Žanić i Sveta Stolica.

Konačno, fra Tomislav piše početkom 1985. jednomu svom "predragom bratu" koji je bio u Vatikanu, moleći zaštitu s obzirom na biskupa i tumači: "Trebalo bi pokrenuti i sve druge (učenjake, teologe, biskupe, kardinale...). Već moramo priznati da sotona može djelovati i u strukturama Crkve."⁶

Godine 1984. fra Tomislav je morao napustiti Međugorje i prijeći za kapelana u Vitinu. Odatle je otišao u Italiju, u Parmu gdje je utemeljio 1987., zajedno s Njemicom, Agnes Heupel (kao "Klara i Franjo", doslovno piše T. Vlašić⁷), mješovitu udrugu nazvanu "Kraljice mira, potpuno smo tvoji. Po Mariji k Isusu". Od tada ime fra Tomislava Vlašića nije više na popisu Male braće Hercegovačke provincije.

Vlašićev pokušaj da svoju novu zajednicu protumači kao "Božji plan", koji mu je preko Gospe otkrila Marija Pavlović, jedna od međugorskih "vidjelica", tadašnja članica te iste zajednice, koja je napisala "svjedočanstvo" kao dodatak spomenutom *Pozivu*,⁸ odlučno je opovrgla: "Sve ono što može biti shvaćeno kao potvrda i izričito odobrenje ovog Djela fra Tomislava V. i Agnes Heupel, od strane Gospe preko mene, apsolutno ne odgovara istini i isto tako istini ne odgovara ideja da sam ja imala spontanu želju da napišem ono svjedočanstvo."⁹

⁴Pismo T. VLAŠIĆA Papi, 26. travnja 1984., str. 6.

⁵Pismo T. VLAŠIĆA biskupu Žaniću, 22. kolovoza 1984.

⁶Pismo T. VLAŠIĆA "Carissimo fratello" u Vatikanu, 5. siječnja 1985. na talijanskom.

⁷T. VLAŠIĆ, *Una chiamata nell'anno mariano*, Milano, 1988., str.. 5.

⁸*Ondje*, str. 15-17.

⁹Vlastoručno pismo MARIJE PAVLOVIĆ, od 11. srpnja 1988. na hrvatskom (s talijanskim prijevodom).

Očito su posrijedi bile neke mutnoće. "Vidjelica" je napustila onu zajednicu i udala se za jednoga Talijana, 1993.

Zajednica se fra Tomislavova samo na temelju dopisa župnika fra Ivana Landeke, 17. siječnja 1994., a bez ikakva odobrenja mjerodavnih crkvenih vlasti, nastanila u Međugorju, podigavši kuću širokih razmjera.

Pismom od 5. prosinca 1997. mjesni je ordinarij na temelju *kan. 975. Zakonika kanonskoga prava* proglasio da fra Tomislav Vlašić nema nikakve ispovjedne jurisdikcije na terenu mostarsko-duvanjske biskupije. Takav mu je status i danas.

Prema opsežnoj dokumentaciji, koja je stavljena Ordinarijatu na uvid, fra Tomislavova mješovita zajednica posljednjih godina doživljava ozbiljne krize, potrebe i diobe.

FRA SLAVKO BARBARIĆ

Slavko Barbarić rođen je u Dragićini kod Čerina, 11. ožujka 1946. Kao član Hercegovačke franjevačke provincije zaređen je za svećenika 19. prosinca 1971. Godine 1981. fra Slavko je bio imenovan duhovnim pomoćnikom u Mostaru. Od 1984. kapelan je u Međugorju, kamo je i otprije zalazio. Naslijedio je fra Tomislava Vlašića i postao "duhovni voditelj" djece, "vidiocima".¹

Biskup Žanić 3. siječnja 1985. traži od Provincijalata da se fra Slavko premjesti iz Međugorja. Biskup intervenira još jednom, 30. siječnja 1985., ali se oglašuje i fra Slavko i Provincijalat. Međutim, izričito i odlučno intervenira međugorska navodna "Gospa", objavljujući preko "vidjelaca" svoj pastoralni "dekret" fra Slavku Barbariću, imenujući ga, mimo svakoga običaja, "voditeljem" župe, 3. veljače 1985:

*"Ja želim da otac Slavko ostane ovdje, da vodi župu i skuplja vijesti kako bi, kad ja više ne budem dolazila, ostala potpuna slika svega onoga što se dogodilo. U ovom trenutku molim posebno za oca Slavka i za sve one koji rade u ovoj župi."*²

Posebna je uvučenost dr. fra Slavka Barbarića u razrješenje afere oko koverta Ivana Dragičevića, 1985. O tome na drugom mjestu u ovoj knjizi.

¹I. SIVRIĆ, *La face cachée de Medjugorje*, St. Francis-du-Lac, Kanada, 1988., str. 41.

²R. LAURENTIN, *Dernières Nouvelles*, 3 (1985) francuski: str. 25-26; talijanski: str. 29-30.

Na biskupovo treće insistiranje za premještaj, 20. srpnja 1985., Provincijalat predlaže fra Slavka za kapelana u Blagaju. Ordinarijat odobrava, 6. rujna 1985. Kroz to vrijeme o. Barbarić često ide u Međugorje i propagira kult "Gospe međugorske". Neumorno izdaje knjige, obilazi svijetom zajedno s pojedinim "vidiocima", tumači svijetu poruke.

Tri godine kasnije, provincijalat predlaže fra Slavka za kapelana na Humac. Biskup odobrava, 16. rujna 1988.

Nakon BK izjave iz 1991. fra Slavko Barbarić iskazuje koja je nakana Međugorja: "*Mi imamo svoje svetište. Imamo dopuštenje za narod da ovamo dolazi. Što će nam više vidioci?*"³

Provincijalat predlaže da fra Slavko ostane na Humcu, 1991. I to biskup odobrava.

Godine 1991. fra Slavko na svoju ruku - on kaže na usmeno odobrenje provincijalovo - prelazi s Humca u Međugorje, bez ikakva znanja biskupova. Na Ordinarijatu je biskupska smjena, 1992/93. Agresorski rat bjesni u Hrvatskoj i BiH.

Od 1993. nadalje više je dopisa razmijenjeno između Ordinarijata i fra Slavka, a Ordinarijat ne postavlja pitanje njegove legalnosti u župi, u uvjerenju da fra Slavko ima sve dekrete uredne.

Biskup traži od Provincijalata da fra Slavko bude premješten iz Međugorja, 1999. Budući da je već godinama bez pastoralnoga dekreta u Međugorju, a ni tada nije htio otići iz župe, biskup mu je proglasio prestanak ispovjedne jurisdikcije: 20. veljače 2000.

Fra Slavko je zatražio od biskupa reviziju dekreta, 7. veljače 2000. Biskup mu je još jednom potvrdio svoju odluku: 9. veljače 2000., tj. da će mu prestati jurisdikcija naznačenoga dana ako ne ode iz Međugorja.

³E. M. JONES, *The Medjugorje Deception*, South Bend, 1998., str. 194.

Fra Slavko se požalio Svetoj Stolici. Kongregacija za evangelizaciju naroda tražila je podatke o fra Slavku dopisom od 27. ožujka, a biskup je odgovorio 8. travnja 2000. zadržavši svoj stav, dok ne dođe fra Slavkov potpis na *Izjavu o posluhu* i konkretan posluh da se udalji iz Međugorja. Fra Slavko je potpisao *Izjavu o posluhu*, 20. lipnja 2000., ali se nije dao iz Međugorja. Potvrđen mu je još jednom prestanak ispovjedne jurisdikcije, 30. listopada 2000.

Umro je 24. studenoga 2000. na Križevcu. Međugorska je pojava u mjesečnoj "poruci", 25. studenoga, dala izjavu o fra Slavkovu rođenju za nebo: "Radujem se s vama i želim vam reći da je vaš brat Slavko rođen za nebo i zagovara vas." Ljudi se pitaju je li to "beatifikacija" bez kanonskoga procesa, i to sutradan po smrti?

Bio je jedan od motora međugorske propagande. Bilo mu je žao da je ostao bez ispovjedne jurisdikcije, ali se vidjelo da mu je u ovom slučaju privatno iznad javnoga!⁴

⁴Biskup je dopisom od 28. prosinca 2000. ovim riječima fra Žarku Iliću reagirao na pretjerivanja o pokojnom fra Slavku: "Megalomanski je što u *curriculumu vitae* pokojnoga dr. fra Slavka Barbarića kažete da je pobožnost križnoga puta 'predvodio tisućama petaka' (*Kršni zavičaj*, 33, str. 267). Računajte ovako: da je svakoga petka kroz svih 19 'ukazivalačkih' godina vodio križni put, bilo bi 988 petaka. Dakle, nije ni tisuću! A nemoguće je da je svakoga petka bio i u tih 19 godina. Poneki je petak bio u Mostaru, Blagaju, na Humcu, u Brazilu, u Južnoj Africi, u Americi, u Italiji, u Njemačkoj! Odakle onda 'tisuće petaka'? Isto tako prenosite svjedočanstvo 'djelatnika međugorskog svetišta' kako su fra Slavkove knjige 'prevedene na dvadesetak jezika i premašile nakladu od 20 milijuna' (str. 274). Hajde, računajte ovako: Navodite 11 fra Slavkovih knjiga, i nijedna knjiga nije doživjela dva izdanja. Neka je svaka knjiga izašla u nevjerojatnih 10.000 primjeraka, to je nevjerojatnih 110.000 primjeraka na hrvatskom, a u nevjerojatnih 20 jezika još puta toliko jest jednako nevjerojatnih 2.200.000 primjeraka. Odakle onda '20 milijuna', čovječe Božji?"

Unatoč svemu fra Slavkovu neposluhu za života, mjesni je ordinarij predvodio za njega Misu zadušnicu 26. studenoga u Međugorju,⁵ istaknuvši u početku sv. Mise: "Pred Božjim pozivom umuknu sve ljudske primjedbe i priče. Preostaje samo odgovor pozvanomu pred Bogom i naš ljudski zagovor po ovoj Isusovoj žrtvi, pred milosrdnim Ocem nebeskim. Neka Krist Kralj - kojemu danas svetkovinu slavimo - primi dušu pokojnoga svećenika fra Slavka i udijeli nagradu za sva dobra djela, i oproštenje za sve propuste."

⁵*Vrhbosna*, 4/2000., str. 471.

FRA LEONARD OREČ

Leonard Oreč rođen je u Posuškom Gracu 20. siječnja 1928. Kao član Hercegovačke franjevačke provincije zaređen je za svećenika 21. listopada 1951. Godine 1976. Sveta ga je Stolica svrgnula sa službe provincijalnog vikara jer se s ostalim članovima provincijalne uprave napismeno pobunio protiv Papina dekreta "Romanis Pontificibus" o predaji župa.

Dvanaest godina kasnije biskup mu je Žanić izdao dekret za župnika u Međugorju, 1988. A kad se počeo vladati mimo crkvenih normi, biskup mu je oduzeo i župničku službu i ispovjednu jurisdikciju u biskupiji. Podigao je utok na Svetu Stolicu, gdje je izgubio parnicu.

Napisao je više članaka o međugorskim "ukazanjima" svrstavajući se na stranu njihove autentičnosti.

Kriva rehabilitacija. Donosimo ovdje dio biskupova pisma dr. fra Leonardu Oreču:

Mostar, 15. ožujka 1999.

Velečasni fra Leonarde!

Pročitao sam nedavno Vaše *Crno pismo - nekoliko razjašnjenja*¹ s obzirom na "izjave vidjelaca" međugorskih protiv biskupa Žanića a u korist Ivice Vege i fra Ivana Prusine, od 20. siječnja 1999.

Ne osvrćem se na ono što korigirate kao netočno: "Župa Međugorje ostaje, dakle, kao i prije povjerena dušobrižništvu franjevacu", ni na ono zbog čega izražavate svoje žaljenje: "Neki su se franjevci, koji su na neki način povezani s Međugorjem, dali zavesti od trgovaca i ušli u nadzorne organe banke". Čak ni na ono što pišete da "u Čapljini nastaje shizma",

¹L. OREČ na svoje 4 stranice njemačkoga teksta osvrće se na *Schwarzer Brief*, br. 1/1999. od 6. siječnja 1999. objavljen na njemačkom jeziku u Lippstadtu.

kojoj ste inače i Vi začetnik onim svojim stavom, koji ste napisali 16. 8. 1973. msgr. Majiću: 'Vama je dobro poznato, da mi od početka i uporno stojimo na stanovištu da je u Čapljini naša redovnička kuća i da smo spremni u njoj ostati i u slučaju da nam viša sila oduzme župu'. Eto odupirite se uporno i uspješno "višoj sili" pa i pod škandalom šizme!

Nego sam zaprepašten da u 'slučaju Ivice Vege' pišete doslovno ovako:

1) - Ostavili ste dvoznačnom misao, da Vego, s jedne strane, nije imao mogućnosti apelirati na bilo koga, a ipak, s druge strane, on je apelirao i Apostolska je signatura njegovo otpuštanje proglasila ništavnim.

2) - Vi dobro znate da nije rehabilitiran ni on ni fra Prusina zato što su imali pravo u odnosu na sve ono što su bezakonički radili po Mostaru, nego zato što Kongregacija za ustanove posvećenog života... nije uredno obavila svoj zadatak. (...). Signatura je tu našla legalan propust ('prekršaj zakona') i to je proglasila, pa je zato otpuštanje *nichtig* (= ništavno). I da se ponovno bio vodio proces protiv onih kažnjivih djela, od početka i poštujući legalnu proceduru, i sami znate da bi bilo drugačije. Čapljina *docet*.

3) - A najčudnije i najškandaloznije je od Vas da tvrdite da su Veginim rehabilitiranjem rehabilitirane i 'izjave vidjelaca'. Koje 'izjave' i kojih 'vidjelaca'? Želite li to zaista samoj Apostolskoj Signaturi, Vrhovnom crkvenom sudu, podmetnuti da je ona "time" (*dadurch*) rehabilitirala i 'izjave vidjelaca'? Čovječje Božji, kakva je to međugorska fanatičnost, fantastika i logika, naopaki zaključak i kakvo je to poznavanje i poigravanje sa Signaturom kao Vrhovnim crkvenim sudom?

Zar su 'izjave vidjelaca' bile predmet presude Apostolske signatur? Je li joj to bilo i na kraj pameti? Zar Signatura igdje spominje Međugorje i vidioc? I indirektno? I ako Signatura nađe neki legalan propust ili 'prekršaj zakona' u postupku nekoga Ureda Svete Stolice (u ovom slučaju Kongregacije za redovnike), zar time rehabilitira svu

'tvrdokornu neposlušnost' pojedinih franjevacu, njihovo 'kažnjivo djelo neposlušnosti prema poglavarima', 'posljedice neposlušnosti' njihova, 'prekršaj s obzirom na ostale propise dekreta' o 'pastoralnoj djelatnosti', ili što je jedan od njih 'postao neposlušan ili djelomično ili cjelovito prema svim spomenutim dekretima', 'koji su se uporno odupirali izvršenju dekreta *ROMANIS PONTIFICIBUS*', 'koji su se protivili izvršenju dekreta', 'ustrajni u pobuni' itd? Zar mislite da svojom tvrdnjom o rehabilitiranju Vege ne branite zlorabu koju je Signatura izričito predvidjela s obzirom na svoju Presudu: 'da se ovom odlukom netko ne bi služio za rasklimavanje stege posvećenoga života.' Zar zaista mislite da su rehabilitirane besmislene 'izjave vidjelaca' protiv biskupa, u korist Vege i Prusine? (...).

4) - Želite li tom rečenicom dokazati - protivno ponavljanoj tvrdnji međugorskih franjevacu, pa prema tome i svojoj - da je Međugorje, 'Gospa međugorska', 'vidioci', njihove 'izjave' i 'poruke', ipak u službi neizvršenja Papina dekreta, tj. bitno povezano s neposlušnošću franjevacu u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji? Ako Vam je to bila nakana, onda ste tom svojom rečenicom i interpretacijom stavili i samu Apostolsku signaturu protiv apostolskoga Dekreta *Romanis Pontificibus*. Mene ste još jednom uvjerili, valjda i nehotice, u Vašu i ostalih pro-međugorskih franjevacu (...) zloupotrebu međugorskog fenomena i svu smetenost i smušenost njegovih upornih podupiratelja. Dok Vam na tome jasnom očitovanju valja odati priznanje, ujedno treba izjaviti da je to Vaše interpretiranje Signaturine presude *vere indignum et iniustum!* (= uistinu nedostojno nepravedno). (...).

Želeći Vam sretne uskrsne blagdane

Bogu Vas preporučuje...

RENÉ LAURENTIN

René Laurentin rođen je 19. listopada 1917. u Toursu u Francuskoj. Za svećenika je zaređen 8. prosinca 1946. Napisao je više djela na području mariologije. Od 1984. objavio je brojne članke, brošure i knjige o međugorskim fenomenima braneći njihovu vjerodostojnost. S biskupom je Žanićem imao više susreta i razmjena pisama. Sa sadašnjim biskupom susreo se 1998. i razmijenio poneki dopis.

Prvo biskupovo pismo Laurentinu, 20. ožujka 1998.

Velečasni gospodine Laurentin,

Nakon našega susreta koji je bio jučer ovdje na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru, od 15,00 do 17,00 sati, poslao sam faks ocu Johannu Touwu, koji mi je ljubazno poslao fotokopiju Vašega pisma što ste mu ga poslali u kolovozu 1997., U njemu ste doslovno pisali ono što mi je prethodno pisao otac Touw, tj. "Tvrda i okretna akcija biskupova, koju Papa žali i poštuje, bit će bez sumnje fatalna po Međugorje" (*L'action dure et habile de l'évêque, regretée et respectée par le pape, sera sans doute fatale à Medjugorje*). Ja sam Vas ljubazno pitao kako Vi znate da Sveti Otac 'žali' moju akciju. Vi ste odlučno zaniijekali da ste napisali riječ 'žali' (*regretée*). Ovdje, naprotiv, jasno se pokazuje da ste Vi tu riječ napisali, i to vlastoručno. Kako tumačite tu svoju kontradikciju: napisanu tvrdnju i zatim usmeno nijekanje?

Nismo imali vremena razgovarati o famoznom slučaju hotela obitelji N. N. u Međugorju, o čemu ste Vi imali svu dokumentaciju... Kako tumačite dopuštenje "Gospino" za gradnju hotela? Ili mislite da se radi jednostavno o Vickinoj pogrešci? Onda u tome slučaju što ćemo s vjerodostojnošću "vidjelaca" koje Vi braniti na sav glas pred svijetom?

Jučerašnji razgovor sugerirao mi je da pripremim čitavu knjigu jasnih opovrgnuća neistina koje ste Vi objavili o Međugorju ovih posljednjih godina.

Velečasni gospodine Laurentin, zašto ste sebi dopustili takvu kompromitaciju?

Želim zaista što moram poduzeti 'čvrstu akciju' prema Vama, iz jednoga jednostavnog razloga: *Laurentin amicus, veritas magis amica* (= Laurentin prijatelj, istina je veća prijateljica).

Moj je tajnik don Željko sastavio priopćenje o našem jučerašnjem susretu i razgovoru. Šaljemo Vam kopiju na hrvatskom i engleskom *pro informatione*.

S poštovanjem"

Priopćenje. "Biskup Ratko Perić primio je, sa svojim tajnikom, u Mostaru, 19. ožujka 1998. godine, vlč. Renéa Laurentina na njegovo traženje. Laurentin je poznati francuski mariolog a u nas poznatiji kao širitelj međugorskih 'ukazanja', 'čudes'a i drugih fenomena. Laurentin je o tome do sada objavio više knjiga i brošura (svake godine ponešto) u kojima propagira autentičnost međugorskih 'ukazanja' i 'poruka' do te mjere da je, prema vlastitom priznanju, prilično izgubio od svoga znanstvenog ugleda koji je uživao kao ozbiljan mariolog. Biskup mu je spomenuo da se služio i njegovim mariološkim knjigama dok je predavao mariologiju u sarajevskoj bogosloviji, a s obzirom na njegovo pisanje o međugorskim 'ukazanjima' upućuje mu oštre kritike.

U otvorenoj i iskrenoj razmjeni mišljenja biskup je skrenuo Laurentinovu pozornost na brojne njegove netočne i nekorektne podatke u vezi s međugorskim događanjima. Ovdje navodimo samo neke od onih koji su u susretu istaknuti:

- U obrani 'vidioca' Ivana, nakon njegova izlaska iz dubrovačke gimnazije kao franjevačkoga sjemeništara, zbog školskoga neuspjeha (1983), Laurentin je pisao¹ kako je Ivan doživio 'šok' zbog naglašene prisutnosti biskupovih upozorenja, zbog sumnjičavih ispitivanja, zbog ismijavanja od kolega. Kad su i poglavari i biskup reagirali da od toga ništa nije istina, Laurentin,

¹ Glas Koncila, 5/1984., str. 7.

umjesto da se javno ispriča, utekao se neuobičajenu opravdanju da njegov francuski tekst nije dobro preveden, da on nije mislio na dubrovačkoga nego na mostarskoga biskupa, pa je čak dostavio biskupu Perneku kao 'originalan' tekst drugačiji od onoga koji je poslao *Glasu Koncila*.² Posrijedi je moralno nedopustiv postupak.

- Moralno je također nedopustivo da je u jednoj svojoj knjizi (1985) pisao kako je član biskupske komisije za Međugorje, mr. don Nikola Bulat, svećenik splitske nadbiskupije (sada pokojni), "jedan od onih koji se bore za prijevremenu ostavku msgr. Franića da ga zamijeni msgr. Žanić".³ Bulat je 1986. izjavio da je to "objektivno gledano kleveta," "jer niti sam to tražio ja niti znam da je itko drugi to tražio. Tražio sam od g. Laurentina dva puta da to ispravi, ali to nije učinio do sada koliko ja znam".⁴ Laurentin sada kaže da je to on od nekoga čuo. Biskup mu je rekao da se istina ne ustanovljuje od rekle-kazale nego na izvorima!

- Laurentin se pokazuje naivnim kad vjeruje i piše kako je još u prosincu 1984. godine 'vidjelica' Vicka, već pitana o osobnom dnevniku, njemu izjavila: 'Nema nikakva tajnoga dnevnika u kojem bi se nalazile riječi protiv biskupa'.⁵ Biskup je Perić pokazao Laurentinu Vickin 'dnevnik' u kojem su brojne riječi protiv biskupa Žanića, kao na primjer: 'Gospa je rekla da je za ove neredе najkrivlji biskup Žanić!'⁶

²Dokumenti na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

³R. LAURENTIN, *Medjugorje à l'heure de la désinformation*, Autopsie des fausses nouvelles, Supplément br. 2, O.E.I.L. 1985., str. 14: "L'expert choisi est un de ceux qui militent pour une démission anticipée de Monseigneur Franić et son remplacement par Monseigneur Žanić."

⁴N. BULAT, *Nepouzdanost izvora o događajima u Međugorju*, rukopis, 1986., str. 24, Arhiv Biskupskog ordinarijata Mostar.

⁵R. LAURENTIN, *Medjugorje à l'heure de la désinformation*, str. 40: "En décembre, Vicka, déjà interrogée sur ce point, m'avait confirmé:

- Il n'existe aucun diacre secret où il y ait des paroles contre l'évêque."

⁶V. IVANKOVIĆ, *Agenda 1983*, Dnevnik od 19. prosinca 1981. do 29. rujna 1982. (Izjava: 19. prosinca 1981).

- Osobito se neozbiljno doima kad u jednoj Laurentinovoj knjizi (1985) čitatelj pročita kako je neki međugorski hodočasnik prenio poruku Laurentinu da se Gospa veoma povoljno izrazila o njegovu pisanju o Međugorju. Međugorska je "Gospa" izjavila doslovno ovo: 'Dajte da svećenici čitaju Laurentinovu knjigu, i širite je!'⁷ To više nisu 'poruke' naše Gospe, nego zloupotreba njezina imena u komercijalne reklame koje ne čine 'dobre usluge' Blaženoj Djevici Mariji! Neozbiljno je što to vlč. Laurentin, uza sve uljudne ograde, uopće spominje u svojoj knjizi!

- Stvar je posebno tužna i smiješna koliko se R. Laurentin miješa a tako slabo poznaje ovdašnju neposlušnost nekih franjevaca Papi s obzirom na predaju osam župa prema Papinu dekretu iz 1975. On u svome žaru za Međugorje i u naivnosti prema franjevcima piše (1985): 'Od strane Međugorja, franjevci su došli dotle da pišu svomu generalu i kardinalu Ratzingeru da zamole kako bi se moglo postupiti. Ovo ja smatram pravim međugorskim čudom!'⁸ Ako su, prema Laurentinu, takva međugorska razvikana 'čudesna,' onda nitko bolje ne razotkriva međugorske fenomene od njega samoga! Upozoren je da je Franjevačka generalna kurija iz Rima prošle godine (1997) ukinula Hercegovačkoj franjevačkoj provinciji novicijat zbog njihove čudovišne neposlušnosti! Dvanaest godina nakon što je on to njihovo pisanje Rimu proglasio 'pravim međugorskim čudom'!

- Nekorektno je što Laurentin piše (1997) da je biskup Perić priopćio fra Jozi Zovki da je 'ekskomuniciran'.⁹ Fra Zovki je

⁷R. LAURENTIN, *La fine delle apparizioni è prossima?*, Brescia, Ed. Queriniana, Marzo 1985, str. 31, br. 1: "Fatte leggere ai preti il libro dell'abbé Laurentin e divulgatelo".

⁸R. LAURENTIN, *Ancora su Medjugorje*, Ed. Queriniana, Ottobre 1985, str. 57: "Da parte di Medjugorje, i francescani sono arrivati fino a scrivere al loro generale e al cardinale Ratzinger per chiedere come si potrebbe procedere. Questo fatto io lo ritengo un vero miracolo di Medjugorje."

⁹R. LAURENTIN, *16 années d'apparitions*, 2. izdanje, F.-X. de Guibert, Octobre 1997, str. 36: "Il (l'évêque) leur notifie que le Père Jozo serait excommunié latae sententiae (sic), c'est à dire ipso facto".

oduzeta ispovjedna jurisdikcija i sam je '*ipso facto*' (samim time) upao u suspenziju jer je, unatoč tomu, ispovijedao.

- Nekorektno je kad Laurentin piše (1997) da je Sveti Otac, vraćajući se iz Sarajeva prošle godine, ovlastio 'dio svoje pratnje'¹⁰ da posjeti Međugorje. Radoznali novinari i ambasadori nisu dio Papine pratnje niti je Papa ikoga ovlastio za takvo hodočašćenje!

U dvosatnom razgovoru koji je tekao u duhu zauzeta i dokumentirana raščišćavanja brojnih međugorskih neistina, biskup je zamolio 81-godišnjeg Laurentina da počne pisati svoja poreknuća o Međugorju kako bi zasjala prava istina o toj kontroverznoj pojavi. Učinio bi veliku uslugu ovoj Crkvi da prestane pisati o 'međugorskom fenomenu' na dosadašnji način. Sporni branitelj međugorskih 'ukazanja' i popratnih pojava, vlč. Laurentin, rekao je da mu u lipnju ove godine izlazi nova knjiga, gledat će uvažiti korekture i dogodine će razmisliti o prestanku pisanja o Međugorju.

Biskup i publicist Laurentin razmijenili su na kraju neke svoje knjige."¹¹

Drugo biskupovo pismo R. Laurentinu, 24. ožujka 1998.:

Velečasni René Laurentin,
potvrđujem primitak vašega pisma od 22. ožujka i odgovaram sljedeće:

1) Ne može se privatno govoriti o međugorskim 'ukazanjima' koja ste objavili u stotinama tisuća primjeraka, na raznim jezicima širom svijeta u ovih posljednjih 15 godina. Pošteno je i pravedno objaviti priopćenje o našem razgovoru ovdje u Mostaru, 19. ožujka 1998. kao što smo i učinili, uredno Vas obavješćujući na prvome mjestu.

¹⁰R. LAURENTIN, *Tempête sur Medjugorje*, u: Chrétiens Magazine br. 103, str. 35: "Le Pape n'a pas insisté, mais durant son voyage à Sarajevo, il a autorisé une partie de sa suite à le quitter pendant une journée pour aller faire publiquement pèlerinage à Medjugorje."

¹¹*Priopćenje* KIUM-a, Mostar, 20. ožujka 1998, redigirao don Željko Majić.

2) Nije ništa drugo urađeno osim onoga što ste Vi stavili u svoje spise, kao što sam Vam pokazao. Prema tome, Vi biste se morali prepoznati u tome što ste pisali. Ovaj Ordinarijat preuzima svu odgovornost za hrvatski i engleski prijevod. Šaljemo Vam priopćenje s točnim bilješkama. Nismo se još poslužili Vašom frazom, koju ste napisali prošloga kolovoza časnom prioru benediktinskomu P. Touw-u, da Sveti Otac *žali* moju '*akciju*' s obzirom na Međugorje, a o čemu ste mi Vi rekli da to niste napisali. Naprotiv, Vaš Vas rukopis demantira. Želio bih imati Vaš odgovor s obzirom na to.

3) Svojim spornim knjigama o međugorskim 'ukazanjima' Vi ste posijali, ne samo u ovoj zemlji, nego i u katoličkom svijetu, podosta kukolja dvoznačnosti i izričitih neistina koje će trebati počupati tijekom vremena. Vi ste mjerodavni i moralno obvezani to učiniti. Mi želimo biti u službi istine koja nas oslobađa od mnogih neistinitih međugorskih pojava, za koje ste se Vi proglasili poznatim glasonošom.

4) Svojim pričama o međugorskim 'ukazanjima', koje zaista treba *žaliti*, Vi mi uvelike pomažete da dođem do uvjerenja i tvrdnje o nenadnaravnosti (*non supernaturalitas*) takozvanih 'ukazanja' u Međugorju. Koji su sve motivi u svojoj toj raboti, Vi to riješite sami pred Bogom.

5) Neću šutjeti odsada ubuduće ni pred kojim Vašim djelom, koje sadrži međugorske izmišljotine, razara katoličko jedinstvo, crkveni mir i pastoralnu skrb u ovoj mjesnoj Crkvi.

6) Osim što objavljujemo te žalosne činjenice, o tome redovito izvješćujemo mjerodavne Urede Svete Stolicе, koja, kao *columna et firmamentum veritatis* (= stup i uporište istine) mora biti o tome informirana.

7) Bila bi *vrijedna žaljenja* činjenica ako biste Vi očekivali da od iduće godine više ne pišete o Međugorju. Počastili biste Gospu ako biste prestali odmah, pišući dužne *retractationes* (= poreknuća) ako se želite pokazati prijateljem istine.

S poštovanjem Vas pozdravlja...

Na ta se pisma i priopćenja Laurentin osvrnuo u svojoj knjizi koju je objavio iste godine.¹²

René LAURENTIN
B.P. 808
91001 EVRY CEDEX

Evry, août 1997

Cher R. J. M. - Tour

Reçu de tout cœur de votre envoi, l'action d'une et
habile de l'évêque négalite et respectée par le pape son
sans doute fatale à Medjugorje. Je me tourne alors par obéissance
sans doute que personne et respectés avant un fois de plus triomphe, comme de
Veuillez me pardonner. Durant toute ma vie, je réussissais à répondre à mon
courrier. Cette fidélité accroissant le nombre de mes correspondants, tandis que
l'âge diminue mes forces, je suis arrivé à un point d'impossibilité, et profite du
mois d'août où je ne prends pas de vacances, pour ne pas laisser sans signe de vie
votre lettre d'il y a déjà longtemps.

Chaque lettre me demande des précisions diverses en tant de domaines : le
démon, les apparitions, le Christ (si souvent trahi et bafoué), des conseils sur des
cas complexes que je saisis mal à distance, tant de questions que je traite dans Le
Figaro Magazine, Stella maris, Chrétiens Magazine, que mes nuits ont cessé de
suffire pour répondre et que j'arrive à négliger quasi complètement mes amis et
ma famille, dépassé que je suis par une accumulation irréductible..

Je garde par ailleurs des obligations qui exigent un temps de travail. Mon ensei-
nement annuel en Amérique ; des invitations à des Congrès où ma spécialisation
assez particulière reste nécessaire ; des conférences, que j'accepte rarement, mais
que je ne puis refuser en certains cas particuliers.

Enfin, mon oeuvre n'est pas achevée. Le service de l'Eglise, certaines requêtes,

*Preslik dijela pisma koje je R. Laurentin vlastoručno
napisao i zanijekao da je pisao*

¹²R. LAURENTIN, *Medjugorje*. L'ostilité abonde, la grâce surabonde. Testament. Dernière nouvelles, No 17, Juin 1998. Na primjer, s obzirom na slučaj Nikole Bulata, koji je dva puta tražio od Laurentina da opovrgne ono što je napisao u svojim *Dernières Nouvelles* 1985., br. 2, str. 14 (u talijanskom izdanju toga uopće nema!), Laurentin 1998. jednostavno kaže, str. 46: "Ne sjećam se da sam primio ijedno pismo od Nikole Bulata". Ili na str. 48, u vezi s Laurentinovim pisanjem da Gospa preporučuje njegove knjige, naše priopćenje citira talijansko izdanje njegove knjižice (br. 3) i točnu stranicu 31., a on ispravlja i kaže da biskup ne donosi točnu referenciju, koju je on našao na nekoj drugoj stranici. Jest, ali u francuskom izdanju. U priopćenju je točno naznačeno talijansko izdanje i stranica. Ali čemu se zadržavati na tome?

"PORUKE"

BISKUP "KRIV", FRATRI "PRAVI"

Dok je kapelan u Međugorju bio fra Tomislav Vlašić, koji je kasnije prešao u jednu talijansku franjevačku provinciju;

kapelan u župi sv. Petra i Pavla u Mostaru fra Ivan Prusina, koji danas živi i radi u inozemstvu (svojedobno u Mostaru uvelike priječio redovito djelovanje novoosnovane katedralne župe, predviđene u Papinskom dekretu "Romanis Pontificibus", br. 6);

kapelan u istoj župi fra Ivica Vego, koji je isto činio, a 1988. godine pismeno se oprostio od Franjevačkoga reda i svećeničke službe;

dodoše Vicki Ivanković, "vidjelici" u Međugorju, "i svim vidiocima", "ukazanja" koja su se svojim "porukama" stavila na stranu neposlušnih franjevac, a oštro obrušila na mjesnoga biskupa msgr. Pavla Žanića optužujući ga za sav crkveni nered u Hercegovini. "Vidjelica" je ta "viđenja" od 19. prosinca 1981. do 29. rujna 1982. bilježila u svoj posebni *Rokovnik*, i to - gle ovo! - u *Agendu* od 3. do 21. siječnja 1983. Očito je odnekuda prepisivano u *Rokovnik*, jer datumi nisu išli redosljedom. "Poruke" su dostavljene biskupu Žaniću djelomično 1982. a cio *Rokovnik* 1985.

Evo kako je zapisan razgovor između "vidjelice" i njezina "prividenja", u usporedbi s onim što je o. R. Grafenauer donio na Ordinarijat. "Poruke" Vickine "pojave" stavljamo u kosa slova:

"19. Prosinca 1981. - Subota -

Pitala sam za hercegovački problem, posebno na ono što se odnosi na Fra Ivicu Vego.

Gospa je rekla, da je za ove neredе najkrivlji biskup Žanić, za Fra Ivicu Vego rekla je, da on nije kriv, ali da Biskup ima svu vlast. Rekla mu je da ostane u Mostaru i da odatle ne ide.

3. Sječnja – Subota (=1982) – (Grafenauer: Nedjelja)

Svi vidioci skupa pitali smo Gospu za Ivicu Vego.

Gospa je odgovorila: *Ivica nije kriv. Ako ga izbace iz frataru, neka bude hrabar. Ja svaki dan govorim "Mir, mir!" a sve*

više ima nemira. Nek ostane! Ivica nije kriv. To je ponovila tri puta. Svi smo čuli i rekli mu: Biskup ne pravi red i zato je on kriv. Neće ni on vazda bit biskup. Pokazat ću ja pravdu u kraljevstvu. To je trajalo deset minuta, sve o Ivici.

11. Siječnja 1982 - ponedjeljak -

Pitali smo ponovno za dvojicu Mostarskih kapelana i Gospa je ponovila dva puta ono što je prije rekla. (1).

20 Siječnja 1982. - Petak – (Grafenauer: Srijeda)

Ja sam postavljala neka pitanja za Ivicu Vegu i Fra Ivana Prusinu, a isto tako, neka mi je i sama Gospa odgovorila.

Gospe moja, novine pišu, da su Ivica i Ivan izbačeni iz frataru. Ona je odgovorila: *Nisu izbačeni!* Nasmijala se. *Reci im samo, neka budu mirni i hrabri. Ima mnogo kušnji. Neka ustraju! Neka novine samo pišu! Na to neka neobraćaju pažnju, jer to nije ni važno.*

Gospe moja, jednom ovo smiri, pa da Ivica i Ivan nemaju nikakvih problema.

Gospa je odgovorila: *Sve ću ja to smiriti.*

Spomenula je i neke fratre iz Mostara, *ali neka, bit će prilike da im reknem, ima ih trojica glavnih.*

Gospe, šta je sa Biskupom? Hoće li on izmijeniti svoje držanje?

- Gospa je odgovorila *ja neću žuriti. Ja čekam, hoće li popustiti na ove moje poruke, koje sam slala preko vas.*

Ali meni (=Vicki) je to tako teško. Previše je to zamene, a kamo li za Ivicu i Ivana!

Jučer, dok smo bili sa Gospom, pitali smo je može li izmoliti jedan Očenaš za njih dvojicu. Odmah je rekla: *Može.* I počela je moliti. Kad smo završili, nasmijala se i meni reče: *Tebi ništa nije drugo u glavi samo njih dvojica.* Ja rekoh: pa i nije!

26. Travnja - 1982. - Ponedjeljak -

Biskup – veli - nema nimalo prave ljubavi Božje za njih dvojicu. Ivica i Ivan neka radi Biskupa ostanu samo mirni jer on im stavlja preveliki teret, samo da ih se oslobodi. Jer počeo je od najmlađih pa sve polako dalje. Znam da je to za nji veliki udarac.

Neka se ništa ne sekiraju, neka to slobodno izbrišu iz glave, neka znadu trpjeti za pravdu. Što Biskup radi, nije po Božjoj volji. Nevini bez krivnje, pa tako premoreni. To Bog nebi dao, ali Biskup neradi po Božjoj milosti, pa može činiti šta hoće. Ali jednog dana vidjet će se pravda koju odavno niste vidjeli. Ja ću to sve polako početi smirivati, a mnoge će fratre obasjati velika sreća.

29. Rujna - 1982 - Srijeda -

Fra Ivica je upitao: Dali da idemo iz Mostara ili da ostanemo?

Gospa je odgovorila: "*Ostanite*"!

Krajem kolovoza 1982 g.

Vicka nam je rekla odprilike ovako: *Gospa mi je poručila da se Ivan i Ivica ne udaljuju iz Mostara.*

Četvrtak 15. IV. 1982. Ivica Vego i Ivan Prusina

Ja sam postavila pitanje Gospi ovako: Općenito da mi sve kaže o vama dvojici. Ona se najprije nasmijala i počela govoriti. *Oni nisu ništa krivi. Ponovila je dva puta. Neka se zato ništa nebrinu. Ima ih dosta protiv nji dvojice, koji jedva čekaju da ih izbace i da odu iz Mostara. Biskup je tu kriv a ima ih puno koji ga podržavaju i svaki dan govore da vas izbace, da vas više neviđaju. Nemojte slušati nikoga! Nemojte sebi ništa predbacivati, i što je svakako važno - da neidete iz Mostara.*

Čine veliku nepravdu prema vama, neće da rade po Božjem zakonu, nego svi protiv njega i zadaju vjeri i crkvi velike udarce i unose još veći nemir.

Gospe moja ti si rekla, da ćeš ti Biskupu nečim pokazati, da ih se okane, pa te ja molim da to što prije učiniš, jer nama se pomalo žuri i očekujem da se to sve smiri i utiša:

Ima ih mnogo pored kojih Ivica i Ivan prođu svaki dan po sto puta, a oni ih neće ni da pogledaju kao da i ne postoje.

Gospe moja ti znaš kako je njima. Pa bi te zamolila da im što prije pomogneš i oslobodiš ih njihovih problema, da i oni budu kao i ostali svećenici.

Gospa se zasmijala i rekla:

Sve polako, ja ću to smiriti i neće biti nikakvih problema. Mise mogu ponekad govoriti, ali neka se ne ističu, dok se to ne smiri. Kod njih nema nikakvih pogrešaka. Da su oni nešto krivi ja bih rekla neka idu i neka nesmetaju.

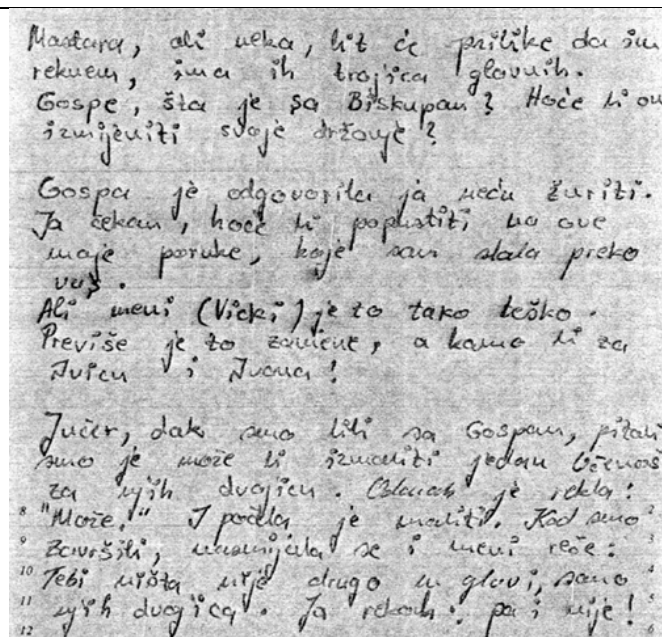
Onda ja velim, nitko to nemože smiriti, osim tebe. Ako ti ništa nepokušaš onda ništa. A ona reče

Sve polako.

16. 04. II Večer (=1982)

Ja sam postavljala neka pitanja za vas dvojicu a isto tako mi je neka Gospa sama rekla. Mnoge fratre grize savjest zbog njih dvojice. Pa će se sve doznati, oni će se sami polako otkrivati. I naglasila je *Nemojte na nji obraćati pažnju vršite svoj posao.*

To je sve o Ivici i Ivanu što sam ja zapisala, a ostalo sam davala njima napisano na papiriće nisam imala vremena zapisivati sve posebno."*

Martina, ali neka, li' će prilike da su
rekuem, ima ih trojica glavni.
Gospe, šta je sa Biskupom? Hoće li on
izmijeniti svoje držanje?
Gospe je odgovorila ja neću žuriti.
Ja čekam, hoće li popustiti, hoće
moje poruke, koje sam dala preko
vuk.
Ali meni (Vicki) je to tako teško.
Previše je to znanje, a kamo li za
Juicer i Juicer!
Juicer, dakle samo liči na Gospu, pitam
suo je može li izmijeniti jedan čimbenik
za njih dvojicu. Čekam je rekla!
8 "Može!" I podla je snalila. Kad smo
9 završili, uzmajala se i meni reče:
10 Tebi ništa nije drugo u glavi, samo
11 njih dvojicu. Ja rekoh: pa i nije!
12

Preslik rukopisa iz Rokovnika Vicke Ivanković

* Crkva na Kamenu, 5/1998., str. 3.

Naš osvrt: Nakon takvih "poruka" preko međugorskih "vidjelica" fra Ivici Vegi i fra Ivanu Prusini, dvojici mostarskih neposlušnih redovnika, ne možemo ne izraziti svoje duboko zgražanje nad ovakvim pripisivanjem besmislica Blaženoj Djevici Mariji, Majci Božjoj.

Prvo, ne možemo nikako ni misliti ni vjerovati da se *Ogledalo pravde* na ovakav način oborilo na mjesnoga biskupa koji je tražio crkveno poštovanje i kanonsko postupanje prema novoj zakonito osnovanoj katedralnoj župi, posvećenoj upravo Njoj, Blaženoj Djevici Mariji, Majci Crkve. A ta je katedralna župa - *nota bene!* - trebala biti osnovana Decizijom iz daleke 1889. godine! Kako to da se ukaza ovako nemilosrdno obrušila na biskupa Žanića s namjerom da zaštiti dvojicu nepokornih kapelana, kako bi ostali u Mostaru, da rovere protiv Crkve Božje?! Nigdje se ne vidi da međugorska pojava sa svojim uzastopnim protucrkvenim "porukama" tako stoji u službi škandaloznoga "hercegovačkoga slučaja" neposluha kao ovdje. I možda ni u jednoj drugoj prilici i poruci ne dolazi tako jasno do izražaja *constat de non supernaturalitate* - tj. jasnoća da se uopće ne radi o nadnaravnim ukazanjima i porukama, a najmanje Gospinim - kao u ovom prežalosnom slučaju i procesu.

Drugo, na prigovor da ima u knjizi *Otkrivenja* javnih ukora "anđelima" ili biskupima mjesnih Crkava u maloj Aziji, primjećujemo da to čini uskrslu Gospodin, da je to preko Gospodinova apostola Ivana i da je to javna objava. U našem slučaju radi se o međugorskim privatlucima, koji su u službi crkvenoga neposluha!

Treće, biblijska poslušna Gospa nigdje i nikada u povijesti ne poručuje i ne preporučuje redovnički neposluh protiv crkvenih odluka Svete Stolicy i mjesnoga biskupa, osim u Međugorju! Drugim riječima: ako su takozvani "vidioci" u svojim priviđenjima i sanjarijama čuli ikakve "poruke" protiv posluha u Crkvi, onda one nisu od poslušne Gospe, nego od nekih neposlušnih bića. Nigdje đavao nema takva plodna tla kao

ondje gdje neposluh caruje. Njegova je definicija: *Non serviam* - neću ti služiti niti te slušati!

Četvrto, stoga kad su međugorski režiseri događaja i filtraši "poruka" uvidjeli da im takve besmislice neće proći, nego da će se na takav način međugorska "ukazanja" najlakše opovrgnuti, okrenuli su ploču i prestali pripisivati vlastitoj utvarbi takve protucrkvene "poruke" i propuštati ih u narod do dana današnjega!

Biskup Žanić, kad je čuo, pročitao i razumio te "poruke", nedostojne kršćanske vjere, odlučno je rekao *Urbi et Orbi* da to nema veze s Gospom. Sve drugo što se slijevalo na Ordinarijat, samo je potvrđivalo taj stav, koji je ostao na snazi do danas.

Peto, biskup je Žanić na takve nekršćanske "poruke" gledao kao na nekršćanske poruge i Gospi i Crkvi! Zato je sa svom odlučnošću branio i dostojanstvo Gospino i čast Katoličke Crkve.

BISKUP SE NEMA ZA ŠTO ISPRIČAVATI

Mir i dobro, službeno glasilo Hercegovačke franjevačke provincije, br. 2/1993., str. 15, objavilo je bilješku Provincijalata: *Fra Ivan Prusina imao pravo*. Budući da su u tekstu navedene neke netočnosti s obzirom na Msgr. Pavla Žanića, donedavnoga dijecezanskog biskupa u Mostaru, dužnost nam je precizirati sljedeće točke:

1) Vrhovni sud Apostolske signature Konačnom presudom od 27. ožujka 1993. proglasio je prekršajem zakona otpuštanje iz Reda Male braće fra Ivana Prusine. Dekret o otpuštanju izdao je Red, iza toga je stajala Kongregacija za redovnike. Kad je fra Ivan uložio utok najprije poglavarima Reda a zatim i Kongregaciji, ova je na utok šutjela, jer se oslonila na klauzulu u dekretu o otpuštanju da se ne dopušta priziv na više sudove Sv. Stolicе. A u to se uzdala jer je Papine odredbe o otpuštanju iz Reda tumačila preširoko. I u tom je izgubila. Svatko ima pravo na obranu (*kan. 1620, 7*). Nije se osvrtała na fra Ivanovu "ništovnu žalbu" (*querela nullitatis*). Međutim u Presudi se ne proglašava "protuzakornitim i nevaljanim" zahtjev (od 7. siječnja 1983) biskupa Žanića da se oca Prusinu svede "ad statum laicalem", kako Provincijalat navodi. Nije naime uopće bio postavljen *dubium* (sporno pitanje) o valjanosti ili nevaljanosti Biskupova zahtjeva, nego samo o postupku i odluci Kongregacije za redovnike s obzirom na dekret Reda.

2) Sastavljač bilješke piše: "Nepravednim, protuzakornitim i prenatlenim zahtjevima i odlukama crkvenih struktura, počevši od Biskupskog ordinarijata u Mostaru, pa sve do onih u Rimu koji su nasjeli zahtjevu biskupa Žanića...".

- Biskup se Žanić u Presudi spominje na više mjesta, i svaki put njegov se sud, mišljenje i prijava smatraju mjerodavnima. Ostaju na snazi Biskupove **odluke** o oduzimanju svećeničkih ovlasti, poduzete s obzirom na fra Ivanovo pastoralno

djelovanje u Biskupiji i prije otpuštanja i poslije otpuštanja, pa i nakon što je otpuštanje proglašeno nezakonskim. A spomenuti zahtjev nije odluka. Prema tome nije nitko zahtjevu biskupa Žanića "nasjeo", kako se Provincijalatov pravnik izražava, nego je učinjen zakonski propust Kongregacije za redovnike u postupanju i u odlučivanju (*in procedendo et in decernendo*) u odnosu na dekret o fra Ivanovu otpuštanju iz Reda Male braće.

3) "Ljudsko poštenje, zakonska pravda i evanđeoska ljubav tražili bi da se svi oni, koji su fra Ivanu učinili nepravdu, ispričaju njemu osobno..."

- Biskup se Žanić nema za što ispričavati, jer se o njegovim pastoralnim odlukama nije uopće presuđivalo na Vrhovnom sudu.

4) "Kako bi u crkvenim uredima bilo evanđeoskije i toplije, kada bi na stolovima tih ureda najprije bilo Evanđelje, a tek onda Kodeks".

- Sastavljaču bilješke sigurno je poznato da je "Fra Ivan Prusina imao pravo" naspram Kongregacije za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života zato što je na stolovima Vrhovnoga suda bio Kodeks i po njegovim kanonima, često citiranima, donesena i ova Presuda!

Mostar, 7. studenoga 1993.*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Vrhbosna*, 2/1996., str. 142.

BISKUP MORA POVJEROVATI

Prenosimo tri "poruke" Jelene Vasilj, kako ih je dostavio na Ordinarijat fra Tomislav Vlašić. Mi stavljamo naslove:

1) "Zadnje ukazanje. Zadnja poruka". Gospa govori:
Ja želim da u ime Isusa Krista počete i dođete biskupu i reknete: "U ime Isusa Krista dolazimo ovdje".

Gospa kaže: *Želim da mu kažete da povjeruje. Moja je goruća želja da vjeruje. Tako mi srce govori i želi da povjeruje! Zovem ga ja preko vas! Molim ga da povjeruje. To ja i moje srce želi. To sam Bog želi, a ne samo ja, kaže ona.*

Želim da mi kaže: Zašto misli da ja tu nisam?! Upravo ja sam ista, samo što ja dolazim po različitim oblicima. Upravo ista!

Ja želim da mu utisnem u srce ono Božje. I molim ga da mi otvori srce, da povjeruje, a to je sve istina. Želim da svijet vodi prema dobru i da kaže: "Istina je sve! Obraćajte se! Oprostite meni što sam vam govorio da nije istina. Već molim vas povjerujte!" – tako molim biskupa da reče narodu. – Istina je sve to!

Ja molim uvijek. I vi molite i nastojte moliti za cijeli svijet i za njega. Mnogo je opasno ako se ne povjeruje. Zadnje ukazanje, zadnja poruka! To je najgore, ako ne povjeruje! Teško će biti; i narod i biskupe može odvratiti da povjeruju.

Ali meni je potrebna ta čvrsta vjera.

Ne, ako hoće da povjeruje; on MORA povjerovati! Ne ako hoće, što govorim narodu: "Ako hoćeš, povjeruj!" A njemu kažem da MORA povjerovati. Jer sotona hoće da ga svlada. I ja se borim proti nje.

Potrebni su mi vaši postovi i molitve. On hoće da ga osvoji, ali ja sam toliko snažna da joj ne dam. Molite i pobijedit ću!

Želim da se posti za njega, da mu Bog povрати Duha Svetoga. Želim mu reći - Puna Milosti – da ga molim, sama ga ja

molim da povjeruje. A ne, ne molim ga ja onako prazno. Samo da se spasi on i narod. (... Sve sam tako čula!).

NB. - Ova izjava snimljena je 17. 04. 1983. i na vrpci odmah dostavljena O. biskupu.

Ne možemo se na ovu "poruku" ne osvrnuti:

Biskup je primio Jeleninu "poruku" i nastavio je još odlučnije ne vjerovati, odnosno biti još čvršće uvjeren da tu, u Međugorju, nema nikakvih nadnaravnih ukazanja, najmanje Gospinih; da preko "vidjelica" nema nikakvih nadnaravnih poruka, najmanje Gospinih, ni njemu ni svijetu; i da u takvim vidjelačkim maštanjima i izmišljajima nema ni zrna istine!

"Zadnje ukazanje, zadnja poruka!" Sve u jednini. Strašni sud! Apokalipsa! Kakvo posljednje ukazanje, kakva li posljednja poruka, Jeleno, miljenice Božja! To je bilo 17. travnja 1983. A poslije toga na tisuće "ukazanja" i na tisuće "poruka" kao utvare, abrakadabre, nesuvislice, tajne, brojke, magle i magluštine, sanje i sanjarije šire se već dvadeset godina iz Međugorja svijetom! I kraljevstvu takvih neistina, ukazanija i poruka ne vidi se kraja! I da tomu povjerujemo?! Je li naša vjera *obsequium rationabile* (Rim 12,1): razumna služba Bogu, duhovno bogoslužje, zdravo bogoštovlje, istinsko bogomoljstvo, ili je to plod nečije privatne fantazije i priviđenja?

Kakve veze te "poruke", koje PRIMORAVAJU biskupa da povjeruje međugorskim dječjim storijsama, imaju s pravom vjerom u Isusa Krista, Sina Marijina, u Boga, i u Presveto Trojstvo? Kako to da je svemu narodu prepušteno na volju, ako hoće, da povjeruje, a biskup Žanić, ne ako hoće, nego MORA povjerovati? On nema izbora. On nema slobode. On je pod prisilom - MORA povjerovati u privatne fantazije jedne ili druge "vidjelice" ili njezine poruke, inače će sotona sve odnijeti! I to biskupu dva puta zapriječeno da MORA povjerovati. Jer bi moglo inače biti vrlo pogibeljno, teško, "najgore", ako počne odvrćati "narod i biskupe" da ne povjeruju i

ne dolaze u Međugorje! Kako u tome ne čuti poruku međugorskih redaktora koji proglašuju "svetište" svjetskih razmjera?

Mudri papa Benedikt XIV. (1740-58) naznačio je princip vjerovanja u privatne objave: "iako im se ne duguje, niti se može dati, pristanak katoličke vjere, duguje im se ipak pristanak *ljudske vjere* prema pravilima razboritosti, po kojima su naime takve objave *vjerojatne ili pobožno vjerodostojne*".¹

I sada ta privatna utvaranja, kojima se ne smije dati ni ljudska vjera, jer djeluju nevjerojatno i nevjerodostojno, samo biskupa Žanića primoravaju da povjeruje, jer inače nema mu spasa!

Vjera je čisti dar Božje milosti ljudskoj slobodi, "osvjedočenje o zbiljnostima kojih ne vidimo" (*Heb*, 11,1), a nije rezultat nikakvih zaplašivanja i pritisaka privatnih fantazmogorija pojedinih "vidjelica" i "slušalica" i njihovih video-htijenja i video-želja!

Ovdje se može dodati činjenica da je nasljednik biskupa Žanića u Mostaru od 1993. godine, koji je nastavio dosljednim putem svoga prethodnika i koji jednako crkveno u sporazumu sa Svetom Stolicom rješava "hercegovački slučaj" ne priznaje autentičnim nijedno "ukazanje", nijednu "poruku", nije do sada apsolutno nikada primio nikakvih poruka, ni prijetnji, ni prisile, ni od Jelene ni Vicke, ni od Marije ni Mirjane, ni od Ivana ni Jakova. A jest primio svu silu pisama od raznih čudovnjaka i čudovnjakinja, domaćih i inozemnih, da prihvati Međugorje kao "poruku", kao mjesto "ukazanja", kao "svetište" i kult nadnaravnih objava!

2) "Gospa" moli biskupa: Ta ista "vidjelica", Jelena Vasilj, 11. svibnja 1984. šalje preko istoga fra Tomislava Vlašića još jednu "Gospinu" poruku biskupu Žaniću:

¹*De Servorum Dei beatificatione et Beatorum canonizatione*, Liber II, str. 32, No. II. (J. GALOT, *Le apparizioni private nella vita della Chiesa*, u: *La Civiltà Cattolica*, 6. travnja 1985., str. 19-33, citat na str. 32.

"Kažite mu da ga volim i da želim biti s njim da mu udijelim svako dobro. Neka mi povjeruje! Ja sam ovde došla i želim svijet spasiti. Svijet je u velikoj nevolji, u grijehu. Zato je potrebno obraćenje."

Naše razmišljanje: Sada je molbenica biskupu nešto umiljatija. Sve ne bi li, ne bi li povjerovao u "vidjeličine" maštarije! Ne više ono prisilno i prinudno, pod "muss", kao prije, nego slobodno, kako se i pristoji! Kad neće silom, hoće zar milom. Biskup, međutim, nije povjerovao ni milom!

3) "Ja nisam važna". "Gospa" šalje, pod istim datumom, "poruku" i Biskupskoj komisiji, koja želi ustanoviti je li prava Gospa u Međugorju ili nije. A poruka glasi: *"Ja nisam važna. Meni ne morate povjerovati. Ali bar povjerujte Evandjelju"*.²

Naš odgovor: Upravo zato što vjerujemo Evandjelju, čitamo ga i navješćujemo. Sveto nam Evandjelje na jednom mjestu kaže ovako: "Ako vam tko rekne: gle 'evo Krista' ili: 'eno ga!' – ne povjerujte! Ustat će, doista, lažni kristi i lažni proroci i iznijeti znamenja velika i čudesa da zavedu, bude li moguće, i izabrane" (Mt 24,23-24).

Sveti Pavao dodaje jednu zastrašujuću: "I nikakvo čudo! Tà sam se Sotona prurušuje u anđela svjetla" (2 Kor 11,14). Znači pod površinskom nošnjom - pa kako god sjajna bila - može biti škandalozno vraško postupanje i zavođenje! Oni koji imaju Duha Božjega znat će razlučiti duhove.

"Gospa" kaže za sebe: *"Ja nisam važna"*. Isus je Krist sa svojim Evandjeljem bitan za naše spasenje. Kao Bogu, Sinu Božjemu, njemu pripada naše klanjanje. Bez Isusa spasa nema. A Bog je Otac htio Mariju kao Majku svomu Sinu. Zato je njezina uloga i osoba –vrlo važna! To Crkva ističe i time što uči da svim svecima pripada naše štovanje, a Blaženoj Djevici Mariji naše nadštovanje.

²Poruka na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

HITNO OBRAĆENJE MEĐUGORJU

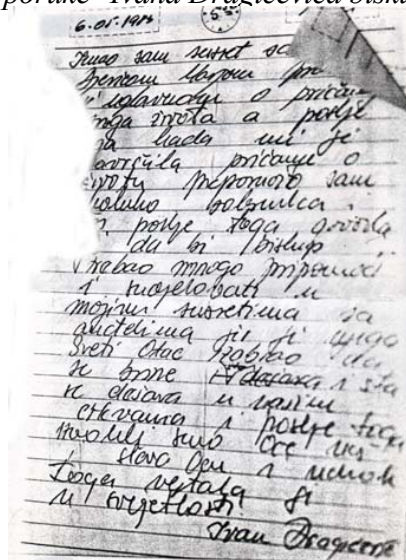
"Vidjelac" Ivan barem je četiri puta slao "poruke" biskupu Žaniću kao da dolaze od "Gospe", a jednu je poslao i Komisiji za ispitivanje međugorskih događaja. Sve se čuvaju na Ordinarijatu.

1) Biskup i anđeli. Jednom je Ivan doslovno zabilježio i biskupu Pavlu uputio ovaj tekst, koji i mi doslovno prenosimo:

"6. 05. 1983. Imao sam susret sa Djevicom Marjom prošao je uglavnom o pričanju svoga života a poslje toga kada mi je završila pričanje o životu preporučio sam nekoliko bolesnika i još poslje toga govorila je da bi biskup trebao mnogo pripomoći i sudjelovati u mojim susretima sa anđelima jer je njega Sveti Otac izabrao da se brine i šta se dešava u našim crkvama i poslje toga izmolili smo Oče naš Slava Ocu i nakon toga nestala je u svijetlosti.

Ivan Dragičević."

Preslik "poruke" Ivana Dragičevića biskup Žaniću

6.05.1983
Imao sam susret sa
Djevicom Marjom prošao
je uglavnom o pričanju
svoga života a poslje
toga kada mi je
završila pričanje o
životu preporučio sam
nekoliko bolesnika i
još poslje toga govorila
je da bi biskup
trebao mnogo pripomoći
i sudjelovati u
mojim susretima sa
anđelima jer je njega
Sveti Otac izabrao da
se brine i šta se dešava
u našim crkvama i
poslje toga izmolili
smo Oče naš Slava Ocu
i nakon toga nestala
je u svijetlosti
Ivan Dragicevic

Naš osvrt. Ivanovo "viđenje" ima poruku i za biskupa Pavla Žanića da bi "trebao mnogo pripomoći i sudjelovati" u "susretima sa anđelima". Obično "pojava" pozdravlja "vidioce" riječima: "Anđeli moji!" kao što Ivan piše od svoga dolaska u sjemenište u svome dnevniku (od 28. kolovoza do 13. rujna 1981).

Ali što bi trebao biskup pripomoći "ukazanju" i "anđelima"? Zašto bi trebao on sudjelovati u susretima? Zato "jer je njega Sveti Otac izabrao da se brine i šta se dešava u našim crkvama". A što može biskup,

ako "anđeli" ne slušaju ni biskupa ni biskupske komisije koje su ustanovile da je nemoguće ustvrditi da je ijedna objava nadnaravna, ijedno "viđenje" nadnaravno, ijedna "poruka" nadnaravna;

ako se neka manja braća franjevci s "anđelima" slažu i služe, razvoze ih i reklamiraju po svijetu;

ako neki vjernici pokorno njihov slijede glas...

ako se pojava mijesha u crkvenu upravu, a sada bi ta uprava trebala biti u službi privatnih priča.

2) Plašenje biskupa. U drugom pismu biskupu Ivan doslovno piše:

"Poruka za mons Pavla Žanića.

Dana 19 06. 1983. ukazala se Gospa s kupa s Vidiocima Jakovom, Marijom, Ivicom. Nakon što mi je odgovorila na neka pitanja za bolesnike počela mi je sama govoriti o Vama, Oče Biskupe. Ovo su misli koje mi je rekla: 'Reci O. Biskupu da od njega tražim hitno obraćenje prema događajima u župi Međugorje, da ne bi bilo kasno. Neka se počne približavati svim događajima s puno razumjevanja, ljubavi i s velikom odgovornošću. Želim da ne stvara suprotnosti među svećenicima i da ne ističe njihove negativnosti.

Sv. Otac dao je svim biskupima da izvršavaju zadatke u svojim biskupijama, rješavaju probleme i svađe. O Biskup glavni je otac svih župa u Hercegovini. On je glava crkve u Hercegovini. Zato od njega tražim obraćenje, ovim događajima.

Šaljem mu predzadnju opomenu. Ako se ne obrati ili popravi slijedi ga moj sud i sud moga sina Isusa. Ako ne ostvari ovo što mu poručujem znači da nije pronašao put moga sina Isusa.'

Gospa mi je rekla da Vam ovu poruku uručim.
Pozdravljam Vas mnogo

Ivan Dragičević

Bijakovići, 21. 06. 1983."

Poruka za *mons. Risto Žigica*
Broj: 95 51/83 Dne 15. 5. 1983

Dana 19. 06. 1983. ukazala se Gospa s kupa s Vidiceima Jajlovom, Majjom, Snuom. Nakon što mi je odgovorila na neka pitanja za bolesnike počelo mi je saizda govoriti o Ewaa, tje. Biskupje. Ovo mi misli koje mi je reklo:

"Reći O. Biskupu da od njegov trošim liturg obracuje prema događajima u župi Metugojje, da me bi bilo kasno. Neka te počne približavati svim događajima s puno razumijevanja, ljubavi i s velikom odgovornošću. Želim da ne stvara neprotivnosti među sredstvima i da ne ističe njihove negativnosti.

Sv. Otac dao je svim biskupima da izvršavaju zadatke u svojim biskupijama, rješavaju probleme i sročte. O Biskup gladiu je otac svih župa u Hercegovini. On je glava crkve u Hercegovini. Zato da njegov trošim obracuje, ovim događajima.

Šaljem mu predzadnju opomenu. Ako se ne obrati ili popravi slijedi ga moj sud i sud moga sina Isusa. Ako ne ostvari ovo što mu poručujem znači da nije pronašao put moga sina Isusa.

Gospa mi je rekla da Vam ovu poruku uručim.

Pozdravljam Vas mnogo
Ivan Dragičević
Bijakovići, 21. 06. 1983.

Naš osvrt. Pravo govoreći, biskup se nastojao stalno obraćati Bogu, ali se nije obratio tim međugorskim "događajima" do groba, pa makar to i bila "pretposljednja" opomena i poruka. Pristupio je tim pojavama s pastirskom odgovornošću, i osobno i preko kanonskih komisija. I došli su do uvjerenja da nema nikakve poruke, dokaza ili znaka da se radi o nadnaravnim ukazanjima, najmanje Gospinim. Čekao je mirne savjesti, s tim u vezi, "sud" Gospin i sud Njezina Sina. Nije se dao pokolebati ni pred kakvom međugorskom "opomenom", prijetnjom ili dječjim zaplašivanjima. Biskup je 11. siječnja 2000. otišao u susret nebeskoj Majci u čvrstu uvjerenju da u Međugorju nema Njezina nijednoga jedinoga pravoga ukazanja!

3) Isus moli za biskupa. A 24. travnja 1984. ponovno se Ivan javio iz Međugorja biskupu Pavlu i prenio mu ovu poruku, koja nije bila označena "posljednja", kao što je prethodna – "pretposljednja" "Gospina poruka biskupu i komisiji:

a. Gospa kaže za biskupa ovako: Gospa kaže: 'Moj sin Isus moli za nj kako bi povjerovao i odlučnije se zauzeo za događaje u Međugorju'... Još kaže: 'Kako bi on reagovao kada bi moj sin sišao na zemlju? Bi li onda povjerovao?'"

24. 04. 1984. god.

- Gospina poruka biskupu i komisiji

A. Gospa kaže za biskupa ovako:
 Gospa kaže: "Moj sin Isus moli za nj kako bi povjerovao i odlučnije se zauzeo za događaje u Međugorju..."
 Još kaže: "Kako bi on reagovao kada bi moj sin sišao na zemlju? Bi li onda povjerovao?"

B. - Gospa kaže za komisiju samo ovo:
 "Moli te, moli te, moli te! Beužite i doživite moje poruke koje sam rekla i vidjet ćete kako sam došla"

Ivan Dragičević
 Međugorje

Naš osvrt. Ovdje "Gospa" prijeti Isusom da se biskup mora ne samo obratiti i povjerovati međugorskim "viđenjima" i "prividenjima", nego da se "odlučnije" zauzme za događaje u Međugorju. Poznato je i Ivanu i svijetu da se biskup Pavao još "odlučnije" zauzeo za Međugorje, ali protiv raznih zloupotreba, škandala i takvih nesuvislih priča.

A kako bi biskup reagirao da Isus siđe na zemlju? Biskup je bio vjernik koji je čvrsto vjerovao da se po Očevu planu, snagom Duha Svetoga, vječna Mudrost utjelovila iz Djevice Marije i da svaki dan Isus "silazi" u svetoj Misi na oltar na misnikove riječi: Ovo je tijelo moje. Ovo je krv moja!

4) Poruka Komisiji. Ivan je pod istim datumom potpisao i poslao "Gospinu poruku" i crkvenoj komisiji u Mostaru:

b. Gospa kaže za komisiju samo ovo: "Moli te, moli te, moli te! Razmislite i doživite moje poruke koje sam izrekla i vidjet ćete zašto sam došla" Ivan Dragičević Međugorije.

Odgovor. Komisija je dala izjavu: *Non constat de supernaturalitate.* To jest: ne rezultira da se radi o nadnaravnosti ukazanja. Crkvi je stalo do istine!

5) Biskup progoni svećenike? Kako biskup ide sve odlučnijim stavom prema međugorskim "porukama", to oštija i "poruka" msgr. Žaniću u pismu od Ivanove "pojave" iz Međugorja, 7. veljače 1985:

Oče Biskupe!

Ove poruke sam dobio na Križevcu, 6 II 1985.

- Gospa nije bila tako vesela kao prije. Rekla je da molimo ovih dana za Oca Biskupa. Ovo je izrekla tužnim riječima: "Žao mi je što me nije primio i spremio se zauzeo za moj dolazak i širio moje poruke mira, obraćenja, posta i molitve."

- Gospine riječi Biskupu:

"Oče, ja sam tu u Međugorju. Izabrala sam svoje vjesnike da preko njih širim svijetu radosnu vijest, da ovaj svijet izbavim iz doline grijeha, mržnje, ratova, sukoba i drugih grijeha."

"Oče, nemojte progoniti moje svećenike, glasnike Božje riječi, ako već u moj dolazak ne vjerujete i mojim vjesnicima preko

kojih dajem poruke i vodim ih u život. Oče dragi, poslušajte moje riječi i zauzmite stav. Počnite raditi!"

Ivan Dragičević.

Međugorije, 07.II. 1985. god.

Oče Biskupe!

Ova poruka sam dobio u Knjevu, 6. II. 1985.

- Gospa uije bila tako vesela kao prije. Rekla je da molimo ovu daju za Oca Biskupa. Ovo je rekla tužnim riječima: "Zao mi je što me uije primio i spremno se zauzeo za moj dolazak i širio moje poruke mira, obraćanja, posta i molitve."

- Gospine riječi Biskupu:
"Oče, ja sam tu u Međugoriju. Kabrata sam svoje vjernike da proto njih širim svijetu radanu vijest, da ovaj svijet zbaviu iz doline grijeha, mržnje, rata, suloba i drugih grijeha".

"Oče, nemojte progoviti moje svjedoke, glasnike Božje riječi, ako već u moj dolazak ne vjerujete i mojiu vjerniciu preko kojih dajem poruke i vodim ih u život. Oče dragi, poslušajte moje riječi i zauzmite stav. Počnite raditi!"

Ivan Dragičević
Međugorije, 07. II. 1985. god.

Naš osvrt. Tu "pojavu" više ne zanima hoće li biskup u njezin dolazak vjerovati, hoće li se njezina poruka prihvatiti, nego neka ne "progoni" njezine svećenike. Koji su to "njezini" svećenici, a da nisu ujedno i biskupovi? Koji su to svećenici Ivanu "poruku" naručili ili uručili? Pogledaj na drugom mjestu u ovoj knjizi što je upravo tih dana bilo s fra Slavkom Barbarićem, koji se živ nije dao iz Međugorja ni nakon višekratnih biskupovih intervenata i dekretalnih "progona".

Na sve te montaže ili paralaze, biskup je Žanić usred Međugorja na krizmi, 25. srpnja 1987. izrekao svoju poruku, izjavu i molitvu: "Gospe moja, što to od tebe čine? ... Presveta Djevice, Majko Kristova i Majko naša, posreduj za mir u ovoj nemirnoj crkvenoj pokrajini, u mostarskoj biskupiji, posreduj posebno za ovo mjesto, za ovu župu, gdje se bezbroj puta upotrijebilo tvoje sveto ime u govorima koji nisu bili tvoji. Daj da se prestanu izmišljati tvoje poruke. Primi, presveta Djevice, zadovoljštinu iskrene molitve pobožnih duša koje su daleko od fanatizma i neposluha u Crkvi. Daj nam svima da dođemo do prave istine."¹

Pridružujemo se toj iskrenoj biskupovoj molitvi.

¹ *Crkva na kamenu*, 8-9.1987., str. 2.

PORUKE S OBZIROM NA DVA HOTELA

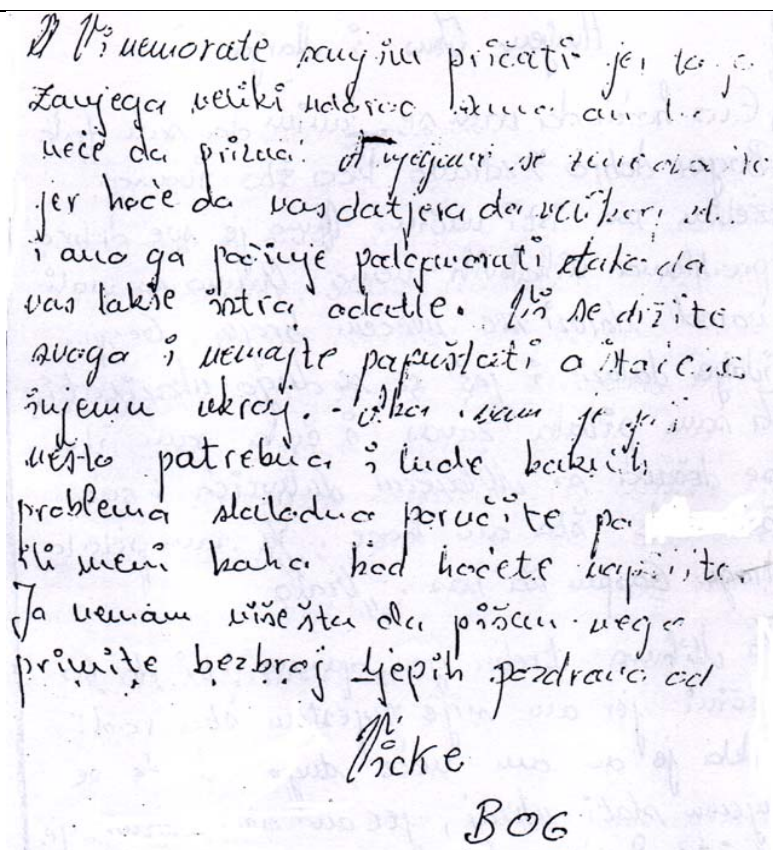
Vicka "vidjelica", zamoljena da konzultira svoju "pojavu" s obzirom na neke probleme oko zemaljskih "hotela", dala se na posao. Donosimo dva slučaja.

1) U **DALEKOM SVIJETU**. U dokumentaciji umirovljenoga biskupa Pavla Žanića nalaze se brojna pismena svjedočanstva koja kazuju do koje je mjere međugorski fenomen prožet neistinama, izmišljotinama, besmislicama oko takozvanih ukazanja, i poruka "vidjelaca," koje se neće pripisati ni nevjerniku, a oni ih pripisuju Blaženoj Gospi. Objavljujemo izvorno pismo "vidjelice" Vike, ispuštajući imena, koja se u pismu spominju, ali ih, ako treba, možemo posvjedočiti na svakome crkvenom sudu. Jedna od takozvanih vidjelica, druge godine "Gospinih ukazanja" (tj. 1982), bez točna nadnevka, pitala je "dragu Gospu" i prenosi njezinu "poruku" s obzirom na razrješenje nekoga dioničarskog nesporazuma. Naime A.A. i B.B. zajedno sa C.C. (namjerno stavljamo drukčije inicijale) podigli su hotelčić u jednoj stranoj državi. Kako su se oko toga stvari nepredviđeno zamrsile, došlo je do težih razilaženja. Jedan se od dioničara obratio međugorskoj "vidjelici" da se ona posavjetuje s "Gospom". "Vidjelica" se spremno odazvala i konzultirala. To je sve napismeno sročila. Neka čitatelji razaberu "Gospinu poruku" iz doslovna "vidjeličina" pisma tomu dioničaru:

"Hvaljen Isus i Marija

Evo hoću da vam se javim da sam falu Bogu dobro i zdravo kao što ivama želim na isti način. Vamo je sve dobro problema nikakvih nema. Ovamo se moli narod dolazi sve u većem broju. Gospa i dalje dolazi još će se dugo ukazivati. Ja sam pitala zavas i čula sam šta se dešava sa C.C. i sve razumila šta on hoće. Ja sam pitala dragu Gospu za vas. 'Ovako'. Za C.C. treba ga opomeniti da to ne čini jer on nije svjestan šta radi. Rekla je da on neće dugo i da će se injemu stati ukraj, jer on ništa ne vjeruje i

neće Božjim redom i zato mu ništa nemože biti sa blagosovom. I još da kažem nemojte vi ništa govoriti niočeme jer on neće da prihvaća Božje rječi. Vi nemorate sanjim pričati jer to je za njega veliki udarac samo on to neće da prizna. A njegove se žene okanite jer hoće da vas dotjera do velikog zla i ona ga (tj. muža) počinje podgovarati tako da vas lakše istra odatle. Vi se držite svoga i nemojte popuštati a sta će se injemu ukraj. Ako vam je još nešto potrebno i bude kakvih problema slobodno poručite po M.M. ili meni kako kod hoćete napišite. Ja nemam više šta da pišem nego primite bezbroj lijepih pozdravi od Vike Bog."

Vi nemorate sanjim pričati jer to je
Zaujega veliki udarac samo on to
neće da prizna. A njegove se žene okanite
jer hoće da vas dotjera do velikog zla
i ona ga počinje podgovarati tako da
vas lakše istra odatle. Vi se držite
svoga i nemojte popuštati a sta će se
injemu ukraj. - Ako vam je još
nešto potrebno i bude kakvih
problema slobodno poručite po
M.M. ili meni kako kod hoćete
napišite. Ja nemam više šta da pišem
nego primite bezbroj lijepih pozdravi
od Vike
Bog

Preslik dijela pisma Vike Ivanković

Primjećujemo: Zvuči zaista više nego neumjesno da se pojava koju "vidioci" nazivaju "Gospom" iz Međugorja miješa u nesporazume oko nekoga dioničarskog zdanja-hotela u svijetu, da poput kakve nervozne žene, ljutite bez ikakva povoda, prijeti nekomu na drugom dijelu svijeta da ni "on neće dugo i da će se i njemu stati u kraj, jer on ni u što ne vjeruje i ne ide Božjim redom i zato mu ništa ne može biti s blagoslovom" te "da on neće da prihvaća Božje riječi".

Prema vjerodostojnim svjedocima iz toga vremena i okruza to uopće ne odgovara istini. Dotični katolik u Boga vjeruje, Bogu se moli, svoju djecu u kršćanskom duhu odgaja, pristojan je vjernik. Ima ljudskih mana kao svatko od nas. Ali da se Blaženoj Gospi prišivaju ovakve besmislene i nevjerodostojne poruke, zvuči nedostojno i blasfemično; da Gospa preko "vidjelice" dotičnima savjetuje: "Vi ne morate s njim pričati" jest nešto što odudara od osnovnoga ljudskog bontona, napose od zdrava kršćanskoga stava, pogotovo od stava Majke nebeske. To nas duboko uvjerava da su međugorska "ukazanja" i njihove "poruke" od početka puke neistine, izmišljotine i maštovitosti. Čak ta "proročica" predviđa za tu "Gospu" "da će se još dugo ukazivati". Vjerojatno dotle dok se njoj samoj, "vidjelici", bude sviđalo! Barem je do sada – kroz ovih dvadeset godina – tako bilo.

Svaki će se pravi katolik odlučno ograditi od ovakva i slična uvredljiva predstavljanja Najsvetije između svih ljudi, Blažene Djevice Marije, kojoj je svemogući Bog dao posebno mjesto među svima svetima, i kojoj pripada posebna čast i slava iznad svih anđela i svetaca.

2) U MEĐUGORJU. Iznosimo drugi primjer kako se manipulira s navodnim porukama navodne Gospe, opet u materijalne svrhe izgradnje jednoga drugoga ugostiteljskog objekta, ovaj put ne preko bijela svijeta nego u Međugorju. Razumijemo da treba izgradnje u ovo poratno doba, pa i hotela, ali da se za to mora tražiti odobrenje projekta izravno od Blažene Gospe, ne ide nam u kršćansku glavu. Oduvijek smo željeli da

istina sjaji u punome svjetlu, kako kaže Sveti Otac: *Splendor veritatis – Sjaj istine!* Ako su ne znam kako dobre stvari utemeljene na lažima, one će se prije ili kasnije same od sebe razotkriti i sve osramotiti.

U slučaj koji kanimo iznijeti dopuštenjem odgovornih iz redovničke zajednice koja nam je dostavila pisanu dokumentaciju,¹ uključeni su: fra Slavko Barbarić, Vicka Ivanković "vidjelica", jedna zajednica iz Nizozemske i jedna naša domaća obitelj koju oslovljavamo N. N.

Pastoralni centar ili hotel? O čemu se radi? Početkom 1995. godine jedna zajednica u Nizozemskoj primila je molbu za financijsku pomoć za izgradnju pastoralnog centra u Međugorju. Jedna naša obitelj (N. N.) koja je željela podignuti taj centar povezana je s poglavarom te zajednice.

Kći te obitelji opisala je 16. ožujka 1995. na tri stranice taj Pastoralni centar Međugorje. Tu spominje kako su prvi put pitali Gospu "prošle godine u aprilu, ja mislim da je to bio kraj aprila i odgovor je glasio: *'Još nije pravo vrijeme kada bude pravi trenutak ja ću vam kazati.'*" Zatim kći nastavlja: "Moj otac kaže da je pitao još jednom i odgovor je bio otprilike isti. I treći put 2. decembra 1994. dođe Vicka mom ocu i kaže ja sam sinoć 1. dec. pitala Gospu za vas, to stoji na jednom papiru. Točno *"Ja sam sinoć pitala Gospu za vas i ona kaže da možete polako početi sa gradnjom. Puno pozdrava i ja molim za vas Vicka"* (podcrtano u izvorniku).

Nakon propitkivanja, pokazalo se da je posrijedi zapravo gradnja hotela od stotinjak kreveta, kojem bi se priključila kapelica i prihvatilište za "hodočasnike". Poglavar spomenute zajednice htio je posuditi veći iznos njemačkih maraka, kako bi se otpočelo s gradnjom. Motiv je bio: "Gospa" želi da se taj hotel sagradi!

Jest u ime Marijino. Kako je to izgledalo dosta čudno i nevjerojatno, da se Gospa miješa u hotelske projekte, zajednica je 14. ožujka 1995. stupila faksom u kontakt s fra Slavkom

¹Sva se dokumentacija nalazi na Ordinarijatu.

Barbarićem, duhovnim voditeljem "vidjelaca", pitajući ga na njemačkom: "Je li Vicka u Marijino ime rekla obitelji N. N.: 'Sada možete polako početi sa gradnjom'?" Međutim, prije nego je fra Slavko odgovorio, javila se 19. ožujka iste godine osobno Vicka "vidjelica," jer je valjda primijetila da zajednica oklijeva posuditi novac. Donosimo doslovan tekst pisma koje Vicka nije pisala, a jest ga vlastoručno potpisala:

Međugorje 19.03.1995.

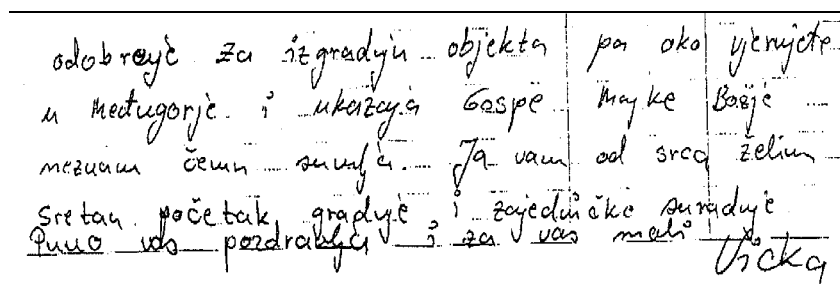
Cijenjeni i poštovani prijatelji!

Već jednom sam vam pisala preko mojih prijatelja N. N. i njegove obitelji pa vam se ponovno javljam jer me možda niste dobro razumjeli, a ujedno sam na neki način i malo začuđena da preko Gospinih Majke Božje poruka tražite i nečije druge.

Kada Gospa Majka Božja odobrava i naglašava početak radova na izgradnji objekta onda neznam čemu vaša sumnja i traženje nekakvi naknadni poruka i odobrenje od obični ljudi.

Gospa Majka - Božja je preko mene dala odobrenje za izgradnju objekta pa ako vjerujete u Međugorje i ukaznja Gospe Majke Božje neznam čemu sumlja. Ja vam od srca želim sretan početak gradnje i zajedničke suradnje.

Puno vas pozdravlja i za vas moli Vicka

odobrenje za izgradnju objekta	pa ako vjerujete
u Međugorje i ukazanja Gospe	Majke Božje
neznam čemu sumlja	Ja vam od srca želim
sretan početak gradnje i zajedničko suradnje	
Puno vas pozdravlja i za vas moli	Vicka

Preslik rukopisa koji Vicka nije pisala, osim posljednjega retka

Tako "Gospina vidjelica" odlučno tumači da "Gospa" želi da se podigne hotel od stotinjak kreveta.

Nije u ime Marijino. Fra Slavko Barbarić na spomenuti dopis zajednice odgovara 28. ožujka 1995. tvrdeći (prevodimo s njemačkoga): Vicka "nije o tom problemu pitala Majku Božju, stoga ne može se raditi o odgovoru 'u ime Marijino.' Moje je mišljenje i ja ga sasvim jasno iznosim: krivo je u takvim prilikama pitati vidiocce, jer pri tom postoji pogibelj da se mišljenje vidjelaca stavi u usta Majke Božje, i tako se dogodi što se dogodilo: 'u ime Marijino'".

Fra Slavko, ne znajući za Vickino pismo, opovrgava Vicku i niječe da joj je Gospa išta govorila u vezi s izgradnjom hotela.

Zašto neistine? Nato zajednica odgovara fra Slavku već sutradan, 29. ožujka s dva pitanja: Kako to da Vicka vidjelica tvrdi jedno nizozemskoj zajednici, a drugo fra Slavku Barbariću? Moli neka fra Slavko malo protumači te nedosljednosti ili laži Vicke "vidjelice".

Vicka potpisuje kao Gospino što jedna obitelj želi. Fra Slavko odgovara 3. travnja 1995. i opisuje kako je sve teklo. On se obratio Vicki, i to ovako opisuje: "Moje je pitanje bilo: Zašto mi je ona onda rekla da nju (Gospu) nije pitala, zašto mi je lagala? Ja sam s Vickom pred njezinim roditeljima govorio i ona je imala malo straha pred ocem da potvrdi odgovor, jer se otac već bio razljutio zbog insistiranja obitelji N.N. Ona se sada također pismeno kod mene ispričala i kaže da ona nije nikada mislila da je to tako važno. Ona piše: Sada se dogodilo, i neće se više nikada dogoditi!... Da biste razumjeli Vickinu situaciju, još ću nešto reći u odnosu na pismo koje ste primili od Vicke i meni faksirali. Kad sam ja pismo pročitao, bio sam siguran da tekst ne pripada Vicki. Potom sam je pitao. I to je bilo ovako: Ona se spremala na put u Rim i imala je malo vremena. Gospodin N. N. i njegov sin napisali su tekst i zamolili Vicku da ona tekst svojom rukom potpiše. U brzini ona je tekst svojom rukom potpisala. Vicki pripada samo posljednja rečenica. Vicka je stoga gotovo zaplakala i više se puta ispričala, jer ona zna koje posljedice ovaj slučaj 'laži' može imati, jer Vi ste se također zapitali kako je Međugorje 'vjerodostojno'."

Dakle, Vicka "vidjelica" potpisuje ono što joj netko napismeno donese, i to tumači da je Gospina "poruka"! I ta će "vidjelica" donositi vjerodostojne "poruke" Gospine, u brzini, pred put u Rim, cijelomu svijetu, da svijet povjeruje takvim međugorskim prijevarama koje razotkrivaju sami protagonisti!

Dva pitanja radi razjašnjenja laži. Nato zajednica iz Nizozemske piše fra Slavku, 28. travnja 1995. postavljajući mu dva pitanja: Prvo, kako to da Vicka, koja misli da Blažena Djevica Marija nju "odgaja" već 14 godina, laže zbog tako nevažne stvari (strah od oca, ne od grijeha)? Zar ne bi trebali biti rezultati "ukazanja" dublji molitveni život (ne nužno mistični), koji priječi Vicki takvu vrstu grijeha?

Drugo: Zar je normalno da Gospa odgovara na takva pitanja? Zar to nije protiv autentičnosti ukazanja? pita zajednica fra Slavka.

Fra Slavko prelazi preko laži, a novac traži. Na to je pismo fra Slavko odgovorio gotovo godinu dana kasnije, 14. veljače 1996. na engleskom jeziku. I gledajte kako sada prelazi preko svih laži i moli novac za izgradnju hotela. On doslovno piše:

"Danas je došla u župni ured obitelj N. N. s kojom ste Vi bili u kontaktu. Bili su veoma smučeni jer Vi sada oklijevate pomoći taj projekt. Rekli su mi da su investirali veliki novčani iznos i ne mogu sada nastaviti s gradnjom zbog ove najnovije akcije.

Kad ste me pitali o Vickinu odgovoru, nisam znao da se radi o istoj obitelji koju ja poznajem dugo vremena. To je obitelj poštena i vrijedna povjerenja. Žao mi je da je došlo do ovoga nesporazuma između mene, Vike, obitelji i Vas. Nakon što smo opširno raspravili situaciju s njima i vidjeli da sada ima više hodočasnika koji se vraćaju u Međugorje, kao što mnogi domaći ljudi sada počinju ponovno graditi, usuđujem se moliti ako je moguće da preispitate cijelu situaciju i po mogućnosti pronađete sredstva da pomognete toj obitelji."

Ne znamo je li spomenuta zajednica preispitala cijelu situaciju, je li prihvatila međugorske manipulacije s "Gospinim"

odobravanjem projekta, je li prešla olako preko fra Slavkove i Vickine mutljage da izda 200.000 DEM zato jer to Vickina i fra Slavkova "Gospa" odobrava. Sve ovo o čemu pišemo pokazuje da je Međugorje nevjerodostojno, a ono što se Gospi pripisuje da je Nje nedostojno!?!*

Kako je završilo?

Nakon toga fra Slavko je Barbarić reagirao člankom objavljenim u *Crkvi na Kamenu*, 1/1998., str. 5. Uredništvo mu je u istom broju dalo kratak odgovor, a biskup privatno nešto opširniji, 23. siječnja 1998. A kad je fra Slavko zaprijetio da će dovesti odvjetnike da tuže *Crkvu na Kamenu*, biskup mu je poslao ovo pismo:

Mostar, 2. ožujka 1998.

*Velečasni fra Slavko,
velečasni dr. don Ante Komadina, glavni urednik "Crkve na Kamenu", uručio mi je fotokopiju Vašega pisma koje ste 19. veljače ove godine poslali "Poštovanom Sitno-zoru." Spominjete da ste prije toga meni poslali pismo na znanje, i da ste primili moje pismo. U tome se pismu nalaze "odgovori koji nisu adekvatni". Stoga šaljete "odvjetnika, koji će nam pomoći da dođemo do istine".*

Neka se Vaš odvjetnik najavi na ovaj Biskupski ordinarijat, odgovornom uredniku "Crkve na Kamenu" msgr. Luki Pavloviću ili nižepotpisanom.

S poštovanjem Vas pozdravlja...

Fra Slavko nije slao ni odvjetnike ni tužitelje, niti je više ikada i na koji način spominjao tu bolnu i tužnu aferu, koja mu nimalo ne služi na čast! A valjda se i sam stidio svega toga zapletaja, pa je o tome šutio!

**Crkva na Kamenu*, 11/1997., str. 3.

VELIKI ZNAK - VELIKI UZMAK

Ovdje donosimo poruku nad porukama, ili priču o "velikom znaku".

Od početka "ukazanja" djeca su govorila da će "Gospa" ostaviti neki znak, vidljiv svima, kao dokaz svojih ukazanja. O tome znaku Vicka piše više puta u svom Dnevniku: Kada će biti znak, Gospa je odgovarala ovako:

"Ubrzo će" (27. kolovoza 1981).

"Još malo strpljenja" (29. kolovoza 1981).

"Samo još malo strpljenja" (31. kolovoza 1981).¹

Fra Tomislav Vlašić piše u *Kronici*, 16. ožujka 1982.: "Vicka kaže da oni znadu dan kad će Gospa ostaviti vidljivi vanjski znak; to je još tajna!"

Dok je Ivan Dragičević, "vidjelac", bio u sjemeništu u Visokom, članovi prve komisije za Međugorje (1982-84), po biskupovu nalogu, htjeli su provjeriti priču o tzv. "velikom znaku" o kojem se naveliko pričalo i koji se imao uskoro dogoditi. Bilo je ispitivano sve šestero "vidjelaca". Djeca su trebala odgovoriti na dva pitanja:

1. Kakav će Gospa dati znak?

2. Kada će se znak dogoditi?

Njih petero nije htjelo odgovoriti na pitanja, braneći se da je "Gospa" zabranila da se o tome govori ("fra Ivan Dugandžić, član Komisije, kasnije je priznao da je obavijestio fra Tomislava Vlašića o toj nakani Komisije i biskupa").² Međutim, kako nitko telefonski nije mogao doprijeti do Ivana u Visoko, jer kućni telefon slučajno nije funkcionirao, a članovi komisije dr. Mato Zovkić i dr. Želimir Puljić na vrijeme stigli,

¹P. ŽANIĆ, *La posizione...*, od 30. listopada 1984., str. 5.

²*Ondje*, str. 5-6.

postavili su Ivanu pitanja na koja je on spremno odgovorio uvjeravajući članove da mu njegova Gospa nije ništa zabranila.

Izjava je napisana 9. svibnja 1982. u dva primjerka. Jedna je donesena u omotnici na Ordinarijat, zapečaćena i čuvana na sigurnu mjestu, a druga je ostala u Ivana.

U ožujku 1984. Ivan je rekao fra Slavku Barbariću da nije ništa napisao na papir u koverti. Odatle je otišlo ravno velečasnom Laurentinu u pero i u njegovu knjigu.³ Kako je to Laurentin mogao napisati? Evo kako: "Mogao je to reći jer je fra Slavko na njegove razne upite odgovarao skupa s vidiocima", tvrdi sam fra Slavko za samoga sebe.⁴

Kad je druga kanonska komisija za Međugorje počela djelovati (1984-86), zaželjela je znati što je s tim "velikim znakom" i s tom Ivanovom "omotnicom". Trojica članova komisije – Ž. Puljić, Š. Samac i I. Sisek - posjetili su Ivana u Međugorju, 7. ožujka 1985. Pred službenom komisijom Ivan je hrabro izjavio da je papir u koverti prazan, "papir k'o papir". Članovi komisije, vrativši se od njega iz Međugorja, s drugim su članovima otvorili njegovu kovertu i našli da je papir ipak ispisan. Evo pitanja njemu i odgovora od njega:

"1. Kakav će Gospa dati znak?

Gospa je rekla da će ostaviti znak taj znak ja vam kazujem i povjeravam vama znak je: da će biti veliko svetište u Međugorju u čast moga ukazivanja i to svetište mome Liku.

2. Kada će se znak dogoditi?

Znak će se dogoditi u 6 mjesecu

Datum davanja izjave:

Visoko 9.05.1982. god.

Potpis vidioca:

Dragičević Ivan."

³R. LAURENTIN, *Medjugorje à l'heure de la désinformation*. Autopsie des fausses nouvelles, Supplement No 2, 1985., str. 36: "Mais il avait seulement écrit: *Rien, rien, rien!*" (= On je bio samo napisao: *Ništa, ništa, ništa!*)

⁴S. BARBARIĆ, *Slučaj s kuvertom Ivana Dragičevića*, lipanj 1985., daktilografiranih 9 stranica, kopija na Ordinarijatu, citat: str. 3.

I Z J A V A V I D I O C A O Z N A K U G O S P E M E D U G O R S K E

1. Kakav će Gospe dati znak ? ..Gospa je rekla da.....
..će ostaviti znak taj znak ja vam kazujem.....
i..pogledavam u nju znak je: da će biti veliko.....
svetlo u Medjugorju u dat moga utrova.....
i to svetlo moje like.....

2. Kada će se znak dogoditi ? ..Znak će se dogoditi.....
u 6 mjesecu.....

Datum davanja izjave :

Merko 9.05.1982. god.

Potpis vidioca :

Dragičević Ivan

Znak se trebao dogoditi u 6. mjesecu. Kojem 6. mjesecu? Iz konteksta bi se moglo zaključiti da se radi o 6. mjesecu 1982. Ako to nije točno, onda imamo posla s dvosmislenim odgovorima poput proročice Pitije u grčkim Delfima, koja je uvijek dvoznačno odgovarala da je nisi mogao nikada pravo razumjeti i uhvatiti za riječ, odnosno uvijek si je mogao i drukčije shvatiti.

Neistine su se počele nizati.

Ivan, 9. ožujka 1985. fra Slavku Barbariću kaže posve drukčije: "Trebao sam ti to još prije reći, jer mi je Gospa kazala da su otvorili kuvertu i da su u njoj nešto našli. Ali to nije znak, to nije ono što je meni Gospa povjerila."

Onda je stao govoriti o svojoj drugoj koverti i da u toj drugoj nema ništa, "da je prazna"! Ali nikada te koverta nije uspio naći. Stoga je 9. ožujka pitao tu svoju "pojavu" da konačno zna na čemu je. Ona njemu na to odgovara:

"Ja znam da nisi pisao znak nigdje, jer ne možeš bez moga odobrenja."

Ali brižljivi fra Slavko stao se vrtjeti oko Ivanove kuće iz dana u dan da ustanovi zašto je "vidjelac" nešto pisao a nije priznao, i je li uopće nešto pisao što nije smio pisati. Uto se uključili i neki drugi oci franjevci. "Jednoga je dana u razgovoru bio i fra Ljudevit Rupčić. Ivan je smeteno odgovarao o kuverti." Htjelo se da Ivan shvati i da ponovno ne upadne i ne posegne "za snalaženjem", kako reče psiholog dr. fra Slavko Barbarić, koji šalje Ivanov tekst grafologu na ekspertizu u Milano. I ustanovi se da "vanjski pritisak nije bio adekvatan nutarnjoj tjeskobi o kojoj govori rukopis", ali svakako "treba ozbiljno uzeti u obzir činjenicu da to nije prvi put da vidioci iz Bijakovića na ovaj ili onaj način govore o pritiscima sa strane komisije"!⁵ Komisija je, očito, kriva jer obavlja svoj zadatak da ustanovi govori li "vidjelac" istinu ili neistinu ili se samo snalazi!

⁵ *Ondje*, svi citati na str. 5.

Ivan se 11. ožujka 1985. trebao ponovno konzultirati s "pojavom" o tome što je konačno s tom problematičnom kovertom ili kovertama. "To je viđenje bilo na brdu. Prisutna je bila i Vicka. Ona potvrđuje da je Ivan nešto pitao na brdu, ali nije donio nikakva odgovora."

- *"Gospa" se, znači, povlači?*

Ali pritisak, ne više od komisije, nego od fra Slavka, postaje sve jači. Sada će svi "vidioci" listom pitati "pojavu" o toj koverti. Postavio je stručno pitanje psiholog fra Slavko: *Što treba sada činiti u situaciji koju je Ivan stvorio?*

Vicka je imala viđenje 13. ožujka 1985. Evo odgovora: "Gospa je rekla: Molite, molite, molite. Jedino se molitvom možete osloboditi Ivanove pogreške koju je učinio, a do toga nije trebalo doći". Vicka tomu nadodaje svoje tumačenje: Gospin pogled i nezadovoljstvo govorili su mi da je on ipak pisao: "To nije trebalo činiti. Trebao je odmah kazati da ne dođe do sumnje među svima vama".

- *Dakle, prema Vicki, odnosno njezinoj "pojavi", Ivan je pogriješio, formalno lagao, a nije smio lagati.*

Jakovljevo "ukazanje" dan poslije, 14. ožujka 1985: "Gospa je ovo rekla: da se za to treba moliti i da Ivan nije trebao to učiniti..."

- *"Gospa", znači, opet kori Ivana što je to učinio. Što? Ili pisao ili lagao da nije pisao, svejedno.*

Marija je donijela kratak odgovor svoje "pojave": "Samo molite".

- *U ovakvoj zakuhanj situaciji zaista ne preostaje drugo nego moliti se Bogu da se što gore ne dogodi.*

Mirjana, koja ima "ukazanja" samo na svoj rođendan (18. ožujka), provjerila je Ivanovu istinu u svome "viđenju". Ona je početkom travnja 1985. napisala u svome pismu, adresiranu na fra Petra Ljubičića: "Zatim sam pitala za Ivana u vezi njegova slučaja (za to ste sigurno čuli, u vezi tajne, ustvari znaka, onog pisma). Ona je rekla da svećenici trebaju da budu uz nas, da nam pomognu jer teško je ona breme stavila na nas i da je boli njihova

sumnjičavost. Zatim je rekla da Ivan nije ništa uradio loše. Rekla je da ga je ona ukorila dovoljno, i da ga više ne treba galamiti. Da je dobro što je onako napisao."⁶

- *Mirjanina je "Gospa" opet posebna pojava i kontradikcija: Osim što njezina "Gospa" prizna da je natovarila preteško breme na "vidioce", pa im zato svećenici moraju pomagati, ona kaže za Ivana "da nije ništa uradio loše", zato ga je ona "ukorila dovoljno" što nije ništa loše uradio, i konačno se "pojava" ispravlja i kaže da je dobro što je Ivan onako napisao. Snađi se, Gospe moja, u međugorskom "velikome znaku"!*

Ivanka "nije mogla pitati jer joj je Gospa u to vrijeme pričala o problemima svijeta i Crkve."⁷

- *Što su dječje priče prema krupnim problemima svijeta i Crkve! Ali se ipak simultano rješavaju petljanije oko male koverte i golemi problemi svijeta i Crkve.*

Zatim je 16. ožujka 1985. fra Slavko pozvao sve "vidioce" u župni ured na "duhovnu obnovu" o "istinoljubivosti, poniznosti i jednostavnosti". Sve je pitao o onome što je Ivan bio napisao. I svi su trebali odgovarati je li to taj znak ili drugi da čekamo. Evo tih odgovora o tome Ivanovu "znaku".

Vicka: Znak je vidljiv, trajan i neuništiv na mjestu ukazanja. Gospa ga je pokazala!

- *Dakle, bio je! Samo ne znamo u čemu se sastoji. Vjerojatno neka tajna!*

Ivanka: Gospa će ostaviti trajan i vidljiv znak!

- *Dakle, nije bio, bit će! Treba čekati. Još malo strpljenja!*

Marija: Ne!

- *Znači, nije! Odlučno i kategorično.*

Jakov: Ne smijem ništa reći!

- *Eto ostaje tajna, je li znak bio, postoji li i hoće li uopće biti!*

⁶Ondje, svi citati na str. 6.

⁷Ondje, str. 7.

Ivan: Ne!⁸

- *Opet ništa!*

I što sad? Koga Ivan izigrava? I koga fra Slavko izigrava? I kad se ustanovi da je umjesto "velikoga znaka" sve sama velika blamaža i neistina, onda treba šutjeti i opet nastaviti kao da je sve velika istina! Očekuju li da će u tome "znaku" pobijediti? Ili će tu uzmaknuti? Ili ćemo se zadovoljiti Laurentinovom konstatacijom da je "Ivan oplakao svoju pogrješku kao sv. Petar svoje odreknuće"?⁹

⁸*Ondje*, str. 7-8.

⁹R. LAURENTIN, *Ancora su Medjugorje*, 4, Brescia, 1985., str. 24.

PORUKE NEDOLIČNE GOSPINA IMENA

Poznato je da su međugorski "vidioci" sedmoga dana nakon početnog "ukazanja", tj. 30. lipnja 1981., tvrdili da im je njihova ukaza kazala da će se ukazivati još samo tri dana. To donosi dr. fra Ivo Sivrić: "U stvari, prema njihovim vlastitim riječima, Gospa im je navodno izjavila 30. lipnja 1981. na nedvoznačan način da ukazanja neće trajati dulje od tri dana. Posljednje je trebalo biti u petak 3. srpnja 1981."¹ Međutim, već dvadeset godina međugorska se pojava neumorno i svakodnevno pojavljuje. Pa ili pojava ne drži do svoje vlastite riječi ili je "vidioci" nisu razumjeli i dobro protumačili, tko će znati. Netko je posve nedosljedan!

Iznosimo neke međugorske "poruke" i priče, preuzete iz *Kronike*, koju je vodio i na Ordinarijat dostavio fra Tomislav Vlašić, kapelan u Međugorju (1982-84). Puno je toga već i objavljeno u raznim jezicima. Smatramo ne samo svojim pravom, nego i svojom crkvenom dužnošću to objaviti u ovakvu obliku jer te bezbrojne priče i "poruke" ulaze u opću orkestraciju međugorskih "ukazanja", "tajnovitosti" i svakovrsnih prepadanja Božjega puka. Slijedimo ih kronološki, ali ih ne uzimamo sve po redu, nego samo one izjave i poruke, koje se pripisuju Gospi, a u kojima se ne može razaznati tko ih daje: djeca, kroničar ili baš neka čudnovata "ukaza". Tu je podosta poruka koje su nedostojne Blažene Djevice Marije; koje se ne doliče ni najneozbiljnijim osobama na svijetu, koje su fantastične i za najmaštovitije ljude. Tu ima poruka koje su pune banalnosti do trivijalnosti, besmislica, primitivnih pitanja i dvoznačnih ili pitijfskih odgovora, koje vrijeđaju pravu katoličku

¹I. SIVRIĆ, *La face cachée de Medjugorje* (= Skrivena strana Međugorja), Saint-Francois-du -Lac, 1988., str. 44. Vidi još stranice: 346-347, 353, 362.

vjeru i pravoga vjernika u Boga Spasitelja i u Gospinu majčinsku ulogu u povijesti spasenja. Namjerno ističemo i te negativne "poruke", jer se i po njima, odnosno osobito po njima, mora prosuđivati istinitost međugorskih događanja! One najbolje poriču vjerodostojnost nadnaravnih ukazanja u Međugorju. Raspon "poruka", koje pod ovim naslovom prenosimo, proteže se na dvije i pol godine: od rujna 1981. do ožujka 1984. Pojava iz "ukazanja" toliko puta rješava pitanja puke ljudske radoznalosti i naklapanja: na primjer, koliko je hodočasnika bilo u Međugorju? Jednom odgovara: "oko" 60.000, drugi put: "oko" 75.000, treći put: 110.000, nema čak ni ono "oko". Zašto ta novinarska pitanja "Gospi" uopće postavljati i zašto u to uopće vjerovati? Je li Gospa u Međugorju zato da broji "hodočasnike" i da nas obavješćuje koliko svijeta dolazi u Međugorje za njezinu "obljetnicu ukazanja"? Zar Najponiznoj, iz Nazareta, treba pridavati takvo zrcalo neumjesnosti, a mi Nju pobožno zazivamo u njezinim litanijama *Ogledalo pravednosti*?

"Krvava marama". Pod datumom **4. rujna 1981.** u Vickinu *Dnevniku I.* čita se ovaj zapis: "Danas smo čekali kod Marije Gospu. Ja (=Vicka), Marija, Ivanka i Jakov s nama. Pitali smo za fratre i časne iz naše župe i oni koji dolaze ovdje. Gospa je rekla: Da ih što više dolazi, što više moli i daju hvalu Bogu". Zatim se u *Dnevniku* a osobito u Vickinu intervjuu s fra Jankom Bubalom² opisuje slučaj kako je nekoga taksista, Čapljinca, koji se vraćao iz Međugorja, u Cernu zaustavio neki siromašni čovjek i dao mu okrvavljenu maramicu. Taj je taksist u Studencima htio baciti maramicu u rijeku. Međutim preda nj je izišla neka žena u crnini i tražila taj krvavi rubac. Kako taksist nije htio odmah dati "okrvavljenu maramicu", žena mu se teško zaprijetila te je on popustio i dao. Na to mu je žena u crnome rekla: "Da mi je nisi dao, bio bi strašni sud svima. Gospa je rekla da je to istina". Vicka to još jednom potvrđuje fra Janku:

²J. BUBALO, *Tisuću susreta s Gospom u Međugorju*, Međugorje, 1998., str. 101-102.

"Rekla nam je da je to stvarno nekako tako bilo. I da je oni siromašni čovjek bio njezin Sin a ona žena u crnini da je bila ona".³

Naš osvrt: *Svakom je zdravom vjerniku iz ove priče očito da se radi o najobičnijoj dječjoj maštariji, koja ničemu drugom ne služi nego da dokaže neistinitost i neautentičnost "ukazanja" i u Međugorju, i u Cernu, i u Studencima! Valjda je zato i sama Vicka u spomenutom intervjuu uvidjela da to ničemu ne sliči pa je s tim u vezi svima poručila: "Ja sam rekla da ja više ništa ne znam. A ko oće, nek to onda s Gospom raščićava"!*

Iznosimo navode iz *Kronike* fra Tomislava Vlašića, prilažući kratak komentar pisan kosim slovima nakon pojedinih "poruka".

15. IX. 1981: "Također su pitali čudnu pojavu u Lištici u dvjema obiteljima: Gospine slike su se okretale i jedna djevojčica je 'vidjela' Gospu. Na upit djece za ovo, Gospa je odgovorila da je istina da se slike okreću – to je Gospa učinila da povjeruju – ali da nije istina da je djevojčica Gospu vidjela – ona se nečeg prepala. Gospa je također rekla da je na dan Uzvišenja s. Križa bilo oko 60.000 ljudi."

Prema "poruci": okretanje Gospine slike na Širokom Brijegu moglo bi biti autentično, ali ukazanje nije. Ono je rezervirano za Međugorje! A što ako su se i međugorska djeca "nečeg prepala"?

16. IX. 81: "Opet je naglasila da će ostaviti znak samo da se još strpimo. Također im je rekla da ne trebaju moliti za se jer da ih je ona najbolje nagradila. Nek mole za druge".

Prvo, o znaku smo već govorili. A, drugo, prava Gospa neće nikada reći da "vidioci" ne trebaju moliti za sebe i da im "nagrada" "viđenja" može zamijeniti osobnu molitvu. Mi smo dužni u prvome redu moliti i činiti pokoru za se i za svoje spasenje, a onda za sav svijet. I sam je Isus najprije molio za sebe da proslavi Oca, zatim za apostole, i konačno za sav svijet:

³ Ondje, str. 102.

Ivanovo evanđelje, 17. Sv. Pavao kaže za sebe da *bije svoje tijelo, "da sam ne budem odbačen pošto sam drugima propovijedao"* (1 Kor 9,26). Znači, i to je bilo moguće! I to jednomu Pavlu, apostolu naroda! A ovdje se javlja heretična nauka da "vidioci" ne moraju moliti za sebe. Njima su "viđenja" nagrada, umjesto molitve.

6. X. 81: Naredbe: "Jakov i Vicka imali su 'uobičajeno' viđenje. Glavne poruke su upućene fr. Tomislavu (=Vlašiću) koji je preko djece pitao za neke stvari. Gospa je rekla:

Redovna misa u 18h neka trajno ostane.

Misa za bolesnike neka bude jedan određeni dan, u vrijeme koje bolje odgovara.

Neka fr. Tomislav počme s molitvenim grupama jer je to jako potrebno.

Neka se fr. Tomislav čvrsto moli."

Zvuči zaista nevjerojatno da Gospa određuje sat večernje sv. Mise! I još traži da to tako trajno ostane! Da određuje jedan dan u tjednu za bolesnike! Da određuje fra Tomislavu Vlašiću da otpočne s molitvenim grupama! Prava Gospa zna da postoji zakoniti župnik i zakoniti biskup i da ona ne zamjenjuje nijednoga ni drugoga.

12. X. 81: "Jesi li uznesena prije ili poslije smrti?" pitaju "vidioci".

"Uznesena sam prije smrti", odgovara.

Katolička Crkva već dvije tisuće godina ostavlja neriješenim pitanje, jer nije uopće bitno za vjeru: je li Bog uzeo Gospu u nebo prije njezine smrti ili je umrla pa je onda uskrisio i uznio u nebesku slavu. Međugorska je "pojava", evo, konačno riješila teološki problem! Ali nitko se ozbiljan u Crkvi ne osvrće na takve međugorske priče!

19. X. 81: "Jakov i Vicka imali su neobično viđenje. Gospa je došla u 18,10 h. Djeca tada nisu molila. Gospa im je rekla da će im pokazati fr. Jozu Zovku. Jozo se pojavio nasmijan. Dok je on s Gospom bio, Gospa je zamolila da se pozovu djeca i omladina, oni koji su vani pjevali svete pjesme i

molili. Gospa je to htjela da ih fr. Jozo vidi kako slave Boga i njega. Kad su došli, Gospa (i) fr. Jozo su ih potakli da nastave moliti i slaviti Boga. Marinka Ivankovića, koji je bio unutra, Gospa je poljubila i rekla da je on jedan od boljih vjernika i da je dosta za vjeru žrtvovao. Potakla ga je na ustrajnost... Gospa je tražila da vjernici sutra poste o kruhu i vodi i da se mole za fr. Jozu."

Fra Jozo Zovko osuđen je i nalazi se u zatvoru. "Gospa" je htjela da fra Jozo vidi mlade kako "slave Boga i njega". Je li moguće da je Gospa stavila na istu ravan "Boga i njega", tj. da mladi na istoj razini "slave" Boga i fra Jozu?

21. X. 81: "Jakov i Vicka kažu da su vidjeli Gospu i fr. Jozu. Fra Jozo je bio veseo. Vidjela su djeca i sudnicu i jednog glavnog u sredini (valjda glavni sudac). Gospa im je rekla da suđenje nije završeno te da se nastavlja. Također je rekla da ga (fr. Jozu) neće mnogo osuditi i da se za nj ne brinu, jer je on svetac, kao što im je još prije rekla. Također je rekla da fr. Jozo želi da oni ustraju u molitvi."

Međugorska pojava proglašava župnika fra Jozu "svecem" za života njegova!

26. X. 81: "Naknadno su mi djeca rekla da ih je Gospa pitala kako to da za znak ne pitaju. Ohrabrila ih je i rekla da će ga sigurno ostaviti da se svi strpimo i da molimo."

Evo prođe 20 godina, a ni znaka ni od znaka glasa.

12. XI. 81: "Gospa je s djecom bila deset minuta. Čim je došla, započela je Vjerovanje, što su djeca i prihvatila. Kad su došli do: rođen od Marije vazda Djevice, ona se od dragosti iz sveg grla smijala... Zatim je djeci prikazala Ivana Dragičevića i prenijela njegove pozdrave".

Pod jednom od najsvetijih molitava Crkve, pod Vjerovanjem, pojava se "iz sveg grla" smije. Tko će nas uvjeriti u ozbiljnost takve pojave i molitve? Da netko to sve ne ismijava? A Ivanovo "ukazanje", to je posebna priča. Više ne znaš ni tko se komu ukazuje: "Gospa" i fra Jozo iz zatvora zajedno se ukazuju, a "Gospa" ukazuje Ivana drugim vidiocima...

15. XI. 81: "Na pitanje: Zašto im se u fr. Jozinoj sobi nije ukazala? – odgovorila je da se u toj sobi neće nikad više ukazivati jer da tamo ima nešto ubačeno".

Očito se misli da su jugo-udbaši ubacili u fra Jozinu sobu neke prislušne aparate, da bi mogli snimiti i tajne razgovore između "viđenja" i "vidjelaca", nadajući se da će tako otkriti tajanstvene šifre, misteriozne abecedarije, pisma i pergamene, znakove i došaptavanja!

18. XI. 81: "Tog poslijepodneva tri put se ukazala Vicki i Jakovu. Jednom je molila Očenaš, Slavaocu i Vjerovanje... U drugom viđenju Vicki je pokazala njenog oca u Njemačkoj; bio je sretan i veseo... Treći put im se ukazala na putu prema Jakovljevoj kući.."

Dnevno se ukazuje po tri puta. A ima dana po šest "ukazanja"!

22. XI. 81: "Sva djeca osim Ivana. Mnogo svijeta oko njih. Dolazi Gospa i govori da tu ima jedan špijun te ga pogledom prati: sva djeca se okreću prema njemu i netko od djece reče što Gospa govori. Špijun bježi. Pjesma, molitva i pitanja kao i obično."

Da je po nazočnosti špijuna, ne bi se "Gospa" nijednom više ukazala, koliko ih je bilo prije rata, u ratu i nakon rata, u cijeloj BiH, posebno u Međugorju! A ona svaki dan, iz godine u godinu. I ništa joj ne škode ti tajni agenti i denuncijsanti UDB-e, KOS-a, CIA-e, HIS-a, Scotland Yard-a, Mosad-a i AID-a!

27. XI. 81: "Jakov i Vicka su se zabavljali kad je Gospa došla. Prethodno su se Vicki ruke jako tresle, te se ona uplašila. Kad je Gospa došla smirila se. Gospa je pjevala i molila. Na neka pitanja nije odgovarala nego se samo smijuljila."

Djeca se zabavljaju, a pojava se smijulji. Nije to skazanje više ni zabavno ni smiješno, nego tužno i bolno.

2. XII. 81: "Gospa je bila mnogo nasmijana. Na neka pitanja nije odgovarala i rekla je djeci da je svašta ne pitaju...".

Djeca ko djeca!

5. XII. 81: "Gospa je tu večer bila jako 'uslužna' – odgovarala na sva pitanja i dozvolila da ju diraju."

Ovdje je posve promijenjeno raspoloženje s obzirom na pitanja, odgovore, čak i diranja! Za zdrava vjernika katolika to su neozbiljne pojave i priče!

7. XII. 81: "Dok su Jakov i Vicka išli prema Jakovljevoj kući Gospa ih susretne i pozove da požure, jer je ona već u kući Jakova. Kao neki oblak nestala je prema Jakovljevoj kući".

Pojava ih zove da "požure", kao da nema kada čekati!

8. XII. 81. "Ispod njezinih nogu i oko nje tama i dim tu se širili. Ni na jedno pitanje nije odgovarala nego se samo molila."

To se događa na svetkovinu Bezgrješnoga začeca! Dan Najčistije, bez iskonske ljage, a gle dima i tame! Tko to ubacuje tamu i dim oko najsvetije ljudske osobe?

16. XII. 81: "Viđenje. Jakiši i Vicki Gospa se ukazala ovaj dan dva puta. Najprije u Jakišinoj kući oko 16,00. Dok su svirali i pjevali (bilo je tu mladića i djevojaka) ona se smijala. Zatim je uzela nogu Ive Juričića i uzela mu plastični dio ispod potkoljenice, a pojavila se zdrava noga na istomu mjestu. Pri tomu je on osjetio da ga netko dira po glavi".

Nažalost, to se opisano čudo nije uopće dogodilo! (vidi tumačenje pod datumom: 4. siječnja 1983).

24. XII. 81: "Djeci se odjednom ukazao fr. Jozo Zovko nasmijan. Djeca su mu Božić čestitala..."

Ako se, prema "ukazanju", Bog i fra Jozo Zovko jednako "slave", Bože mi oprosti na ovoj riječi koju ponavljam iz "ukazanja", zašto ne bi očekivao da se fra Jozo "ukazuje" umjesto same "Gospe"? Zar to nije sve pravi pravcati rašomon koji zaplašene mase drži ushićenima?

28. XII. 81: "Jakiša, Ivan i Vicka bili su zajedno. Gospa im se ukazala. Nakon šest Očenaša, Zdravomarija i Slavaocu postavili su joj neka pitanja. Ona je odgovorila da se mane takvih pitanja a da se više mole".

Opet pojava promijenila raspoloženje s obzirom na odgovore i pitanja! Nekada odgovori na sva pitanja, nekada ni na jedno!

30. XII. 81. "Zapjevala je zatim Kraljice svete krunice".

Ivan je postavio pitanje, "a Gospa odgovorila. Kako pokrenuti svećenike koji ne vjeruju ukazanjima? – Treba im reći da sam ja oduvijek svijetu prenosila Božje poruke... Prava je šteta što ne vjeruju. Vjera je sastavni dio njihova života..."

Gospa zapjevala samoj sebi pjesmu "Kraljice svete krunice"!?

20. I. 1982: Viđenje. "Osim pjesme i molitve postavljena su neka pitanja i dobiveni odgovori:

1. Da li da sutra djeca iz Izbična, koji tvrde da im se Gospa ukazuje, treba da imadnu susret s ovom djecom, - za taj susret tvrde djeca iz Izbična da im je Majka B. rekla?

Odgovor: Gospa se na taj upit nasmijala i rekla da ona djeca s ovom ne trebaju imati nikakve susrete.

2. Fra Tomislava žele odavde maknuti. Što je potrebno činiti?

Odg. Ako je u Božjoj providnosti da ga odvedu kao fra Jozu, neka bude predan Bogu. Potrebno mu je da mnogo moli i da vi za njega molite.

3. Što će raditi fr. Ivica Vego i fr. Ivan Prusina sada kad su istjerani?

Oni nisu krivi. Biskup se u odluci prenaglio. Neka ostanu i neka se mnogo mole i za njih neka se ostali mole."

Naše primjedbe:

1) Čudimo se da međugorska "Gospa" zabranjuje susrete međugorske djece s izbičkom djecom, koja također imaju "ukazanja". Ona, koja voli i povezuje djecu i želi njihove susrete!

2) Fra Tomislav Vlašić nije više član Hercegovačke franjevačke provincije, ali i dalje zalazi u Međugorje. Niti on niti njegova zajednica s nazivom "Kraljice mira, potpuno tvoji. Po Mariji k Isusu"! nemaju nikakva kanonskog odobrenja

Biskupskog ordinarijata da djeluju na području mostarsko-duvanjske biskupije.

3) Osobito se čudimo da se međugorska pojava ovako umiješala u "hercegovački slučaj" i da ga rješava stavljajući se na stranu dvojice franjevaca, kojima ona određuje da "ostanu" u Mostaru, a od kojih je jedan kasnije napustio redovništvo i svećeništvo, a drugi još uvijek nema nikakve jurisdikcije na području hercegovačkih biskupija. I da "međugorski slučaj" nije u službi "hercegovačkoga slučaja"?! Pogotovo što 20. I. 1982. dvojica franjevaca nisu bila istjerana iz Reda, jer je generalna kurija OFM izdala dekret tek 9 dana kasnije, 29. I. 1982. Takve "poruke" očito nemaju nikakve veze s Ogledalom Pravde, kako pravu Gospu vjernički zazivamo u njezinim litanijama.

18. III. 82: "Djeca su i večeras imala uobičajeno viđenje. Osim uobičajenog viđenja, Vicka je rekla da je pod križem (na Križevcu) vidjela Gospu šest puta tokom dana".

Šest puta, stalno pod križem na Križevcu. Znači li to kad je god na Križevac pogledala, da je "Gospu" ugledala?

8. V. 82: "Djeca su večeras posebno pitala: - Da li mogu napisati na papir datum velikog znaka i opisati ga, te to ostaviti zapečaćeno u arhiv? Gospa je odgovorila Ne! To sam samo vama povjerala. Reći ćete to kad vam ja rekнем".

Međutim, Ivan Dragičević imao je sasvim drugačije poruke: da može! Njemu nije ništa bilo zabranjeno. On je sutradan vlastoručno napisao, zatim do koju godinu osobno zanjekao, pa mu dokazano da je napisao, a on se opet opravdavao da ipak nije znaka otkrio!

25. VI. 82: "Broj vjernika kroz ova dva dana teško je bilo procijeniti. Ima onih koji su bili minimalisti (35.000-40.000) i onih koji su bili maksimalisti (150-200.000). Prema realnoj procjeni moglo je biti preko 70.000 hodočasnika... Vidiodi su pitali Gospu koliko je hodočasnika bilo na Kraljicu mira. Ona je odgovorila 110.000"!

Ovdje ni po minimalistima, ni po maksimalistima, ni po realistima, nego po "pojavinoj" preciznoj procjeni! Čak nije rekla "oko" 110.000, kao što običava, nego točno u brojku!

27. VI. 82: "Na pitanje: Biskup se spotiče nad tim što si ti rekla da fr. Ivica Vego i fr. Ivan Prusina nisu krivi. Osjeća kao da ti nisi prava Gospa jer ne poštuješ odredbe poglavara. Hoćeš li nam objasniti svoj stav?"

Odgovorila je: "Poglavare treba poštivati i slušati. Ali i oni prave pogreške; za njih se trebaju kajati i popravljati ih. Biskup, a još više oni koji ga na to potiču svojim stavom, škodi vjeri. Ja kod njih dvojice ne nalazim krivicu".

Opet nevjerojatna presuda u bolnom "hercegovačkom slučaju", koji Sveta Stolica rješava desetljećima. Samo što sada nije jedini biskup koji "škodi vjeri", nego "još više oni koji ga na to potiču svojim stavom". Dijecezanski svećenici? Ostali biskupi? Sama Sveta Stolica?

6. VII. 82: "Ivan vidjelac: Saopćio mi je da ih je Gospa pozvala nekoliko dana prije da dolaze utorkom i petkom na brdo iza 22 sata".

Nijedna razborita majka, a najmanje nebeska Majka, neće svoju djecu puštati da hodaju po brdu po mraku, i to poslije 10 sati navečer! I to dva puta tjedno, utorkom i petkom! I to po hercegovačkome kamenu šiljcu!

12. IX. 82: Nedjelja – Uzvišenje sv. Križa. "Gospa je djeci u viđenju rekla da je bilo oko 75.000 vjernika" na Križevcu.

Još jedno "nebesko" brojenje!

15. XI. 82: "S obzirom da s Vickinim zdravljem nije u redu i da su domaći liječnici u tri pregleda dali tri različite dijagnoze, zamolili smo Jakova da pita Gospu da li da uzima ove lijekove ili da je šaljemo na liječenje u Zagreb. Gospa mu je odgovorila da Vicku pošaljemo u Zagreb".

Pojava je odlučna da se Vicka pošalje na liječenje u Zagreb. A sada usporedi, ovdje, s datumom: 8. VI. 1983.

18. XII. 82: "Budući da je u našim očima njegov izvještaj znanstveno površan te doveo izjave vidjelaca u 'kontradikciju' a ispušta momente koji mogu objasniti 'kontradikcije', pitali smo Gospu:

1) - Da li da o. Biskupu pismeno odgovorimo. Djeca su nam prenjela odgovor:

Od. – Da. Odgovorite"!

Pogledaj komentar nakon sljedećega "viđenja" i nadnevka!

20. XII. 82. "Posebnih poruka nije bilo Ali su bila dva zanimljiva pitanja na koja je Gospa dala odgovor:

1) Da li da se vjernicima u Mostaru podijeli objektivni izvještaj o herc. slučaju u verziji fr. Stanka Vasilja, nakon što je o. Biskup objavio nezgodan članak u svome *Vjesniku*?

Odg. – Ne!

2) Je li bolje da vidioci s tobom mole a da hodočasnici svoja pitanja rješavaju sa svećenicima?

Odg. – Bolje je da sa mnom mole a da vjernici mole kako im je rečeno i da pitanja rješavaju sa svećenicima. Ja ću ipak odgovarati na postavljena pitanja."

Ne možemo se načuditi da međugorska "pojava" odlučno zabranjuje da se u "Mostaru podijeli objektivni izvještaj o hercegovačkom slučaju" iz pera dr. fra Stanka Vasilja, nasuprot "nezgodnu članku" Dodatak "Informacijama", koji je objavio biskup Žanić u Vjesniku hercegovačkih biskupija, 2/1982. Biskup je reagirao na Informacije (24 stranice) fra Tomislava Vlašića. I Biskupov bi članak po sebi mogao biti objektivan, ali je - "nezgodan"!

25. XII. 82: "Gospa je bila posebno svečana. U naručju je imala maloga Isusa, koji se slatko smijao!"

Mali se Isus "slatko smijao" Na našim uobičajenim slikama po crkvama ne vidimo božanskoga Mališana da se smije.

27. XII. 82: "Danas je završen kip Kraljice Mira... Navečer smo pitali Gospu da li da taj kip postavimo u crkvu. Ona je potvrdno odgovorila."

Međugorska pojava određuje kada će biti sveta Misa u župnoj crkvi, posebno za bolesnike; kazuje gdje će biti postavljen njezin kip; tražit će da određeni franjevac ostane u Međugorju...

31. XII. 82: "Vidioci su bili na okupu svi osim Mirjane (= Dragičević). Mirjana više nije vidjelica, rekla nam je Ivica. Također joj je Mirjana rekla da je na Božić zadnji put imala viđenje i da je dobila 10. "tajnu".

Vidi primjedbe u sljedećem "viđenju".

4. I. 1983: Piše kroničar fra Tomislav Vlašić: "Pojedinačno sam razgovarao s:

Vickom – Uz njihove zajedničke stavove ona je rekla i dva druga značajna momenta.

(1) Prije pet-šest mjeseci (to imam zapisano u dnevniku) Gospa je rekla za Ivana Jurčića, koji je bez lijeve noge, da će nekoliko dana nakon vidljivog znaka na brdu potpuno ozdraviti. (...)

(2) Mislim da se Gospa prestala ukazivati Mirjani zato što ne ostvaruje ono što Gospa hoće. Vidjeli ste kako se oblači, šminka, nikad je ovdje nema... ja tako mislim, naglasila je dobro. Osim toga Ivan Dragičević mi je povjerio - ali da to drugima ne govorim - da mu se Gospa potužila na Mirjanu i da mu je rekla da joj je već povjerila 10. tajnu i prestala se ukazivati. Meni nije ništa o njoj govorila, ističe Vicka".

Prvo, ovdje se jasno priznaje da se nije dogodilo nikakvo čudo 16. XII. 1981. (vidi gore!). Obična fantazija! Čudo je obećano da će lijeva noga Ivanova potpuno ozdraviti "nakon vidljivog znaka na brdu". Znamo da nije bilo nikakva vidljivoga znaka na brdu!

Drugo, ne čudimo se Vickinu mišljenju što se njezina pojava više ne ukazuje Mirjani imajući u vidu "kako se oblači,

šminka, nikad je ovdje nema". To je Vickino mišljenje. Ali zašto to ne rekne "Gospi"?

Treće, vrlo je čudno kako se "Gospa" potužila Ivanu na Mirjanu, a neće da upozori izravno Mirjanu. Nemoguće je da je se boji. Ili nema koristi?

Četvrto, takvo pripisivanje "tračeva" Blaženoj Gospi jest nedostojno svakoga kršćanina, kamoli povlaštenih "vidjelaca".

7. I. 83: "Posebnost je viđenja to što im je Gospa večeras počela pričati svoj život. Priča im i gledaju je u njenom razvoju. Rekla im je da će im u nastavcima pričati svoj život. O tome im je zabranila drugima pričati dok im sve ne rekne. Naglasila je svakom od njih da piše njezin životopis".

Svako od njih piše životopis. U nastavcima. Ima li to ikakve jake i veze sa tv-serijama ili sličnim slučajevima i crticama?

18. II. 83: "Ovdje je bila i Mirjana Dragičević, kojoj se Gospa prestala ukazivati. Došla je pozdraviti fr. Jozu. Pričala nam je jednu stvar koju mi nismo znali. Njoj je Gospa povjerila šifre tajni, koje samo Mirjana razumi. Tako se tajne mogu sačuvati i u slučaju da netko papir odnese".

Nije dosta što je sve samo po sebi tajna, apokaliptička tajna, nego još i šifrirana tajna! Ali samo u Mirjane dok su joj trajala "ukazanja", jer su prestala na Božić 1982.

6. III. 83: "Fr. Tomislav Vlašić ovih dana boravio je u Dubrovniku. Razgovarao je s Ivanom Dragičevićem. Ivan loše uči, a čini se da se trudi. Viđenja ima svaki dan. Nedavno je imao iskustvo fizičke odsutnosti; Gospa ga odvela u raj, reče."

Kako u školi proći kad ga njegovo "ukazanje", umjesto ozbiljna upozorenja zbog neučenja, odvodi u "raj"?! Ivan je otpušten iz škole u siječnju 1983. s više negativnih ocjena.

11. IV. 83: "Viđenja – mali Jakov je bio sam. Imao je viđenje. Značajno je to što je njemu Gospa završila pričati svoj život. On je sve pribilježio. Kaže da to može dati samo onda kad mu Gospa dadne dozvolu".

Jakovu je počela pričati životopis ima točno 3 mjeseca i četiri dana (=7.1.83).

24. V. 83: "Jelena Vasilj mi je rekla da i dalje ima svaki dan viđenja. Gospa joj je rekla a da ona nije postavljala pitanje, da želi da fr. Tomislav Vlašić okupi jednu grupu mladih koje bi Gospa posebno vodila i davala im zadatke. Stoga je fr. Tomislava pozvala da dođe sutra na molitvu u Jeleninu kuću".

Nisu dosta poruke župi i svijetu o postu, molitvi i pokori, nego još i ekstra molitvena skupina kojoj će "pojava" davati i ton i zadatke preko fra Tomislava Vlašića. Nažalost, kasnije će s tom molitvenom skupinom i njezinim vođom imati posla i crkvene komisije i voditelj će bit će svrgnut s uprave i svoje zajednice i svoje "grupe mladih".

25. V. 83: "Posebno im je spomenila da se moli i posti za biskupa".

Ako su se molili i postili za biskupa Žanića, učinak u određenom smislu nije izostao: kao što je svim srcem svojim, svim umom svojom i svim bićem svojim vjerovao da je Bezgrješna, Djevica, Bogorodica, Uznesena dušom i tijelom na nebesa i okrunjena za Kraljicu svijeta, tako je čvrsto bio uvjeren da se u Međugorju ne ukazuje!

3. VI. 83: "Pitanje: Fra Tomislav (=Vlašić) je naumio pozvati župu da moli i posti na nakanu da bi Crkva ove događaje priznala nadnaravnim. Smatra da je i to obveza župe: izmoliti taj dar. Da li je na pravom putu?

Odg. Na pravom je putu. Neka župa moli za taj dar."

Evo dvadeset godina Crkvi na pada na pamet da ta "ukazanja" prizna "nadnaravnima"! Ali Crkva, slijedeći Isusa Krista, sveudilj preporučuje molitvu i post ne samo u Međugorju, nego svakomu vjerniku na cijelome svijetu.

4. VI. 83: "Ivanka – mi je rekla da joj je Gospa 22.V.1983. prestala pričati svoj život. Njoj je Gospa povjerila nepoznatu abecedu s odgovarajućim slovima hrvatskog jezika (Reče da joj je rekla da je nešto tako prvi put u povijesti nekome

dano). Ona je taj život, diktiran od Gospe, napisala u tom jeziku. Sada ga prevodi."

Pred ovom zagonetkom čovjek stoji ko skamenjen:

Najprije Ivanki pojava priča svoj životopis punih 140 dana (Jakovu, rekosmo, samo 94 dana), a Vicki 850 dana.

Zatim, Ivanki je povjerena nepoznata abeceda s odgovarajućim slovima hrvatskoga jezika.

Treće, to je nekomu dano prvi put u povijesti čovječanstva!

Četvrto, životopis je napisan u tom jeziku. Kojem? Hrvatskom ili tom nepoznatom? Bit će nepoznatom, dok ga sada "prevodi", valjda na hrvatski.

I gledaj sada te misterioznosti: nepoznata abeceda, nepoznatoga jezika, jedinstvenoga u povijesti svijeta, sad se sve prevodi na suvremeni hrvatski. I što ako joj netko nađe taj transkript i prijevod, odnese i objavi! I čemu tolika maskiranja i dešifriranja?

8. VI. 83: Jakov je pitao: "Da li da A. Šimić ide na operaciju, ili ne?"

Odgovor je bio: "Neka sami odluče" (misli na roditelje).

Kroničar dodaje komentar: "Odgovor je interesantan jer je principijelan. Gospa prepušta slobodu i savjest iza koje treba stati puna odgovornost osoba i njihova vjera."

Najprije taj odgovor nije uopće principijelan, nego neprincipijelan. Kad se radilo o "vidjelici" Vicki: slati je u Zagreb na liječenje ili ne slati, nije "Gospa" rekla: Neka sami odluče, nego je odgovorila da je "pošaljemo u Zagreb" (15.XI.82). Jednima prepušta na volju i na savjest, a druge savjetuje konkretno što će učiniti. Roditelji od A. Šimić mogli su očekivati da će međugorska pojava njihovo dijete "čudom" izliječiti, a ne da će sve prepustiti njihovoj odluci! Zar to nisu znali i bez nje!

12. VI. 83: "Ivan Dragičević postavio je jedno pitanje na koje je dobio odgovor.

1. Da li da fratri počnu iskop oko crkve za klima uređaj ili trebaju pitati vlasti za to."

Odg. "Neka ne započimaju bez pitanja. Odmah će špijuni javiti. Doći će i zabraniti radove. Otiđite i lijepo ih zamolite da vam dozvole to uraditi".

Neka ovo ostane bez ikakva komentara!

14. VI. 83: "Pitanje: Što želiš da svećenici propovijedaju i govore za devetnicu godišnjice ukazanja?"

Odgovor – "Neka oni čine što misle da je najbolje. Ipak bi dobro bilo da kroz ove dane podsjetite vjernike na događaje koji su se ovdje zbili s mojim dolaskom. Neka ih podsjetite na ono zbog čega sam došla".

Pojava je "principijelna" s obzirom na to što će svećenici propovijedati: što god žele i misle da je najbolje. Ali ne može ostati "neprincipijelna" i propustiti priliku da ih ne podsjeti, i to dva puta, zbog čega se ona u Međugorju "ukazuje"!

25. VI. 83: "Cjelokupni protok ljudi prošle godine bio je oko 100.000".

Kako je kroničar mogao zaboraviti da je njegova izmišljena "Gospa" dala svećanu izjavu da je samo u dva dana prošle godine, i to za njezinu obljetnicu "ukazanja", 24-25.VI.1982. bilo točno "110.000". Vidi gore datum: 25. VI. 82. Odakle onda kroz cijelu godinu 10 tisuća manje? Ili ni matematika nije više što je nekad bila?

6. VII. 83: O. Tomislav Pervan, na biskupovu naredbu, zabranio je vidiocima da predmole krunicu i 7 Očenaša... Bilo im je teško. Jakov je pitao Gospu da li će ipak ići moliti pred oltar. Ona je odgovorila: "Kad je već tako, ne idite, da ne biste provodili inat. Ako možete sutra se lijepo dogovorite...".

Jelena Vasilj – vidjelica kaže da joj je Gospa rekla ove riječi tokom večerašnjeg viđenja. I to je izrekla plačućim glasom:

"Jadni svijete u kakvo si zlo upao...!"

"Moj biskupe, obrati se i otvori mi srce. Povjeruj mojim riječima...!"

"Svugdje gdje god sam se ukazivala Crkva mi nije vjerovala. A svijet je vjerovao i molio. Bog ga je uslišavao. I vi molite i postite. Bar vi."

Prvo, vjerni župnik želi vjerno provesti biskupovu naredbu. Ali "vidioci" bi mimo biskupa. Pojava ih suzbija da ne čine iz inata. I prepušta im da se "lijepo dogovore". Tko s kime?

Drugo, međugorska pojava plače nad biskupom Žanićem. Možemo se zaista pitati zašto tolike suze roni nad biskupom. On je više puta dolazio u Međugorje i djecu ispitivao. I uvjerio se da su takozvana ukazanja nestvarna. On je vjerovao u Blaženu Djevicu Mariju i volio je, silno, odmah iza Boga! Nije vjerovao u izmišljaje, utvare i praznovjerja!

Treće, da je biskup Žanić nakon tolikih osobnih i komisijskih istraživanja u svim tim "porukama" otkrio i zrno istine, on bi se istini obradovao, jer je bio čovjek od istine! A neistine nije mogao smisliti!

Četvrto, svugdje gdje se Gospa do sada "ukazivala", Crkva joj nije povjerovala, a svijet joj je povjerovao, kaže Jelena. To jednostavno nije istina. Zna se točno na koliko joj je mjesta Crkva povjerovala, i ne zna se uopće na koliko joj je mjesta "svijet" povjerovao i još uvijek praznovjerno lakovjeruje i tumara, makar Crkva imala posve suprotno zdravo mišljenje!

29. VII. 83: "U večernjem videnju, to sam zaboravio gore staviti, bila je jedna poruka za mlade, koji su se spremali na hodočašće na Š. Brijeg. Evo je: 'Želim da cijelim putem molite i slavite Boga. Tamo ćete se susreti s mladima. Govorite im o porukama koje sam izrekla. Nemojte se stidjeti!'"

U ovom slučaju nije zabranila susrete sa širobriješkom mladeži, kao što je zabranila susrete međugorskih "vidjelaca" s "vidiocima" iz župe Izbična (vidi: 20. I. 82).

Drugo, čudno da pojava pretpostavlja da se mladi mogu stidjeti poruka međugorskih!

5. IX. 83: "Danas je umrla majka Jakova Čole vidioca... Jakov kaže da mu se Gospa ukazala u sobi. Kaže da ga je utješila i da je rekla: "Tvoja majka je sa mnom u nebu".

Ako međugorska pojava živa fratra proglašava svecem, kao što je učinila s fra Jozom Zovkom (vidi 21.X.1981), kako neće kudikamo lakše dati sličnu izjavu za osobu koja je već preminula.

29. IX. 83: "Dvojica svećenika iz Liverpoola dobili su preko Ivana i poruku i pitali su: Što nam je činiti? Odgovor je glasio:

propovijedajte poruku;
govorite o događajima u Međugorju i
rastite dalje u osobnoj molitvi."

Međugorska je pojava neumorna u propagiranju svojih vlastitih "ukazanja" i "poruka". Svećenici iz Liverpoola trebaju doći u Međugorje da čuju "poruku", da o njoj propovijedaju, da govore o međugorskim događajima, točno onako kako Crkva nije preporučila do dana današnjega!

8. I. 1984: "Zamolio sam vidjelicu Mariju Pavlović da pita Gospu: 'Što možemo učiniti za o. Biskupa da shvati ukazanja?' Odgovorila je Gospa: 'Samo molite i postite!'

I tako nas je stalno poticala dosad. Od proljeća prošle godine cijela župa moli za nj. Mnogi i poste. Od molitvene grupe Gospa je tražila da 2 puta tjedno poste o kruhu i vodi. A već treći mjesec otkad po Gospinoj želji, postimo o kruhu i vodi 3 puta tjedno. Većinu svojih molitava prikazuje grupa za nj. Često namjenjujemo zajednička klanjanja, krunice, odlaske na mjesto ukazanja, gdje za nj dugo u noć molimo. Bog će pogledati na molitve i postove".

Ako je sve točno o molitvama i postovima, kako kroničar bilježi, onda se nemoguće oteti dojmu da je dobri Bog pogledao na molitve i postove vjernika i utvrdio biskupa Žanića u apsolutnu uvjerenju da u Međugorju nema nijednoga autentična nadnaravna ukazanja ni poruke!

5. III. 84: "Danas sam više razgovarao s Ivanom Dragičevićem. Ovdje iznosim bitna iskustva koja mi je rekao.

Ponovno je 24. 2. imao iskustvo odlaska u raj. Na redovnom viđenju Gospa mu je rekla da dođe sam u 23 sata moliti na mjesto ukazanja. Molio je 6 Očenaša, Zdravomarija i Slavaocu. Tada se ukazala Gospa, uzela ga za ruku i povelu u nebo! Uzbuden i sretan vidio je beskrajni prostor u kojem borave sretni ljudi. Među njima je prepoznao Vesu Dragičevića, koji je prije nekoliko godina nađen mrtav na gradilištu. Sve neopisivo i neizrecivo! S tim raspoloženjem se vratio na zemlju. S Gospom je molio 7 Očenaša i Slavaocu. Iza toga pjevali su pjesme: *Krist na žalu*,

Gospa je izrazila želju i preporučila mu, nakon njegova pitanja, za savjet, da završi srednju školu pa da će mu onda pokazati put. Također mu je rekla da se povjeri fr. Tomislavu Vlašiću da ga duhovno upućuje".

Naš osvrt: *Fra Tomislav Vlašić prenosi nam ovu noćnu priču o Ivanovoj molitvi u 11 sati pred ponoć u brdu "ukazanja". I to sam samcat. Opisuje nam njegov odlazak u raj, "u beskrajni prostor", gdje je prepoznao samo pokojnoga Vesu a na tako neizmjernu prostranstvu. Prikazuje nam Ivanov povratak na zemlju, valjda te iste noći. A sve vjerojatno zato da se Ivan "povjeri fr. Tomislavu Vlašiću da ga duhovno upućuje"! Ivana "Gospa" vodi po nebu, po raj, po beskrajnu prostoru, čak i usred crne noći, svaki mu se dan "ukazuje", duhovno ga "upućuje" da konačno završi srednju školu u kojoj se samo u prvi razred upisivao više puta, pa će ga ona dalje "upućivati" što će raditi već punih dvadeset godina.*

U međuvremenu fra Tomislav je morao otići iz Međugorja upravo toga ljeta 1984!

"PORUKE" MEĐUGORJU I SVIJETU

Neki su izračunali da je međugorska pojava izravno uputila župljanima Međugorja od 1. ožujka 1984. do 25. lipnja 2001. točno 322 "poruke".¹

Ovdje preuzimamo neke "poruke" iz "ukazanja" kako su objavljene u nekim knjigama.² I dodajemo svoje naslove naglašenim slovima, a svoj kratak osvrt i komentar kosim slovima.

Poruke najavljene četvrtkom. 1. III. 1984: "Draga djeco! Ja sam ovu župu na poseban način izabrala i želim je voditi. U ljubavi je čuvam i želim da svi budete moji. Hvala vam što ste se večeras odazvali. Želim da uvijek budete u što većem broju sa mnom i mojim Sinom. Ja ću svakog četvrtka reći posebnu poruku za vas."

Neće to biti ni prvoga petka ni mlade subote, nego "svakoga četvrtka". Prava novost.

Odmah bez reda. *Međutim, već idućega mjeseca, 5. travnja, četvrtak, nema ništa od toga, nikakve poruke, nepredviđena pauza.*

Zatim u četvrtak, 26. IV. 84. stoji: "Gospa nije uputila nikakve poruke". Zašto?

To je objašnjeno sljedećega ponedjeljka, 30. IV. 84., kad se Vicka interesirala zašto pojava nije dala "u četvrtak poruku za župu"? Odgovor: "Ne želim nikoga siliti na ono što sam ne osjeća i ne želi, iako sam imala za župu posebne poruke, kojima sam željela probuditi vjeru svakog vjernika. No jedan sasvim mali broj prihvatio je poruke četvrtkom. Iz početka ih je bilo dosta. Ali kao da je to njima postalo nešto svagdanje. I sada, u

¹R. CANIATO – V. SANSONETTI, *nav. dj.*, str. 172.

²Usp. *Poruke Kraljice mira*, Međugorje, 2000., str. 55-166.

posljednje vrijeme neki upitaju za poruku iz radoznalosti, a ne iz vjere i pobožnosti prema mome Sinu i meni".

Isto nema nikakve poruke ni u četvrtak, 3. V. 84.

Na Uzašašće, četvrtak, 31. V. 84: "Gospa nije uputila poruku za župu. Rekla je vidjelici Mariji da će uputiti poruku u subotu, a u nedjelju neka je izreknu na pučkoj misi". A glasila je zbilja duhovito: "Molite, nećete se pokajati"!

Jednako nema poruke ni nekih drugih četvrtaka: 6. VI., a ni 14. VI. 84: "Nije upućena nikakva posebna poruka". Ni 28. VI. 84: "Nije bilo posebne poruke župi".

Očito se radi o nestabilnim četvrtcima, o promjenljivim odlukama i porukama. Prava je Gospa i vjernija i dosljednija i ne može se hvatati u neiskrenosti i neistini.

Ne tjedno, nego mjesečno. *Dapače, od 25. I. 1987. sve će se promijeniti: nisu više ni poruke kao što su bile, "svakoga četvrtka", nego će se objavljivati tek svakoga 25. dana u svakome mjesecu, bez obzira na dan u tjednu. Znači, pojava nije uopće dosljedna samoj sebi da će "svakoga četvrtka reći posebnu poruku", kao što je bila obećala prvoga dana. Ovisi valjda i o raspoloženju "vidjelaca" i onih koji procjeđuju njihove "poruke"!*

Međugorje posebno izabranje. Već smo vidjeli prvoga dana, 1. III. 84. da je pojava izabrala Međugorje "na poseban način".

Inače malo u kojoj poruci nema riječ: posebno, napose, na poseban način!

Neraspoložena: Ali domalo, 12. IV. 84., nastupa oštro i strogo: "Danas vas molim da prestanete s ogovaranjem i da molite za jedinstvo župe. Jer ja i moj Sin imamo poseban plan s ovom župom."

A onda nastupa još strože prema svemu svijetu:

Dva dana stroga posta tjedno i tri krunice dnevno. 14. VIII. 84: "Ovo ukazanje bilo je neočekivano. Ivan je molio u svojoj kući. Nakon toga počeo se pripremati za polazak u crkvu, na večernju službu. Iznenada mu se ukazala Gospa i rekla da

prenese ovu poruku svijetu: 'Htjela bih da svijet moli ovih dana uz mene. I što više. Da posti strogo srijedom i petkom; da moli svaki dan bar kronicu, radosna, žalosna i slavna otajstva...'

Ova se "poruka" ne odnosi samo na župu Međugorje, nego na cio "svijet". Na tu bi se "poruku" o moljenju cijeloga ružarija i o dvodnevnom strogom postu - srijedom i petkom možda moglo posve i vjerno odgovoriti - kad bi svi ljudi bili u strogom Karmelu!

Post iz zahvalnosti. 20. rujna 84: "Župu molim da poste za zahvalu što im je Bog dopustio da ostanem ovoliko dugo u ovoj župi".

Ako je to Međugorju poručeno treće godine, koliko bi župa morala postiti iz zahvalnosti 21. godine "ukazanja"? Inače ovdje pojava ističe kako joj je Bog dopustio da ostane u župi. Od sada će naglašavati da je ona izabrala župu:

Izabrani narod. 15. XI. 84: "Vi ste izabrani narod i Bog vam je dao velike milosti. Niste svjesni svake poruke koju vam dajem. Sad želim reći samo: molite, molite, molite! Ne znam što drugo da vam kažem, jer vas volim i želim da u molitvi spoznate ljubav moju i Božju".

Ovdje više ne spominje posta, nego ponavlja molitvu i ne zna što bi "drugo" kazala.

Biblijska Gospa ne stavlja sebe na prvo mjesto ispred Boga kao ovdje: "ljubav moju i Božju". Ona kao ponizno čeljade sebe stavlja na drugo mjesto, a svoga zaručnika - Josipa na prvo mjesto: "Gle! Otac tvoj i ja s bolom smo te tražili" (Lk 2,48).

Mnogo zvanih, malo izabranih. Poruka 10. I. 85: "Ima dosta župljana koji ne slušaju poruke, ali zbog onih koji su mom srcu na poseban način bliski, zbog njih upućujem poruke za župu".

Nekolicina misara. Do tjedan dana, 17. I. 85. kazuje: "... vi ste se, draga djeco, uspavali u molitvi i nekolicina vas ide na misu. Izdržite dane kušnje".

Župa ne prihvaća poruke. Do mjesec dana, 14. II. 85. pojava je "žalosna": "Ali cijela župa ne prihvaća poruke i ne živi po njima. Ja sam žalosna, i želim da me, draga djeco, slušate i da živite po mojim porukama. Svaka obitelj mora moliti obiteljsku molitvu i čitati Sveto pismo".

Osim posta i molitve, ovdje se dodaje i čitanje Svetoga Pisma.

Ultimatum župi. 21. II. 85: "Iz dana u dan pozivala sam vas na obnavljanje i molitvu u župi, ali vi to ne prihvaćate. Danas vas pozivam posljednji put... Ako to ne učinite, ne želim vam upućivati poruke. Bog mi to odobrava".

Međutim, prije će promijeniti ideju pojava, nego Međugorje!

Unatoč svemu, milija od ostalih. 21. III. 85: "volim vas i na poseban način sam izabrala ovu župu koja mi je milija nego ostale, gdje sam rado boravila, kad me je Svevišnji slao".

Milija i od Lurda i od Fatime, gdje su pravi vidioci proglašeni blaženima i svetima!

Jedinstvena od postanka svijeta. Na Veliki četvrtak, 4. IV. 85: "Danas je dan kada sam vam željela prestati upućivati poruke, jer me pojedinci nisu prihvatili. Župa se je pokrenula, i želim vam davati poruke kao nikada u povijesti, od nastanka svijeta".

Jest malo pretjerano, jer prava povijesna Gospa ne ukazuje se "od nastanka svijeta", nego kako se ona pojavila na ovome svijetu, odnosno otkako je uznesena na nebo, ima dvije tisuće godina!

Kušnja "na poseban način". 11. IV. 85: "Od danas župu Bog želi kušati na poseban način da bi je mogao u vjeri učvrstiti".

Cvjetić. 1. VIII. 85: "Želim vam reći da sam ovu župu izabrala i da je čuvam u svojim rukama kao cvjetić koji ne želi umrijeti".

Različita od ostalih. 6. II. 86: "Ova župa, koju sam izabrala, posebna je i razlikuje se od ostalih."

Nije jasno ni po čemu je posebna, ni različita od ostalih. Znamo da dragi "Bog nije pristran" (Dj 10,34). A sigurno ni draga Gospa. A tko joj pripisuje pristranost, nijeće joj naslov Ogledalo Pravde!

Opredjeljenje za raj. 25. X. 87: "Danas vas sve želim pozvati da se svaki od vas odluči za raj."

Skriveni planovi sa župom. 25. XI. 87. još se ne zna koji su planovi sa župom: "Ako ne molite, nećete moći otkriti moju ljubav i planove koje Bog ima s ovom župom i sa svakim pojedincem".

Daleko od svetosti. 25. III. 89. "Već godinama svi ste pozvani na svetost, a još ste daleko".

Slično ponavlja tri godine kasnije:

Još nema prave odluke. 25. I. 1992: "Ja sam s vama i želim vas prihvatiti u svoje srce i zaštititi, ali se vi još niste odlučili."

Prenesimo jednu i iz 1991., 25. VI. Kakve su poruke iz "ukazanja" u odnosu na Sveto Pismo? "Ukazanje" se i za to pobrinulo: "Zato, dječice, molite i čitajte Sveto pismo da biste preko Svetog pisma otkrili poruku za vas preko mojih dolazaka".

"Vidioci" će najbolje preko Svetoga Pisma otkriti poruku za sebe preko "mojih dolazaka". To jest Sveto Pismo potvrđuje "ukazanja", a "ukazanja" Sveto Pismo!

Bespomoćna. Na Blagovijest, 25. III. 92: "Zato, evo što vam kažem: Sotona se poigrava s vama i s vašim dušama. A ja vam ne mogu pomoći, jer ste daleko od mog srca."

Međugorje kao znak. 25. IV. 92: "Međugorje je znak svima vama i poziv da molite i oživotvorujete dane milosti koje vam Bog daje".

Zašto rat dugo traje? Objašnjenje u poruci 25. X. 1993: "Pričate, a ne živite; zato, dječice, i ovaj rat tako dugo traje."

Malo čudno objašnjenje.

A na Božić te iste 93. godine: "Vi pričate, pričate, a ne molite. Zato, dječice, odlučite se za molitvu".

Eto ni onih odabranih petero-šestero, kojima se tisuće puta "ukaže", ne mogu se "odlučiti za molitvu", kako će tek onih pet-šest milijardi kojima se uopće ne ukazuje!

Plan i dalje skriven. 25. IV. 1994. poruka: "Dječice, pozivam vas da svatko od vas pomogne da se ostvari moj plan preko ove župe."

Još se ne zna točan plan.

Drago mjesto, 25. II. 1995: "Danas vas pozivam da postanete misionari mojih poruka, koje dajem ovdje preko meni dragog mjesta. Bog mi je dopustio da ostanem ovako dugo s vama..."

Iako ne nailazi na pravi odgovor.

Uporni otpori, 25. VII. 95: "Dječice, želim od vas napraviti prelijepi buket spreman za vječnost, ali vi ne prihvaćate put obraćenja, put spasenja koji vam nudim preko ovih ukazanja".

Ako "vidioci", koji svaki dan razgovaraju s pojavom, ne prihvaćaju put obraćenja, koliko li će manje preostali, nevidioci?

Samo duhovna zvanja. 25. VIII. 1997.: "Pozivam sve svećenike, redovnike i redovnice da mole krunicu i uče moliti druge."

Poruka od 14. VIII. 1984., trinaest godina prije toga, bila je u tome da "svijet" moli tri krunice. Sada samo svećenstvo i redovništvo.

Hvala što živite poruke. 25. VI. 1998: "Danas vam želim zahvaliti što živite moje poruke".

A tri mjeseca kasnije pogledaj ovoga stroga prijekora:

Počnite živjeti poruke. 25. IX. 98. "Puno govorite, dječice, a malo radite na svom obraćenju. Zato, obraćajte se i počnite živjeti moje poruke..."

Mir i blagostanje. Na Božić, 25. XII. 1999. pojava govori o vremenu ne samo "mira", nego i "blagostanja".

Više materijalno nego duhovno. 24. IV. 2000. "Draga djeco! Pozivam vas i danas na obraćenje. Previše se brinete za materijalne stvari, a malo za duhovne".

Dakle i nakon 20 godina "ukazanja", i to svakodnevnih, i na stotine "poruka" sve isto kao na početku. Kao i daleke 1984., 8. ožujka: "Draga djeco, obraćajte se vi u župi"!

*Pojava u međugorskim "ukazanjima" iz ovih je poruka
sad žalosna, sad radosna;
sad hvali župu mimo ostale,
sada joj daje posljednju opomenu;
sad je želi napustiti zbog nevjernosti pojedinaca,
sad opet zbog cijele župe;
sada je bespomoćna i razočarana,
sada opet vedra i vesela.*

O Gospe moja, što to od tebe čine! rekao bi biskup Žanić
1987. u Međugorju!

JESU LI SVE VJERE JEDNAKE?

Da pođemo s jednoga domaćega brežuljka... U godini smo 1981.

1) Međugorske "poruke" o jednakosti među religijama. Brižljivi ljetopisac bilježi u župnu knjigu kronike: "Karakteristika ukazanja je odgovor koji je Gospa dala na postavljena pitanja djece, koja im je netko napisao. Evo pitanja i odgovora:

Jesu li sve vjere dobre? Jesu li sve vjere iste?"

"Ukazanje" odgovara: "Sve su vjere pred Bogom iste. Bog njima vlada kao vladar u svome kraljevstvu... U svijetu sve vjere nisu iste, jer se ljudi ne pokoravaju Božjim zapovijedima, već ih odbacuju i kvare".¹

Više je tvrdnji teološki neodrživih u tome "odgovoru".

Prvo, "vidjelica" ne prenosi odgovor na upit jesu li sve vjere "dobre", nego skolastički razlučuje da su sve vjere pred Bogom "iste", a u svijetu nisu iste.

Drugo, ako su sve vjere "iste", što će ih toliko pred Bogom?

Treće, nije uopće pitanje pokoravaju li se ljudi ili ne pokoravaju Božjim zakonima, jer o tome ne ovisi sud jesu li sve vjere, odnosno religije iste pred Bogom i pred svijetom.

Godinu dana kasnije, jedna tzv. "vidjelica" za vrijeme svoga "ukazanja" pita misterioznu sugovornicu za neku katoličku djevojku koja se želi udati za mladića pravoslavca: što činiti? Ako su vjere iste, je li jednako bio ga katolik ili pravoslavac?

Nevidljiva pojava dvoznačno i nevjerojatno tumači: "U mojim i Božjim očima sve je jednako. Nije jednako za vas koji

¹T. VLAŠIĆ, *Videnja*, u: Kronika ukazanja, 1. listopada 1981. Preslik na Biskupskom ordinarijatu u Mostaru.

ste se razdijelili. Bolje je onda, ako je moguće, da se ne udaje za toga, jer će trpjeti ona i djeca; teško će moći živjeti na putu vjere..."²

Sad se čovjek čudi, ljuti i smućen pita: Teško će živjeti na putu koje vjere - katoličke ili pravoslavne? Koje vjere, ako su obje vjere "iste" u "Gospinim" i Gospodinovim očima? Ako su iste ili jednake vjere, što ima veze u kojoj se vjeri nalazi zaručnik, a u kojoj zaručnica! I zašto uopće trpjeti, zašto ne prijeći iz iste vjere u istu vjeru i živjeti po toj istoj drugoj vjeri ako su i jedna i druga iste i jednake? "Ukazanje" nagovješćuje da će ta djevojka, uda li se, imati djece, ali da će trpjeti i ona i njezina djeca zbog mješovite ženidbe. Muž neće trpjeti. Blaženoj Djevici pripisuju se takvi nesuvisli odgovori kao da je mitološka proročica Sibila u grčkim Delfima³ tisuću godina prije Isusa Krista, Gospina Sina!

Međutim, zanimanje za problem "istih vjera" ili "jednakih religija" ne prestaje. Pet godina kasnije mariolog abbé René Laurentin insistira kod jedne od navodnih "vidjelica" da

²T. VLAŠIĆ, *Mješoviti brak*, u: Kronika ukazanja, 18. kolovoza 1982.

³Delfi, grad u blizini Atene, posvećen bogu Apolonu još 1100. prije Krista. U 6. stoljeću prije Krista tu je sagrađen hram Apolonu, koji je po legendi ubio zmiju pitona. Odatle Pitija. Bila je tu velika rascijepljena hridina, a u rascjepu usta proroštva. To je bilo međunarodno pogansko svetište. Ta su proroštva imala velik utjecaj na grčku religiju, ekonomiju i politiku. Rimljani su ga osvojili 190. prije Krista i dali mu veliku važnost. Još 360. godine poslije Krista car Julijan, apostata, konzultirao je Pitiju. Delfe je uklonio car Teodozije 390. Postojalo je 1500 godina. Proroštva su bila gotovo svaki dan. Pitija proročica postavila bi se u onome procjepu i u ekstazi izgovarala čudne zvukove i riječi, koje bi svećenici prevodili. Ljudi su vjerovali da su to bile riječi boga Apolona. Onima koji su ih tražili, redovito su davani nerazumljivi i dvoznačni odgovori. Npr. pita je jedan vojskovođa, hoće li se živ vratiti iz rata. Ona odgovara zamršenom konstrukcijom: *Aio te, Aeacida, Romanos vincere posse* = Kažem ti, Eakoviću, da možeš pobijediti Rimljane. I obratno: Kažem ti, Eakoviću, da Rimljani mogu pobijediti tebe (Eaković je Pir, potomak Eakov).

to, s obzirom na te "iste vjere", ipak razbistri, jer su ljudi, osobito teolozi, ošamućeni. Jedno Crkva, drugo ona.

"Vidjelica" njemu odgovara: "Da ste me pitali tumačenje odmah, bilo bi jasnije. Nakon više godina, ne usuđujem se tumačiti sama od sebe. Ja to prepuštam teolozima. Ja ću moliti da oni imaju svjetla. Gospa mi je rekla da su sve religije jednake pred Bogom, tj. svi su ljudi jednaki pred Bogom, i nije podjele učinio Bog, nego ljudi."

Dakle, sve su religije jednake, a to točno znači da su svi ljudi jednaki pred Bogom! Potpuna jednakost između religija i ljudi!

Ali uporni mariolog navaljuje da upravo tu teološku zavrzlamu povlaštena "vidjelica" razmrsi.

"Vidjelica" na to još zamrsitije: "Mi smo svi jednaki pred Bogom, bez obzira na religiju ili naciju kojoj pripadamo. Poštujemo jedni druge!" Kratko i nejasno!

Laurentin se tek sada pravo zainteresirao i hoće pravo rasvjetljenje od svoje subesjednice "vidjelice" da se problem ukloni i iz "ukazanja", a valjda i iz teoloških rasprava, pa priupita: "Ali za tebe, Isus ili Muhamed ili Buda, je li to jednako?" Prevoditeljica Darija tumači mu da dotična "vidjelica" nije razumjela tih riječi, nego je "vidjelica" dodala: "Isus je pravi Bog i pravi čovjek. Ljudi su učinili podjele. Svi su ljudi jednaki. Ljubav je pravo milosrđe. Gospa je velika. Ona je naša Majka. Ona se ne može usporediti ni s kim drugim".⁴

Laurentin drumom, "vidjelica" šumom!

Nebeska se sugovornica nije više navraćala na tu temu,⁵ evo već 20 godina.

Katoličkoj zaručnici goruće pitanje savjesti: može li se životno nekažnjeno udati za pravoslavca ili muslimana, da ne

⁴M. DE LA SAINTE TRINITÉ, *Medjugorje en toute vérité*, St. Parres Les Vaudes, 1991., str. 115.

⁵J. BOUFLET, *Medjugorje ou fabrication du surnaturel*, Pariz, 1999., str. 116-118.

zaniječe svoju vjeru. A onda se Nazaretskoj Djevici pripisuju dvoznačni i heretični odgovori i savjeti: U mojim je očima sve jedno te isto, táko-jednáko, ali ti ćeš, ženska glavo, nagrajisati!

Ruku na srce, nije ovo muka samo djevojaka udadbenica na ovim ekumenskim prostorima, nego pravi teološki rebus. Rebus koji je u svoj širini suvremene rasprave izazvao *Deklaraciju Dominus Iesus* Kongregacije za nauk vjere,⁶ čuvarice dvotisućljetne katoličke vjerske baštine. Trebalo je odgovoriti na čitav niz upita: Što je to religijski pluralizam, a što religijski relativizam? Omogućuju li sve religije na svijetu vječno spasenje čovječanstvu? Jesu li doista sve religije pred Bogom jednake? I one koje se ponose Božjom Objavom i one koje se izričito na Objavu ne pozivaju? Zar su na istoj religijskoj ravnini Isus iz Nazareta, Muhamed iz Meke, Buda ispod Himalaja ili Konfucije iz Šantunga? Je li, na priliku, sv. Nikola Tavelić, Šibenčanin, srednjovjekovni čudak ili sjevremeni mučenik i svjedok katoličkog uvjerenja pred muslimanskim kadijom koji ga je 1391. dao sasjeći usred Jeruzalema? Što je to dijalog među religijama? Smije li se govoriti o "obraćenju" ili samo treba ponavljati do iznemoglosti, unatoč svoj praktičnoj jalovosti: dijalog-dijalog? Čemu služe katoličke misije u svijetu?*

* *Vrhbosnensia*, 2/2001., str. 329.

⁶KONGREGACIJA ZA NAUK VJERE, *Dominus Iesus*, KS, Zagreb, 2000., Dokumenti, br. 125.

ČLANCI
OSVRTI
RAZGOVORI

GODINA 1992.

ISTINA JE VELIKA, I POBIJEDIT ĆE

Radio Vatikan: *Pred Vama je Međugorje. Kakav ćete stav zauzeti prema njemu?*

Novoimenovani biskup koadjutor: Uvjeren sam da je Gospa toliko moćna da će i sama, po Božjoj volji, poduzeti sve da puna istina o njoj ispliva na površinu i zasja u punome sjaju. Istina je velika i odnijet će pobjedu. *Magna est veritas et praevalabit.* S pomoću Božjom, molit ćemo i raditi na tome.*

* Iz razgovora s imenovanim biskupom koadjutorom Ratkom Perićem na Radio Vatikanu dan nakon proglašenja, 12. lipnja 1992.

NESPORAZUMI OKO "UKAZANJA"

Novinar: *Na svečanosti u Neumu biskup Žanić Vam je u pozdravnoj riječi stavio na srce jedinstvo i slogu svećenika. Nije li povod tome poznati 'hercegovački slučaj' i nesporazumi oko ukazanja Gospe u Međugorju? Kako gledate na ta rješenja danas?*

Biskup: Oba su slučaja formalno i crkveno riješena, samo valja rješenja razborito i s ljubavlju provoditi. Prvi je slučaj riješen 1975. godine poznatom odlukom Svete Stolice odnosno Svetog Oca, o raspodjeli župa u mostarsko-duvanjskoj biskupiji. A drugi, "međugorski", riješen je jednodušnom *Izjavom* hrvatskih biskupa u Zadru 10. travnja 1991. godine, i neosporenom od Svete Stolice, o neutemeljenosti nadnaravnih ukazanja u spomenutom mjestu. I nitko nije pozvan ni ovlašten odstupati ni slova ni od jednoga rješenja. I neka se ovo ne smatra krutim stajalištem, nego dosljednim poštovanjem Crkve i crkvenih odluka. Crkva je ustrojena na crkvenom posluhu hijerarhijske i vjerničke volje, i ništa je tako ne kompromitira kao neposluh, razdor i buntovni ljudski "neću" vlastite djece. I ništa joj tako ne daje pečat ljubavi i aureolu svetosti kao posluh. Znam da nije moderno i pomodno govoriti o posluhu, ali, kad bih drugačije navijao, udaljio bih se od Isusova posluha i Duha.*

* *Slobodna Dalmacija*, 6. listopada 1992., str. 10-11.

GODINA 1993.

DVA VIDA IZJAVE

Novinar: *Biskupe Ratko, uskoro će 12. obljetnica navodnih ukazanja Gospe u Međugorju. Nedavno smo pročitali da je do sada više milijuna hodočasnika bilo u Međugorju. Pretpostavljamo da Biskupska konferencija za Međugorje i dalje radi, iako je ovaj rat onemogućio dolazak većeg broja vjernika u mjesto ukazanja B. D. Marije. Podsjećamo na izjavu prijašnje Biskupske konferencije u kojoj, među inim, stoji: "Brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima, zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb u prvom redu dijecezanskog biskupa, a s njime i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve." Iz dosadašnjih Vaših iskustava smatrate li da je pobožnost prema Gospi u Međugorju u skladu s naukom Crkve, te u tom smislu pohađate li Međugorje i dajete li određene poticaje?*

Biskup: Prvo, volio bih da niste, vjerujem nenamjerno, izostavili prvu i glavnu rečenicu te biskupske *Izjave* koja govori o međugorskom fenomenu, a glasi: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". Ta razborita biskupska rečenica kaže da na osnovi stručnih prouka "vidjelaca" i "viđenja" ne može se tvrditi da su posrijedi nadnaravna Gospina ukazanja. Za autentičnost Crkve i procjenu istinitosti ukazanja snažniji je glas, pogotovo jednodušan, dvadesetorice redovnih i odgovornih biskupa, apostolskih nasljednika, nego sva "svjedočenja" "vidjelaca" i ushiti eventualnih 20.000.000 "hodočasnika". A kad

se doda da Sveta Stolica također na svoj način stoji iza te *Izjave*, onda je jasno značenje te rečenice. Crkva nikada ne posvećuje neistinu. Stoga, upornim propagiranjem takozvanih "ukazanja" i "poruka" kao istinitih, pa i iz crkava i s oltara, ne uvećava se Gospina slava. O Njoj je Crkva izrekla svoje vjerske istine na koje uvijek propovijedanjem podsjeća. Druga je točka ona koju ste Vi citirali¹ i koja se odnosi na liturgijsko-sakramentalni život koji je pod nadzorom ordinarija. Sv. misu i druge sakramente treba služiti vjernicima koliko ih se god nađe, na različitim jezicima. Ali brojne ispovijedi, pričesti i moguća duhovna obraćenja nisu dokaz autentičnosti Gospinih ukazanja! Sakramenti imaju svoju vrijednost i plodnost po valjanu dijeljenju, po sebi i po vjeri primatelja, bez obzira na bilo kakvu priču "vidjelaca". U Međugorju sam dosad bio nekoliko puta: u posjetu sestrama franjevkama prognanim iz Bijelog Polja, zatim za Misu zadušnicu za pokojnoga Castellana Španjolca smrtno ranjena, kad je od muslimana izbjavljaio msgr. Ivana Vukšića, župnika župe sv. Ivana apostola u Mostaru, i nedavno 6. lipnja na svetkovinu Presvetoga Trojstva kad je bila sv. krizma. Po nalogu svoga ordinarija tom sam prigodom upozorio na spomenutu biskupsku *Izjavu* od 10. travnja 1991. i rekao da se o trećoj točki *Izjave*: "U tu svrhu biskupi će izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju", počelo voditi računa, ali je sve zastalo zbog rata. Dodajmo još i to: Crkva nikoga ne obvezuje u savjesti da prihvati privatne objave čak i kad ih biskupi neke mjesne Crkve proglase istinitima, a kamoli kad odgovorno, po savjesti, u tajnom glasovanju, jednoglasno (jedan glas suzdržan) izjave da se ne može ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama, kao što je slučaj s Međugorjem!"*

* *Trn*, 25. lipnja 1993., str. 4-5.

¹ *Glas Koncila*, 18/1991., str.1.

JASNO I JEDNOSMISLENO

Novinar: *Gospa i Međugorje dugo su bili kamen smutnje između hercegovačkih franjevac i Biskupskog ordinarijata?*

Biskup: Stav Crkve prema Međugorju, počevši od Biskupskog ordinarijata u Mostaru preko prve petočlane 1982, pa petnaestočlane Biskupske komisije 1984, pa preko Biskupske konferencije, koja je 1987. osnovala svoju komisiju, sve do Svete Stolice, posve je jasan i jednosmislen: Na temelju savjesno, stručno i odgovorno provedenih istraživanja za sada "nemoguće je utvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama"¹ To je službeni pravorijek. Sve je ostalo u domeni popularne pobožne priče.

Zbog ovako jasna sadašnjega crkvenog stava, koji zaštićuje autentično i istinito štovanje one koja je Najsvetija "među ženama" i između svih ljudi, molim Vas, nemojte misliti da sam protiv turizma koji je hrvatskom narodu u ovim krajevima jako i prijeko potreban. Ali odvojimo vjerske istine od turističkih potreba.*

**Danas*, 6. kolovoza 1993., str. 28-29.

¹*Izjava BKJ*, od 10. travnja 1991.

POBJEDA ISTINE

Novinar: *Vaš dolazak na čelo hercegovačkih biskupija, neki su svjetski mediji protumačili kao pobjedu Međugorja. Kako Vi to tumačite?*

Biskup: Pretpostavljam da su mediji tako protumačili ne dolazak novoga, nego odlazak dosadašnjega biskupa. Ako mislite na članak u rimskim novinama *La Repubblica*, koji je *Slobodna Dalmacija* 26. srpnja 1993. prenijela pod naslovom *Pobjeda Međugorja*, onda ovako:

- Biskup je Žanić, ima više godina, tražio od Svete Stolice svoga nasljednika. To je 1992. godine pospješeno činjenicom razorenja mnogih crkvenih objekata u našim biskupijama, počevši od biskupskoga dvora i katedrale. Biskup je bio spreman sutradan po ređenju njegova koadjutora povući se u mirovinu.

- Sveti je Otac posve suveren da primi ostavku nekoga biskupa kad on ocijeni da je najprikladnije.

- Prihvatanje ostavke biskupa Žanića nema ama baš nikakve veze s Međugorjem i međugorskom "pobjedom". Sjećate li se, kad je 1988. bilo priče o tome kako je Sveta Stolica "izuzela" Međugorje ispod jurisdikcije biskupa Žanića - što bi bila besmislica - zato što se i BK zauzela da po Komisiji donese svoj sud. Onda je Papa imenovao biskupa Žanića dodatno još i apostolskim administratorom "sede plena" dubrovačke biskupije. Sve što je biskup Žanić radio s obzirom na Međugorje, poduzimao je sa znanjem i po uputama Svete Stolice.

- Odlaskom biskupa Žanića, koji je bio dosljedan na području Istine o međugorskim fenomenima, vidite i sami da se ne mijenja stav s obzirom na tu Istinu, jer je to dosadašnji mjerodavni

sud Biskupske konferencije. O nadnaravnim ukazanjima nikakva dokaza do sada, a ljudskih molitava i Božjih milosti ima na svakom mjestu na ovome svijetu, negdje više negdje manje. Ako ih, prema iskazima vjernika, ima više u Međugorju, Bogu hvala, ali to ne znači da je to dokaz za nadnaravnost navodnih ukazanja.*

* *Hrvatski list*, 11. kolovoza 1993., str. 6-7.

JASAN STAV

Novinar: *Imate i jednu župu koja je svjetski poznata. U njoj se već 12 godina "ukazuje" Blažena Gospa. Vjerujete li Vi u međugorske fenomene?*

Biskup: Međugorje je još u prošlom stoljeću bilo fenomenalno. U latinskom *Šematizmu* fra Petra Bakule, iz 1867. stoji: "Srebrenica je mjesto nekada velike crkve u Međugorju i tu se naokolo nalazi mnogo drugih ruševina te veliko plemićko i pučko staro groblje. Na tom su mjestu mnogi svjedoci veoma često vidjeli vrlo jaku i rumenu svjetlost".¹ Svjetlosni dakle fenomeni sežu i u prošla stoljeća, a ne samo u 1981. naovamo. Od samoga početka, tj. od 1981. radoznalo pratim razvoj događaja u Međugorju. Nastojao sam biti pri ruci, kao pisar, biskupu Žaniću kad je dolazio u Rim i kad je izvješćivao Svetu Stolicu o svemu tome. Mislim da se biskup Žanić ponio razumno u kontekstu onakvih okolnosti. U početku otvoren, čak sklon, osobito nasuprot službenoj državnoj zabrani.

I nedavno je ona izjava prepisana u Glasu mira, 4/1993., str. 34, i to bez godine i lista Glasa Koncila u kojem je prvi put objavljena, kao da je sinoć dana u javnost!

Možda je i to jedan od fenomena. Vratimo se biskupu Žaniću. Toliko mu je bilo zanimljivo da se sam upustio u ispitivanje djece, u praćenje događaja. Koji biskup ne bi bio radostan da se u njegovoj biskupiji ukaže Blažena Gospa? Pogotovo msgr. Žanić, marijanski biskup, koji je i kao svećenik i kao biskup 11 puta hodočastio po raznim marijanskim svetištima diljem Europe: Lurd, Fatima, Siracusa itd. I kao da mu se Gospa,

¹*Šematizam* na hrvatski preveden i objavljen u Mostaru, 1970., pod naslovom *Hercegovina prije 100 godina*, str. 87.

eto, smilovala i stala se "ukazivati" pred kućom da ne hoda po Portugalu! Ali do nekoliko mjeseci, kad je vidio i one sitne i krupne petljivine, neiskrenosti i netočnosti onih koji su tvrdili da im se Gospa ukazuje, posve se uvjerio da se tu ne radi ni o kakvim nadnaravnim Gospinim ukazanjima, nego o neakvim kombinacijama kojima nije bilo lako dokučiti izvora. I onda je počeo nastupati kao iznositelj istine i razotkrivač neistine. Za njega je bila najviša zadovoljština u tom desetgodišnjem nastojanju kad su biskupi na svome zasjedanju u Zadru, 10. travnja 1991. godine odgovorno izjavili: "Na temelju dosadašnjega istraživanja nije moguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". To je s crkvene strane do sada najjasniji sud i stav, opovrgnuće tvrdnji svih onih lakovjernih koji vide Gospu svuda i svagda od 1981. Riječ Biskupske konferencije za mene je mjerodavna, odgovorna i obvezujuća, dok se ne donese drukčiji sud. A do sada drukčijega suda nije bilo. U istoj su izjavi biskupi rekli da će u svrhu promicanja zdrave pobožnosti prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve, "izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju". Poznato mi je da se Liturgijsko-pastoralna komisija sastala u Mostaru u lipnju 1991., ali nije bio izdan nikakav tekst. U jesen te godine otpočela je velikosrpska agresija na hrvatske dijelove istočne Hercegovine, a u proljeće 1992. i na cijelu Bosnu i Hercegovinu. Za Komisije nije bilo više moguće sastajanje.

Zar se ne biste trebali radovati činjenici što svijet zna za nas Hrvate, pa i po Međugorju?

Radujem se svakom mjestu na ovome svijetu gdje je milost Božja na djelu, kako *Djela apostolska* vele za Antiohiju koju je posjetio Barnaba (*Dj* 11,23). Tu mi radost s obzirom na Međugorje smućuju neke činjenice kao što su dugogodišnja svakodnevna i višestruka "ukazanja". Ako je do sada bilo na tisuće "ukazanja", a da baš nijedno biskupi nisu priznali nadnaravnim, onda ima u tom

fenomenu nešto vrlo nejasno, čemu ne mogu pokloniti svoju odgovornu vjeru.

Neki kažu da podržavatelji Međugorja misle da bi se sve ugasilo ako bi se ugasila "ukazanja".

U Lurdu je bilo samo nekoliko ukazanja prije 135 godina, koja je službena Crkva priznala, i još je uvijek aktualno. Ako netko u Međugorju forsira "ukazanja", vjerojatno ga ne uvjerava kakvoća, nego bi htio kolikoću.

*Sada se, navodno, Gospa ukazuje svakoga 25. u mjesecu. I daje uobičajene poruke posta i pokore. Čitamo ih i u civilnim novinama. Neki dan pročitamo kako se jedna od "vidjelica", koja nam je prenosila poruke posta i pokore, nedavno udala, kani na bračno putovanje na Azurnu obalu, a živjet će u šesterokatnici u Monzi!*²

Vijesti o mjesečnim ukazanjima više zvuče propagandno nego odgovorno. Takvu propagandu Gospa ne zaslužuje! Molitva, mir, post i pokora jesu srce kršćanske poruke od prvoga Isusova nastupa do danas. I Crkva to neprestano propovijeda i nastoji vršiti. U tom smislu ništa nova iz međugorskih poruka.

Što mislite o međugorskim ozdravljenjima, čudesima?

Danas se ne čuje o takvim čudesima kao prije. Zamolio sam fra Ivana Landeku da mi kao župnik dade prikaz stanja u Međugorju. To je učinio u lipnju ove godine, odgovorno i savjesno, na jedno šest stranica. Takva čudesa nigdje ne spominje. A obraćenja, kao čudesa, svuda su moguća, pa naravno i u Međugorju. Ali to nije dokaz da su "ukazanja" nadnaravna.

Konačan Vaš stav?

Crkva svakomu svom članu žarko preporučuje molitvu, post, pokoru, ispovijed, obraćenje. Nikomu ne bih zabranjivao da

²*Slobodna Dalmacija*, 12. rujna 1993., str. 15.

se ide moliti Bogu kamo hoće. Ali ne odobravam da se u crkvi s oltara reklamiraju "hodočašća na mjesto ukazanja", koja nisu priznata nadnaravnima, dok vrijedi ovakav crkveni stav. Ako je naša Biskupska konferencija imala smjelosti da, na temelju ozbiljna, solidna i stručna istraživanja, izjavi da se u Međugorju ne radi o nadnaravnim ukazanjima, unatoč masovnim pričama i uvjerenjima u suprotno, onda je to znak da je Crkva i u 20. stoljeću, ovdje u nas, "stup i uporište istine" (1 Tim 3,15). To jasno tvrdim i javno odgovaram svima onima koji mi bilo anonimno, bilo potpisno daju suprotne savjete.*

* *Crkva na Kamenu*, 10/1993., str. 2-3. i 12.

GODINA 1994.

BISKUP PROVINCIJALKI

*S. Mirjam Radošević, provincijalnoj glavarici Sestara
Milosrdnica – RIJEKA:*

Mostar, 18. siječnja 1994.

Poštovana sestro Provincijalko,
primio sam Vaše trostranično gusto tipkano pismo od 3. siječnja ove godine. Zahvaljujem Vam na molitvama i dobrim željama, kojima ste završili svoje pismo u obranu Međugorja i pozivom da povjerujem Nebu koje mi se preko Međugorja nudi.

Časna Provincijalko, dopustite da Vam rekнем dvije stvari, onako bratski:

1) Isusova Majka i naša Majka po milosti Blažena Djevica Marija, Bezgrešno Začeta i na Nebo Uznesena, rekla je svojedobno u Kani Galilejskoj onim poslužiteljima da se u svemu obrate na Isusa: "Što god vam rekne, učinite" (*Iv* 2, 4).

Isus je rekao svojim apostolima (i njihovim nasljednicima): "Tko vas sluša, mene sluša" (*Lk* 10, 16). A apostolski nasljednici, naši biskupi, izjavili su, odgovorno i po savjesti, o međugorskim događajima na zasjedanju u Zadru, 10. travnja 1991: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja nemoguće je ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama".

Časna, Vi znate što je slušanje i poslušnost, i kao podložnica i kao Poglavarica, pa eto tako: časno i pošteno!

2) Vi meni savjetujete: "Nemojte se više pregovarati o župama".

Sestro Provincijalko, redovnico sv. Vinka Paulskoga, zavjetovana poslušnice, molim Vas, recite to svojoj subraći redovnicima, članovima Provincije hercegovačkih franjevac, koji imaju Zavjet poslušnosti kao i Vi, da poslušaju Svetog Oca Papu, Namjesnika Isusova na zemlji i Nasljednika sv. Petra apostola, koji ih već 19 godina moli-kumi, zapovijeda i naređuje da predaju one župe o kojima je riječ, i nećemo više o njima "pregovarati", niti će više biti potrebe da se Vi miješate, i to krivim savjetima, u poslove drugih!

Jesu li Vam to plodovi Međugorja? I u čije ime govorite?

S puno pozdrava i Božjih blagoslova...

IMA LI GOSPE U MEĐUGORJU?

Novinar: *Preuzvišeni, ima li Gospe u Međugorje?*

Biskup: Gospina posredništva ima svugdje gdje se ono iskreno i ponizno moli i zaziva. Ukoliko se misli na "nadnaravna ukazanja i objave" o kojima podupiratelji Međugorja sanjaju - "nemoguće je ustvrditi" da toga ima u Međugorju, *Izjava* je to naše Biskupske konferencije 1991. godine!

Od tada se ništa nije promijenilo.*

* *Tomislav*, 29/1994., str. 16-17.

LAŽNI PAPIN DELEGAT

Hrvatski list (Široki Brijeg), od 30. ožujka 1994, donio je intervju s msgr. Pavelom Hnilicom, a prenijela ga duvanjska *Naša ognjišta*, svibanj 1994, str. 9.

1) Novine pišu: "Na svetkovinu ovogodišnje Blagovijesti svetište Kraljice mira u Međugorju svojim je posjetom počastio osobni Papin izaslanik za zemlje istočne Europe biskup Pavao Hnilica, član Isusovačkog reda".

- Međugorje u crkvenom nazivlju ne nosi naslov "svetišta" ni nakon 13 godina takozvanih ukazanja. Pavel Hnilica - prema Papinskom godišnjaku, rođen 1921. u nadbiskupiji Trnavi u Slovačkoj, član Družbe Isusove, zaređen je za svećenika 29. IX. 1950. a tri mjeseca kasnije bio je potajno posvećen za biskupa, 2. I. 1951. Papa Pavao VI. imenovao je o. Hnilicu biskupom tek 13. svibnja 1964. dodijelivši mu naslovnu (utrnulu) biskupiju Rusado. Msgr. Hnilica, koji nema kanonske dobi za mirovinu, nema u Crkvi nikakvo zaduženje koje bi figuriralo u Papinskom godišnjaku, što je više jedinstven nego rijedak slučaj u Katoličkoj Crkvi.

2) Iz razgovora s novinarom *HL*, kako prenose *Naša Ognjišta*, Hnilica je rekao: "... posjetili smo Mostar, gdje smo izrazili svoju solidarnost s vjernicima toga uništenog grada i s njihovim biskupom. Vidjeli smo potpuno uništenu franjevačku crkvu. Htjeli smo posjetiti i biskupa, ali je on oputovao u Rim".

- Čudimo se kako je msgr. Hnilica tako zaboravljiv. On je pohodio Mostar 23. ožujka 1994. zajedno s američkim biskupom u mirovini D'Antoniom, franjevcem. Pohodio je i dijecezanskoga biskupa Perića u Mostaru i s njime razgovarao oko pola sata. Biskup mu je jasno dao do znanja kakav je stav i ovoga Ordinarijata i katoličkih biskupa prema Međugorju i kako njegove,

Hniličine, ideje neće naići na odobrenje mjesnoga ordinarija! Iako je službeno zabranjeno organizirati službena hodočašća u Međugorje, neke su župe u Hercegovini 25. ožujka 1994. službeno organizirale "hodočašća" javljajući s oltara u obavijestima: "Papa je poslao svog izaslanika u Međugorje da danas na večernjoj misi pred sakupljenim narodom obnovi posvetu..." Ako bi on doista bio "Papin izaslanik", valjda bi prvi o tome bio obaviješten dijecezanski biskup i samoga Međugorja.

3) Kad je mjesni ordinarij mostarski bio u Rimu, 27. ožujka, pitao je mjerodavne predstavnike Sv. Stolice je li msgr. Hnilica Papin delegat. Oni su odlučno odbili i pomisao na to. I eto takav se čovjek predstavlja ili ga drugi predstavljaju a da on ne opovrgava, da je "osobni Papin izaslanik"! Prenose to, nažalost, i katoličke novine! Žao nam je da se Papino ime ovako zloupotrebljava. I da se službeno u crkvama poziva na hodočašća protiv izričite zabrane naših biskupa (naša Biskupska Konferencija s tim u vezi izdala je pozive da se ne organiziraju takva hodočašća: 2. X. 1984; 18. IV. 1985; 23. V. 1985. Kongregacija za nauk vjere upozorila je Talijansku BK da se ne upriličuju "službena hodočašća" u Međugorje. U siječnju 1987. kardinal Kuharić i biskup Žanić zajednički izjavljuju: "nije dopušteno organiziranje hodočašća ili drugih manifestacija motiviranih svrhunaravnim karakterom koji bi se pridavao međugorskim zbivanjima".¹

Komu trebaju ovakva predstavljanja? I što se njima želi postići? A može se živjeti, i da se druge ne vara!*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Glas Koncila*, br. 24/1994., str. 5.

¹ *Glas Koncila*, 3/1987., str. 1.

ZADARSKA IZJAVA VRIJEDI!

U *Glasu Koncila*, 26/94, 5, stavlja se pod znak pitanja vrijednost Zadarske izjave BK u vezi s međugorskim fenomenima, kao odgovor na moj dopis objavljen u istom listu, 24/94, 5. U tekstu je, nažalost, fra Ivan Landeka, međugorski župnik, ispustio glavnu rečenicu Zadarske izjave, od 10. travnja 1991. koja glasi: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama".¹ Ta biskupska odgovorna i razborita rečenica vrijedi i danas, kao i 1991. godine. Ta rečenica, prevedena na domaći pučki govor znači: Blažena Djevica Marija, Bogorodica, Bezgrešno začeta i na nebo Uznesena, Kraljica mira, nije se u Međugorju nijednom ukazala od 24. lipnja 1981. do tada. Razumije se: Ni od tada do sada.

Kako je Zadarska izjava riješila "meritum" (srž) međugorskog sporenja time što je dala meritoran negativan sud o međugorskim "nadnaravnim ukazanjima i objavama", onda zabrane i restrikcije ostaju onakve kakve su bile u vrijeme prethodna razborita opreza. Ta učiteljska biskupska rečenica po svojoj unutrašnjoj i vanjskoj evidenciji i logici, unatrag i unaprijed, znači:

1) Budući da učiteljstvo Crkve u Hrvata ne može, na temelju najodgovornijeg istraživanja, ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama, onda ta ista Crkva ne može dopustiti *službena hodočašća* u Međugorje, koja bi se navješćivala u crkvama s oltara. O tome je bilo riječi u mome dopisu. Ali fra Landeka sasvim nešto drugo čita, a ta "službena hodočašća" neće ni da spomene!

¹*Glas Koncila*, 18/1991., str. 1.

2) Budući da se Blažena Djevica Marija, Kraljica mira, nije ukazivala i ne ukazuje u Međugorju, onda i nadalje i još jače vrijedi upozorenje iz vremena opreza: "Neka to Predsjedništvo izvoli razmotriti prikladnost da savjetuje Talijanski episkopat da javno odvrća organiziranje hodočašća u spomenuto navodno središte ukazanja."²

3) Budući da su biskupi na temelju Komisija koje su proučavale međugorski fenomen, izjavili da nema Gospinih vrhunarnih ukazanja u Međugorju, onda i dalje vrijedi da "nije dopušteno organiziranje hodočašća ili drugih manifestacija motiviranih svrhunarnim karakterom koji bi se pridavao međugorskim zbivanjima."³

Treba li još ovakvih bitno ovisnih rečenica, koje su učiteljski i odgovorno i logično povezane s gore naglašenom Biskupskom izjavom u Zadru?

Inače, svi mi katolici u Hercegovini čvrstom vjerom vjerujemo u Blaženu Djevicu Mariju, i u njezinim je litanijama zazivamo Kraljicom mira. A kako Hercegovina vjeruje u Blaženu Djevicu Mariju, Kraljicu neba i zemlje, pokazuje i činjenica da je od 81 župe u dvije biskupije, Njoj posvećeno 19 župnih crkava, i katedralna u Mostaru i katedralna u Trebinju, ne računajući brojne filijalne crkvice i kapelice. A to što Zadarska izjava traži da se, pod vodstvom mjesnog dijecezanskog biskupa, u Međugorju promiče "zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve", uopće ne znači da su biskupi dopustili ikakav međugorski "kult" i odobrili ikakvo međugorsko "svetište". Niti su dopustili da se "objave" djece priopćavaju narodu ni pismeno ni usmeno u crkvama s oltara.

²*Dopis* KONGREGACIJE ZA NAUK VJERE, 23. svibnja 1985. Predsjedništvu Talijanske biskupske konferencije.

³*Izjava* kardinala Franje Kuharića i biskupa Pavla Žanića, u: Glas Koncila, 3/1987., str. 1.

Mi se ovdje u Hercegovini u jednome uvelike razlikujemo: Jedni prihvaćaju "zadnju riječ službene Crkve u Hrvata", biskupa, konkretnije dijecezanskog biskupa u Mostaru, s obzirom na međugorska zbivanja, a drugi to ne prihvaćaju, nego slušaju međugorsku priču djece i vjeruju djeci. U tome je spor i razdor međugorskog fenomena.*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Glas Koncila*, 28/1994., str. 6.

HRVATSKI I MEĐUGORSKI JEZIK

Biskupska konferencija na svome proljetnom zasjedanju 1991. u Zadru nedvosmisleno je izjavila da se s obzirom na međugorske događaje "ne može ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". Nasuprot negativnu sudu o tim "nadnaravnim ukazanjima i objavama" izvjesna skupina međugorskih promicatelja Gospinih "ukazanja" svakodnevno zasipa svijet već 13 godina ($x \ 365 \text{ dana} = 4.745$ navodnih ukazanja!) prenoseći mjesečne "poruke" "dragoj djeci". U našem dopisu u Glasu Koncila, 28/1994., str. 6 jasno je rečeno i pučki prevedeno, da nasuprot toj i takvoj propagandi, izjava BK znači da se Gospa nije nijednom niti ikome nadnaravno ukazala. Na to se župnik međugorski uhvatio izvornika i "prijevoda" biskupske izjave u pet točaka. Radi katoličke istine i obrane časti Gospine osvrćemo se ukratko i po redu:

1) Ako su mjerodavni biskupi, kao učitelji domaće Crkve, odgovorno izjavili da se na temelju ozbiljnih, višegodišnjih i svestranih komisijskih istraživanja "ne može ustvrditi" da se u Međugorju radi "o nadnaravnim ukazanjima i objavama", onda nitko u našoj Crkvi nema prava služiti se oltarom i službeno u crkvi, s oltara, tvrditi suprotno toj jasnoj tvrdnji, kao da se Gospa ukazuje! Da su biskupi izjavili: "Ne može se ustvrditi da se ne ukazuje", onda bi međugorskim promicateljima bila otvorena vrata za drukčija tumačenja i ne bi bilo logično reći: Gospa se ne ukazuje. A ovakva negativna biskupska tvrdnja o nemogućnosti utvrđivanja daje nam pravo da kažemo da se Gospa nije nijednom niti ukazala niti se ukazuje u Međugorju! Kad biskupi izreknu drugačiju tvrdnju, drugačije ćemo to i "prevesti". Prema tome, prevedeno na konkretan pučki govor, krivo imaju svi oni koji protiv jasne biskupske tvrdnje tvrde: "Gospa se ukazuje".

2) Nije dakle u pitanju hrvatski jezik, nego međugorski govor, koji već 13 godina unosi pomutnju u vjernički puk, jer i nakon 13 godina izvjesni prolaznici kroz Mostar (i duhovne osobe i novinari) pitaju koji je stav dijecezanskoga biskupa i službene Crkve prema Međugorju. Ponavljam: službeni stav dijecezanskoga biskupa i ovog Ordinarijata jest stav Biskupske konferencije, tj. da se ne može ustvrditi da se radi o bilo kakvim nadnaravnim ukazanjima i objavama, prema tome pučki rečeno: ni Blažena Djevica Marija nije se nijednom niti ikome ukazala u Međugorju. Tko tvrdi suprotno, sluša priču međugorske djece!

3) U trećoj točki već čitamo međugorski govor međugorskog župnika: "Jedan župnik i ne može organizirati takvo nešto, ali može pomoći narodu da zna kad se polazi i kako i kad se vraća". I u zagradi: "(Za ovogodišnju 13. obljetnicu Gospina ukazanja biskup Henry Kennedy iz Australije dopratio je hodočašće i ostao 10 dana u Međugorju)". Gle toga govora! Najprije "jedan župnik i ne može organizirati" službeno hodočašće ili "takvo nešto", a onda, da se unese babilonsko-međugorska smutnja: Može biskup! Eno, australijski biskup "dopratio je hodočašće"! Bit će da je samo pomogao "narodu da zna kad se polazi i kako i kad se vraća". I što je najduhovitije: od svih u Crkvi negdje 4.000 biskupa, aktivnih i penzioniranih, međugorski župnik nađe jednoga jedinoga, i to umirovljenoga već 4. godinu iz daleke Australije. Msgr. Henry Joseph Kennedy, isluženi biskup biskupije Armidalea, kojemu je sada 79 godina, otišao je u mirovinu 1991. i, kako nema posla u svojoj biskupiji, može hodati po svijetu i zadržati se čak 10 dana i u Međugorju!

4) Nije uopće riječ o izjavi Talijanskog episkopata, kako međugorski župnik krivo prepisuje iz moga osvrta, nego o upozorenju Svete Stolice, točnije njezina najvažnijega dikasterija, Kongregacije za nauk vjere, Talijanskom episkopatu, 23. svibnja 1985. Tajništvo talijanskog episkopata poslije toga razaslalo je to upozorenje svim biskupijama, gdje je u najvećem broju

biskupijskih glasila bilo i objavljeno. Zašto je ta izjava "dobrano zaboravljena", kako tvrdi velečasni župnik, možda je razlog u tome što ljudi ipak žele, mimo crkvenih upozorenja, slušati međugorski govor u kojem ima više senzacionalizma i koji im škaklje uši (rekao bi sv. Pavao: 2 *Tim* 4,3), očekujući valjda da Sveta Stolica i naša Biskupska konferencija promijene svoje zdrave i razborite stavove. Uostalom, kako se neće mimoilaziti jedno obično "upozorenje" kad međugorski župnik poznaje mnoge koji su se zavjetovali da će Papu slušati pa ga ne slušaju ni kad izda Dekret!

5) Sve ostalo što je napisano u petoj točki, osobito o primanju sakramenata pa i o dolasku nekih radoznalih hijerarha, ne dokazuje nijednim slovom ni brojkom temeljnu tvrdnju, o kojoj je govor u ovim dopisima, i uz koju župnik međugorski stoji da se Gospa u Međugorju ukazuje, i to nasuprot službenu stavu Crkve da se to ne može ni ustvrditi ni tvrditi, niti međugorskim "ukazanjima" pridavati ikakav nadnaravni značaj! Stotine je tisuća ispovijedi obavljeno i sv. pričesti podijeljeno, na pr. u hrvatskom nacionalnom marijanskom svetištu Mariji Bistrici. I nikomu ne pada na pamet da tvrdi kako se Gospa ijednom, ikada, bilo komu ukazala!*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Glas Koncila*, 32/1994., str. 10.

PRIČE ZA NAIVNE

Fra Barnabi Hechichu, profesoru na Višoj školi pri Franjevačkom učilištu *Antonianum* u Rimu, od srca opraštam uvrede koje je napisao u *Glasu Koncila*, 37/1994., 2. Opraštam, jer nam je Isus rekao, i preko Petra naših dana, da dajemo i tražimo oprostjenje. On, koji očito vjeruje pričama djece iz Međugorja, piše tako da proizvede što više smutnje u Božjem narodu.

1) Kaže da vodimo "upornu dezinformativnu kampanju u kojoj se izobličuju međugorski događaji i službene crkvene izjave o međugorskim ukazanjima". Kampanja (franc. *campagne*) znači vojni pohod; bitka itd. Biskupski je ordinarijat crkvena ustanova i nema nikakve veze s vojnim pohodima i bitkama. Na srcu mu je istina, pa i ona o Međugorju.

2) Doslovno smo naveli odlomak *Izjave*, koju je, ne bez znanja Svete Stolice, objavila tadašnja Biskupska konferencija u Zadru, 10. IV. 1991. Biskupi su rekli: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". Iza toga stava biskupa stoji i Biskupski ordinarijat u Mostaru. Ali iz toga ne proizlazi da netko drugi može mjerodavno ispitati i ustvrditi ono što biskupi ne mogu, pa bili to ne znam kakvi stručnjaci, znanstvenici i teolozi. Samo biskupi, snagom svog poslanja i učiteljske službe, imaju pravo i ovlasti prosuđivati pojave i poruke koje se navode kao nadnaravne. Biskupi su na tom području učitelji i suci pa ih u tome nikakvi teolozi i znanstvenici ne mogu ni zamijeniti ni prestići, zvali se oni Hechichi, Laurentini i slični. Uostalom, biskupi su se služili upravo najboljim stručnjacima, teolozima, psiholozima, liječnicima, i zato tako izjavili. Budući da su biskupi progovorili i objavili svoj pravorijek, koji, vrijedi ponoviti, ni nakon tri godine

nije izmijenjen, treba držati stav biskupa i tumačiti ga onako kako je napisan.

3) U svome dopisu o. Barnaba kao da ispravlja biskupe veleći: "Glede te izjave stvari stoje ovako". I dodaje da "ispitivanja nisu bila iscrpna, potpuna, odnosno nisu bila takva da bi dopustila konačnu odluku". Čudno kako onda ti biskupi nisu izjavili: "Na temelju dosadašnjeg trogodišnjeg ili trinaestogodišnjeg *nepotpuna, neiscrpna* istraživanja..."! Ukoliko je o. Barnaba uvjeren da se Gospa u Međugorju nekomu nadnaravno ukazala ili ukazuje i za to ima nepobitne dokaze, on će ih dostaviti mjesnom biskupu ili Biskupskoj konferenciji na uvid, a oni će odgovorno prosuditi je li to nadnaravno ili nije. Za sve što im je do 1991. dostavljeno - a poslije toga ništa se bitno nije promijenilo - biskupi su kratko i odgovorno izrekli: Na temelju dosadašnjeg istraživanja nemoguće je ustvrditi da su to nadnaravna ukazanja! Prema tome, prije eventualne buduće drukčije presude biskupa nema pravo ni o. Barnaba niti itko drugi naviještati Božjem narodu dječje priče o nadnaravnim ukazanjima u Međugorju kao stajalište Crkve.

4) O. Barnaba piše kao da je ovaj Ordinarijat rekao da je "međugorski fenomen plod izmišljanja te proračunate i koristoljubive laži". On zna da je to ustvrdio osobno on, koji bolje vidi i poznaje stvari iz Rima, a samo prebacuje na don Antu i don Luku. Mi umjereno i jednostavno kažemo da su to dječje priče za naivne koje nemaju veze s nadnaravnim ukazanjima Blažene Djevice Marije!

5) Što se pak "svetišta u Međugorju" tiče, pojma koji se uvelike rabi u sredstvima javnoga priopćavanja, i sam o. Barnaba kao rimski profesor zna bolje od mene što piše u *Zakoniku kanonskog prava* o svetištima. Treba li na to podsjećati?

Kanon 1230. određuje: *Nazivom svetište označuje se crkva ili drugo sveto mjesto kamo mnogobrojni vjernici, iz osobita razloga pobožnosti, hodočaste s odobrenjem mjesnog ordinarija.*

Kan. 1231: *Da bi se svetište moglo nazivati narodnim, mora imati odobrenje biskupske konferencije; da bi se moglo nazivati međunarodnim, traži se odobrenje Svete Stolice. Zatim sve određenije.*

Kan. 1232, 1. *Za odobrenje statuta biskupijskog svetišta mjerodavan je mjesni ordinarij; za statut narodnog svetišta, biskupska konferencija; za statut međunarodnog svetišta, samo Sveta Stolica.*

Molim o. Barnabu da predoči pismeno odobrenje kojim je mjesni ordinarij u Mostaru biskup Žanić ili njegov nasljednik biskup Perić, ili Biskupska konferencija, ili Sveta Stolica priznali i proglasili "svetište u Međugorju" biskupijskim, narodnim ili međunarodnim. A ja ću mu predočiti barem petnaest pisanih službenih dokumenata kojima mjesni biskup, i jedan i drugi, i Biskupska konferencija i Sveta Stolica zabranjuju i odvrćaju katoličke vjernike od službenih hodočašća u Međugorje!*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Glas Koncila*, br. 40/1994., str. 2.

NEKAD POVLASTICE SADA OPOMENE

Iz biskupova govora pred Papom i Biskupskom sinodom u Vatikanu, 11. listopada 1994.

1) Iznose se statistike o Crkvi u Bosni i Hercegovini...

2) Postoji poneka međucrvena bodlja. Nakon što je 1881. obnovljena redovita crkvena hijerarhija s rezidencijalnim biskupima i dijecezanskim klerom, Apostolska je Stolica, saslušavši biskupe i redovničke poglavare, doznačila "na slobodno raspolaganje Biskupovo" određen broj župa kojima su do tada upravljala zaslužna Manja braća. Ali u trenutku kada se trebala učiniti predaja predmetnih župa u mostarskoj biskupiji, zavjetovana je poslušnost zapala u kušnju. Redovnička zajednica, nekoć obasipana mnogim povlasticama Svete Stolice za apostolat, danas mora slušati njezine opomene zbog svoje ukrućenosti.

3) Toj pojavi valja dodati i fenomen Međugorja, župe koja je povjerena spomenutim redovnicima. Službeni stav Biskupske konferencije, od 10. travnja 1991., razlikuje pastoralno djelo koje pripada Biskupu i zaduženim svećenicima, od sadržaja navodnih ukazanja. Biskupska izjava kaže: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja nije moguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama." Navodna ukazanja stvaraju nemalu pomutnju i podjelu ne samo u mjesnoj Crkvi. Stoga očekujemo da Sveta Stolica iskoristi svoje putove da jedinstvo u onoj partikularnoj Crkvi učini potpunim i čvrstim."*

* *L'Osservatore Romano*, 13. listopada 1994., str. 7.

GODINA 1995.

NEMIR U OAZI MIRA?

U *Slobodnoj Dalmaciji*, 7. siječnja 1995., str. 14. "Franjevci iz Međugorja", s pečatom župe međugorske sv. Jakova starijega, apostola, bez ičijeg potpisa - znači li to listom svi? - pitaju se: "Zašto je msgr. Žanić umoran?", reagirajući na njegov intervju objavljen u *SD*, 22. prosinca 1994., str. 16, pod naslovom: "Kad bi ljudi bili anđeli - lako bi došli do mira!" Budući da mi je bila dužnost generalnoga vikara i biskupu Žaniću i njegovu nasljedniku biskupu Periću, i budući da su "Franjevci iz Međugorja" iz rasprave o Međugorju na stranicama *Glasa Koncila* (1994) prešli u *Slobodnu Dalmaciju*, red je odgovoriti na rečeni osvrt, u dogovoru, naravno, i s jednim i s drugim biskupom. Uvodno, želio bih, također u ime biskupa ordinarija, zahvaliti za sav trud koji "Franjevci iz Međugorja" ulažu na slavu Božju i na duhovnu korist Crkve. A naš osvrt na njihovo pisanje ujedno je naše duboko žaljenje zbog onakva razmišljanja i zaključivanja naše međugorske subraće.

Žao nam je naime što "Franjevci iz Međugorja", tj. iz mjesta razvikana po "obraćenju, pomirenju, ostavljanju zla i grijeha, osnivanju molitvenih skupina i novih zajednica" od strane "tolikih duša", unose podijeljenost u naše vjernike, i što od te navodne "oaze mira" stvaraju stvarni razdor i nemir. Žalimo zbog više stvari:

- što ne uviđaju da je biskup Žanić "umoran" od "Franjevaca iz Međugorja" što nisu slušali zakonitu crkvenu vlast ne šireći s oltara, u crkvi, službeno, privatne priče nazovi-ukazanja, niti je Provincija htjela predati župe koje je odredila Sveta Stolica, pa je i zato više od 80 puta morao ići u Rim da intervenira ne bi li sama Sveta Stolica privoljela oce franjevce na posluh;

- što prigovaraju da biskup Žanić zove biskupijski kler "svojim" svećenicima. Naime "biskupijski", dijecezanski svećenici "u dušobrižničkom djelovanju prvo mjesto zauzimaju", jer se "inkardinirani ili pripojeni mjesnoj Crkvi - potpuno stavljaju u njezinu službu",¹ i jer su posve na raspolaganju biskupu, dok su oci franjevci kao i toliki drugi redovnici (konventualci, kapucini, trećoreci, da spomenem samo te redove franjevaca), ukoliko su redovnici po samostanima, "izuzeti" ispod biskupove ovlasti i podložni sa svojim poglavarima Svetom Ocu Papi. Svećenici franjevci koji djeluju u pastvi na župama također su u neku ruku "biskupovi" (ne biskupijski) svećenici, jer od njega primaju sve svećeničke ovlasti za svoje pastoralno djelovanje: ređenje, ispovjednu jurisdikciju, kanonsku misiju i župničku službu, ali ih redovnički poglavari mogu povući iz pastoralne službe kad god hoće; žao nam je što se međugorski franjevci nisu sjetili kako ih je biskup Žanić branio kao "svoje svećenike" pred predsjednikom Predsjedništva SFRJ u samom početku "međugorskih ukazanja", 1981,² kad je to bio osobito hrabar gest!³

- što je, s obzirom na odnos redovnici-dušobrižništvo, slučaj sasvim obratan u hercegovačkoj duhovnoj pastvi, gdje neki oci franjevci neće da slušaju ni biskupa koji ima izravnu vlast nad njima u pastoralnoj službi, niti kao "izuzeti" hoće da slušaju Papu kojemu su dužni poslušnost i zavjetom i izuzećem. Hoće li "Franjevci iz Međugorja" da im nabrojimo imena njihove

¹DRUGI VATIKANSKI KONCIL, *Dekret o biskupima*, br. 28.

²*Glas Koncila*, 18/1981., str. 9.

³T. VUKŠIĆ /priredio/, *Istina oslobađa*, Zbornik biskupa Žanića, Mostar, 1992., str. 62.

nepokorne subraće, koja nemaju nikakve biskupove jurisdikcije ni kanonske misije u mostarsko-duvanjskoj biskupiji?

- što se pozivaju na ružni članak fra Ferde Vlašića,⁴ na koji je odgovorio kancelar Biskupskog ordinarijata⁵ i Sveta Stolica također pisala biskupu u Mostaru da spomenuti osvrt: "sadrži niz teških insinuacija i optužaba, lišenih bilo kakva temelja, s obzirom na Vas, na preuzvišenog msgr. Pavla Žanića, na msgr. Stefana Laszla, isluženog biskupa Željeznoga, na ovu Kongregaciju i na samoga Vrhovnog svećenika Pavla VI., časne uspomene".⁶

Žao nam je što tvrde, a nije istina, da je fra Ivan Prusina proglašen "nevino osuđenim", jer Apostolska Signatura, 27. ožujka 1993. nije ulazila u prosudbu njegovih prekršaja do 1982. godine zbog kojih je bio "izbačen iz Reda", nego je samo presudila da je bilo nedostataka u sudskom postupku u odluci onih koji su ga izbacili iz Reda, a to biskup Žanić nije učinio, niti je vlastan učiniti;⁷

- što "Franjevci iz Međugorja" tvrde, a nije istina, da je fra Prusina bio "sveden na laički stalež", pa prema tome nije trebao biti ni rehabilitiran;

- što se "Franjevci iz Međugorja", kad govore o župama, služe neprikladnim ratnim izrazom "otimanja", kao da je župa njihovo vlasništvo, i crkveno i jurisdikcijsko, koje im "otima" Papa i Sveta Stolica. A ovdje Sveta Stolica i Sveti Otac vrše svoju redovitu upravu u svakoj biskupiji, župi i nad svakim Redom.

Žao nam je što pišu da je Sveti Otac "dezinformiran"; kao da ga ne mogu uvijek pravo informirati "Franjevci iz Međugorja"!

Istina je, doduše, da je "njegova" tj. biskupova "komisija" donijela negativan sud o "međugorskim događajima", 1986, ali je prežalosno i veoma nam je žao:

⁴*Glas Koncila*, 44/1994., str. 2.

⁵*Glas Koncila*, 48/1994., str. 2

⁶*Pismo KONGREGACIJE ZA EVANGELIZACIJU NARODA*, od 7. studenoga 1994.

⁷O tome je pisalo provincijsko glasilo *Mir i dobro*, 2/1993., str. 15, a naš poslani službeni odgovor Uredništvo *MiD* nije objavilo.

- što "Franjevci iz Međugorja" krivotvore da je biskupu Žaniću tada "vlast izuzeta" s obzirom na Međugorje. Ništa njemu nije nikad bilo izuzeto, do posljednjeg dana službe kad ga je Papa na njegovu molbu stavio u mirovinu 24. srpnja 1993! To najbolje znaju "Franjevci iz Međugorja": i 25. srpnja 1987. na krizmi u Međugorju, gdje je mjesni ordinarij najodlučnijim riječima zanijekao bilo kakav nadnaravni karakter međugorskih "ukazanja"! i 1988. godine kad ga je Sveti Otac postavio za "apostolskog administratora" *sede plena* u Dubrovniku! i kad su zagrebački nadbiskup, kao predsjednik BK, i mjesni mostarski biskup dali zajedničku izjavu: "Očekujući rezultate rada Komisije i sud Crkve, Pastiri i vjernici neka poštuju stav uobičajene razboritosti u takvim okolnostima. Stoga nije dopušteno organiziranje hodočašća ili drugih manifestacija motiviranih svrhunaravnim karakterom koji bi se pridavao međugorskim zbivanjima".⁸

- što "Franjevci iz Međugorja" kažu da je osnovana "nova komisija" "koja je u travnju 1991. rekla, da će još dalje istraživati";

- što je to prozorna i prežalosna dezinformacija javnosti, jer, "Franjevci iz Međugorja" dobro znaju a neće da kažu da je ta "nova komisija" bila ustanovljena od Biskupske konferencije tadašnje Jugoslavije, i drugo, nije istina da je ta "nova komisija" uopće išta "rekla", nego je svoj NEGATIVAN SUD izrekla sama Biskupska konferencija!

- što "Franjevci iz Međugorja" iz nama nerazumljivih razloga preskaču i uopće ne spominju glavni dio Izjave BK, od 10. 4. 1991, o "međugorskom fenomenu". A taj glasi: "NA TEMELJU DOSADAŠNJEG ISTRAŽIVANJA NE MOŽE SE USTVRDITI DA SE RADI O NADNARAVNIM UKAZANJIMA I OBJAVAMA".⁹ Taj dakle sud nije "rekla" nikakva "nova komisija", kako bi htjeli i kako nekorektno obmanjuju čitatelje *Slobodne Dalmacije* "Franjevci iz Međugorja",

⁸*Glas Koncila*, 3/1987., str. 1; *L'Osservatore Romano*, 14. veljače 1987., str. 2.

⁹*Glas Koncila*, 18/1991., str. 1.

nego je to najodgovorniji glas naše Crkve, mjerodavnih biskupa, među kojima je sjedio i glasovao i mostarski biskup, za kojega "Franjevci iz Međugorja" tvrde i pišu da je "vlast izuzeta msgr. Žaniću"! I u toj istoj *Izjavi* - valjda kao napomena "Franjevcima iz Međugorja" - izričito je spomenuto da pažnju i pastoralnu skrb vjernika u Međugorju nosi "u prvom redu dijecezanski biskup". Usput rečeno, taj je isti negativan sud objavio i vatikanski dnevnik *L'Osservatore Romano* prije dva mjeseca (13. 10. 1994) donoseći sažetak nastupa na Biskupskoj sinodi Žanićeva nasljednika biskupa Perića koji je "pošao istim putem i da se bori", kako zaprepašteno primjećuju "Franjevci iz Međugorja", a ne kažu da se "bori" protiv neposluha u Crkvi.

Na kraju: Kao što Biskupska konferencija Jugoslavije, koja je "pretvorena" u Hrvatsku biskupsku konferenciju, u Slovensku biskupsku konferenciju, u Biskupsku konferenciju Bosne i Hercegovine... ne djeluje više u onom obliku, tako više nema ni njezine "nove komisije", koja uostalom nije ništa "rekla" ni do 1991. niti poslije toga. Budući da ostaje na snazi spomenuta biskupska *Izjava*, dužnost je "Franjevaca iz Međugorja" jasno i glasno svakomu vjerniku koji se zanosí međugorskim "ukazanjima", kazati istinu: Crkva je nedvosmisleno izjavila da na temelju stručnoga istraživanja nije moguće ustvrditi da se ovdje Gospa ikomu nadnaravno ukazala! Time će oci franjevci pokazati "veliki znak" svoje crkvenosti i svoje redovničke poslušnosti i Svetoj Stolici i mjesnom biskupu, što se od njih u ovom trenutku izričito očekuje.*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Slobodna Dalmacija*, 11. siječnja 1995., str. 9.

SAŽETO REČENO

Novinar. *Nekako u isto doba generalni vikar msgr. Luka Pavlović, također kroz više brojeva Glasa Koncila, dopisivao se s međugorskim župnikom fra Ivanom Landekom i još nekim franjevcima o Gospinim "ukazanjima" u Međugorju. Kako biste to saželi?*

Biskup: Započelo je opovrgnućem vijesti da je u Papino ime došao jedan biskup iz Rima u Međugorje. Bila je to pobožna prijevara. Papa nikoga nije poslao u Međugorje, i on poštuje odluke Biskupske konferencije i stavove mjesnoga biskupa s obzirom na međugorske pojave. Zatim se u *Glasi Koncila* tumačila BK *Izjava* iz 1991. U toj su *Izjavi* dva dijela: u prvom Biskupi vele da je na temelju istraživanja događaja, riječi i pojava vezanih uz Međugorje "nemoguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". Iza te i takve Izjave stoji i prijašnji i sadašnji biskup u Mostaru. Stoga oni koji tvrde suprotno, tvrde dječje i naivne priče o ukazanjima. To je don Luka pisao i obrazlagao.

U drugom dijelu *Izjave* kaže se da će biti uspostavljena Biskupska liturgijska komisija. Ali kako je toga ljeta, 1991. započeo agresorski rat na Hrvatsku i BiH, ona nije mogla pravo profunkcionirati. Osamostalila se Hrvatska, i osamostalila se Hrvatska biskupska konferencija. Niti ona (niti ijedan njezin član) nije mjerodavna za biskupije izvan njezina područja, pa prema tome ni za Međugorje. A Biskupska konferencija BiH još nije ustanovljena. Prošle smo jeseni poslali Statute Svetoj Stolicu na odobrenje. U takvoj praznini i nemogućnosti praćenja stanja na razini BK, u listopadu sam na Sinodi zamolio Svetog Oca da Sveta Stolica pronađe putove da se stavi točka na Međugorje. Do sada su djelovale 3 komisije: na razini metropolije, na razini svih učilišta u tadašnjoj državi i na razini Biskupske konferencije. Na temelju

svih tih i takvih komisijskih istraživanja koja su pokazala iste negativne rezultate stojimo na stajalištu da se Blažena Djevica Marija nije nijednom ukazala u Međugorju. Ordinarijat prihvaća ono što su biskupi izjavili, a ne vjeruje pričama iz Međugorja o "ukazanjima". To je generalni vikar jasno istaknuo. Na ovaj jasan stav s obzirom na navodna ukazanja navodi nas naše duboko poštovanje i odanost prema Blaženoj Djevici Mariji, Majci Crkve, prema kojoj vjernička pobožnost treba rasti u svakoj katoličkoj duši, kući i župi onako kako Crkva uči i očekuje.*

* *Crkva na Kamenu*, 1/1995., str. 2-3. i 12.

NIJE TAKO!

Vidim da mi je opet raspravljati s fra Ferdom Vlašićem, članom Hercegovačke franjevačke provincije, duhovnim pomoćnikom u župi Duvnu (Tomislavgradu), urednikom *Naših ognjišta*.¹ Ovaj put preko *Slobodne Dalmacije*. Poslao sam mu prošle godine odgovor (i onaj je bio "Nije tako") na neka njegova pisanja u njegovim *Našim ognjištima*, ali on to ne htjede objaviti, valjda štiteći svoje čitatelje od spoznaje prave istine. Srećom imamo *Slobodnu Dalmaciju*! Neka se stoga ne zbunjuju čitatelji ovakvom kršćanskom korespondencijom.

Odgovaram dakle fra Ferdi, koji se javio iz Međugorja u *SD*, 24. siječnja 1995., s osvrtom na moj dopis od 11. siječnja 1995. Budući da njemu neke crkvene stvari nisu odveć jasne, a neke koje su prejasne, on zamućuje i čitatelje smućuje, valja mu odgovoriti s dužnim poštovanjem, u istini i ljubavi:

1) Nije istina da sam ja odgovarao na intervju msgr. Žanića² - kako fra Ferdo tvrdi - nego sam odgovorio na dopis "Franjevac iz Međugorja" koji su se nekorektno oborili na biskupa Žanića,³ i kojima fra Ferdo leti u pomoć iz Duvna javljajući se iz Međugorja!

2) Nije nikakvo protuslovlje - kako tvrdi fra Ferdo - što ja s jedne strane zahvaljujem "Franjevcima iz Međugorja" na njihovu pastoralnom djelovanju, i istodobno ih se upozorava da privatna "ukazanja" ne stavljaju u službene dijelove crkvenoga pastorala i da time ne uvode razdor u ovu Crkvu. Nemir i razdor unosi u Crkvu onaj tko radi protiv stava službene Crkve koja je izričito kazala da se ne radi o nadnaravnosti ukazanja u Međugorju i da se

¹Fra Ferdo Vlašić preminuo je 15. listopada 1995. Na sprovodu mu je u ime Ordinarijata govorio generalni vikar iz Mostara.

²*Slobodna Dalmacija*, 22. prosinca 1994.

³*Slobodna Dalmacija*, 7. siječnja 1995.

to ne smije ni s oltara propovijedati ni po crkvenim novinama širiti, što neki franjevci, među kojima i fra Ferdo sa svojim *Našim ognjištima*, redovito čine.

3) Valjda je samo fra Ferdi jednako ratoboran izraz "otimanje" i "boriti se". Mi se borimo za slobodu i pravdu, a otimanje znači agresiju!

4) On veli kako je "msgr. Perić u *CnaK* u listopadu 1993" napisao "da su fratri predali Nevesinje velikosrbima, a Blagaj velikomuslimanima". Tako ružnu rečenicu može napisati samo ružno srce koje sije kukolj po *Slobodnoj Dalmaciji*. Neka fra Ferdo navede rečenicu kako je biskup rekao, pa neka čitatelji SD prosude ima li ikakve veze s fra Ferdinim zamućivanjem jasnoće.⁴

5) Tužno je također kako fra Ferdo Vlašić tumači "pogrešku u postupku" i "brani" fra Ivana Prusinu. Evo nekoliko (od 49) temeljnih crkvenih dokumenata i fra Ferdi i čitateljima *SD* o fra Prusini.

- 21. rujna 1980. fra Ivan Prusina i jedan drugi franjevac, koji je kasnije napustio i svećeništvo i franjevaštvo, s nekim pobunjenim ljudima sramotno su i nasilnički otjerali biskupijske svećenike iz filijalnih mjesta zakonito osnovane i u Papinu Dekretu predviđene katedralne župe u Mostaru.

- 9. listopada 1980. biskup Žanić obavještava Generala Reda da je oduzeo jurisdikciju i kanonsku misiju dvojici spomenutih franjevaca u mostarsko-duvanjskoj biskupiji.

- 29. travnja 1981. fra Onorio Pontoglio, generalni vikar Franjevačkoga reda, otpušta iz Reda fra Ivana Prusinu.

- Isti fra Pontoglio to je isto potvrdio 29. siječnja 1982. Molim fra Ferdu da na relaciji Generalne kurije otaca franjevaca i Kongregacije za redovnike i svjetovne institute traži "pogrešku u postupku" o svome subratu. Biskup je zbog spomenutih

⁴Biskupova rečenica u pismu *Svetom Franji Asiškome*, u: Crkva na Kamenu, 10/1993., str. 1. glasi: ""Neke se od tih prijepornih zajednica, određene na slobodno raspolaganje biskupu, oduzimaju i ne daju ni manjoj ni ikojoj braći: Već su tri - Nevesinje, Jablanica i Blagaj - podobro zauzete od velikosusjeda i komšija".

franjevačkih metoda netolerancije i nasilja poduzeo ono što je bilo u njegovoj dužnosti, i ta odluka iz 1980. još je uvijek na snazi. Fra Ivan Prusina nema nikakve jurisdikcije ni kanonske misije na području mostarsko-duvanjske biskupije. I tu nema nikakve "pogreške u postupku". Je li to jasno s obzirom na Biskupski ordinarijat u Mostaru?

(...)

8) O Međugorju biskupi su rekli svoju. Rekao sam i u *Glasi Koncila* i u *SD* da već četvrtu godinu biskupi ništa više ne istražuju ni preko kakve komisije, i da je obvezatna njihova *Izjava* o navodnim ukazanjima u Međugorju: "Nemoguće je ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". Kad drugačije reknu, drugačije ćemo se vladati! Neka fra Ferdo bude discipliniran član ove Crkve, i u *Našim ognjištima* objavi stav službene Crkve, a ne privatne poruke djece iz Međugorja, bit će mu i za dušu i za dobro ove Crkve!

9) Fra Ferdo preporučuje "da svi prihvatimo dogovor na osnovi Evanđelja, po kojem su fratri i braća i Crkva. Bez jednakosti nema ljubavi, bez ljubavi nema kršćanstva." Odgovaram: Fratri su braća u Crkvi, a zna se tko je Sveti Otac i što traži od te braće. Traži jednakost s biskupijskim klerom: neka bratski podijele dušobrižništvo, pa da braća ne administriraju više od 2/3 vjernika u biskupiji, a biskupijski svećenici ni 1/3. Onda će se i braći spontano otvoriti širom vrata u sve službe u Crkvi.

10) Na kraju fra Ferdo mi savjetuje da se okanim "jeftinih argumenata". Ne znam drugačije razgovarati nego argumentima koji su za mene i skupi i važni, a, evo, za fra Ferdu "jeftini". Zbog toga i ovaj odgovor i naslov!*

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Slobodna Dalmacija*, 6. veljače 1995., str. 12.

FILMSKE NEISTINE

Biskupski ordinarijat u Mostaru smatra razložnim dati sljedeću izjavu u vezi s filmom "Gospa", koji se počeo prikazivati od travnja ove godine po svijetu i u domovini. Ostavljajući stručnjacima ocjenu umjetničke vrijednosti filma, osvrćemo se na njegov sadržaj pod religioznim i crkvenim vidom.

1) Zloporaba svetog imena. Od religiozno naslovljena filma "Gospa" vjernik bi očekivao puno više religiozna sadržaja: marijanske i mariološke pouke ili poruke Blažene Djevice Marije, Isusove Majke. Međutim, u filmu se, unatoč naslovu "Gospa", malo govori o Bogorodici Mariji. To najsvetije ime najblagoslovljenije među ženama kao da je uzeto za promaknuće ovozemaljskih osobnih ili skupinskih interesa i nauma. Čast Bezgrješne Bogorodice, milosti pune, ne dopušta da se njezino ime upotrebljava u propagandističku reklamu.

2) Neistinit prikaz o biskupu. Biskupski ordinarijat u Mostaru odlučno odbija kao neistinite scene i riječi u vezi s crkvenim držanjem msgr. Pavla Žanića, tadašnjega dijecezanskog biskupa (u filmu pod imenom Petra Šubića) s obzirom na međugorske događaje. Ne može se pravdati "filmskom slobodom", scenaristovom ili režiserovom, iznošenje neistina o odgovornoj crkvenoj osobi, bez ikakva uporišta u stvarnosti. Biskup je Žanić polovicom kolovoza 1981. dao službenu izjavu o međugorskom fenomenu.¹ A pred komunističkim vlastodržcima nije nikada na nj pala sjena popustljivosti i kukavičluka, još manje kolaboracionizma, kao što gledatelj filma stječe dojam, nego se uvijek ponio hrabro i dostojanstveno. Vidljivo je to i iz prosvjednog pisma tadašnjem predsjedniku državnog

¹ Glas Koncila, 16/1981., str. 1.

predsjedništva, Sergeju Kreigheru, 1. rujna 1981., gdje s indignacijom odbija besmislene klevetničke napade na neke franjevce, konkretno i na fra Jozu Zovku, kao i na svoju osobu. On piše: "Kao katolički biskup i odgovorni Ordinarij Mostarske biskupije odbijam od sebe i spomenutih mojih svećenika ove neodgovorne klevete i napadaje, čija neukusnost nikako ne doprinosi trijeznom gledanju na događaje u župi Međugorje. Ovakovim se uvredljivim postupcima vrijeđaju osnovna građanska i ljudska prava. Molim, da ovaj moj prosvjed primite do znanja i kao najodgovornija osoba u SFRJ poduzmete najenergičnije korake protiv ovakovih neodgovornih ispada."² Prikazati biskupa Žanića kao svojevrsna kolaboracionista s komunistima, ili kao slabića u razgovoru s franjevcem kad je riječ o Međugorju, proturječi svim biskupovim nastupima i izjavama koje su s tim u vezi veoma poznate, osobito dotičnom franjevcu. A biskup Žanić, živi svjedok, može to uvijek i svakome potvrditi!

3) Treba živo požaliti što se pod filmskim naslovom "Gospa" kao protagonist filma i simbol stotina mučenih i ubijenih katoličkih svećenika promovira jedan živi redovnik, koji se tek bio rodio kad su drugi ginuli za vjeru i domovinu, i koji već više godina nema sređene odnose sa svojom Crkvom! Film koji se tako odnosi prema svetom imenu Gospinu, koji ne zazire od neispravna i uvredljiva prikazivanja biskupove osobe i službe, film kojemu, pod svetim naslovom, nedostaje religiozna kultura, izaziva u vjerniku nezadovoljstvo i ne zaslužuje vjersku pozornost!*

Biskupski ordinarijat Mostar

* *Glas Koncila*, 26/1995., str. 5.

² *Crkva na Kamenu*, 9-10/1981., 1.

FIKCIJA

Panorama, političko-informativni tjednik, od 29. studenoga 1995., str. 16-17, donosi intervju s režiserom filma "Gospa", koji velikim slovima optužuje mostarskog biskupa msgr. dr. Ratka Perića služeći se rječnikom koji je ispod razine ozbiljna tjednika i odgovorna čovjeka. Zato mu i ne odgovaramo preko toga tjednika. Želimo intervjuiranoga upozoriti na neke činjenice:

1) Biskupski ordinarijat iznio je svoje mišljenje o filmu isključivo s crkveno-religioznoga stajališta. To je učinio, 17. lipnja 1995., tj. dva mjeseca nakon što se film počeo prikazivati po hrvatskim i inim kinodvoranama. Mogli su ga milijuni vidjeti i režiseru dug isplatiti. Ordinarijat se osvrnuo tek nakon što je više svećenika pogledalo film i pismeno zatražilo da se reagira. Prije toga brojne su kritike o filmu ispisane po novinama, neke izrazito negativne s umjetničkog motrišta. Režiser se javlja pet i pol mjeseci poslije objave našeg osvrta. I mi mu krivi što mu biznis zapinje? Gdje je dosad bio? Kaže da je tri puta telefonirao u Mostar. Zar se tako važne stvari, kao što je obrana časti Gospine i dostojanstva biskupa Žanića, s naše strane, odnosno unosni biznis, s njegove strane, rješavaju telefonski?

2) Nije poslano "1200 pisama" na razne adrese, kako nas okrivljuje režiser. Nižepotpisani je u ime Biskupskog ordinarijata sredstvima javnog priopćavanja poslao tekst, a objavili su ga listovi *Slobodna Dalmacija*, 19. 6., *IKA*, 21. 6., *Glas Koncila*, 26. 6., *Crkva na Kamenu*, br. 7/95, a posredno i djelomično i *Obzor*, 26. 6. 95. To znači da je našu prosudbu moglo pročitati jedno 250 tisuća čitatelja. Bile su, doduše, i dvije-tri osobe i iz Amerike, pa i iz nekog "Centra mira" (*Center for peace*) međugorskog profila, koje su zatražile tekst. I poslano im je na njihovu faks-molbu u srpnju.

3) Režiser u svojim odgovorima obrazlaže što je želio ovakvom režijom, tj. da nije kanio prikazati "dokumentarni film" o Gospi i "o fenomenu ukazanja Gospe u Međugorju", nego: "film je fikcija koja govori o čežnji za slobodom jednog naroda...". I on misli da jednoj svojoj "fikciji" može dati najsvetije ime "Gospa", i vrijeđati biskupa Žanića preko te fikcije, kao što sada vulgarno vrijeđa biskupa Perića preko *Panorame*?! Čak prijeti i sudom. Očekujemo poziv na sud ne samo zato da se režiseru i sudski pred svijetom dokaže da je "njegova" "Gospa" obična fikcija, izmišljotina, odnosno uvreda pravoj Gospi koju štuje kršćanski svijet, nego i da se zatraži odgovarajuća odšteta za uvrede nanesene biskupu Žaniću!

Ovim zaključujemo bilo kakav daljnji razgovor o temi preko novina - do eventualnog suda.*

Don Ante Luburić
kancelar

* *Glas Koncila*, 49/1995., str. 5
IKA, 7. prosinca 1995.

NIJE BISKUP NEGO NADBISKUP

Slobodna Dalmacija od 25. rujna 1995, str. 28, donosi senzacionalnu vijest: "Biskup u Svetištu", u Međugorju. Bilo bi možda još senzacionalnije da je napisano da je riječ ne o običnom biskupu, nego o neobičnom nadbiskupu. Msgr. Emmanuel Milingo, bivši nadbiskup Lusake, glavnoga grada Zambije, rođen je 1930., imenovan lusačkim nadbiskupom 1969. Tijekom vremena u svojoj je nadbiskupiji, koja ima preko 2 milijuna stanovnika, 400.000 katolika, zapustio pastoralnu službu a dao se na egzorcizme i duhovnjački pokret. Poslije više bezuspješnih opomena, Sveta je Stolica našla načina: 1983. oduzela mu je nadbiskupsku službu i pozvala ga u Rim, kamo je stigao bespovratnom kartom. Pronašla mu je smještaj i nominalnu službu. Danas je "specijalni delegat" Papinskoga vijeća za dušobrižništvo selilaca i turista, služba koju nema nijedno drugo Papinsko vijeće od njih jedanaest. O tom "egzorcistu svjetskoga glasa", kako kaže SD, pisale su onodobno svjetske novine, i naše domaće. Msgr. Milingo, kako nema drugog posla, sa "seliocima i turistima" dođe i u Međugorje.

Što se tiče pojma "svetište": neko mjesto postaje biskupijsko svetište ako ga mjesni biskup odobri, nacionalno ako ga odobri Biskupska konferencija, svjetsko ako ga odobri Sveta Stolica. Međugorje nije proglašeno svetištem ni na jednoj razini. Dapače, naši su biskupi, na razini Biskupske konferencije, nakon stručnoga komisijskog istraživanja, 1991. izjavili da je nemoguće ustvrditi da se Gospa ukazuje u Međugorju. Pa se, naravno, s tog razloga i ne može zvati svetištem.*

I. Drmić, urednik *KIUM*-a

* *Slobodna Dalmacija*, 29. rujna 1995., str. 11.

KRITERIJI ZA PROSUĐIVANJE UKAZANJA

Prenosimo biskupov članak koji je objavljen pod istim naslovom u njegovoj knjizi Prijestolje Mudrosti, 1995. Ovdje s neznatnim dopunama i preinakama, osobito u bilješkama.

Iako je u prikazu papinske pobudnice "Marijino štovanje" bilo govora o crkvenom stavu prema ukazanjima i nazovi-ukazanjima, uputno je o naslovljenoj temi progovoriti još koju riječ, čak i bez obzira na neke domaće fenomene po kojima smo čuveni i u domovini i po svijetu. Već 14 godina govori se o "ukazanjima" Blažene Djevice Marije u župi Međugorju u mostarsko-duvanjskoj biskupiji. Crkvena služba dijecezanskoga biskupa msgr. Pavla Žanića obilježena je također komisijama, ispitivanjima, priopćenjima, izjavama, susretima s "vidiocima", uvjeravanjima ili razuvjeravanjima s obzirom na te pojave. Njegovu koadjutoru i nasljedniku, pogotovo nakon preuzimanja biskupske službe u Mostaru (1993), pristiglo je više pisama različita sadržaja, raznolikih savjeta i sugestija s obzirom na međugorske pojave. Jedni su tražili da se ti fenomeni spriječe, a drugi da se odobre i propagiraju. I sam je, htijući-ne htijući, bio pozvan i u nekim javnim nastupima, intervjuima, progovoriti, izjasniti se. Nije nikada dvoumio stati iza Izjave BK iz 1991. godine. Bilo je o tome riječi i na Biskupskoj sinodi u Rimu, u listopadu 1994, pa je red da se i u ovoj knjizi o Mariji, Prijestolju Mudrosti, ne mimoide ta aktualna i suvremena tematika.

Nemoguće je donijeti neki sažetak događaja vezanih uz Međugorje. Tu je opsežna literature,¹ od naive do fanatizma. Ovaj se članak ograničava na iznošenje teoloških kriterija

¹I. SIVRIĆ u svojoj dokumentarno pisanoj knjizi *La face cachée de Medjugorje*, tome I, Ed. Psilog, Saint-Francois-du-Lac, Canada, 1988, prikupio je u prvih sedam godina "ukazanja" preko 200 izvora, str. 381-394.

nebeskih "privatnih" ukazanja na zemlji. O tome je napisano više vrijednih članaka i knjiga koje jasno i stručno govore o "privatnim" ukazanjima i objavama.² Stoga je cilj ovoga osvrta staviti na jedno mjesto ta mjerila, koja mogu pomoći onima koji znaju određene činjenice da bi ih mogli uspoređivati s tim pravilima i vrednovati određene zaključke. Zatim iznijeti one službene isprave i izjave crkvenih službenika u vezi s događajima u župi Međugorju u mostarsko-duvanjskoj biskupiji i napokon sažeti stajalište Biskupskog ordinarijata u nekoliko točaka imajući u vidu poznatu Izjavu BK iz 1991.

1) Prema nauci II. vatikanskog sabora Isusova povijesna osoba, pojava i objava, riječju i činom, čudesnim znakom, prenesena po njegovim apostolima, jest konačna, kompletna i završna Božja objava, kojoj se ne može više ništa bitno dodati niti oduzeti. Stoga izvan nje neće biti druge javne objave prije Isusova drugoga Pojavka. Koncil je u tom smislu nedvosmislen: "Stoga, jer tko vidi njega, vidi i Oca (usp. Iv 14, 9) - sveukupnom svojom prisutnošću i pojavom, riječima i djelima, znacima i čudesima, a osobito svojom smrću i slavnim uskrsnućem od mrtvih i konačno poslanjem Duha istine - On objavi daje puninu i dovršava je te

²Navodim samo one kojima sam se služio u ovom članku: R. ŠILIĆ, *Caveant animarum directores*, u: Dobri pastir, 3-4/1950., str. 27-30;

J. ĆURIĆ, *Znanstvena istraživanja u Međugorju?* u: Obnovljeni život, 3-4/1984., str. 329-339;

J. GALOT, *Le apparizioni private nella vita della Chiesa*, u: La Civiltà Cattolica, 6. travnja 1985., str. 19-33;

Ž. PULJIĆ, *Privatne objave u životu Crkve*, u: Marija u vjeri kršćanina, kateheze za mlade o BDM, Sarajevo, 1985; ISTI (pseudonim: W. P), *Privatne objave i ukazanja*, u: Crkva u svijetu, 3/1989., str. 247-251;

M. ZOVKIĆ, *Problematici elementi u fenomenu Međugorja*, u: Bogoslovska smotra, 1-2/1993., str. 76-88;

R. FISICHELLA, *Dio ci ha parlato attraverso suo Figlio*, u: Vita pastorale, 6/1994., str. 40-45;

M. MAZZA, *The Catholic Church and Medjugorje*, u: Homiletic and Pastoral Review, New York, 7/1994., str. 28-31.51-56.

božanskim svjedočanstvom potvrđuje: Bog je s nama da nas iz tmina grijeha i smrti oslobodi i na vječni život uskrisi".³

2) **Sveto Pismo:** u Starom je zavjetu riječ "slušati" dvostruko češće upotrijebljena negoli "vidjeti" ili "gledati" (1080 : 520). I odnos čovjeka prema Bogu, pa i onog najponiznijega, Božjega prijatelja, jest odnos riječi, ne oka i gledanja: Ne može se Boga vidjeti i na životu ostati, vrijedi i za Mojsija. Bog mu otkriva svoju slavu, ali ne svoje lice (usp. *Izl* 33, 20-23). Dok je naprotiv "slušanje" Božje riječi redovit stav vjernika, proroka, kralja. Nije čudo da židovski *Credo*-vjerovanje ne počinje riječima "Vjerujem u Boga svemogućega", nego: *Šema, Israel* - Čuj, Izraele (*Pnz* 5, 1).

U Novom zavjetu, posebno u Poslanici *Hebrejima* (1, 1-2), ističe se da je Bog više puta i na više načina govorio ocima u prorocima, ali konačno i potpuno sva objava - i Presvetoga Trojstva i našega spasenja - sadržana je u objavi Jedinorođenoga Sina Božjega, odsjaju Slave i otisku Bića Božjega. Teologija sv. Ivana apostola i evanđelista osobito naglašava ovo Sinovo gledanje i obznanjenje: "Boga nitko nikada ne vidje. Jedinorođenac - Bog - koji je u krilu Očevu, on nam ga obznani" (*Iv* 1, 18). Isus je objava Očeva, slika-ikona njegova. Stoga, tko vidi Sina, vidi i Oca. Isus će pohvaliti one koji vjeruju, a nisu vidjeli (*Iv* 20, 29). U Ivana je "vidjeti" i "vjerovati" jedno te isto. Božja Riječ, Druga Božanska Osoba nije se dakle "ukazala" u ljudskom tijelu, nego je postala tijelom i prebivala među nama, u našoj ljudskoj uvjetovanosti, u vremenu i prostoru. Ta je objava okrenuta našoj vjeri, i najveći je izraz objave. Zato je Kristova religija - religija Utjelovljenja, koje nadilazi bilo kakva ukazanja. Poslije smrti i uskrsnuća Krist se više puta ukazao: u proslavljenom tijelu koje je identično onom prethodnom. Ta su ukazanja imala dvostruku svrhu: ona su, s jedne strane, dokaz Isusova uskrsnuća i, s druge strane, u tim je ukazanjima Isus dovršio svoje upute učenicima: dao im je vlast ispovijedanja, odredio im je opću misiju da naviještaju Evanđelje svemu

³*Dei Verbum*, 4.

stvorenju, da očekuju Duha Svetoga, da pružaju svjedočanstvo svima kako bi se ljudi krstili i povjerovali i spasili. Poslije Isusova uzašašća više ukazanja nisu nužna.⁴

3) Teološka problematika i razjašnjenje. Teolozi, koji se strukom bave proučavanjem javne Objave, nerado govore o privatnim ukazanjima i porukama. Brojni su vjernici u puku, naprotiv, otvoreni vjerovanju u takve pojave, jer im dobro dolazi nešto vidljivo, opipljivo, osjetljivo i osjećajno. Pogotovo kad je to vidljivo u njihovu životu u obliku kakve emocionalne pomoći, ozdravljenja ili slična doživljaja. Takve pučke pojave i vjerovanja mogu lako skliznuti u prava praznovjerja i magijske forme. Napose ako se očekivana "milost" ili "čudo" ne dogodi kako se dotičnik nadao i "molio". Nisu rijetka u takvim slučajevima čak i - samoubojstva. Međutim treba objektivno priznati da su u posljednjim godinama i desetljećima deseci milijuna ljudi hodočastili u potvrđena marijanska svetišta svijeta, kao što su Lurd, Fatima, Czestonchowa, Loreto, Mariju Bistricu itd. Pa i to je razlog da se o problemu privatnih ukazanja toliko govori i piše. Više od toga, onaj tko se u svojoj crkvenoj službi osjeća odgovornim, bila to teološka, istraživačka ili učiteljska biskupska zadaća, dužan je braniti vjeru jednostavna puka i ne dopustiti da se pod plaštem nekih izvanjskih religijskih znakova i gesta kriju praznovjerni sadržaji ili da se na temelju lažnih ukazanja oblikuje vjera u ljudima.

Teološkim očima gledano, privatna ukazanja, da bi se prihvatila kao autentična, moraju se odlikovati nekim bitnim oznakama i biti lišena nekih sumnjivih elemenata ili vidova.

R. Šilić, profesor teologije u Sarajevu, dušobrižnicima je svojedobno preporučio kratko i jasno: "Neka pripaze voditelji duša da brzo ne povjeruju objavama i da ih ne prevare pobožne žene".⁵

Drugi hercegovački franjevac, K. Vasilj, donosi tri mjerila:

⁴J. GALOT, *nav. čl.*, str. 22-23.

⁵R. ŠILIĆ, *nav. čl.*, str. 28: "Caveant ergo directores animarum, ne cito revelationibus credant, et a piis feminis decipiantur."

1. Marija iz ukazanja treba biti u punom suglasju s Marijom iz Novoga zavjeta;

2. Osoba koja tvrdi da joj se Marija ukazuje treba biti posve iskrena i istinoljubiva;

3. Takva osoba treba biti duševno zdrava, nepodložna opsjenama i halucinacijama.⁶

Ozbiljan teološki članak o ukazanjima napisao je prije desetak godina isusovac, profesor na Papinskom sveučilištu Gregorijani u Rimu, Jean Galot. On postavlja tri problema na koja bi trebalo odgovoriti kad se radi o ispitivanju autentičnosti ukazanja: 1. Je li se pravo ukazanje dogodilo? 2. Je li osoba koja to prenosi dostojna povjerenja? 3. Može li se iznijeti teologija takvih ukazanja i odrediti njihovo mjesto u životu Crkve?⁷ Ovaj treći problem stoji zapravo na prvom mjestu, pa mu teolog posvećuje dužnu pozornost. Opisujući razna ukazanja i viđenja kroz Bibliju, iznosi o njima i svoja teološka razmišljanja. U vjeri postoji temeljno svjetlo, ali ipak obavijeno tamom. Stoga neki traže ukazanje da im potvrdi vjeru. Oni bi htjeli nadoknaditi "viđenjem" ono što im nedostaje vjerovanjem. "Upravo ta želja potiče dobar broj današnjih kršćana k osobama koje kažu da imaju ukazanja ili viđenja".⁸

Prvi kriterij u procjeni autentičnosti jest rijetkost i iznimnost. Ukazanja su u biti veoma iznimne pojave. One ne mogu zamijeniti vjerovanje. "Tako, ukazanja koja bi kroz dosta dugo razdoblje učestala postajući dio svakodnevnoga života vidjelaca, težila bi da pretvore kršćansku egzistenciju u viziju ili gledanje, i da je oslobode od tame vjere. Takva učestalost bila bi motiv da se sumnja u autentičnost ukazanja".⁹

Drugi kriterij u prosuđivanju autentičnosti jest usklađenost eventualnih poruka i objava s istinama vjerske nauke. Ako bi bilo

⁶Usp. K. VASILJ, *nav. čl.*, str. 374.

⁷Usp. J. GALOT, *nav. čl.*, str. 19.

⁸*Ondje*, str. 25.

⁹*Ondje*, str. 30.

doktrinarnih zabluda ili tvrdnji nespojivih s Evanđeljem, s kršćanskom ljubavlju, ili sadrže ocrnjivanje, potiču na pobunu, na "neposluš autoritetu Crkve", u takvim slučajevima morala bi se staviti u sumnju njihova vrijednost.¹⁰

Treće, "jednako bi bila smetnja da se ustvrdi onostrano porijeklo ukazanja naznaka o nekoj njihovoj ljudskoj manipulaciji: kad sami korisnici ukazanja određuju mjesto, datum, pohađanje ili program. Ne radi se dakle o pojavi koja dolazi Odozgor, nego o više-manje izravnu iskustvu onih koji su akteri na zemlji".¹¹

Četvrto, treba uzeti u obzir i plodove. "Mora se primijetiti da se iz samih duhovnih plodova ne da izvući kriterij za prosuđivanje autentičnosti ukazanja; ima slučajeve u kojima su se ustanovila brojna obraćenja, a potom su bila odbačena od crkvenog autoriteta kao lišena bilo kakva temelja".¹²

Ž. Puljić, nekada član dijecezanske komisije za ispitivanje događaja u Međugorju, danas biskup u Dubrovniku, naglašava nužnu i ozbiljnu analizu ovih elemenata za rasuđivanje autentičnosti ukazanja:

- psihičku ravnotežu osobe;
- predmet ili sadržaj privatnih objava i
- moralne učinke na samome "vidiocu" i drugima koji to prihvataju.¹³

Drugi navode čak 8 pravila u razaznavanju autentičnih od neautentičnih privatnih ukazanja i objava. Da bi se to moglo prosuditi, trebalo bi odgovoriti na ove upite:

- Koje su temeljite informacije o "vidiocima" i kakav je sud o njima?
- Postoji li konkretno ispunjenje vidiočevih najavljenih proroštava?

¹⁰Usp. *ondje*.

¹¹*Ondje*, str. 31.

¹²*Ondje*, str. 31.

¹³W. P. (Ž. PULJIĆ), *nav. čl.*, 1989., str. 250.

- Kakvo je vidiočevo poštenje i korektnost prema njegovim pretpostavljenima (duhovniku, župniku, biskupu)?

- Može li se pribaviti apsolutno autentičan tekst "poruka"?

- Kakav je sklad između navodnih poruka i objava sa službenom crkvenom naukom?

- Koja je korist navodnih poruka i vijesti za vječno spasenje ljudi?

- Jesu li navodna ukazanja položila sve kušnje vremena i upite istrage?

- Jesu li se dogodili značajni plodovi u svakom pogledu?¹⁴

Uvaženi profesor teologije, na Gregorijani u Rimu, R. Fisichella, za ocjenu autentičnosti i istinitosti privatnih ukazanja, nakon svetopisamskih upozorenja, ističe ova mjerila:

- ta viđenja ne smiju nikad zasjeniti autentičnu i radikalnu objavu iznesenu u Svetom Pismu;

- moraju uvijek poštovati otajstvo, tajanstvenost i tajnovitost prave objave; "besmisleno je, da ne kažem bogohulno - ne samo za zapadnjački mentalitet - da se za vrijeme viđenja može fotografirati lice Isusovo ili Djevičino!";

- poštovat će uzajamnu dopunu karizama; a najveća je među njima ljubav; stoga ništa ne smije biti usmjereno protiv ljubavi kao središta kršćanske objave.¹⁵

Osim toga, za teološku raščlambu privatnih navodnih viđenja potrebno je imati u vidu i društveno-kulturne sadržaje gdje se događaju ukazanja, zatim jezičnu provjeru prikaza i opisa takvih viđenja, i napokon oštru analizu samih subjekata ili nositelja ukazanja. Treba imati pred očima da su ukazanja uvijek nešto "izvanredno", iznimno, i to je bitan element u njihovu prosuđivanju. "Ako bi se ukazanja događala u životu jednog vjernika sa svakodnevnom učestalošću ili se produžila godinama,

¹⁴Vidi M. MAZZA, koji se oslanja na knjigu A. POULAIN-a, *The Graces of Interior Prayer*, nav. čl., str. 30-31. 51-56. Autor, iznoseći spomenuta pravila, istodobno ih primjenjuje na činjenice i izjave o međugorskom fenomenu. I sustavno pobija autentičnost tih ukazanja.

¹⁵R. FISICHELLA, nav. čl., str. 43-44.

očito je da bi se stvorili ozbiljni problemi za teologiju vjere".¹⁶ Svako ukazanje treba se odnositi odnosno vratiti na Kristovu objavu i pretpostaviti je i voditi k njoj.

Osvrćući se na "znanstveno istraživanje" R. Laurentina, francuskog svećenika i publicista, s obzirom na međugorska ukazanja,¹⁷ J. Ćurić, profesor na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, donosi nekoliko značajnih kritičkih točaka koje uvelike doprinose rasvjetljenju spomenute problematike:

- Ćurić najprije razlikuje razvikani pojam "znanosti" iz 19. i pojam znanosti iz 20. stoljeća. Danas su pravi znanstvenici puno skromniji i oprezniji zbog eventualnih sutrašnjih opovrgnuća i opoziva njihovih današnjih rezultata.¹⁸

- Dok francuski znanstvenik niže činjenice i podatke, ostaje na crti svoje povijesne struke. Ali kad prikazuje samo "gledanje" vidjelaca, tu ne uzima u obzir "doživljaj prisutnosti" kao značajan element duhovne spoznaje. A to mu je velik nedostatak, primjećuje hrvatski isusovac.¹⁹

- Trodnevni boravak u Međugorju u vrijeme božićne vreve omogućio je Laurentinu da ustanovi kako su vidioci mentalno zdrava, prostodušna i posve iskrena čeljad. Na to Ćurić primjećuje da Bog svoje darove ne rezervira samo za "znanstveno" zdrave duše; ukazuje na Laurentinove prevelike skokove u zaključivanju: "Međutim, kad bi dospio do savršeno sigurnog osvjedočenja da su međugorski vidioci posve iskreni u svojim iskazima, još mu to ne bi pružalo prava - da iz subjektivne ISKRENOSTI njihova govorenja zaključi na objektivnu ISTINITOST njihovih viđenja".²⁰

- Nastavljajući na to Ćurić postavlja općenit i načelan problem: "što znanost uopće može istražiti i ustanoviti kod izvanrednih, čudesnih pojava, bile one božanskog ili demonskog

¹⁶Ondje, str. 44.

¹⁷R. LAURENTIN, *Javlja li se Gospa u Međugorju?*, u: Glas Koncila, 4, 5, 6/1984., str. 7.

¹⁸Usp. J. ĆURIĆ, *nav. čl.*, str. 329-330.

¹⁹Usp. *ondje*, str. 330-331.

²⁰Ondje, str. 331, citat: 332.

porijekla? Čini se da GK nije najspretnije postupio, kad je opetovano isticao 'znanstvenost' Laurentinova pristupa Gospinim 'javljanjima': kao da se problem ISTINITOSTI onih ukazanja - nakon naših balkanskih razmirica - konačno počeo rješavati na pravi način, ZNANSTVENIM putem". Laurentin priznaje da konačan "pravorijek treba prepustiti Crkvi." Nato Ćurić: "zašto bi taj čovjek znanosti, došavši na kraj znanstvenog istraživanja, susprezao svoje znanstvene zaključke te prigibao šiju pred neznanstvenim auktoritetom Crkve? Ako znanost znanstveno ustanovi da određena vrsta virusa izaziva bolest raka, nijedan joj biskup ne može tog zaključka osporiti! No ako znanost znanstveno utvrdi da se Gospa 'javlja' u Međugorju, smiju li to biskupi sa svojim komisijama poricati?" Tu se kritičar zaustavlja na promatranju dviju stvari. Prvo: Božja milost ne može biti "predmet" znanstvenog istraživanja; drugo: ipak Bog svojom milošću može tako taknuti čovjeka da se taj dodir manifestira u čudesnu ozdravljenju, u čudesnu znanju itd. Ali tu čudesnost nije kadra ustanoviti znanost!²¹

- Ćurić razlikuje mističke i proročke tipove privatnih objava. Mističari obično ne mogu i ne znaju izraziti ništa od onoga što su doživjeli. Profetičke duše "vladaju se gotovo posve suprotno: one su uvjerene u istinitost svoga doživljaja i svjesno žele nastupati u javnosti, gdje traže da ljudi slušaju i slijede njihovu 'poruku'". Međugorski fenomen ulazi u ovaj profetički tip. A ni mističarski ni profetički tip ne dokazuje se znanošću, nego duhovnim vrednovanjem.²²

- Ćurić iznosi razlike u javnoj objavi koja je bezuvjetno nužna za spasenje i koja se proteže na cijelo čovječanstvo i na sve vjekove, i u privatnoj objavi u kojoj nitko nema prava nametati i protezati na bilo koga drugoga. To slijedi iz same privatnosti privatnih objava.²³

²¹ *Ondje*, str. 332-334.

²² *Usp. ondje*, str. 334-335.

²³ *Usp. ondje*, str. 336-337.

- Ta privatna objava ne gubi svoga privatnog karaktera ni nakon tzv. "odobrenja" ili "nihil obstat"- a od strane Crkve, koja može to "odobrenje" i opozvati. Ćurićev je zaključak: "Tko god s Laurentinom vjeruje da se Gospa međugorskim vidiocima zaista ukazala - i to ne jedanput ili dvaput, nego preko tisuću puta - morao bi voditi računa o povijesnoj činjenici, da su ponekad i veoma plemenite Božje inicijative tužno skončale, jer su ih onemogućili razni naivci i fanatici svojom neumjesnom propagandom. S druge opet strane, ne bi trebalo zaboraviti da Bog u svom djelovanju nije vezan nikakvom našom zakonitošću ni znanstvenošću: prema Bibliji".²⁴

4) **Gledište Crkve.** Kardinal Prospero Lambertini, postavši Papa pod imenom Benedikt XIV. (1740-58), naznačio je vrijednost i snagu "odobrenja" koje je podijeljeno s obzirom na ukazanja, viđenja, objave: "Valja znati da to odobrenje nije ništa drugo nego da se (ukazanja) razglase radi odgoja i koristi vjernika, nakon zrela ispita. Ipak, takvim objavama koje su tako odobrene, iako im se ne duguje, niti se može dati, pristanak katoličke vjere, duguje im se ipak pristanak *ljudske vjere* prema pravilima razboritosti, po kojima su naime takve objave *vjerojatne ili pobožno vjerodostojne*".²⁵ To mudro pravilo vrijedi i danas.

U najsuvremenijem Katekizmu Crkva ima jasan stav prema "privatnim" ukazanjima i objavama: "Tijekom stoljeća bilo je takozvanih 'privatnih' objava. Neke od njih je priznao crkveni autoritet. One ipak ne pripadaju u polog vjere. Uloga im nije da 'poboljšaju' ili 'upotpune konačnu Kristovu objavu, nego da pomognu da se od nje u određenom povijesnom razdoblju

²⁴Ondje, str. 337-338.

²⁵*De Servorum Dei beatificatione et Beatorum canonizatione*, Liber II, str. 32, No. II. Citirano u: J. GALOT, nav. čl., str. 32: "... Sciendum est approbationem istam nihil aliud esse quam permissionem ut edantur ad fidelium institutionem et utilitatem, post maturum examen: siquidem hisce revelationibus taliter approbatis, licet non debeat, nec possit adhiberi, assensus fidei catholicae, debetur tamen assensus fidei humanae iuxta prudentiae regulas, iuxta quas nempe tales revelationes sunt probabiles et pie credibiles..."

potpunije živi. Pod vodstvom crkvenog učiteljstva osjećaj vjernika znade razlučiti i prihvatiti ono što je u takvim objavama Crkvi istiniti poziv Krista ili njegovih svetaca."²⁶

5) **Međugorske pojave i crkvene izjave.** Od 1982. godine radile su susljedno tri crkvene komisije na proučavanju međugorskog fenomena. Prvu je Komisiju ustanovio mjesni biskup msgr. Pavao Žanić i djelovala je oko dvije godine (1982-84).²⁷ Druga je djelovala oko dvije i pol godine (1984-1986). Treća je Komisija djelovala više od tri godine (1987-1990). Nisu se mogle ne voditi gore navedenim načelima i mjerilima u tim ispitivanjima. Bilo same komisije, bilo mjesni biskup, bilo Biskupska konferencija davale su tijekom vremena određena priopćenja, tumačenja i službene izjave, koje su opet nailazile na prihvatanje ili neprihvatanje podupiratelja ili osporavatelja "nadnaravnih ukazanja". Evo onih najvažnijih službenih izjava s odgovornim potpisnicima i nadnevcima:

- Polovicom kolovoza 1981. u izjavi mostarsko-duvanjski biskup msgr. Pavao Žanić, pošteno otvoren tumačenjima, istaknuo je da ipak ostaje "najteže pitanje: da li je to subjektivni doživljaj djece ili nešto nadnaravno?"²⁸

- 14. siječnja 1984. nadbiskup zagrebački Franjo kardinal Kuharić zabranio je nastup međugorskim vidiocima u svim crkvama zagrebačke nadbiskupije do donošenja crkvenog suda o ovim događajima.²⁹

²⁶Katekizam Katoličke Crkve, HBK, Zagreb, 1994., br. 67.

²⁷Osnovana komisija za ispitivanje događaja u župi Međugorje, u: CnaK, 2/1982., str. 1.

²⁸P. ŽANIĆ, *Izjava za javnost*, u: Crkva na Kamenu (informativni list hercegovačkih biskupija), 7-8/1981., str. 24; Biskupova izjava o "ukazanjima" u Hercegovini, u: Glas Koncila, 16. kolovoza 1981, 1; Vidi također biskupovu obranu svećenika franjevac iz Međugorja pred Predsjedništvom tadašnje države, pismo predsjedniku Kreigheru i *Pred odgovornošću*, u: Crkva na Kamenu, 9-10/1981., str. 1 i 2.

²⁹Br. dopisa 63/1984, vidi u: Glasu Koncila, 1. travnja 1984., str. 5.

- 24. ožujka 1984. prvo Priopćenje proširene Komisije. Traži se da se javna sredstva priopćavanja uzdrže od svoga suda dok mjerodavna crkvena vlast ne izrekne svoj sud, da se ne mogu odobriti organizirana hodočašća, da "vidioci" i crkveni djelatnici u Međugorju ne daju izjave o sadržaju takozvanih ukazanja: "Kako su događaji u župi Međugorje naišli na znatan odjek u našoj krajevnoj Crkvi i u inozemstvu, biskup ordinarij smatrao je potrebnim proširiti dosadašnju četveročlanu komisiju odabirući nove članove sa svih teoloških učilišta Crkve u Hrvata i Slovenaca iz različitih teoloških struka i predstavnike medicinskih znanosti...komisija ne odobrava što neki svećenici i katolički laici dovode organizirana hodočašća u Međugorje, ili organiziraju javne nastupe vidjelaca prije nego je izrekla svoj sud o autentičnosti ukazanja"³⁰

- 11. listopada 1984. u drugom *Priopćenju* čitamo između ostaloga: "Komisija se odlučila na daljnje proučavanje cjelovitih doživljaja djece i interpretacije tih doživljaja od strane pastoralnog osoblja u Međugorju, premda već sada uočava neke poteškoće disciplinske i teološke naravi u međugorskim porukama"³¹

- 12. listopada 1984. poziv Biskupske konferencije da se ne organiziraju službena hodočašća u Međugorje: "Biskupi upozoravaju da o zbivanjima u Međugorju u Hercegovini treba čekati ocjene nadležnih crkvenih vlasti koje će se donijeti nakon temeljitih i stručnih ispitivanja. Stoga se ne mogu organizirati službena hodočašća u Međugorje kao da je Crkva o tim događajima već donijela pozitivan sud".³²

- 30. listopada 1984. biskup Žanić iznosi (neslužbeno) stajalište Biskupskog ordinarijata prikazujući u 15 točaka

³⁰*Dvodnevno savjetovanje proširene komisije za Međugorje.* Priopćenje za tisak, u: Glas Koncila, 1. travnja 1984, 1 i 5; *Circa gli eventi di Medjugorje nella Diocesi jugoslava di Mostar-Duvno*, u: L'Osservatore Romano, 12. svibnja 1984., str. 2.

³¹*Novo o Međugorju*, u: Glas Koncila, 28. listopada 1984., str. 9.

³²*Jesenski sabor BKJ*, u: Glas Koncila, 21. listopada 1984., str. 2.

negativne pojave i činjenice koje su vezane uz međugorske fenomene.³³

- 8. ožujka 1985. treće Priopćenje spomenute Komisije o rezultatima pojedinih stručnjaka i prouka. Tu se između ostaloga napominje: "Komisija smatra najtežim pitanjem iz tog područja crkveni neposluh dvojice bivših kapelana iz Mostara, koji su odbili premještaj pozivajući se na poruke iz Međugorja".³⁴

- 18. travnja 1985. ponovni poziv Biskupske konferencije da se vjernici suzdrže od službenih hodočašća u Međugorje: "Zbivanja u Međugorju u Hercegovini biskupi i nadalje prate s dužnom pažnjom. Oni su i na ovom saboru potvrdili svoje ranije upute i odluke u vezi s ovim pitanjem".³⁵

- 23. svibnja 1985. upozorenje Kongregacije za nauk vjere - potpisao tajnik nadbiskup msgr. Alberto Bovone - Talijanskoj biskupskoj konferenciji da se ne organiziraju hodočašća u Međugorje. Evo cjelovita teksta koji je Sveta Stolica poslala tajniku TBK, msgr. Egidiju Caporellu:

"Preuzvišeni, s više se strana, posebno mjerodavni Ordinarij iz Mostara (Jugoslavija), konstatira i žali se na široku propagandu 'događaja', vezanih uz takozvana ukazanja u Međugorju, zbog čega je nastala odgovarajuća organizacija hodočašća i druge inicijative koje pridonose stvaranju zabune među vjernicima i ometaju rad osjetljiva ispitivanja koje obavlja imenovana Komisija za provjeru 'događaja' o kojima je riječ.

Da bi se izbjeglo isticanje spomenute propagande i špekulacija (*speculazione*) koja iz toga proizlazi, što se čini u

³³P. ŽANIĆ, *La posizione attuale (non ufficiale) della Curia Vescovile di Mostar nei confronti degli eventi di Medjugorje* (Sadašnje stajalište /neslužbeno/ Biskupskog ordinarijata u Mostaru prema događajima u Međugorju). Upućeno Sv. Stolici i nekim Biskupskim konferencijama po svijetu. Vidi osvrt G. CAPRILE, *Circa i fatti di Medjugorje*, u: *La Civiltà Cattolica*, 18. svibnja 1985., str. 363-371.

³⁴*Od posta do tajnovitih znakova*, u: *Glas Koncila*, 24. ožujka 1985., str. 5.

³⁵*Priopćenje za javnost*, u: *Glas Koncila*, 28. travnja 1985., str. 3.

Italiji, unatoč onome što je Biskupska konferencija Jugoslavije izrazila i preporučila, neka to Predsjedništvo promotri prikladnost da savjetuje Talijanskom episkopatu da javno odvrća organiziranje hodočašća od spomenutoga navodnog središta ukazanja kao i svaki drugi oblik objavljivanja, napose izdavačkoga, koji bi se smatrao predrasudan (*pregiudizievole*) za mirno utvrđivanje 'događaja' od strane Posebne Komisije koja je u tu svrhu kanonski ustanovljena.

Iskorištavam priliku da se potvrdim s osjećajima osobita poštovanja odani..."³⁶

- 31. svibnja 1985. četvrto Priopćenje spomenute Komisije. Na zasjedanju su saslušani izvještaji pojedinih stručnjaka: "usporedba pojma obraćenja u Evanđelju i međugorskim pojavama, disciplinske poteškoće u vezi s dvojicom bivših mostarskih kapelana koji se pozivaju na međugorske poruke, teološka problematičnost nekih međugorskih poruka, nedostatna dokumentacija o navodnim čudesnim ozdravljenjima".³⁷

- 27. rujna 1985. peto Priopćenje iste Komisije, gdje je kratko izneseno što su sudionici radili.³⁸

Dijecezanska je Komisija završila svoj posao u svibnju 1986. Članovi su komisije 2. svibnja 1986. glasovali za formulu *Non constat de supernaturalitate* (11 za, 2 protiv, 1 "in nucleo", 1 suzdržan). Biskup je Žanić obavijestio i Biskupsku konferenciju i pojedine urede Svete Stolice o tim rezultatima. O tome je izvijestio i javnost u propovijedi u Međugorju, 25. srpnja 1987.

- U siječnju 1987. na sugestiju Kongregacije za nauk vjere i u skladu s njezinim Normama iz 1978. godine, da se ustanovi još jedna daljnja stručna komisija na razini Biskupske konferencije,

³⁶Cjelovit tekst u: *La Civiltà Cattolica*, 19 ottobre 1985., str. 173; Vidi *Tajnik Kongregacije za nauk vjere o događajima u Međugorju*, u: Glasu Koncila, 30. lipnja 1985., str. 3, gdje je uglavnom prepričano stajalište Kongregacije iz jednoga talijanskog tjednika.

³⁷*Priopćenje sa dvodnevnog zasjedanja Komisije za ispitivanje događaja u župi Međugorje*, u: Glas Koncila, 16. lipnja 1985., str. 5.

³⁸*Izvještaj iz Međugorja*, u: Glas Koncila, 20. listopada 1985., str. 5.

izašlo je priopćenje kardinala Kuharića i biskupa Žanića: "Očekujući rezultate rada Komisije i sud Crkve, Pastiri i vjernici neka poštuju stav uobičajene razboritosti u takvim okolnostima. Stoga nije dopušteno organiziranje hodočašća ili drugih manifestacija motiviranih svrhunaravnim karakterom koji bi se pridavao međugorskim zbivanjima".³⁹

- 25. srpnja 1987. u prigodnom govoru biskup se Žanić pod Misom u Međugorju osvrnuo na navodna ukazanja. Evo jednog odlomka, koji je tada citiran u brojnim novinama po svijetu: "Gospa se, kažu, počela ukazivati na Podbrdu na brdu Crnici, pa kad je milicija zabranila ići tamo, sišla je u kuće, u ograde, u polja, u vinograde, u duhaništa, ukazivala se u crkvi, na oltaru, u sakristiji, na koru, na krovu, na zvoniku, po putovima, na putu u Cerno, u automobilu, u autobusu, u kolima, u Mostaru na nekoliko mjesta, u Sarajevu na više mjesta, u Zagrebu po samostanima, u Varaždinu, u Švicarskoj, u Italiji, opet na Podbrdu, na Križevcu, u župi, u župnoj kući, itd. Sigurno nije nabrojeno ni pola mjesta navodnih ukazanja pa se trijezan čovjek, koji Gospu časti, pita: Gospe moja, što to od tebe čine?"⁴⁰

- Godine 1990. dijecezanski biskup Žanić objavio je svoje stajalište prema Međugorju, sažimajući u 28 točaka ono što ga duboko razuvjerava u istinitost nadnaravnih ukazanja, a mnoge vjernike sablažnjava s obzirom na međugorske događaje.⁴¹

- 10. travnja 1991. Izjava ondašnje Biskupske konferencije, na temelju rezultata njezine *ad hoc* ustanovljene Komisije o tome da nije moguće ustvrditi da se u Međugorju radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama. Izjava u cijelosti glasi:

³⁹Priopćenje za tisak o Međugorju, u: Crkva na Kamenu, 2/1987., str. 1; Biskupska konferencija Jugoslavije sastavila novu Komisiju za istraživanje međugorskih događaja, u: Glas Koncila, 18. siječnja 1987., str. 1; *Comunicato stampa su Medjugorje*, u: L'Osservatore Romano, 14. veljače 1987., str. 2.

⁴⁰Izjava mostarskog biskupa o Međugorju, u: Crkva na Kamenu, 8-9/1987., str. 2.

⁴¹Knjižica od dvadesetak stranica na hrvatskom, engleskom, talijanskom, njemačkom i francuskom.

"Na redovnom zasjedanju Biskupske konferencije Jugoslavije u Zadru, 9-11. travnja 1991, usvojena je slijedeća

I Z J A V A

Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama.

Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb prvenstveno dijecezanskog biskupa, a s njime i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.

U tu svrhu biskupi će izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju.

Biskupi Jugoslavije

Zadar, 10. travnja 1991.⁴²

Potom je uslijedio rat na području Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine. Pristaše međugorskih fenomena i dalje tvrde da se Gospa "ukazuje". Biskupski ordinarijat u više je navrata upozoravao da se ne može ni tvrditi niti javno u crkvama govoriti o nadnaravnim ukazanjima upravo zato jer je nemoguće ustvrditi da se Gospa ukazuje. Stoga nisu dopuštena ni službena hodočašća u Međugorje.⁴³

⁴²*Izjava Biskupske konferencije Jugoslavije o Međugorju*, u: Glas Koncila, 5. svibnja 1991., str. 1.

⁴³Vidi *Izjava biskupa o Međugorju nas obvezuje*, u: Crkva na Kamenu, 7/1991., str. 2; *Gospina čast*, u: Istina oslobađa, Zbornik biskupa Pavla Žanića, priredio T. VUKŠIĆ, Mostar, 1992. Stajalište Biskupskog ordinarijata u Mostaru iznosio je također L. PAVLOVIĆ, generalni vikar, u više osvrtu u Glasu Koncila: *Lažni Papin delegat*, GK, 12. lipnja 1994., str. 5; *Zadarska izjava vrijedi!*, GK, 10. srpnja 1994., str. 6; *Hrvatski i međugorski jezik*, GK, 7. kolovoza 1994., str.

6) Crkva dosad nije priznala nadnaravni karakter ukazanja" u Međugorju. Imajući u vidu navedena pravila koja su članovi komisija zauzeti u ispitivanju međugorskih fenomena uzimali u obzir, i na temelju toga sugerirali i mjesnom biskupu i Biskupskoj konferenciji da zauzmu stav kako je nemoguće ustvrditi nadnaravnost ukazanja, te imajući u vidu što se u prošlom razdoblju govorilo i pisalo o događajima u župi Međugorju, posebno u posljednje vrijeme, iznosimo s tim u vezi nekoliko osnovnih stavova koje je Biskupski ordinarijat na različite načine u javnosti iskazivao i o tome Svetu Stolicu uobičajeno izvješćivao, i koje i danas drži.

1. *"Hercegovački slučaj" - Međugorje.* Mjesni biskup u Mostaru, msgr. Pavao Žanić, u početku navodnih ukazanja, 1981, bio je otvoren prema govoru kako se na području mostarsko-duvanjske biskupije, u župi Međugorju, ukazuje Blažena Djevica Marija. Međutim, kad su takozvani vidiooci u svojim "porukama", kao da su Gospine, stali iznositi protucrkvene stavove vezane uz "hercegovački slučaj" o župama, o župnoj jurisdikciji i kanonskoj misiji, braneći neposluh pojedinih pastoralnih radnika u dušobrižništvu, razboritost je naložila da se zauzme strože stajalište. Mjerodavne crkvene vlasti, najprije dijecezanski biskup na temelju istraživanja svojih dviju Komisija, 1982-1986, zatim Biskupska konferencija na temelju svoje Komisije, 1987-1990, donijele su negativan sud o međugorskim ukazanjima kojima bi se pripisivao nadnaravni karakter: "ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama", Gospinim ili bilo kakvim drugim. Stoga je nedopušteno u crkvama i crkvenim zajednicama tvrditi i proglašavati suprotno tome, tj. kao da se Gospa ukazala i ukazuje.

2. *Plodovi.* Ni s možebitnim desecima tisuća onih koji dolaze u Međugorje "iz vjerskih i drugih motiva", kako veli Izjava BK, pa bilo među dolaznicima i redovnika, svećenika i biskupa,

10; *Priče za naivne*, GK, 25. rujna 1994., str. 2. I u Slobodnoj Dalmaciji: *Nije tako, fra Ferdo!* 6. veljače 1994. i *Nemir u oazi mira*, 11. siječnja 1995., str. 9.

radoznalih i možda željnih tjelesnih ozdravljenja i duhovnih obraćenja; ni s desecima knjiga i brošura u korist međugorskih tobožnjih ukazanja, sve iz pera uglednih pisaca u svijetu; ni s mogućim desecima i stotinama tisuća obavljenih ispovijedi i primljenih pričesti, što ističu odvjetnici međugorskih pojava: "ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama", ni Gospinim ni bilo kakvim drugim. "Plodovi", o kojima se priča, nisu dokaz "nadnaravnih ukazanja ili objava" Gospinih, nego, ukoliko su autentično kršćanski, shvatljivi su u okviru redovita djelovanja Božje milosti po vjeri i svetim sakramentima u Katoličkoj Crkvi. A da o negativnim plodovima i ne zborimo!

3. *Poruke*. Međugorske "poruke" o molitvi, postu, vjeri, obraćenju i miru, svakodnevno ponavljane kao svježe a uvijek jedne te iste, kao da ih je Gospa "vidiocima" izrekla, toliko su naglašene u Svetom Pismu i u redovitu naučavanju Katoličke Crkve da svatko tko želi slušati i živjeti po Božjim i crkvenim zakonima može na svakom mjestu na ovom svijetu moliti, postiti, vjerovati, obratiti se i za mir se zalagati. Toj kršćanskoj potrebi i dužnosti niti oduzima niti dodaje veću vrijednost i snagu ni jedno ni utvrđeno, a kamoli na tisuće neutvrđenih međugorskih nazovi-ukazanja.

4. *Proturječja*. U pojedinim iskazima međugorskih takozvanih vidjelaca, objavljivanima kroz 14 godina, ima takvih protuslovlja, neistina i banalnosti, koje se ne mogu uopće pripisati nebeskoj Majci *Prijestolju Mudrosti*, jer nema ni najmanjeg jamstva vjerodostojnosti. Na temelju tih i takvih izjava kao i događaja vezanih uz izjave: "ne može se ustvrditi da se radi" o nadnaravnosti "ukazanja ili objava", ni Gospinih, ni bilo kakvih drugih. A priča o "velikom znaku", o "deset tajni", koje kao da je Blažena Gospa, navodno, povjerila djeci, sličí brojčanim plašenjima koja su tipična nekim nekatoličkima zajednicama, a ne zdravoj nauci Katoličke Crkve.

5. *Normalna čeljad*. Između šestero međugorske nekadašnje djece, koja su tvrdila da im se Gospa "ukazuje", jedno

je stupilo u sjemenište, drugo u neku vrstu redovničke mješovite zajednice, te oboje tijekom vremena istupilo. Petero ih je stupilo u brak, među njima i dvoje spomenutih. Ti vjernici, i nakon više tisuća takozvanih ukazanja, toliko su životom "obični" da ničim, osim pričama, ne dokazuju da im se Gospa ukazala, "obični", naime, upravo kao i svi ostali "normalni" vjernici koji nikada Gospu nisu "vidjeli", a u Nju kao katolici čvrsto vjeruju i Njoj se u svojim molitvama žarko utječu. Naša sveta vjera, koja se temelji na slušanju Božje Riječi, a ne na gledanju nebeskih Pojava, istodobno je *obsequium rationabile*/razumno bogoštovlje (Rim 12, 1), suprotno neumornoj propagandi o svakodnevnim ili veoma čestim ukazanjima. Neki se vladaju tako kao idu izravno protiv blaženstva koje je Isus uputio nevjernom Tomi: "Blaženi koji ne vidješe, a vjeruju" (Iv 20, 29).

6. *Karitativno djelovanje*. Ni sa svom karitativno-humanitarnom potporom, koja se, u vrijeme ovog užasna rata na ovim razdrtim prostorima, skupljala i skuplja po svijetu s pomoću sredstava javnog priopćavanja u službi međugorske propagande, u ime Međugorja, i koja prolazi kroz međugorske kanale, usmjerena potrebnima: "ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama", ni "Kraljice mira" ni o bilo kakvim drugim nadnaravnim ukazanjima.

7. *Razorene i nerazorene crkve*. Niti je ikakav dokaz za nadnaravnost "ukazanja" činjenica da crkva sv. Jakova u Međugorju nije pogođena granatama, dok su, na primjer, obje crkve u Mostaru i na brojnim drugim mjestima po Hercegovini, po Bosni i po Hrvatskoj i granatirane i razrušene.

8. *Nezaustavljivi proces "ukazanja"*. Oni koji već 14 godina tvrde da se doslovno svaki dan u Međugorju "ukazuje Kraljica mira" (iako je već 30. lipnja 1981. bilo rečeno da će "ukazanja" biti "još samo tri dana"), ne znajući možda kako zaustaviti proces "ukazanja" a da ne zaustave one koji dolaze pozvani takozvanim "viđenjima" i "drugim motivima", ne čine dobre usluge ni časti ni istini o Blaženoj Djevici Mariji, Majci Božjoj i Majci Crkve. Niti Crkvi, duhovnoj Majci svih nas kršćana

katolika, koji svoju katoličku vjeru u Boga i odanost Mariji temeljimo, ne na nekim dječjim pričama i priviđenjima, nego na istinitoj objavi Božjoj i na istinitu tumačenju koje osigurava Duh Sveti po živom Crkvenom učiteljstvu.

9. *Turizam*. Ponavljana istina da se ničim dosad ne može dokazati ni utvrditi da se Blažena Gospa ijednom nadnaravno ukazala u Međugorju, ne kani umanjiti napore republičkih i informativnih ustanova da se privuče što veći broj turista u naše krajeve. Ali neka takva korisna i potrebna promidžba za obnovom zemlje bude na temelju poznatih prirodnih vrednota i ljepota naše Domovine, koje joj je višnji Bog dao, a ne na temelju nedokazanih i neutvrđenih nadnaravnih "ukazanja", "objava" i "poruka". Hrvatske civilne vlasti i sredstva javnog priopćavanja, ukoliko im je stalo do nemiješanja u crkvene stvari, zadržat će nepristranost ako daju dužnu pozornost službenom stavu crkvenog učiteljstva.

10. *Ni svetište, ni hodočašća*. Ni dijecezanski biskup kao poglavar mjesne biskupije i mostarsko-duvanjske Crkve, niti itko drugi mjerodavan, nije dosad službeno proglasio međugorsku župnu crkvu sv. Jakova apostola Marijinim "svetištem", niti odobrio "kult" Gospe na osnovi takozvanih ukazanja. Dapače, zbog sve prijepornosti zabranio je više puta da se o nadnaravnosti "ukazanja i objava" govori s oltara, u crkvi, i da se organiziraju "službena hodočašća" u ime župa, biskupija i uopće u ime Crkve. Ta i slična crkvena upozorenja objavljivala je i naša prijašnja Biskupska konferencija i sama Sveta Stolica. Tko drugačije čini, izričito postupa protiv crkvenih službenih stavova koji su i nakon 14 godina nazovi-ukazanja i sve razgranate poslovne propagande, pravaoljani u Crkvi.

Zdrava pobožnost prema Majci Božjoj, u skladu s crkvenom naukom, posebno s Papinom pobudnicom "Marijino štovanje", 1974, treba biti njegovana i promicana u svakoj katoličkoj osobi, obitelji, crkvi, župi i biskupiji.*

* *Prijestolje Mudrosti*, Mostar, 1995., str. 266-286.

GODINA 1996.

KRITIKE O INFANTILNU FILMU

Katolički informativni ured u Mostaru *prikupio je više poraznih kritičkih osvrta na film "Gospa", koje, kronološki i u izvacima, doslovno prenosimo:*

J. Pavičić, *Slobodna Dalmacija*, 7. ožujka 1995., str. 14: "Neke će konstrukcije iz scenarija Ivana Aralice, držimo, možda čak podignuti buku. Tako je mostarski biskup (u filmu maskiran iza imena Petar Šubić) prikazan kao kukavica i gotovo kolaboracionist, a cijeli problem teološkoga sporenja oko Međugorja predstavljen je kao sukob hrabrih i kompromisu sklonih svećenika... Ali, ako postoji film koji se može usporediti s partizanskim spektaklima, onda je to *Gospa*: film u kojemu je solidan zanat, opsežan software i hardware položen u službu besproblemskoga i infantilnoga filma".

M. Baram (*Village Voice*), *Globus*, 14. travnja 1995., str. 17: "Na žalost, značaj vidioca umanjuje vrlo jednostavna filmska priča. Fabula ponekad nespretno skače iz jedne krajnosti, kao što je komunistički partijski sastanak, u drugu, Zovkovu propovijed. To rezultira grubom karikaturom komunističkih vlastodržaca dok se prežderavaju, a djecu vidiocce svodi na jednodimenzionalne i papirnate likove... U to je vrijeme hrvatski biskup (koji se pojavljuje u filmu) naredio biskupima diljem svijeta da zabrane svećenicima posjete ovom selu..."

Don Nedjeljko Galić, *Slobodna Dalmacija*, 18. travnja 1995., str. 11: "Mislio sam da će biti bolji i kvalitetniji film. Naslov je kao takav davao neke nade da će nešto više biti govora o samoj Gospi i događanjima. Prema naslovu nada nije ispunjena".

N. Polimac, *Globus*, 21. travnja 1995., str. 35: "Jedan od epizodnih likova definira ukazanje u Međugorju kao navještenje oslobođenja Hrvatske i zbacivanje jugoslavenskih i komunističkih lanaca, a to je otprilike i razina na kojoj se posreduje temeljna poruka filma, u grubom spajanju vjerskog i političkog... Sedlar se ponajmanje dokazao kao umjetnik. Njegova redateljska vještina je rudimentarna, bez nadahnutog, asketskog stila, kojim se najčešće odlikuju duboko religiozni filmovi... Po 'Gospi' Jakova Sedlara moguće je jedino zaključiti da ju je napravio nevješt manipulator".

Z. Stanivuković, *NIN*, 21. travnja 1995: "Sedlarova se 'Gospa' međutim, najmanje bavi razrađivanjem duhovne prirode ove hercegovačke misterije i analizom dečjih likova kojima se, kako se i danas veruje, ukazala Devica Marija. Gotovo sva pažnja usmerena je na hercegovačkog sveštenika i njegov sukob s komunističkim aparatom, islednikom, policijom, vojskom, pa je posredna poruka filma upućena inostranoj publici prvenstveno političke naravi."

Z. Berković, *Globus*, 21. travnja 1995., str. 22: "Ali za razliku od tadašnjega gospodara poganskog svijeta /cara Konstantina/, koji se zadovoljavao jednom pobjedom (protiv Maksencija), fra Jozo je vidio trostruko. Gospa će mu osigurati pobjedu katoličkog kršćanstva nad marksističkim ateizmom, oslobađanje zapostavljenih Hrvata od srpske supremacije i definitivnu zabranu dijecezanskim svećenicima da prismođe fratarskim župama u Hercegovini... Ako se za fratre i časnog odvjetnika Vukovića može reći da su lijepi, pošteni, dobri, svi su komunisti ružni, prljavi, zli. Takva estetika prilično mi je poznata i ne iznenađuje me. Ali me donekle čudi da se od jednog filma očekuje kako će biti nadahnuće za vjeru, a glavni junak kao svoju središnju misao ističe da su Hrvatima vjera i politika isto".

I. Martinović, *Dubrovački vjesnik*, 22. travnja 1995., str. 4: "Veoma neugodno sam se osjećao dok sam promatrao uloge mostarskog biskupa i njegovog posebnog službenika. Neumjesno je praviti aluzije kao da bi upravo taj crkveni autoritet mogao biti i u najbezazlenijoj suradnji s okupatorima duha i prostora hrvatskog naroda. Isto tako ukazujući na naivno primitivnu religioznost biskupijskog službenika napravljena je medvjeda usluga propagandi u mnogočemu stereotipnog i dotrajalog pobožnjaštva koje prenose na puk upravo ti isti koji se drugima za slično podsmjehuju".

L. Vincetić, *Feral Tribune*, 24. travnja 1995., str. 25: "Svjesno se laže o još živom čovjeku i postavlja ga se da bude 'bog' nama sitnim i prodanim dušama. Kao što je to bio - prema filmu - mostarski biskup msgr. Žanić (ako ćemo slijediti faktografiju), koji je oklijevao priznati Gospu više u dosluhu s vlastima, negoli dosljedno logici svoje teološke naobrazbe. Zaista čudi ova primitivna podjela koju je film lansirao: na svete i junačke fratre i na 'popove' koji se lickaju i šarene od crvenila. Tako se sugerira da bi ih zapravo vjernički hercegovački puk trebao ukloniti iz svojih crkava, kao što i uradiše ovih dana sa Žanićevim nasljednikom dr. Ratkom Perićem. Degutantno i podlo! Kao da se ne može uputiti suprotni argument: Koliki su se to fratri našli u čuvenim udruženjima nakon dolaska komunista na vlast u Bosni i Hercegovini, i zar ih nije crkvena javnost zbog toga prekoravala? Ja ne kažem da je to 'argument' - jer 'ujaci' su bili uvijek dosljedni svojem 'ujaštvu' - ali je ovaj film toliko glup da mu se glupošću jedino može parirati"

Isti list, str. 15: "Razmjeri toga entuzijazma bili su toliki da je samoprijegorni redatelj Jakov Sedlar, po osobnome priznanju, založio svu svoju imovinu, uključivo i vlastiti stan u Zagrebu. Doživi li njegov film, dakle, komercijalni fiasco, neće mu preostati ništa drugo osim hitra izmještanja na pričuvni položaj. A isti se nalazi u rejonu Manhattana gdje dotični raspolaže prikladnim apartmanom (u privatnome vlasništvu ili najmu, nije nam poznato)."

M. Glavurtić, *MI-Zbor*, 4/1995., str. 9: "Hvala Bogu, mostarski biskup nije tom prigodom razapet na veliki križ na Križevcu i te pasionske igre u 'franjevačkoj' režiji (a ne, dakle, u režiji Josipa Sedlara...), nisu se krvavo završile".

N. M. Oršolić, *KANA*, 5/1995., str. 37: "Osim njegova (Zovkina), i drugi 'bijeli' likovi nose autentična imena. Uz malu iznimku tadašnjega mostarskog biskupa koji je, poput 'crnih' likova u filmu - valjda iz humanih razloga!? - preimenovan. Možda su, doduše, u liku biskupa, uz tadašnjeg, prikazani i prethodni i potonji mostarski biskupi, te su stoga pod zajedničkim, izmišljenim imenom? Biskupi koji se ne libe suradnje s UDB-om samo da bi franjevcima stali na kraj, kako proizlazi iz filma (...). ...bilo bi ipak lijepo da materijalni učinak bude izvjestan i izmjerljiv bar do uloženog iznosa, a da se pritom izbjegne - mislili smo - tipično komunističko vođenje školske djece u kino uz obvezno plaćanje ulaznice, kao što se sada radi u Zagrebu."

Obzor, 26. lipnja 1995., str. 3: "Jakovu Sedlaru, koji je u promociju svog projekta bio upregnuo cijeli državni protokol, dogodilo se tako s 'Gospom' nešto najgore što se može dogoditi jednom režiseru: da mu kritičari ospore umjetničku vrijednost filma, a crkveni ljudi religioznu."

J. Pavičić, *Slobodna Dalmacija*, 1. kolovoza. 1995., Forum, str. 3: "A što se afera tiče, za jednu pravu pobrinuo se Jakov Sedlar koji je nezadovoljan odlukama žirija napisao prosvjedno pismo... Čak i ako apstrahiramo da je bilo dosta sumnji u visoku prosječnu ocjenu publike *Gospe* s obzirom na to da je Sedlar organizirao besplatni dolazak nekoliko desetaka autobusa prognanika, to je pismo ovdje izazvalo dosta ljutnje kao ozbiljan etički faul. Prvo, jer je neukusno i pomišljati na loš ukus ili klubaštvo Relje Bašića ili Nedjeljka Fabrija, a drugo, jer je svakome jasno da je festival imao mnogo filmova superiornijih *Gospi*, i srećom da je tako."

J. Sedlar Branki Šömen, *Večernji list*, 1. kolovoza 1995., str. 17: "Osjećam se izmanipuliranim, jer je teško vjerovati da ti i tvoj žiri niste vidjeli sjajno obavljeni posao Sheena, Yorka,

Aralice, Vrdoljaka, Senečića... Preko velikih svjetskih ljudi koji nam dolaze i mi postajemo dio svijeta. Toga je, dajući nam odličja, i Predsjednik bio svjestan. Nije ih davao samo za promidžbu. Dao ih je i za umjetničku vrijednost izvedenoga."

TV&spektakli, Slobodna Dalmacija, 31. kolovoza 1995: "I tako je jedan vjerski fenomen iskorišten u promoviranje 'zapostavljenih' nacionalnih junaka (lidera) uz nes(p)retni scenarij. Kao što je uvaženi gost na prvom Hrvatskom filmskom festivalu u Puli, australski redatelj **Philip Noyce** rekao: 'Gospa je primjer kakve filmove ne biste smjeli snimati'. ... Možda je pravo pitanje komu je on namijenjen i zbog čega je sniman... i nije se moglo dalje od perifernih američkih kina i sumnjičavih recenzija - kako u domaćem, tako i u stranom tisku."

J. Sedlar, *Panorama*, 29. studenoga 1995., str. 17: "Nakon toga na 1200 adresa u Americi stiže pismo mostarskog biskupa dr. Ratka Perića, koje je zaprepastilo ne samo distributera filma nego i velik broj američkih katolika jer oni vjeruju u biskupsku riječ... Budući da nismo imali dovoljno novca, sva propaganda je išla preko Katoličke crkve. U Americi žive 54 milijuna katolika. Mi smo, na jedan užasan način, oštećeni i, po onome što mi je distributer rekao, spreman je podići tužbu protiv biskupa Perića. Pogotovo jer ima indicija da su neke kazete upravo iz Mostara puštene u opticaj dok film igra u kinima što je kriminalni akt za koji postoji kazna od 7 do 15 godina zatvora. Ne znam što će s tim biti, odlučit će distributer. Monstruozne optužbe koje je biskup Perić izrekao protiv filma izravno su utjecale na gledanost. Tjedan nakon pisma gledanost 'Gospe', po izvještaju 'Varietya', u kinima je pala za 31 posto."*

* *Crkva na Kamenu*, 1/1996., str. 7.

INTERVJUI BEZ ORIJENTIRA

Na smicalice i besmislice, koje režiser filma "Gospa" ne prestaje ponavljati u odnosu na sadašnjega mostarskog biskupa msgr. dr. Ratka Perića u

Panorami (29. 11. 1995),
Nacionalu (2/1995),
Slobodnoj Dalmaciji (10. 1. 1996),
Večernjem listu (16. 2. 1996),
Globusu (16. 2. 1996) itd.

odgovoreno je "Fikcijom" u *Glasu Koncila* 49/1995., posebno u *Crkvi na Kamenu* tekstom "Kritike o infantilnu filmu" 1/1996., str. 7. i osvrtom "Tko iza njih stoji?", 1/1996., str. 16.

Intervjuirani u svojim odgovorima ne propušta isticati kako u Americi drže do "biskupskog digniteta", tj. da se biskupu vjeruje kad nešto izjavi. I nervozan je što doživljava prodajni filmski fijasko zbog negativna osvrta ovoga Biskupskog ordinarijata na njegov promašeni film. Vidimo da je režiser, na svoju ljudsku štetu, izgubio moralni kompas ne samo u filmu falsificirajući "biskupsko dostojanstvo" msgr. Pavla Žanića, nego i u svojim intervjuima udarajući na dignitet njegova nasljednika. Režiserove su preokupacije puno veće zbog neprodaje ulaznica nego zbog nekvalitete filma.

Neka Bog oprostí našem režiseru, jer ne zna ni što je učinio svojim "infantilnim" filmom, ni što čini svojim dezorijentiranim intervjuima!*

Don Ante Luburić
kancelar

* *Glas Koncila*, br. 8 – 25. veljače 1996., str. 5.

UDRUGA BEZ ODOBRENJA

Pismo udruzi "Oasi della pace" u Međugorju:

Mostar, 20. travnja 1996

na naše pismo od 20. svibnja 1995. godine primili smo odgovor predstavnika Vaše zajednice, p. Giannija Sgreve, od 4. lipnja 1995. godine iz Passo Corese-Roma Nord.

Da se uklone bilo kakva dvoznačna tumačenja, ovim Vam dajemo na znanje da Vaša zajednica "Oasi della pace" nema uopće nikakva odobrenja s ovoga Biskupskog ordinarijata da djeluje u kanonskom pogledu u župi Međugorju, kao ni na cijelom području Mostarsko-duvanjske biskupije.

Don Luka Pavlović
generalni vikar

NIJE MEĐUGORJE "SVETIŠTE KRALJICE MIRA"

Novinar: *U svojoj ste knjizi "Prijestolje Mudrosti" u jednom članku iznijeli kriterije za rasuđivanje i razvoj crkvenoga stava prema "ukazanjima" u Međugorju. Tko je, zapravo, mjerodavan za Međugorje? Biskup, Biskupska konferencija, Sveta Stolica?*

Biskup: Crkva od samoga početka, ima petnaest godina, prati navodna ukazanja i događanja u Međugorju. U crkvenom pogledu prvi je mjerodavan mjesni biskup. Njemu se u slučaju ovakvih privatnih "ukazanja" nikada ne oduzima kompetencija, bez obzira na kojoj se razini raspravljalo. Dijecezanski biskup msgr. Pavao Žanić u više je navrata i na temelju svojih promatranja i rezultata dviju komisija koje je osnovao i sazvao s raznih teoloških učilišta (1982-86) i koje su istraživale međugorske pojave, iznosio svoj sud o nevjerodostojnosti tih "ukazanja".

Kad mjesni biskup izreče svoj sud, ako je ostalo nekih dvojbi, može se istraživati na razini Biskupske konferencije. U nas je BKJ, u dogovoru s tadašnjim biskupom ordinarijem žanićem, 1987. imenovala posebnu komisiju stručnjaka koja je nakon tri godine ozbiljna rada podnijela svoje rezultate Konferenciji. Biskupi su sami pojedinačno proučavali i zajednički raspravljali te o tome dali izjavu 10. travnja 1991. Tu je načelno rečeno da na temelju dotadašnjih istraživanja, tj. pojava, razgovora s "vidiocima", mogućih obraćenja i čudesa, događaja i svih duhovnih plodova koji su osobito razglašavani kao dokaz istinitosti, "nije moguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama".

Da su biskupi imali dokaza za nadnaravna ukazanja, oni bi to kazali. Osim toga, budući da tzv. vidioci još uvijek tvrde da neki imaju svakodnevna a neki povremena "ukazanja", Crkva ima strpljivosti više od svih takvih "vidjelaca". Pa čak ako to bude i "nasljedna" pojava, te i njihova djeca budu imala "viđenja", Crkva će biti strpljiva u čekanju i držati se svojih pravila.

Znači: sve što se dogodilo u Međugorju, ne uvjerava Crkvu da "ukazanja" protumači kao nadnaravna. I, drugo, upravo zbog toga Crkva ne dopušta na svojoj službenoj razini, tj. na razini župa i biskupija, da se tamo ide na hodočašće. To je jasan i dostatan sud i uputa u ovom trenutku. I toga se treba pridržavati. U toj je izjavi najavljeno praćenje događaja po komisiji biskupa, koja se zbog ratnih djelovanja, nije sastajala. Dapače, raspala se Jugoslavija, raspala Biskupska konferencija Jugoslavije, raspala Biskupska komisija i raspala Komisija biskupa.

Napokon, kad Biskupska konferencija izrekne svoj konačan sud, a opet preostane kakva mogućnost istraživanja, to bi poduzela Sveta Stolica na svojoj ravni. To Sveta Stolica do sada nije učinila, nego je redovito cijenila izjave i mjesnoga biskupa i bivše Biskupske konferencije.

Ipak, nedavno se oglasila Sveta Stolica, prvo preko Kongregacije za nauk vjere, zatim preko Tiskovnog ureda. Čemu to? U čemu je novost i kakav je njezin stav prema Međugorju?

Naši su biskupi sve tamo od 1984. godine više puta upozoravali crkvenu javnost da se suzdrži od suda o vjerodostojnosti "ukazanja" i da se ne organiziraju "službena hodočašća" u ime Crkve dok se stvari crkveno ne raščiste. To je isto učinila i Kongregacija za nauk vjere 23. svibnja 1985. To je Kongregacija ponovila 1995. i 1996. godine dvojici zainteresiranih francuskih biskupa naglašavajući da se "ne smiju organizirati službena hodočašća, jer bi bila u proturječju s onim što su" naši biskupi izjavili o nemogućnosti utvrđivanja da se radi o vjerodostojnosti ukazanja.

Novost bi izjave Kongregacije za nauk vjere, u odnosu na izjavu BKJ 1991, ako se o nekoj novosti može uopće govoriti, bila u tome što je izričito istaknula stav da se ne smiju organizirati službena hodočašća, "ni na župnoj, ni na biskupijskoj razini". To znači da se ne može upotrebljavati crkva i oltar za prenošenje navodnih poruka iz tzv. ukazanja (ako te "poruke" nisu ionako u sadržaju vjere). Ne može jedan župnik, ni biskup, organizirati takva hodočašća. Ne može se s oltara pozivati vjernike da pođu na hodočašće. Ne mogu se pozivati "vidioci" da s oltara pričaju o svojim dogodovštinama.

Ne može se u ispovjedaonici zadati pokora penitentu da obavi "hodočašće" u Međugorje! Ne može se Međugorje nazivati "svetište Kraljice mira" ni na biskupijskoj, ni na nacionalnoj, ni na međunarodnoj razini. Itd.

Naša se vjera ne temelji ni na čak autentičnim privatnim porukama, kamoli na neutvrđenim pričama "vidjelaca", nego na Svetom Pismu i Crkvenoj predaji, što nam je posredovalo Crkveno učiteljstvo. Npr. vjera u Bezgrješno Začće Blažene Djevice Marije ne počiva na Gospinu ukazanju i predstavljanju Bernardici Soubirous u Lurdu 1858. godine: "Ja sam Bezgrješno Začće", nego na vjerovanju Crkve koje je dogmatizirao papa Pio IX. četiri godine prije toga, 1854. godine. To je obvezujuće.

Nedavno je fra Jozo Zovko izjavio: "Spoznati tko je Marija, što je Međugorje, ne može čovjek bez svjetla, ne može čovjek kroz instituciju, to ne jamči hijerarhija". Tko onda može govoriti i jamčiti o Međugorju?

Biskupski je ordinarijat reagirao na tu nesuvislost svojom izjavom.¹ Isus je upravo Dvanaestorici, Apostolskom zboru s Petrom na čelu, svojoj organiziranoj hijerarhiji dao svoje svjetlo i ovlaštenje: Primite Duha Svetoga; Idite i naučavajte; Tko vas sluša, mene sluša; Što svežete na zemlji, bit će svezano i na nebu.

¹Mostarski biskupski ordinarijat se ograđuje, u: Glas Koncila, 23/1996., str. 18.

A nasljednik toga Apostolskog zbora jest Biskupski zbor s Papom na čelu. Biskupi su po božanskom pravu zaduženi naučavati ispravan nauk, oni su učitelji vjere i morala.

Pisalo se po nekim novinama da će i Papa doći u Međugorje. Je li to samo novinarska senzacija?

Spomenuta izjava Kongregacije za nauk vjere nije napisana bez znanja Svetog Oca i ne daje se olako. Zato bi trebale prestati moguće novinarske ili nenovinarske priče, kao nevjerodostojne, o Papinu pohodu. Papa sigurno neće odobriti program putovanja u mjesto koje izaziva osporavanja, a riječ je o tzv. privatnim "ukazanjima" koja apsolutno nikoga ne obvezuju. Papa je previše službena osoba da bi poduzeo neko neslužbeno hodočašće u mjesto neutvrđenih "ukazanja", bez obzira na svu razvikanost i mjesta i "ukazanja".

Je li fenomen Međugorja povezan s "hercegovačkim slučajem"? I u čemu je bit spora oko župa?

Spor oko župa postoji od 1881., a spor oko međugorskih "ukazanja" od 1981: točno stoljeće razlike. Međugorje nije nikad ulazilo u sam povijesni spor oko župa. Međutim, odmah nekako s početka "ukazanja" navodna pojava izjasnila se preko "vidjelica" u korist dvojice mostarskih franjevac, kojima je bila oduzeta jurisdikcija, braneći ih od biskupa. Drugo, već 15 godina iz Međugorja se naveliko propovijeda svijetu mir, mir. A koliko su ti isti propovjednici doprinijeli uspostavi crkvenoga mira u ovoj biskupiji kako od njih zahtijeva Papa? Jedan govori o planetarnim posljedicama Međugorja, a samo mu je jedno potrebno: da mu provincija posluša Svetog Oca. Evo, i sada u Međugorju ima franjevac koji nemaju crkvenu kanonsku misiju za pastoralno djelovanje u toj župi.

Gledano povijesno, organiziranje crkvenog života u zapadnoj Hercegovini seže u 1846. godinu kad je Sveta Stolica u hercegovačkom misijskom području uspostavila apostolski vikarijat, tj. crkveni okrug s naslovnim biskupom na čelu, koji vodi

misije u Papino ime. Bila su tri takva apostolska vikara: fra Rafo Barišić, fra Anđeo Kraljević i fra Paškal Buconjić. Prva su dva tražila od Svete Stolice da uvede biskupijsko svećenstvo. Svaki vikarijat teži za svojom puninom, da postane redovita biskupija s redovitim dijecezanskim biskupom, koji vodi biskupiju u ime Kristovo, i s redovitim biskupijskim svećenstvom koje vodi župe. To se dogodilo 1881. godine obnovom mostarsko-duvanjske biskupije. Te 1881. godine u ovoj je biskupiji imenovan biskupom hercegovački franjevac dotadašnji apostolski vikar, P. Buconjić, koji je imao i zadaću da se pobrine za odgoj biskupijskoga klera kojemu po naravi stvari i po crkvenom pravu i zakonu pripada prva briga u vodstvu župa. Naređeno mu je da za taj biskupijski, svjetovni ili "petrovački" kler doznači određen popis župa i podnese ga na odobrenje Svetoj Stolicu. Tek nakon 18 godina dogovorio se s franjevcima o tome, koje bi tadašnje i buduće župe pripale biskupijskom svećenstvu. Taj je dogovor podastrt Svetoj Stolicu. Odobrio ga je sam papa Leon XIII. dne 17. srpnja 1899. Biskup Buconjić to je rješenje (deciziju) objavio na hrvatskom tek 1908. godine. Ta temeljna povelja biskupijskog svećenstva u mostarsko-duvanjskoj biskupiji ili rješenje Svete Stolice nije se posve ostvarila ni do danas zbog smetnji suprotne strane.*

* *Vjesnik*, 25. lipnja 1996., str. 6.

CRKVA ZABRANJUJE SLUŽBENA HODOČAŠĆA U MEĐUGORJE

Umirovljeni splitsko-makarski nadbiskup msgr. dr. Frane Franić izjavio je "da je osobno čuo Gospin glas..." i "da su naši biskupi 1991. godine priznali Međugorje kao mjesto hodočašća i molitve i da su ga kao takvo preporučili vjernicima, što je ono i postalo na svjetskoj razini".¹

Papa Ivan Pavao II. prihvatio je ostavku msgr. Franića na nadbiskupsku službu 10. rujna 1988. Od tada on nije više aktivni član Biskupske konferencije. O biskupskoj izjavi iz 1991. godine mjerodavno tumačenje daje Biskupska konferencija ili Sveta Stolica. Kongregacija za nauk vjere oglasila se svojim službenim tumačenjem biskupske izjave barem dva puta u posljednje dvije godine, i to biskupu Langresa msgr. Leonu Taverdetu, prot. br. 154/81-01985, od 23. ožujka 1995. i nadbiskupu Besançonu msgr. Lucienu Dalozu, prot. br. 154/81-00785, od 4. srpnja 1996. Obojici francuskih biskupa tajnik Kongregacije nadbiskup Tarcisio Bertone poslao je identično pismo u kojem kaže:

- Preuzvišeni, pitali ste koje je sadašnje stajalište Crkve u odnosu na navodna "ukazanja u Međugorju" i je li dopušteno katoličkim vjernicima ići tamo na hodočašće. S tim u vezi čast mi je priopćiti Vam da su Biskupi nekadašnje Jugoslavije, što se tiče vjerodostojnosti predmetnih ukazanja, u svojoj Izjavi izdanoj u Zadru, 10. travnja 1991, ustvrdili:

"... Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama.

Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb prvenstveno dijecezanskog biskupa, a s njime i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i

¹*Slobodna Dalmacija*, 5. lipnja 1997., str. 5.

povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.

U tu svrhu biskupi će izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju." Tajnik Kongregacije svoje pismo zaključuje:

"Iz ovoga što je upravo rečeno proizlazi da se službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju s onim što su Biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u svojoj prethodno navedenoj Izjavi".

Prema tome, tumačenje umirovljenog nadbiskupa Franića o međugorskim događajima nije u skladu s tumačenjem Kongregacije za nauk vjere.*

Biskupski ordinarijat Mostar

* *Glas Koncila*, 26/1996., str. 4.

ISTINOM PO NEISTINI

Iz opsežna odgovora književniku Anti Matiću prenosimo ovo što se odnosi na Međugorje:

25) Književnik: "Jesmo li na pomolu stvaranja 'hercegovačkih krstjana' koji sada imaju Međugorje kao uzorno vjerničko i hodočasničko pokriće za svoju autonomnu djelatnost...", pita se A. Matić u *Obzoru* od 29. VII. 1996., str. 35-37: "Kome zvona šute?" i "Povratak hercegovačkih krstjana?"

Odgovor: Kakve li književne konstrukcije: "hercegovački krstjani" koji sada imaju Međugorje! I teške inkriminacije! Kako može sada Ante Matić, književnik, očekivati da će ga međugorski župnik fra Ivan Landeka pustiti na posljednju stranicu svoga *Glasa mira Međugorje* da nastavi sa svojim književnim akrobacijama na račun mostarsko-duvanjskog biskupa "Stado bez pastira" (br. 7/1996., str. 34).

Neka mu Blažena Gospa, Prijestolje Mudrosti i Kraljica mira, od Boga isprosi zdravu pamet i da objavljuje istinu!*

Don Ante Luburić
kancelar

* *Obzor*, 12. kolovoza 1996., str. 31.

NUNCIJ PORIČE

Glasila kao što su: *Slobodna Dalmacija*, 15.5.97., 6; *Glas mira Međugorje*, svibanj, 97., 16; *Press Bulletin Međugorje* - br. 65, 21. 5. 97., 1; *Naša ognjišta*, lipanj 97., 9. donose vijest da su tri ugandska biskupa, koji su bili u Međugorju u svibnju, izjavili kako su prije nego su krenuli na put pitali apostolskog nuncija u Ugandi msgr. Luisa Roblesa Diaza, što on misli o tom putovanju. On im je, navodno, odgovorio: "Papa ne govori javno o Međugorju, ali ga podupire. Idite!"

Mostarski biskup msgr. Perić dopisom od 15. svibnja obavijestio je o tome preuzvišenog Papina predstavnika u Ugandi. Apostolski nuncij Robles Diaz odgovorio je službeno, br. 6092, od 27. svibnja 1997: "...smatrao bih potrebnim precizirati da, iako sam znao za putovanje dvojice od trojice prelata, i razgovarao s jednim od njih, nisam apsolutno upotrijebio izraze koji mi se pripisuju u članku kojega ste mi poslali kopiju i prijevod. Jednostavnije, ograničio sam se da msgr. Byabazaireu kažem da nisam bio upoznat s izričitim interventima Svete Stolicе o tom pitanju... Ako budete smatrali prikladnim i izvedivim, molim Vas da opovrgnete, također u moje ime, spomenute izjave... Pobrinut ću se da prigodom sljedećega plenarnog zasjedanja ove Biskupske konferencije obavijestim preuzvišene ordinarije u ovoj zemlji s obzirom na Izjavu Biskupa nekadašnje Jugoslavije, od 10. travnja 1991".*

* *Crkva na Kamenu*, 7/1997., str. 10.

BISKUPSKA KONFERENCIJA BiH O "HODOČAŠĆIMA" U MEĐUGORJE

Dana 2. i 3. srpnja 1996. u Sarajevu je održano VI. redovno zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine (BK BiH). Bili su nazočni svi njezini članovi: predsjednik kardinal Vinko Puljić, banjalučki biskup Franjo Komarica, biskup iz Mostara Ratko Perić i pomoćni biskup vrhbosanski Pero Sudar. Kao gost bio je prisutan i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Francesco Monterisi. U priopćenju spomenut je i stav Konferencije prema takozvanim ukazanjima i hodočašćima u Međugorju:

"Biskup iz Mostara izvijestio je Konferenciju o službenim pismima Kongregacije za nauk vjere upućenim dvojici francuskih biskupa s obzirom na hodočašća u Međugorje. U pismima, između ostalog, stoji da se 'službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bilo u proturječju s onim što su biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili' u svojoj izjavi 10. travnja 1991. (vidi *Glas Koncila*, 30. lipnja 1996.). Biskupi su to crkveno stajalište primili na znanje i na ravnanje na području svojih biskupija."*

* *Vrhbosna*, 3/1996., str. 171.

GODINA 1997.

KANCELAR GRAFENAUERU

Kancelar Biskupskoga ordinarijata u Mostaru uputio je dopis ocu Radogostu Grafenaueru, slovenskom isusovcu, sljedećega sadržaja:

Mostar, 8. siječnja 1997.

Velečasni oče Grafenauere,

pročitali smo u *Kršnom zavičaju*, Humac 1996, br. 29, str. 264-267, razgovor s Vama pod naslovom: "Slovenski teolog o Međugorju". U tome razgovoru Vi ne samo da neodmjereno opisujete i neodgovorno prosuđujete crkvene osobe i razne događaje, nego formalno neistinito izjavljujete kršeći Osmu Božju zapovijed, tvrdeći:

"Nedavno mi je pisao biskup Perić da se nisam proslavio time što sam napisao Žaniću svoj stav o ukazanjima.

Kršni zavičaj: *Bez povoda vam je napisao to pismo?*

Grafenauer: Da, bez povoda. Što ga je potaklo na to, ne znam. Ja ću mu odgovoriti...".

Prema dokumentima ovoga Biskupijskog arhiva biskupa je Perića na to potaknulo Vaše propagandističko pismo o "fenomenu Kurešček", od četiri stranice koje ste mu poslali, s naslovom i svojim vlastitim potpisom, bez datuma, a koje je on primio 2. kolovoza 1995. i osobno Vam odgovorio istoga dana, prot. 803/1995. Šaljemo Vam u fotokopiji i Vaše pismo i Biskupov odgovor.

Oče Radogoste, Vi ste dužni po kršćanskom moralu demantirati u "Kršnom zavičaju" svoju neistinu. I ne budite više čovjek od kriva svjedočenja i bogumrske neistine, nego budite čovjek od istine! I ne unosite više, molimo Vas, svojim neistinama i klevetama nered u ovu patničku biskupiju! I bez Vaše neodgovornosti i neistine imamo previše i neistine i nereda i nemira, kojemu i Vi na svoj način doprinosite već 15 godina!

Don Ante Luburić
kancelar

NEMA SLUŽBENIH HODOČAŠĆA

Urednik francuskoga časopisa Présent, Yves Chiron, postavio je nekoliko pitanja mostarsko-duvanjskom biskupu u vezi s međugorskim događanjima i crkvenim stavom.

Y. Chiron: *Posljednji službeni crkveni dokument, koji se odnosi na međugorske događaje jest izjava članova Biskupske konferencije Jugoslavije, Zadar, 10. travnja 1991. Ta je izjava jasno naznačila: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama". Je li sud isti i skoro šest godina nakon te izjave?*

Biskup: Sud je Crkve isti i jednako važeći. Nema nijedne činjenice, nijednoga dokaza, tvrdnje ili čuda koji dokazuje da se radi o "nadnaravnim ukazanjima ili objavama".

Ista izjava iz 1991. traži da se u Međugorju promiče "zdrava pobožnost prema Djevici Mariji u skladu s naukom Crkve". Neki su autori protumačili taj zahtjev kao neko "priznanje kulta" prema "Mariji, Kraljici mira", naslov pod kojim se Sveta Djevica ukazala u Međugorju. Može li se reći da se u Međugorju priznao kult, koji prethodi priznanju nadnaravne autentičnosti činjenica ili taj zahtjev Konferencije u Zadru jednostavno naznačuje želju da se u Međugorju ne odvijaju nekontrolirane i nepriznate liturgijske prakse i pobožnosti?

Ne može se reći ni na koji način da je u Međugorju "priznat kult" niti je crkva u Međugorju priznata kao marijansko svetište ni na dijecezanskoj, ni na nacionalnoj, ni na međunarodnoj razini. Ovaj zahtjev Konferencije za "zdravom pobožnošću" prema "Djevici Mariji" znači jednostavno želju da u Međugorju, kao i u svakoj drugoj župi u mostarsko-duvanjskoj biskupiji, bude

promicana liturgijska marijanska pobožnost u skladu s naukom Crkve (*Marialis cultus*, 1974; *Redemptoris Mater*, 1987, etc.).

Neki autori tvrde da je istraživanje događaja u Međugorju bilo izuzeto ispod mjerodavne vlasti, Vaše, jer je biskup mostarski to povjerio "Svetoj Stolici". Što je s time? Hoće li jedna ili druga komisija nastaviti istražiteljski rad i prouku?

Bio bih sretan da Sveta Stolica hoće preuzeti istraživanje o međugorskim događanjima, formirajući svoju vlastitu komisiju i donoseći definitivni sud. Ona na to ima puno pravo. Ali do danas nisam primio nikakav zahtjev u tom smislu. Godine 1993. Biskupska se konferencija bivše Jugoslavije raspala i formirano je više Biskupskih konferencija - Hrvatske, Slovenije, Bosne i Hercegovine itd. Biskupska konferencija Bosne i Hercegovine (koja ima 4 biskupa) bila bi mjerodavna formirati novu komisiju.

Nastojim posjećivati redovito župu Međugorje. Ima mnogo nereda. Ima otaca franjevac bez kanonske misije, redovničkih zajednica bez dopuštenja dijecezanskog ordinarija, crkvenih građevina bez odobrenja crkvenih vlasti, širenja službenih hodočašća po župama, itd. Međugorje, shvaćeno kao mjesto navodnih ukazanja, ne služi promicanju mira i jedinstva, nego stvara smutnju i podjelu i to ne samo u partikularnoj Crkvi. Rekao sam na Biskupskoj sinodi, pred Svetim Ocem, u listopadu 1994., to isto ponavljam i danas s istom odgovornošću.

Svečanu izjavu o međugorskim događajima treba li očekivati od Vas ili od Kongregacije za nauk vjere?

Mi, biskupi Bosne i Hercegovine, zabrinuti smo zbog posljedica četverogodišnjega ratovanja (1992-1995) i zauzeti za obnovu crkvenoga života: Ne osjećamo potrebu da formiramo drugu istražiteljsku komisiju i da dajemo nove izjave o Međugorju.

Sa svoje strane objavio sam u svojoj posljednjoj knjizi (*Prijestolje Mudrosti* – "Siège de la Sagesse" na francuskom – Mostar, 1995, str. 266-286), članak naslovljen: "Kriteriji za prosuđivanje ukazanja. O međugorskim pojavama. Tu sam

istaknuo deset točaka ili razloga zbog kojih se ne može priznati autentičnost Međugorja.

Uostalom zahvalan sam Kongregaciji za nauk vjere što je u dva navrata protumačila i primijenila tvrdnju Biskupske konferencije nekadašnje Jugoslavije: u pismu msgr. Dalozu, nadbiskupu Besançonu, 4. srpnja 1995. i u pismu msgr. Taverdetu, biskupu Langresa, 23. ožujka 1996. Nakon što je navela Biskupsku izjavu Kongregacija za nauk vjere nastavlja: "Iz ovoga što je upravo rečeno proizlazi da se službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju s onim što su Biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u svojoj prethodno navedenoj Izjavi".

Generalna izjava ravnatelja Tiskovnog ureda Svete Stolice, Joaquina Navarro-Vallsa, od 19. lipnja 1996., ne dodaje ništa novoga intervencijama Kongregacije za nauk vjere. On samo precizira: "Ističe se neodgodiva potreba da se nastavi produbljenje i razmišljanje, uz molitvu, pred bilo kakvom navodnom nadnaravnom pojavom, do definitivna proglasa".*

* *Présent*, 25. siječnja 1997.

KAKVI SU OVO "PLODOVI"?

Dne 14. svibnja 1997. trojica biskupa iz Ugande posjetila su Međugorje i svratila u Mostar pozdraviti biskupa Ratka Perića, svoga školskog kolegu iz Rima, zanimajući se za stav mjesne Crkve prema tzv. međugorskim zbivanjima. Bio je nazočan i nižepotpisani.

Biskup je svojim kolegama dao neke dokumente iz kojih je vidljivo da su od 1982. do 1991. radile tri stručne komisije u službi mjesnog biskupa i tadašnje Biskupske konferencije. Biskup je Žanić prije deset godina 1987. svečano i službeno proglasio u župi Međugorju da se Gospa tu nije nikome ukazala. Biskupska konferencija 1991. ne samo da nije proglasila nijedno "ukazanje" autentičnim, nego je istaknula da je "nemoguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama." Od 1981. godine iz Međugorja se svijetu šalju "poruke mira". Te poruke u našoj mjesnoj Crkvi nalaze i ovakve "plodove":

- Uprava Hercegovačke franjevačke provincije, koja je još 1976. bila svrgnuta, od 1982. nosi kazneni dodatak "ad instar" zbog neprovedbe odluka Svete Stolice s obzirom na dušobrižništvo u nekim župama u mostarsko-duvanjskoj biskupiji.

- Više su crkava na području biskupije franjevci s narodom i dobrotvorima podigli, i sami ih blagoslovili, a da mjesnog biskupa nisu o tome ni obavijestili, suprotno kanonima Crkve i karizmi sv. Franje. Jedna takva i u župi Ljuti Dolac 23. travnja ove godine. I u Međugorju je mnogo crkvenih građevina bez ikakva crkvenog odobrenja.

- Više od 10 franjevac nema ispovjedne jurisdikcije na području hercegovačkih biskupija. Neki vlastitom krivnjom, neki krivnjom njihove redovničke zajednice koja ne provodi Papina dekreta.

- Više od 40 franjevac nema potrebne ovlasti za pastoralno djelovanje na području Hercegovine, ali oni se ne osvrću na odluke zakonite crkvene vlasti. Ima ih takvih i u Međugorju.

- Više redovničkih zajednica živi i djeluje u župi Međugorju bez dopuštenja crkvenih vlasti: "Beatitudes", "Kraljice mira, potpuno tvoji", "Cenacolo", "Oasi di pace", "Franjevke pomoćnice svećenika". Tako je Međugorje postalo mjesto redovničkog nereda, neposluha i protucrkvivosti.

- Neki su "katolički vjernici" sa znanjem franjevac prošle godine zazidali glavna vrata župne crkve u Čapljini, i katedralne filijalne u Miljkovićima. A trenutačno dvojica franjevac, koji nemaju crkvenih ovlasti za Čaplinu, djeluju u zazidanoj crkvi. Sve što rade posve je nezakonito, a sklopljene ženidbe i nevaljane!

- Neki franjevci u Mostaru ignoriraju zakonito uspostavljene župe, katedralu i četiri posvećene evanđelistima, i organiziraju obrede s narodom po svojoj samovolji, protiv odluka Svete Stolice i poglavara Franjevačkog reda.

- Provincijal "ad instar" u više je navrata pismeno opominjao subraću da su se ozbiljne mjere Franjevačke vrhovne uprave nadvile nad cijelu provinciju zbog neposluha.

- U Međugorju izlaze, mimo crkvenog odobrenja, glasila "Glas mira" i "Press Bulletin", koji podržavaju "autentičnost ukazanja" i govore o "svetištu", iako nijedna odgovorna crkvena izjava nije podržala ni autentičnost ni proglasila "svetište".

- Protucrkvivoj udruzi "mir i dobro" franjevci su posudili svoj grb i geslo ne distancirajući se od njihova nezakonita djelovanja, iako je to izričito traženo od njih.¹

I to su neki od "plodova" onih koji preko Međugorja svijetu "prodaju maglu mira", a sami su otvrdnuli u neposluhu prema Svetoj Stolic i franjevačkoj karizmi.

¹Provincijalat hercegovačkih franjevac distancirao se od "Udruge Mir i dobro", 18. srpnja 1997.

15. svibnja čitamo izvještaj iz Međugorja u *Slobodnoj Dalmaciji* kako je s obzirom na ugandske biskupe "vidjelac" "Ivan Dragičević prenio Gospinu poruku koja je tom prigodom rekla da je vrlo radosna što su biskupi u Međugorju." Ivan je inače bio u sjemeništu u Visokom (1981/82). U Visokom ga je ispitivala komisija o ukazanjima. On je 9.5.1982. napisao: "Znak će se dogoditi u 6 mjesecu". Ništa se nije dogodilo. Iz Visokog je zbog loših ocjena bio otpušten. Nastavio je u Dubrovniku (1982/83). U vrijeme svoga dvogodišnjeg boravka u sjemeništu govorio je da mu se Gospa priviđa i kazuje da će on biti svećenik. Ali je i odatle zbog loša učenja otpušten. 1994. našao je bivšu miss Massachusetts Loreen Murphy, s kojom se vjenčao u Bostonu (*SD* 9.11.94). Na dan vjenčanja mladoženja je "imao ukazanje" u Massachusettsu. Gospa, eto, hoda za njim po svijetu, kao i za nekim drugim međugorskim "vidiocima". Sada Blaženu Djevicu Mariju prikazuje "da je vrlo radosna što su biskupi u Međugorju". Takva "poruka" nije više samo prozirna međugorska reklama, nego obična izmišljotina zbog koje će naivni "od istine uho odvrćati, a bajkama se priklanjati" (2 *Tim* 4,4).*

Don Ante Luburić
kancelar

* *IKA*, 16. 5. 1997. – IV. (krivo je otiskano ime M. Kutleše, koji se potpisao na popratnom pismu).

PAPA KRALJICI MIRA U HRASNU

*Biskupovo pismo fra Miljenku-Miči Stojiću duhovnom
pomoćniku u župi Međugorje:*

Mostar, 18. svibnja 1997.

Velečasni fra Miljenko!

Kako sam Vas imenovao župnim vikarom u Međugorju, 25. kolovoza 1993. godine, nisam čuo da ste me javno prozivali na stranicama svoga "Press Bulettina - Međugorje", koji izdajete i bez obavještenja i bez dopuštenja ovog Ordinarijata (eto jedan *abusus* u Međugorja). Taj Vaš *Press Bulletin* ni ne šaljete na Ordinarijat. Ali poneki nam broj zaluta, netko ga sa strane, usputno, faksne. Tako u 64. broju od 7. svibnja ove godine čitam nepotpisan (je li "Ravnatelj"?) komentar Papina zaobilaženja Međugorja:

Papa je došao i prošao Sarajevom, a da nije svratio u Međugorje kako su se mnogi tome nadali zbog očite Papine naklonosti događajima u župi Međugorje. Prisjetimo se i da je hrvatski predsjednik dr. Franjo Tuđman neposredno prije Papina dolaska u Sarajevo posvjedočio pred okupljenim političarima i svećenicima da mu je Papa Ivan Pavao II. u njihovom zadnjem razgovoru rekao da bi prilikom posjeta Sarajevu želio posjetiti i Međugorje. Ovome svjedočenju prisustvovao je i mjesni biskup dr. Ratko Perić koji na sve nije rekao ni riječi.

1) Što ste to Vi od mene očekivali? I što bih trebao reći na to predsjedničko "posvjedočenje"? Da je Predsjednik slučajno mene prozvao i nešto pitao s tim u vezi, budite uvjereni

da bih mu dao odgovor, i to javno pred "političarima i svećenicima".

2) Predsjednik je možda mogao nešto poduzeti s obzirom na tu "želju" kad su se "mnogi tome nadali" da će se Papa ipak svratiti u Međugorje. Ja se nisam ni najmanje nadao. Zato sam i šutio. I to je moje svjedočanstvo!

3) Ja Vam mogu posvjedočiti da za sve vrijeme pripreme za Papin dolazak u Sarajevo, koliko je god puta Apostolski nuncij dolazio ili Delegacija Svete Stolicе bila na ovim terenima, nije uopće bilo govora o tome da bi se Papa "svratio u Međugorje" prigodom pastirskog pohoda Crkvi u Sarajevu. Jedino je gospodin Predsjednik izrekao svoje "posvjedočenje", ali to uopće nisam smatrao ozbiljnom međugorskom porukom, zato sam i odšutio.

4) Činjenica je da Papa ne spominje Međugorje ni u kakvu crkvenom ili službenom dokumentu. I to je mjerodavno i smjerodavno za sve nas.

5) Ako Sveti Otac spomene "Kraljicu mira", koju je - ako se ne varam - još papa Pio XII. za vrijeme Drugoga svjetskog rata unio kao zaziv u lauretanske litanije, nije valjda da svaki put misli na "Kraljicu mira" iz Međugorja, čiju autentičnost ukazanja nitko od službene Crkve ne prizna. I to je svemu svijetu poznata stvar.

6) Dapače, postoje drukčija svjedočanstva: Papa je do sada nekoliko puta izričito spomenuo "Kraljicu mira" koja se zakonito i crkveno kao svetište i naslov svetišta štuje u Hrasnu. Pa i nedavno, 11. svibnja, ondje je Papin nuncij, došao dakle u Papino ime, slavio Svetu Misu i propovijedao o Kraljici mira. Bez buke i pompe. I Sveti se Otac nižepotpisanom oglasio telegramom ovog sadržaja:

U POVODU 20. OBLJETNICE OSNUTKA SVETIŠTA KRALJICE MIRA U HRASNU, SVETI OTAC IVAN PAVAO II. UPUĆUJE SVOJ POZDRAV S NAJBOLJIM ŽELJAMA VAMA, PREUZVIŠENI GOSPODINE, I SVIM SUDIONICIMA SPOMENUTOGA SLAVLJA, TE ŽELI DA TA SVEČANA OBLJETNICA SVETIŠTA, ISTINSKOGA SREDIŠTA MARIJANSKE POBOŽNOSTI ZA CIJELU BISKUPIJU, UVIJEK SVE VIŠE BIVA MJESTO IŽARIVANJA MIRA USKRSLOGA KRISTA U ŽIVOTU KATOLIKA TOGA KRAJA. MOLEĆI BOGA, DA PO MAJČINSKOM ZAGOVORU MARIJINU, HRVATSKIM KATOLICIMA UDIJELI POTPORU U IZGRADNJI BUDUĆNOSTI NADE I MIRA, DOSTOJNE NJIHOVE BOGATE I PLEMENITE ČETRNAESTSTOLJETNE KRŠĆANSKE BAŠTINE, VRHOVNI SVEĆENIK RADO UDJELJUJE POSEBAN APOSTOLSKI BLAGOSLOV VAMA, SVEĆENSTVU, REDOVNICIMA I REDOVNICAMA I SVIM VJERNICIMA TREBINJSKO-MRKANSKE BISKUPIJE.

KARDINAL ANGELO SODANO
DRŽAVNI TAJNIK NJEGOVE SVETOSTI.

7) Ali Vi i Vaši istomišljenici u Međugorju i po svijetu udarili ste u medijske talambase misleći da ćete "s mnoštva riječi biti uslišani" (usp. Mt 6,7), tj. ako ne posustanete u svojoj propagandi tisuća takozvanih "ukazanja," da će biskupi pasti pred vašom kampanjom i pred tolikim reklamiranim *obraćenjima*;

- kao da treba prijeći stotine i tisuće kilometara do Međugorja da se čovjek može pomoliti Bogu, ako Isus preporučuje *"uđi u svoju sobu"* (Mt 6,6);

- kao da oni koji kažu da su došli u Međugorje više od trideset puta time dokazuju da su se "obratili";

- kao da upornim svojim imenovanjem "svetišta" protiv Crkve i priznanjem "ukazanja" isto tako protiv Crkve time to postaje zakonito i autentično;

- kao da Papu vesele mnoge crkvene nezakovitosti u Međugorju: neki franjevci bez kanonske misije, neke redovničke zajednice bez ikakva dopuštenja, pojedine gradnje objekata bez

dozvole mjesnoga biskupa, itd. Ne mislite valjda da su i ti "događaji u župi Međugorje" oni koji privlače "očitu Papinu naklonost"?

8) Vidim da u istom broju reklamirate prijenos "Međugorja" po drugim mjestima svijeta. Fra Slavko Barbarić vrti se po svijetu, sudjeluje u procesiji nazvanoj "Madonna del giro". Kad ste umnoge prekršili kanonska pravila u Međugorju, kad ste svoju Provinciju doveli do ruba nepodnošljiva nereda, kad i Papu tumačite kako hoćete, još vam je preostalo da i s "Madonnom" postupate po volji, šireći joj "ukazanja" koja Crkva ne priznaje.

I očekujete da bi se sad hrvatski biskupi trebali izjasniti o prijedlogu umirovljenog nadbiskupa Franića, hoće li Veliki jubilej završiti u Međugorju?

S poštovanjem Vas pozdravlja...

BISKUPSKA KONFERENCIJA NE PREPORUČUJE

Umirovljeni splitsko-makarski nadbiskup msgr. dr. Frane Franić izjavio je "da je osobno čuo Gospin glas..." i "da su naši biskupi 1991. godine priznali Međugorje kao mjesto hodočašća i molitve i da su ga kao takvo preporučili vjernicima, što je ono i postalo na svjetskoj razini" (*Slobodna Dalmacija*, 5. lipnja 1997., str. 5).

Papa Ivan Pavao II. prihvatio je ostavku msgr. Franića na nadbiskupsku službu 10. rujna 1988. Od tada on nije više aktivni član Biskupske konferencije. O biskupskoj izjavi iz 1991. godine mjerodavno tumačenje daje Biskupska konferencija ili Sveta Stolica. Kongregacija za nauk vjere oglasila se svojim službenim tumačenjem biskupske izjave barem dva puta u posljednje dvije godine, i to nadbiskupu Besançonu msgr. Lucienu Dalozu, prot. br. 154/81-00785, od 4. srpnja 1995. i biskupu Langresa msgr. Leonu Taverdetu, prot. br. 154/81-01985, od 23. ožujka 1996. Obojici francuskih biskupa tajnik Kongregacije nadbiskup Tarcisio Bertone poslao je identično pismo u kojem kaže:

- Preuzvišeni, pitali ste koje je sadašnje stajalište Crkve u odnosu na navodna "ukazanja u Međugorju" i je li dopušteno katoličkim vjernicima ići tamo na hodočašće. S tim u vezi čast mi je priopćiti Vam da su Biskupi nekadašnje Jugoslavije, što se tiče vjerodostojnosti predmetnih ukazanja, u svojoj Izjavi izdanoj u Zadru, 10. travnja 1991, ustvrdili:

"... Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama.

Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb prvenstveno dijecezanskog biskupa, a s njime i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i

povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve.

U tu svrhu biskupi će izdati i posebne prikladne liturgijsko-pastoralne smjernice. Isto tako preko svojih će Komisija i dalje pratiti i istraživati cjelokupno događanje u Međugorju." Tajnik Kongregacije svoje pismo zaključuje:

"Iz ovoga što je upravo rečeno proizlazi da se službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju s onim što su Biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u svojoj prethodno navedenoj Izjavi".

Prema tome, tumačenje umirovljenog nadbiskupa Franića o međugorskim događajima nije u skladu s tumačenjem Kongregacije za nauk vjere.*

Ratko Perić
biskup

* *Slobodna Dalmacija*, 18. lipnja 1997., str. 14.

NI SVETA STOLICA NE PREPORUČUJE

Na dopis umirovljenoga nadbiskupa splitsko-makarskoga msgr. dr. Frane Franića o Izjavi BK s obzirom na međugorske pojave, objavljen u Slobodnoj Dalmaciji, 27. 6. 1997, str. 14. odgovorio je mjesni mostarski biskup msgr. Ratko Perić, osvrtnom od 30. lipnja. Kako Uredništvo Slobodne, od 9. 7. 1997., str. 12, nije donijelo potpuni tekst biskupova odgovora, ovdje radi cjelovite istine objavljujemo cjelovit tekst.

Uredništvo Crkve na Kamenu

U *Slobodnoj Dalmaciji*, od 27. lipnja 1997., str. 14, objavljen je osvrt msgr. dr. Frane Franića, splitsko-makarskog nadbiskupa u miru, pod naslovom: "Biskupi nisu kazali 'ne' Međugorju". Izlazeći na "tribinu" s msgr. Franićem o temi kao što je autentičnost "međugorskih ukazanja", koju on brani i na temelju osobnih "Gospinih glasova", ne mogu drugo doli dokumentarno pokazati da je njegova obrana u neskladu sa službenim stavom i Svete Stolice, i nekadašnje Biskupske konferencije, i mjesnoga biskupa ordinarija, mjerodavnog za župu Međugorje. Pri tome nije suvišno ukazati i na određene previde na kojima kao da počivaju neki dokazi msgr. Franića.

1) Sveta Stolica. Msgr. Franić piše: "Prvih dana lipnja ove godine nadbiskup tajnik Sv. Kongregacije za nauk vjere izjavio je: 'Ništa se nije promijenilo od procjene Crkve događanja u Međugorju od onoga kako su ta događanja procijenili biskupi ex Jugoslavije u Zadru 11. travnja 1991'".

Ako je preuzvišeni sugovornik uvjeren da je točan u navodima i mislima, neka mi dopusti da iznesem ove svoje primjedbe:

- Prvo, volio bih znati koja je to izjava nadbiskupa tajnika Kongregacije iz "prvih dana lipnja ove godine". Datum? Mjesto objavljenja? Točan prijevod? Za tu izjavu prvi put čujem. Poznato je da je nadbiskup tajnik Kongregacije za nauk vjere msgr. Tarcisio Bertone odgovarao francuskim biskupima prošle i prethodne godine. I jasno rekao da službena hodočašća u Međugorje, na razini župa i biskupija, nisu dopuštena, tumačeći Izjavu naše BK.

- Drugo, nakon apostolske konstitucije *Pastor bonus* (28.6.1988) ne pridaje se više naziv "sveta" nijednoj Kongregaciji Svete Stolice. Taj naslov pripada samo Svetoj Stolici. Priznam da to nije toliko važno.

- Treće, neuobičajeno je da nadbiskup Bertone kaže: "Ništa se nije promijenilo od procjene Crkve događanja...", jer on govori u ime Kongregacije ili Svete Stolice, a ne u ime "Crkve". Msgr. Franić zna da su i biskupi i njihova Biskupska konferencija - Crkva! Prema tome citat bi mu mogao biti ili netočan ili više onako odoka nego doslovan. Ovo je važno! I bio bi poželjan točan odgovor na ovo.

- Četvrto, nemoguće je da je msgr. Bertone rekao da je izjava BKJ bila 11. travnja 1991. kad je redovito citirao da je bila 10. travnja te godine! Dan prije ili poslije, hajde nije ni to važno.

Ali msgr. Franić na tom se ne zaustavlja. On pridaje i miješa naslove nastavljajući: "Međutim, nadbiskup Navarro Valls, glasnogovornik Vatikana je dopunio tu izjavu svoga kolege nadbiskupa Bertona protumačivši je na ispravan način... 'Ne može se ljudima reći da ne idu onamo - tj. na hodočašće u Međugorje' - sve dok se ne dokaže da su ukazanja lažna. To još nije dokazano. Svatko, dakle, može ići onamo ako želi." I msgr. Franić citira *Catholic News Service (CNS)*, od 21.8.1996!

Ovdje je isluženi nadbiskup stvarno upao u više neugodnih zamjena:

- Prvo, Joaquin Navarro Valls nije uopće ni svećenik, kamoli biskup, a još manje nadbiskup. On je obični laik, novinar, liječnik. Ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice. Zašto ga msgr.

Franić promiče u nadbiskupa, i to tri puta u svom osvrtu, i zašto ga stavlja uz bok "kolege nadbiskupa Bertonea", nije jasno. Treba li mu to u dokazivanju teze o "međugorskim ukazanjima"?

- Drugo, kako se može navoditi izjava *CNS-a* iz kolovoza 1996. kojom je glasnogovornik "dopunio" Bertoneovu izjavu iz početka lipnja ove godine? Vjerojatno i msgr. Franić vidi sada ovu svoju kronološku izvrsnost?

- Treće, msgr. Franić, ističući da je dr. Navarro Valls "dopunio" izjavu "svoga kolege nadbiskupa Bertona", protumačivši je na "ispravan način", puno je obzirniji u prikazu odnosa između vatikanskih "nadbiskupa" nego što su to međugorski novinari u *Glasi mira Međugorje*, listopad 1996., str. 24, i u *Slobodnoj*, 8.10.1996., str. 15, gdje stoji da je Navarro Valls "opovrgnuo" nadbiskupa Bertonea. Inače u svemu drugome osvrt msgr. Franića sliča kao jaje jajetu izvještajima u spomenutim glasilima.

Istini za volju laik liječnik Navarro Valls, ravnatelj Tiskovnog ureda Svete Stolice, nije ni "dopunio" ni "opovrgnuo" tajnika Kongregacije za nauk vjere msgr. Bertonea, nego je izjavio onako kako je doneseno u *Biltenu Tiskovnog ureda Svete Stolice*, br. 233, od 19.6.1996. A taj tekst u doslovnu prijevodu s talijanskoga glasi:

"S obzirom na vijesti ovih dana o hodočašćima u Međugorje, dr. Navarro Valls ovako je jutros odgovorio na pitanje novinara:

'Ništa nova nije se dogodilo u tom pogledu. Kao što je već u prethodnim prilikama potvrđeno, potrebno je u ovakvim slučajevima poštovanje neposredne mjerodavnosti mjesnog episkopata.

U tom smislu, dne 10. travnja 1991. biskupi nekadašnje Jugoslavije izjavili su: ... *Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama.*

Međutim, brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima

zahtijevaju pažnju i pastoralnu skrb prvenstveno dijecezanskog biskupa, a s njime i drugih biskupa, kako bi se u Međugorju, i povezano s njime, promicala zdrava pobožnost prema Blaženoj Djevici Mariji, u skladu s učenjem Crkve...

Međutim, ističe se neodgodiva potreba da se nastavi produbljenje i razmišljanje, uz molitvu, pred bilo kakvom navodnom nadnaravnom pojavom, do definitivna proglasa."

Ovo je, dakle, službena izjava službenog glasnogovornika u službenu glasilu Tiskovnog ureda Svete Stolice, za koju msgr. Franić ili ne zna ili neće da je citira, nego, poput međugorskih novinara, navodi *CNS*, od 21.8.1996. E sada: ako se usporedi službena izjava dr. Navarra Vallsa od 19.6.1996, koja je sama ozbiljnost, s ovim što je navedeno u američkom *CNS-u* i prevedeno u *Slobodnoj*, onda je lako zaključiti ili da je spomenuti ravnatelj Tiskovnog ureda "opovrgnuo" samoga sebe, što je nevjerovatno, ili je posrijedi obično novinarsko neispravno prekidanje koje je dobro došlo međugorskoj propagandi spomenutih listova iz kojih umirovljeni nadbiskup Franić crpe svoje informacije. Kako to da umirovljeni nadbiskup nije uočio da u svojoj "druvoj izjavi" dr. Navarro Valls uopće ne spominje "mjerodavnost mjesnog episkopata", što je u svemu bitan element?

2) Biskupska konferencija. Msgr. Franić u *Slobodnoj*, od 5.6.1997. kaže: "da su naši biskupi 1991. godine priznali Međugorje kao mjesto hodočašća i molitve i da su ga kao takvo preporučili vjernicima, što je ono i postalo na svjetskoj razini".

- Više je nego zanimljivo da naši biskupi nisu uopće spomenuli ni jedne jedine od ove četiri značajne riječi msgr. Franića: ni "priznali", ni "hodočašće", ni "molitvu", ni "preporučili". To su sve "dopunske" konstrukcije msgr. Franića. A biskupi su jednostavno rekli, saslušavši prethodno Kongregaciju za nauk vjere, da, prvo, "ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama", i, drugo, da u Međugorju pobožnost prema Gospi treba biti zdrava, "u skladu s učenjem Crkve", kao i u drugim katoličkim župama. Međugorski "vidioci"

stali su stavljati u "Gospina" usta ponešto što odudara od katoličke nauke, i ujedno je postojala pogibelj da župa postane neko sinkretističko središte nekakva međureligijskoga mira. Zato biskupi naglašavaju katoličko učenje u katoličkoj župi! Stoga ni nedavna izjava msgr. Franića u Međugorju o "ukazanjima": "Možemo biti sretni što imamo takvo jedno hodočasničko mjesto priznato od naših biskupa još u Zadru 11. travnja 1991. godine",² niti ima kakve utemeljenosti niti uvjerljivosti. A još je maštovitiji njegov prijedlog "da bi 2001 godine naši biskupi s odobrenjem Svete Stolice, a papa Ivan Pavao II. je za to, mogli upriličiti zahvalno slavlje Gospi u Međugorju!"³

Što se tiče produbljenja i studija, koje dr. Navarro Valls donosi kao načelo koje vrijedi "pred bilo kakvom navodnom nadnaravnom pojavom" do konačna pravorijeka, na biskupskom ordinarijatu u Mostaru s pomnjom se vodi poseban odjel koji registrira sve što mu dođe na stol u vezi s Međugorjem, pa i prvoklasne besmislice koje bacaju posebno rasvjetljenje na međugorske pojave i događanja.

3) Mjesni ordinarij. Ne mogu ovdje ne priznati da sam začuđen zbog izazovnih "izjava" i "hodočašća" msgr. Franića u Međugorje, i za vrijeme biskupovanja msgr. Pavla Žanića, pa i nedavno, kako nam donosi *SD*, 25.6.1997., str. 4, i to bez kolegijalne najave mjesnom ordinariju. Začuden sam, velim, i zaprepašten kakve izjave tom prigodom daje msgr. Franić o autentičnosti "ukazanja" u Međugorju, koje su u suprotnosti i sa stavom Svete Stolice i Biskupske konferencije. Ne mogu se javno ne ograditi od njegovih "privatnih hodočašća" i "javnih izjava" s obzirom na međugorske pojave i poruke. Ni u čemu ga s tim u vezi ne mogu podržati. On je zaista u tom pogledu bio i ostao "mirakul" u hrvatskom episkopatu!

²*Slobodna Dalmacija*, 25. lipnja 1997., str. 4.

³*Slobodna Dalmacija*, 19. travnja 1997.

Stoga bi - ovo sada govorim sa svom odgovornošću za jedinstvo Crkve u Hercegovini! - umirovljeni nadbiskup Franić učinio veliku uslugu Svetoj Crkvi Božjoj i Svetoj Stolic i ovoj biskupiji mostarsko-duvanjskoj, razvikanoj po "hercegovačkom slučaju", da se već jednom primiri u svojoj nadbiskupiji, da uživa plodove svoje mirovine, da ne unosi pomutnju u Crkvu u Hercegovini, da pusti na miru i navodnu "Kraljicu mira" u Međugorju i ovu biskupiju! Ovaj moj javni odgovor msgr. Franiću s obzirom na međugorske pojave, za koje je naša BK dala razložan sud da je "nemoguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama" a koje on suprotno tumači i to sustavno širi i svojim čudnim izjavama i još čudnijim izletima u Međugorje, ne želi umanjiti moje dužno poštovanje prema njemu kao starijem subratu u episkopatu, kao uglednu koncilskom ocu, cijenjenu hrvatskom teologu, priznatu svjedoku vjere i zaista u mnogo čemu drugome velezaslužnu u Crkvi među Hrvatima. Zato mi je iskreno žao što umirovljeni nadbiskup i metropolita msgr. dr. Frane Franić, iako mu je uvijek bio dobro poznat stav i biskupa msgr. Pavla Žanića i sada njegova nasljednika na mostarskoj katedri, može pisati u spomenutom osvrtu da time ne želi unositi "pomutnju u bratsku i biskupsku ljubav i iskreno uzajamno poštovanje" naše! Ja to njemu, braćo, ne bih učinio, osim "u neznanju"! (*1 Tim 1, 13*).*

* *Crkva na Kamenu*, 8/1997., str. 3.

"OBLJETNICA UKAZANJA" BEZ ORDINARIJA

Biskupovo pismo dr. fra Slavku Barbariću:

Mostar, 25. srpnja 1997.

Velečasni fra Slavko,

Vaše pismo, datirano 9. srpnja ove godine i faksirano 11. ovog mjeseca, uručeno mi je istog dana. Izvornik još nismo primili. Na pismo je upitom odmah odgovorio, faksom i izvornikom, kancelar don Ante Luburić, uljudno tražeći od Vas razjašnjenje u vezi s Vašom tvrdnjom o "posljednjem pismu", koje ste mi, navodno, "davno" poslali, a na nj niste, navodno, nikada primili odgovora. Prolaze dani, a nema nikakva objašnjenja. Ako je s Vaše strane obična zabuna, od Vas bi se očekivalo da se korektno ispričate crkvenim uglednicima kojima ste pismo "dostavili" i u prvoj me rečenici onako neistinito predstavili.

Iako, stoga, ni po kakvu pisanu i nepisanu bontonu ne biste zaslužili nikakav odgovor dok ispravno ne protumačite spomenutu rečenicu, osvrnut ću se ipak na Vaše ovogodišnje trostranično pismo, kao što sam to učinio i na Vaše prošlogodišnje.

1) Pišete da Vam je žao da ste opet "*bez mjesnog Ordinarija, proslavili jednu obljetnicu ukazanja u Medjugorju*". I još k tomu "*nije bilo nijednog dijecezanskog svećenika*".

- Vama je dobro poznato, niti su mjerodavne crkvene vlasti - mjesni ordinarij, Biskupska konferencija i Kongregacija za nauk vjere - ikada priznale nadnaravnim i jedno "ukazanje" pa prema tome i jednu "obljetnicu ukazanja", niti sam kao ordinarij, upravo zbog toga, smatrao uputnim da sam dođem, niti sam ikada bio pozvan od mjesnoga župnika da bih sudjelovao u tzv.

"obljetnici ukazanja" u Međugorju. Čudno, zašto onda ovako pišete i prigovarate?

2) Kažete da sam proširio i nastavljam širiti kako ste *"neposlušni"*, kako djelujete *"bez dozvole"*, kako se u Međugorju gradi bez biskupove suglasnosti. I pitate se zašto je to tako i time priznajete da je to tako, i još to nazivate *"ocrnjivanje"*.

- Fra Slavko, to je vrlo poznata stvar. Nismo se obično nigdje prvi javili, a da nismo prozvani. I uvijek smo gledali: *"istinu u ljubavi"*.

3) Čudno kako niste pročitali IKINU ispriku, od 5. lipnja 1997, Prilog, str. VI., s obzirom na krivi potpis službenika ovog Ordinarijata don Marka Kutleše. Don Ante Luburić bio je sa mnom u razgovoru s afričkim biskupima. On je vodio zapisnik. A kako je on te subote otišao u Trebinje, popratno je pismo IKI poslao don Marko kao dežurni toga dana. Oni su u IKI zamijenili potpise. I kasnije su ispravili svoju pogrešku. To i ništa drugo. Hoćete li da Vam se pošalje dopis koji je poslan IKI? Stoga sve Vaše špekulacije s obzirom na don Antu i don Marka, posve su neutemeljene. Da ste pratili IKU, ne biste ovako pisali, i ispali biste u svome pismu puno razboritiji!

4) Pišete: *"Proglašavate fratre neposlušnima, a bez ikakva obrazloženja ste im uskratili kanonske misije, koje su imali na prethodnim radnim mjestima"*.

- Prvo nije im ništa uskraćeno bez obrazloženja, jer već četvrtu godinu obrazlažem da neće biti u biskupiji nijednome dosadašnjem ocu franjevcu kanonskog premještaja (*excepto gravissimo casu*), niti novome kanonske misije ili ispovjedne jurisdikcije dok provincija i svi njezini članovi ne izvrše Papinski dekret *"Romanis Pontificibus"*. Tu ste se tijekom vremena pokazali samoubilački neposlušni! Bogu hvala, u posljednje vrijeme kao da se stvari mrvičak pomiču s te samoubilačke točke, barem teorijski, nakon što se vaš svibanjski Generalni kapitul u Asizu pozabavio vašom tragičnom neposlušnošću. Drugo, nisam im uskratio *"kanonske misije, koje su imali na prethodnim radnim mjestima"*, jer to poslanje još uvijek imaju na tim svojim

prethodnim radnim mjestima. Ali nemaju kanonskih misija na novim radnim mjestima kamo su prešli samovoljno ili samovoljom provincijske uprave "ad instar", bez kanonske suglasnosti mjesnoga biskupa. Zašto se pravite tolikim "nevještakom" da Vam i to treba ovako *natenane*?

5) Prigovarate da zadarsku izjavu *"uporno drugačije"* tumačim *"od uvodnika u GK od travnja 1991."*

- Zar je uvodničar GK službeni tumač zadarske izjave? A barem se nekoliko puta poslije toga oglasila i Sveta Stolica i mjesni ordinarij, koji su uvijek razgovjetno istaknuli da se radi o "navodnim ukazanjima" i da Crkva ne dopušta "službena hodočašća" koja bi pretpostavljala "autentična ukazanja".

6) Pišete da Vas *"muči razlučivanje duhova"*. I da ste mi jednom pisali *"da se duhovi mogu razlučivati, treba ljubavi i znanja i ako je moguće konkretnog iskustva"*.

Fra Slavko, zar ne vidite da pokušavam razlučivati duhove: istinite od lažnih, poslušne od neposlušnih, crkvene od necrkvenih, autentične od neautentičnih, gorostasne od patuljastih. Ili ne uspijevate razabrati?

7) Kažete kako sam u francuskim novinama izjavio da nastojim *"redovito"* posjećivati župu Međugorje.

- To je istina. Redovito, znači, kad sam god pozvan od mjesnog župnika, a to je do sada bila uglavnom sv. krizma i kanonski pohod. To je redovito! Kao i svaka druga župa. Neka mi međugorski župnik pokaže jedan usmeni ili pismeni poziv da na nj nisam odgovorio. Nisam, doduše, nikada bio nazočan nijednom "ukazanju", nisam nikada tražio nijednoga "vidioca". A i Vi i oni znaju da sam otvoren svakome svom vjerniku za susret i razgovor. Mogu li Vas upitati koliko ste puta bili Vi na Ordinarijatu u posjetu mjesnom biskupu ili da ga izvijestite o svim tim "fenomenima"? S obzirom na knjigu "Prijestolje Mudrosti", mogli biste se odgovorno osvrnuti, pa ako bude potrebe može Vam se i odgovorno odgovoriti. Ovako kako pišete, vidite i sami da je to sve kao "preko koljena".

Evo i pojedinačnih odgovora na Vaših 6/7 točaka:

Ad 2. (nisam primijetio da ste naznačili gdje Vam počinje točka 1.). Govorite o problemu Posuškoga Graca...

- Fra Slavko, naslijedio sam i Broćanac i Međugorje i "Romanis Pontificibus". Poznato Vam je da sam više puta i govorio i pisao provincijalnoj upravi "ad instar", i onoj i ovoj, da to časno sredimo. Nismo se nijednom našli. Kome to onda ide u "ćesu"? Kad Vi govorite o Čapljini i zagovarate da oci franjevci ostanu u "kući" u Čapljini, o kojoj je Papa rekao svoju, onda Vi time dokazujete da nemate ni redovničkog ni crkvenog duha ni posluha. Eto vidite da opet razlikujem "duhove". Poslušajte barem što Generalni kapitul traži od Provincije. (Čuo sam, da traži: *immediatamente ed integralmente* - SAD i SVE, a ne kako biste Vi osobno htjeli i dijelili).

I još nešto s tim u vezi: je li moguće da Vas i druge franjevece provincijalna uprava "ad instar" još nije obavijestila o onome o čemu je mene obavijestila dopisom, prot. br. 192/97., od 11. ožujka ove godine: "5. Što se tiče župne kuće u Čapljini, odluka je Definitorija da župni stan darujemo župnoj zajednici u Čapljini". Kakve sad još apetite pokazujete prema toj "darovanoj" "župnoj kući"?

Ad 3. Pišete mi ovako: *"Udarili ste na naš podmladak. Pa to je ravno pobačaju... i nemojte se ispričavati, da je to htio franjevački General"*.

- Fra Slavko, fra Slavko, nisam ja davao nikakve sugestije ni Generalu, ni Prefektu-Kardinalu, ni OFM-Kapitulu. To što vi franjevci već preko dvadeset godina "pobacujete" desetak biskupijskih svećenika sa župa "Romanis Pontificibus", za to kao da vas savjest ne boli. Ali čini se da je i vaš General i Generalni kapitul odlučio ukloniti uzrok da se uklone i posljedice. I tko sada "pobacuje" vaš "podmladak"?

Ad 4. Molite da ne povezujem *"problem župa sa pojavom Međugorja"*.

- Već Vam je odgovoreno, a evo još i ovo: sve dotle dok se Vi kao jedan od "stupova" međugorskih priča pokazujete također "stupom" obrane "kuće" u Čapljini u korist franjevac a

protiv Papine odluke, budite uvjereni da je već povezan "problem župa sa pojavom Međugorja". Vi ste osobno u ovom vremenu za to najbolji povod, uzrok, razlog i dokaz! Napismeno! Po Vašem nerazumljivu stavu prema Čapljini jasno je da i iz Međugorja izlazi crkveni nered i nemir!

Ad 5. Pišete kako ne možete shvatiti da zabranjujem *"sestrama raditi u 'Majčinu selu' sa siročadi"*.

- Od sestara smo tražili da nam kažu u čijoj i u kakvoj kući rade. Odgovorile su nam 28. rujna 1996: "nije naše vlasništvo te nemamo podataka niti dokumenata o njezinu ustanovljenju niti o registriranju". A mi bismo ih željeli zaštititi od međugorskog nereda. Što se tiče gosp. Maura Harscha, kojega sam "napao" (to više puta ponavljate), nismo ga mi "napali", čovječe Božji, nego smo mu kao kulturnu čovjeku na kulturnan način protumačili da pomaže nešto što nema odobrenja od mjesnoga biskupa. I kako smo mu to rastumačili, i mjesnom mu biskupu sve u fotokopiji dostavili, on se više ne javlja. I to je sve o tome *"čovjeku koji je i duševno i duhovno ozdravio"*, kako Vi pišete. Hoćete li da Vam pošaljemo svu dokumentaciju o tome? Da vidite o kakvu se "napadu" s naše, odnosno s Vaše strane, radi?

Ad 6. Pišete da Vam je drago da se sastajem *"s vjerskim predstavnicima Muslimana i Srba"* (hoćete valjda reći: muslimana i pravoslavnih!). I pitate se *"kad će se kod nas situacija promijeniti?"*

- Fra Slavko, situacija će se "kod nas promijeniti":

kad Vi budete franjevac u duhu sv. Franje, a ne franjevac od svađe, prepirke, kao što ste do sada u svoja oba pisma jasno pokazali "kakvim duhom dišete";

kad Vi i takvi kao Vi prestanete propagandistički širiti iz Međugorja po svijetu navodna međugorska "ukazanja" i "poruke" kao autentične, poštujući što je Crkva do sada rekla; a do sada ih službena Crkva nikada nije autentičnima priznala, nego ih uporno smatra "takozvanima" i "navodnima";

kad Vi i takvi kao Vi prestanete braniti nezakonita crkvena zdanja po Međugorju;

kad Vi i takvi kao Vi prestanete štititi svoju neposlušnu braću koja nemaju kanonske misije (ima ih i u Međugorju!) i ispovjedne jurisdikcije prema odluci mjesnoga biskupa i potvrdi Svete Stolice;

kad Vi i Vaša subraća poslušate svoga Generala, svoj Generalni defintorij kao redovitu provincijalnu upravu, koja je "ad instar", odnosno "vršiteljica dužnosti", i svoj Generalni kapitul, te *canonice et pacifice* predate sve župe i druge dvije osnujemo od župe Humac;

kad međugorski fra Barbarić i takvi kao Vi prestanete se miješati u "čapljinski slučaj" koji podržava čapljinski fra Barbarić, te uredno predate župu s "kućom", jedan kroz jedan, prema Papinoj odluci.

Ad 7. S obzirom na fra Vuletu i neodržavanje franjevačkog simpozija u Mostaru bilježim ovu Vašu: *"Ili Vaše izjave u istom pismu, da Vam se čini, da se franjevačka karizma svela na sitne udarce osude drugih?!?"*

- Volio bih da ste citirali tu moju rečenicu doslovno. Nije uopće govor o "sitnim udarcima", nego o mnogo krupnijim stvarima. Napisao sam: "čini mi se", a Sveti Otac Papa rekao vam je u Sarajevu pravu lekciju kojom je još sv. Franjo upozoravao svoje suvremenike u vezi s notornom "svađom, prepirkom i osuđivanjem drugih". Ako je to sv. Franjo svojedobno govorio, a Sveti Otac nakon sedamsto godina kao "vrlo suvremeni poziv" vama u ovim krajevima u svečanom trenutku odlučno ponovio, onda će, opet mi se čini, u toj vašoj domaćoj "karizmi" biti nešto "konstitutivno" od svađe, prepirke i osude drugih. Zato mogu poslužiti i ova oba Vaša pisma koja su natopljena tim "duhom". Zato nećemo moći olako propustiti a da, *data occasione*, ne objavimo ovu sliku Vaše napismeno izražene duše, posrednice između "čapljinskog slučaja" i "međugorskog slučaja".

Neka Vam Duh Sveti dadne svoje mudrosti.

S poštovanjem Vas pozdravlja...

PREOKRET U MEĐUGORJU?

Biskup je Nikoli Bašiću na njegovo javno pisanje odgovorio privatnim pismom:

Mostar, 4. kolovoza 1997.

Poštovani gospodine Nikola,
primio sam Vaš vlastoručno ispisani list, od 19. srpnja 1997., zajedno s fotokopijama Vaših pisama koja ste slali: 25. srpnja 1996. *Slobodnoj Dalmaciji* i *Glasu Koncila*, te 9. srpnja 1997. *Slobodnoj Dalmaciji*. Od Vas sam pročitao kratak osvrt u *Obzoru*, od 15. srpnja 1996. str. 8. Učinio mi se umjestan.

Što bih Vam sada odgovorio?

Prvo, iz ovoga, kako Vi meni pišete, razabirem da nastojite ispasti dobrano *naivan* čovjek.

Drugo, pismo od 9. srpnja, koje je djelomično objavljeno u *Slobodnoj*, 14. srpnja 1997, str. 8., napisali ste bez dostatna poznavanja pozadine, tj. Tuđmanova dolaska u Mostar i u Međugorje u ožujku ove godine i državnog poziva da se vratim iz Zagreba (bio sam pošao u Njemačku) te da budem prisutan u Mostaru, a potom sam pozvan "na ručak" u Međugorje! A budući da ovako napamet, pa stoga nepametno, sudite bez činjenica, onda ne bi Vas se smjelo više smatrati toliko naivnim koliko *neinformiranim*. Je li to ispravan zaključak? Ipak, vidim da ste se pokušali pokazati u cjelovitu svjetlu šaljući cjelovito pismo. To bi valjalo honorirati.

Međutim, treće, možda Vi niste ni naivni ni "neinformirani," nego ste se upleli u neke druge trice i kučine, meni nejasne, a Vama vjerojatno još manje, jer Vam to nije ni o glavu, ni o spas duše. Dapače, ispadate vrlo *zagonetni*, da ne upotrijebim drugu riječ. Vi, naime, ovako pišete: "Zamislite one rijeke ljudi (čak na milijone) u Međugorju uz i niz brdo Križevac i

da im se Vi definitivno pridružite kao hodočasnik, došlo bi do snažnog preokreta u Međugorju. Franjevci bi bili frapirani".

Je li moguće da to napiše jedan katolički intelektualac, a da nije međugorski mitoman ili fanatik ili iz reda "kušalaca"? Je li Vama poznat sličan *passus* ili prijateljski "savjet" odnekuda? Bi li mogao, na primjer, sličiti onoj rečenici u *Mt* 4,6 ili *Lk* 4,11, uz parafrazu: Fratri će te, biskupe, kad budeš uz Križevac i niz Križevac, "nositi da gdje nogom ne zapneš"? Je li moguće da ste Vi meni toliki prijatelj, da mi savjetujete da "protiv Istine" i protiv svoje vlastite savjesti, nastojim da dođe do "snažna preokreta" u Međugorju, da "frapiram fratre" i da mi "rijeke ljudi" (čak na milijune) aplaudiraju?

Kad biste Vi znali kako bi me "rijeke ljudi" bile nosile na rukama da "ne zapnem o kamen" glasovitoga 2. travnja 1995. u Mostaru samo da sam pod njihovim uličnim nasiljem i bezakonjem potpisao protiv Papina dekreta! A onako sam zajedno sa svojim kancelarom don Luburićem bio jedno desetak sati "ludo" zatočen!

Znate što bih ja Vama preporučio, dragi Nikola, da ne ispadate ni naivan, ni "neinformiran", a najmanje neumjestan "kušalac", da se "definitivno" - tako Vi meni - okanite ovakva pisanja i o Međugorju i o Hercegovini po *Slobodnoj Dalmaciji*. Ovaj deklarirani buntovni franjevački neposluh u Crkvi u Hercegovini, povezan s Međugorjem i njegovim duhovnim voditeljima, utemeljen na principu sekte, koja ne prizna ni Crkve kad se radi o "vlastitoj" župi, rješavaju kompetentne crkvene osobe, sve do Svete Stolicе, dobro svjesne da Bog ne blagoslivlje necrkveni neposluh! Možda se stvari miču s mrtve, odnosno sa samoubilačke točke.¹

S poštovanjem Vas pozdravlja...

¹Usp. *Slobodna Dalmacija*, 18. srpnja 1997., str. 8 i 19. srpnja 1997., str. 64.

ODBOR "KRALJICE MIRA"

Tajništvo odbora "Kraljice Mira", koje se samo ustanovilo i imenovalo, predstavilo se javnosti *Pismom*¹ objavljenim u *Slobodnoj Dalmaciji*, 21. srpnja 1997., str. 4. Tajništvo odbora međugorskoga duhovnog pokreta proradilo je u povodu 16. obljetnice "ukazanja" u Međugorju, na području mostarsko-duvanjske biskupije. Sve bez znanja, obavještenja i ovlaštenja mjesnoga biskupa ordinarija. Uostalom u pismu se mjesni biskup ni biskupija ni ne spominju. Umjesto odgovora umirovljenoga nadbiskupa splitsko-makarskoga dr. Frane Franića na *Tribini Slobodne Dalmacije*, našosmo Pismo sedmorice potpisnika u rubrici *Novosti*. Obljetnica "ukazanja" - 24. lipnja, a *Pismo* je gotovo mjesec dana kasnije objavljeno "molitvenim skupinama" nadahnutim međugorskim "porukama" u svijetu. Ono nam se, kad ga pročitamo, ne učini potpuno, jer su više puta u njemu stavljene točkice, koje obično naznačuju da je u tekstu nešto izostavljeno, bilo na izvornom papiru bilo u nakani potpisnika. Ne znamo gdje je taj mogući izostali tekst nestao. Je li ga kratio službeni novinar Međugorja ili redakcija *Slobodne* ili Tajništvo odbora? Nismo do sada vidjeli nikakve javne reakcije na Pismo (ako se izuzme onih nekoliko redaka u splitskom tjedniku "hrvatskih anarhista, protestanata i heretika", od 28. srpnja 1997., str. 31). Konačno nam je stigao i cjelovit tekst *Pisma*, na pet gustih stranica.

Katolička vjera i odanost prema Gospi. Ne možemo se ne osvrnuti na taj tekst poštujući put dijaloga, kako i samo Pismo želi. Mirno, obrazloženo i po mogućnosti jasno. Željeli bismo stoga odmah istaknuti - da se otkloni svaka moguća predrasuda - svoje čvrsto prianjanje uz vjerske istine o Blaženoj Djevici Mariji, Majci Božjoj, kako ih Rimski Katolička Crkva vjeruje i

¹*Pismo* je u izvodima objelodanjeno na francuskom u: R. LAURENTIN, Međugorje, Pariz, 1998., str. 150-151.

navješćuje. Nepokolebljivo dakle ispovijedamo da je svemogući Bog u svojoj premudroj Promisli, Djevicu Mariju iz Nazareta, očuvavši je bezgrješnom od trenutka njezina začeća, odredio za zemaljsku Majku svomu Jedinorođenom utjelovljenom Sinu.

On je Nju, vazda Djevicu, koja je začela po Duhom Svetom i rodila njegova Vječnoga Sina, Krista Isusa, učinio Bogomajkom.

Gospodin je Isus na križu svoju Majku predao Ivanu i svima nama za našu duhovnu majku. Ona je, proživjevši ovaj mukotrpní zemaljski tijek, u posebnu supatništvo sa svojim Sinom, bila po posebnoj Božjoj povlastici, dušom i tijelom, uznesena u nebesku slavu.

Vjerujemo također da je Blažena Gospa, Bezgrješna, Djevica, Bogorodica i Uznesena, najmoćnija Zagovornica nas ljudi kod nebeskoga Prijestolja. I da se po Božjem dopuštenju i poslanju može ukazati na ovome svijetu, kao što je to više puta u povijesti kršćanstva priznato i prihvaćeno, a crkvene mjerodavne vlasti odobrile kao javno štovanje. Držimo zajedno sa Svetom Crkvom da i najautentičnije poruke iz takvih privatnih ukazanja ne ulaze u polog kršćanske svete vjere i Objave i kao takve ne obvezuju nijednoga vjernika u savjesti. Sve se takve poruke prihvaćaju "ljudskom vjerom", ako se dokažu "pobožno vjerodostojnima". Molitveno i pouzdano izgovaramo svaki naslov, privilegij i zaziv, kojim Katolička Crkva časti Presvetu Djevicu Bogorodicu u njezinim litanijama: od "Sveta Marijo" preko naslova "Prijestolje Mudrosti", "Ogledalo pravde" do "Kraljice mira"!

Neviđena "ukazanja". Poznato je da se od lipnja 1981. godine do lipnja 1997. godine u Međugorju, prema privatnim pričama šestero "vidjelaca" i njihovih karizmatičnih voditelja, godišnje događa 365/6 takozvanih "ukazanja", i to kroz svih ovih 16 godina, a nekima po više puta u jednome danu (čak do 7 puta). Sračunato, na desetke tisuća puta! Jedinstven "slučaj" u svijetu! A da "čudo" bude još "čudesnije", "ukazanja" se ne zbivaju samo u Međugorju, nego se znaju dogoditi na bilo kojem mjestu kugle zemaljske gdje se bilo koje od šestero "vidjelaca" u svojim

duhovnim oglasima i sa svojim duhovnim voditeljima moglo naći. Ta pojedinačna "ukazanja" treba pomnožiti s godinama "ukazanja". I to im se ukazuje - barem nekima - kad im zatreba i zavisno od njihove spremnosti da "ukazanja" dožive. Poznato je također da se sva dosadašnja "ukazanja" praktično svode na "deset tajna", koje su u tom zaokruženu broju dostupne samo nekima od "vidjelaca". Ne zna se također ima li svaki "vidjelac" svojih vlastitih devet ili deset tajna, dakle svega šezdesetak različitih, ili su kod svih samo deset istih.

Poruke. Sve se "poruke" svode na "pet poruka", kako se to uobičajeno kaže. A tih "pet poruka" jest ovih - petnaestak koje je teško pokupiti iz poruka svakoga dvadeset i petoga u mjesecu:

- Mir, obraćenje, molitva, post.²
- Molitva, bdjenje, pokora, post, mir.³
- Molitva, post, klanjanje, svjedočenje.⁴
- Poziv na mir, na molitvu, na obraćenje, na svetost.⁵
- Mir, vjera, obraćenje, molitva, post.⁶
- Tajništvo nam odbora odabire ovih pet: "Euharistija, Božja riječ, mjesečna ispovijest, krunica i post".

Tajništvo je dakle ispustilo "mir", "vjeru," "svetost", "bdjenje", a kršćansku molitvu svelo na "krunicu", a obraćenje na mjesečnu ispovijed.

Sve te poruke kršćani mogu čuti nedjeljom u crkvi. A nama se čini da je neobična novost Međugorja u tome što "Kraljica mira" svakoga 25. u mjesecu daje posebno priopćenje s porukom: "Hvala vam, djeco, što ste se odazvali mome pozivu." Tu Majka Božja zahvaljuje djeci koja su našla vremena da je pohode, koja su se udostojala uopće s Njom susresti i razgovarati, koja se ikako

²R. LAURENTIN-LJ. RUPČIĆ, *La Vergine appare a Medjugorje?*, Brescia, 1984., str. 101.

³G. SPAZIANTE, *Cielo aperto*, Medjugorje, Pessano, 1985., str. 152.

⁴S. BARBARIĆ, *Molite srcem!* Zagreb, 1987., *passim* (=razasuto posvuda).

⁵Autori knjige *Gospa iz Međugorja*, Zagreb, 1989., str. 168.

⁶*I Messaggi*, Medjugorje, Lecco, 1991., str. 1-3.

hoće Bogu moliti. Gospa ostaje zadivljena i zahvalna "vidiocima" koji se odazivaju Njezinu pozivu! To je kao da roditelji zahvaljuju djeci što su ih rodili, da učitelji zahvaljuju učenicima što hoće u školu, da liječnici zahvaljuju bolesnicima što traže zdravlje! Tako "Kraljica mira" zahvaljuje "vidiocima," već toliko godina, što se odazivaju pozivu i što valjda hoće prenijeti "poruke", da se "hodočasnici" ne bi okanili Međugorja!

Nema još nikakve naznake ni proročanstva kada bi ta "ukazanja" mogla uminuti, jer ni "vidioci" ni njihovi "vodioci" ne mogu ni izdaleka predvidjeti što bi se u tom slučaju moglo dogoditi s "milijunima hodočasnika" koji su godinama u pokretu neobraćeni prema Međugorju a obraćeni idući iz Međugorja. U tom, eto, kontekstu čitamo da je osnovano i djelatno Tajništvo odbora međugorskoga duhovnog pokreta "Kraljice mira".

Stručne komisije i Biskupske izjave. Da bi ustanovile istinitost "međugorskih pojava" i "ukazanja", razglašavanih, evo, već 16 godina, ozbiljno su radile čak tri mjerodavne stručne i crkvene komisije: uža i proširena biskupska (1982-86) te komisija Biskupske konferencije Jugoslavije (1987-90).

Mostarski dijecezanski biskup Žanić molitveno je 1987. u Međugorju izjavio pod svetom Misom i sv. krizmom: *"Presveta Djevice, Majko Kristova i Majko naša, posređuj za mir u ovoj nemirnoj crkvenoj pokrajini, u mostarsko-duvanjskoj biskupiji, posređuj posebno za ovo mjesto, za ovu župu, gdje se bezbroj puta upotrijebilo tvoje sveto ime u govorima koji nisu bili tvoji. Daj da se prestanu izmišljati tvoje poruke. Primi, presveta Djevice, zadovoljštinu iskrene molitve pobožnih duša koje su daleko od fanatizma i neposluha u Crkvi. Daj nam svima da dođemo do prave istine. Gospe draga, ponizna i poslušna službenice Gospodnja, daj da Međugorje krene čvrstim koracima za pastirom mjesne Crkve da bismo te svi zajedno mogli veličati i hvaliti u istini i ljubavi."*

Na temelju stručnih i sveobuhvatnih istraživanja svoje Komisije Biskupi su 1991. svečano izjavili da se "ne može ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama".

Biskupi nisu govorili o "Gospinim", nego općenito o "nadnaravnim ukazanjima", kojih nisu mogli naći ni priznati u Međugorju. Biskupski ordinarijat, u skladu s istraženim rezultatima, odnosno s biskupskim izjavama, i promatrajući svu crkvenu pomutnju u vezi s Međugorjem i u Crkvi u Hercegovini, i osobito one koji svijetu navješćuju međugorske "poruke", a nikako da sami poslušaju Papine odluke o župama, samo može duboko žaliti zbog ovakva dvoznačnog pristupa Crkvi i svetom Gospinu imenu.

Niti mostarsko-duvanjska biskupija, niti Crkva u Bosni i Hercegovini, niti Sveta Stolica ne običava slaviti ni šesnaestu niti ijednu obljetnicu tih, takvih i takozvanih "međugorskih ukazanja".

Tko su potpisnici? Msgr. dr. Frane Franić, umirovljeni nadbiskup splitsko-makarski, poznat po svome čudnom uplitanju u međugorska navodna "ukazanja", mimo svega Hrvatskog episkopata, osobito suprotno očitu i njemu očitovanu stavu i nekadašnjega i sadašnjega mjesnog biskupa u Mostaru.

Msgr. Pavel Marica Hnilica, naslovni biskup Rusade, koji je već odavno bez ikakve zadaće u Crkvi, a sada već i po godinama u mirovini. Ali on se ne da, nego se čak i u Mostaru predstavljao ništa manje nego kao Papin delegat. A stvarno nije imao nikakva papinskoga ovlaštenja. "Ukazao" se kao umišljeni izaslanik - zanesenjak nanoseći sramotu i Svetom Ocu i svomu biskupskom redu.⁷

Ostali su članovi hercegovački franjevci: dr. fra Tomislav Pervan, fra Ivan Landeka, dr. fra Slavko Barbarić, fra Jozo Zovko i dr. fra Leonard Oreč.

Zašto Tajništvo odbora? Eto ta dvojica hijerarha u penziji i petorica hercegovačkih franjevaca osnivaju "Tajništvo odbora Kraljice mira" i potpisnici su spomenutoga Pisma. Ništa se Ordinarijat u Mostaru ne čudi da za tu novu međugorsku "organizaciju" doznaje iz *Slobodne Dalmacije*, koja je svojom jednostranošću, osobito u posljednje vrijeme, postala "međugorsko

⁷Usp. *Glas Koncila*, 24/1994., str. 5.

glasilo". Ionako u Međugorju djeluje nekoliko redovničkih karizmatičnih "udruga" biskupijskoga ili nikakva prava, mimo ikakve suglasnosti Biskupskog ordinarijata, dapače, sve su u tom neposluhu ustrajnije što su neodobrenije. Ako misle da je pojava "Kraljice mira" na strani njihove neposlušnosti, onda mogu biti sigurni da ih odgovorni u mjesnoj Crkvi ne mogu ni slušati ni slijediti. Međugorski se duhovnjački ili karizmatični pokret, i bez obzira na ovakvu sedmočlanu organizaciju Tajništva prigodom 16. obljetnice nazovi-ukazanja, pokazao djelatan u suprotstavljanju zahtjevima mjerodavne crkvene vlasti koja je od samoga početka sva međugorska "nadnaravna ukazanja" proglašavala "takozvanima" i "navodnima", a biskupije i župe službeno držala daleko od ikakva hodočašćenja. To vrijedi i danas. Ni tajništvo, ni odbor, ni međugorski duhovni pokret, ni "poruke" nisu nikada naišli na službeno odobrenje nikakve mjerodavne crkvene vlasti, unatoč svemu njihovu pozivanju i tumačenju pojedinih hijerarha, mariologa ili čak Papinih riječi izgovorenih u bilo kakvoj okolnosti u odnosu na Međugorje. Što se tiče onih "pet poruka", koje je međugorski pokret preuzeo kao svoje: Euharistija, Božja riječ, Mjesečna ispovijed, Krunica, Post, zatim Vjerovanje i Sedam Očenaša, za te svakodnevne izraze naše katoličke vjere nije zaista potrebno na tisuća "ukazanja" šesteročlanoj ekipi "vidjelaca".

Kakav duh zajedništva? Sedmorica potpisnika Tajništva odbora "Kraljice mira" javno traže da se međugorski duh zajedništva ne rastače i da ne "bude ugušen polemikama, neslaganjem, podjelama i jeftinim osudama". A to neće biti, stav je Sedmorice, ako cio svijet prihvati međugorski duhovni pokret i smatra ga "nezaobilaznim u Crkvi". Je li moguće da Tajništvo ne smatra da taj "pokret", tako koncipiran i organiziran, stvara podjele i neslaganje, i da od drugih ima pravo tražiti da se takav pokret, ne daj Bože, ne dohvaća "polemikama, neslaganjem"?

Traže tajnici odbornici da se polemikom ne guši njihov međugorski duh zajedništva i molitve, a sami pišu da "mnogo žalosti ponašanje onih koji osuđuju Medjugorje, ostavljajući vjernike zbunjenima i smetenima...". Tajnici očito misle da oni

svojim ponašanjem i uvjerenjem prema međugorskom fenomenu ne ostavljaju "vjernike zbunjenima i smetenima", pogotovo ne svećenike i biskupe! Na drugom mjestu pišu da međugorska vremena "nailaze na snažan otpor". Kako dakle mogu očekivati da takve "osude Međugorja", "zbunjenosti i smetenosti vjernika" i "snažan otpor" neće nositi i određenu boju "polemike i neslaganja"?

Duh protuslovlja, a ne zajedništva: Prvo, potpisnici kažu da "mjerodavne crkvene vlasti još uvijek nisu izrekle konačni sud o ovim ukazanjima". Ako je tako, zašto se onda ta sedmorica na svu silu "udružuju" i žele nacistirati Pape, koji je navodno rekao jednomu od potpisnika: "Štitite Međugorje"? Ili misle da Papa nije mjerodavna crkvena vlast? Ili tumače njegove riječi kao da ih je govorio isključivo u ključu Međugorja? Ne vidjesmo je li to Sveti Otac rekao sa svoje stolice, "ex cathedra"!

Drugo, što se tiče Papine želje, navodno izražene Predsjedniku Republike Hrvatske, kako oni ističu, da posjeti Međugorje, sudionici u pripremama za Papin dolazak u Sarajevo i u Bosnu i Hercegovinu nisu nikada čuli nijednu sugestiju od onih koji su bili zaduženi za Papino putovanje da bi Sveti Otac želio unijeti u program i posjet Međugorju. Ali zato Papa nije propustio priliku da, pred Generalom Reda, pozove domaće franjevence "vrlo suvremenim" pozivom da prestanu sa svojim svađama, prepirkama i osudama drugih!

Treće, potpisnici nam kazuju: "Mir koji je postojao 1981. bio je samo prividan". Međutim malo dalje navode kako nitko nije razumio "zašto tamo gdje postoji miran suživot, Gospa govori da postoji žurna potreba vraćanja ljudi Bogu da bi na taj način imali pravi mir". E sada, zar je po sebi razumljivo da ondje gdje je "miran suživot" bude sve u redu u odnosu na Boga? Tko je to ikada tvrdio i tko se tomu ikada čudio? Potpisnici pišu da je 1981. bio "prividan mir" u "mirnu suživotu" s "nepravim mirom"!

Četvrto: Uvjeravaju nas: "Na stablu međugorskih plodova nije izrasla nijedna hereza". Ovako: stablo međugorskih plodova obraslo je neposlušnošću prema Crkvi. Međugorski se pokret vlada

tako da Crkvu osvoji i privatizira i da Crkva ne smije njega prosuđivati. Međugorski pokret širi "poruke" kao izraze "ukazanja" bez ikakva odobrenja mjesnoga biskupa i mjesnoga episkopata i Kongregacije za nauk vjere.

Najučinkovitija obraćenja? Doznajemo iz *Pisma* da je obraćenje, koje je započelo međugorskim "porukama" koje dolaze s "Istoka," "trenutačno najučinkovitije u ovome stoljeću". Eto ta Sedmorica točno znaju koja su obraćenja najuspješnija u ovome suvremenom svijetu i u ovome stoljeću. Nama drugima, preostalima, nije ni na kraj pameti da budemo tako preuzetni da bismo se usudili procjenjivati gdje su Božje milosti najuspješnije i "obraćenje najučinkovitije". Oni, članovi Tajništva odbora "Kraljice mira", smatraju se kompetentnima prosuditi da iz Međugorja počinje "najučinkovitije" obraćenje "u ovom stoljeću". I tko se nije uključio u to najučinkovitije obraćenje, znači da se nalazi izvan "nezaobilazna" pokreta u Crkvi? Međugorje je, kažu, posjetilo "nekoliko milijuna" "hodočasnika". Hajde neka bude još toliko! A što ćemo s preostalom **milijardom** katolika koja nije nikada povirila u Međugorje? Kamo će oni?

Nekatoličko tumačenje ratnih događaja. Međugorsko nas Tajništvo odbora poučava da je Gospodin poštedio Međugorje, "koje je odabrao za svoju Majku", nasuprot drugim mjestima za koja je dopustio da se razore. Kakve li teologije i čudna i deplasirana tumačenja volje Božje! Možemo sad misliti kako se Nebo nemilosrdno rasrdilo i obušilo na izopačeni preljubnički naraštaj u Sarajevu, u Mostaru, u Srebrenici, oni su dobili na tisuće i tisuće granata u glavu, u koljena, u krovove, u mostove! Naslušali smo se takvih uvredljivih interpretacija, jer takvi vjerojatno misle da je Međugorje toliko jako da može podnijeti i najveće teološke besmislice i ljudske i religiozne apsurde.

Nije to toliko ni naivno ni primitivno, koliko smišljeno. Znaju mudri međugorfili što pred "naivnima" pali za afirmaciju Međugorja! Što više iskolačenih očiju, neviđenih senzacija, začuđujućih priča i čudovišnih brojeva. Zaprepašćujuće je kako

nas teološki potpisnici uvode u svoje zaključke: "Kako bi Kraljica Mira mogla ostati ravnodušna gledajući mržnju i razarujuće sile Sotone koja je spremala jedan od najvećih napada u povijesti, napada kojemu je Sarajevo ostalo simbolom". I što se to događalo punih pet godina? Mi znamo iz svoje svete vjere kako Otac nebeski ni svoga Sina Jedinorođenoga nije poštediti, nego ga je dao razapeti iz ljubavi prema svijetu, a njegovu Majku stavio pod križ, u njezino majčinsko supatništvo s Njime. I Krist nas je svojim križem, smrću i uskrsnućem otkupio. A ova nam Sedmorica hoće reći kako Gospodin, eto, više voli Međugorje koje je poštediti od "razarujućih sila", od križa, od smrti, nego što voli vlastitoga Sina kojega nije od toga poštediti. Ne znamo što je to Međugorje poduzelo konkretno kroz tri godine razarujućih sila? Tj. što bi to bilo "začudojuće da nije bilo međugorske poruke"? Ako je agresorski napad na Sarajevo i na BiH bio "jedan od najvećih napada u povijesti", što bi to moglo biti od toga još gore, da izgleda još više začudojuće?

Vjera u brojeve. Potpisnici Pisma pozivaju nas da otvorimo oči prema njihovim uočenim brojevima koje su oni poslagali poput kakve igračke, pa kažu kako su 24. lipnja 1981. počela "ukazanja", i "točno 10 godina nakon toga počeo je rat"!

Pitamo se, zajedno s njima, gdje je to i kada točno počeo rat?

- U Hrvatskoj je prva glava pala točno 1. svibnja 1991. na Plitvicama. Usput, čudno kako se u *Pismu* uopće ne spominje Hrvatska, koja je zadobila svoju samostalnost, nezavisnost i slobodu s početkom iz Međugorja iz 1981., kako smo više puta mogli pročitati po bulevarskom tisku i na filmu zvanom *Gospa* vidjeti od nekih potpisnika Pisma?

- A u Bosni i Hercegovini, gdje se Blažena Gospa, prema članovima Tajništva, stala "ukazivati", počeo je rat "točno" u listopadu 1991. napadom na hercegovačke župe Ravno i Trebinju.

- U Sloveniji "točno" 26. lipnja, dva dana nakon "desete obljetnice". Znači, što se tiče vremenske desetogodišnje približne točnosti, njihova su "ukazanja" htjela samo Slovencima što

uvjerljivije pokazati kako su živjeli u "mirnu suživotu" s prividnim i nepravim mirom, i da je bila "žurna potreba vraćanja ljudi Bogu". Samo što je tu rat počeo i odmah, Bogu hvala, prestao. A u Hrvatskoj i BiH, na žalost, počeo, gotovo četiri godine tragično bjesnio i ostavio užasne posljedice!

Osim toga, potpisnici nam još kažu da su "međugorska ukazanja" počela "mjesec dana" nakon "atentata na Papu". Vidiš li, znači, tu simboliku i tu povezanost Pape s Međugorjem? A neće ni to biti točno. Atentat 13. svibnja, a "ukazanja" 24. lipnja 1981. Dakle točno nakon 41 dan! Budući da nije broj 30, nego upravo približno 40, zašto se, recimo, jedan od potpisnika nije sjetio svoje biblijske propovijedi iz 1981. u kojoj je govorio o biblijskih 40 godina pustinje, o 40 godina robovanja? Bilo bi brojčano puno uvjerljivije i svetopisamski usklađenije! A on veli o sebi, i to potpisuje, uvjeravajući nas kako je "platio zatvorom svoju vjernost međugorskim ukazanjima"! Kako onda da mu ne vjerujemo i kako da mu "ukazanja" ne budu - autentična!

Upotreba Papina imena i riječi, koje se Papi pripisuju da ih je izgovorio negdje u šali, u prolazu, prigodom rukovanja na kakvoj audijenciji, po čemu bi se tumačio i službeni stav Papin prema Međugorju, prava je zloupotreba. Navodimo nekoliko primjera:

- **1987:** naslovni biskup Pavel Hnilica u časopisu "Međugorje" u Siegeni na njemačkom jeziku 1987. godine izjavio je kako je u razgovoru s nadbiskupom Franićem rekao kako se Vatikan informirao o međugorskim činjenicama. Poslije jednog savjetovanja izjasnio se papa Ivan Pavao II: "Uvjeren sam da se Majka Božja ukazuje u Međugorju". Kad su se podigle suprotne riječi iz Državnoga tajništva, jer se to nije smjelo još reći, odgovorio je Sveti Otac: "Ja sam Papa"! Biskup je Žanić 9. travnja 1987. posredno o tome obavijestio Državno tajništvo. Ono je odgovorilo 6. svibnja 1987: "... ovlašteno Vam izjavljujem da tvrdnje, na koje ste skrenuli pozornost, Sveti Otac nije izgovorio". Eto već desetak godina kako msgr. Hnilica pripisuje Papi ono što on nije izgovorio.

- **1988:** Jedan katolički laik u Americi pitao je apostolskoga nuncija msgr. Pija Laghija je li Papa rekao, kako su neke novine donijele: "Pustite narod da ide u Međugorje ako se obraća, moli, ispovijeda, čini pokoru". Nuncij je odgovorio (prot. 909/88/5): "Izjava koju navodite kao citat nikada nije objavljena ili službeno potvrđena. Premda je bilo primjedaba o Međugorju, koje su se pripisivale Svetom Ocu ili drugim službenicima Svete Stolice, nijedna nije bila priznata autentičnom".

- **1994:** Vatikansko državno tajništvo oštro se ogradilo u glasilu biskupije Graz-Seckau od sudioništva u akcijama njemačkoga društva "Mir - za mir i pomirenje", kojima to društvo želi "na stražnja vrata dobiti crkveno priznanje Međugorja i Schia". Vatikansko je tajništvo također pozvalo vjernike da s oprezom pristupaju od Crkve nepotvrđenim hodočasničkim mjestima Međugorju i Schiu u Italiji.⁸

Zaključak. Tajništvo odbora "Kraljice mira" na svoju se ruku osniva i daje izjavu u kojoj ima elemenata koji su razumski pretenciozni, vjernički neumjesni, mariološki naivni, teološki netočni. A sve je to čudnije, što među njima ima priznatih hrvatskih teologa. Ali, čini se, kad su u pitanju međugorska "ukazanja", onda je za njih *theologia ancilla Medjugorja*! Pismo su pisali oni koji nude svoj duh zajedništva utemeljen na takozvanim "ukazanjima". U tu svrhu ne prežu, na žalost, ni od zloupotrebe imena Svetog Oca. Zato ni njima ni njihovu Pismu i nije posvećena posebna pozornost u javnim sredstvima priopćavanja. A i mi bilježimo samo po službenoj dužnosti.

Mostar, 5. kolovoza 1997.

Don Luka Pavlović
generalni vikar

Sažetak objavljen u:

* *Crkva na Kamenu*, 9-10/1997., str. 3.

* *Slobodna Dalmacija*, 12. rujna 1997., str. 12.

⁸ *IKA*, 20. srpnja 1994., str. 9.

KAD SE DR. LETICA ZALETI...

Kad se dr. Slaven Letica zaleti u Hercegovinu, ravno će u Međugorje pa onda u Mostar. I to "iz vruće sociologijske želje". A kad se poznati sociolog zaleti u marijanske teme, ravno će u prvorazredne neukusnice i nesuvislice. O Blaženoj Gospi on ovako umuje: "Umorna od putovanja po urbanim često praznim crkvama i mračnim katedralama suvremenog svijeta, izmorena nošenjem sa svim grozomornim pošastima tzv. zapadne civilizacije (...), uvrijeđena (možda) drugorazrednim položajem sebe kao žene u crkvenim obredima (u odnosu na vlastitog Sina), ta je plemenita dama odlučila povremeno 'vikend'-boravište potražiti u vrletima Biokova" (*Globus*, 15. kolovoza 1997., str. 16).

Ta sociologova il preslana šala il neslana teza sadrži barem nekoliko besmislica ili hereza:

Kristološki: Teologija nas uči da je Gospa stvorenje, "dama," kako se sociolog izražava, a njezin je Sin pravi Bog, Druga vječna božanska osoba, koja je u vremenu uzela tijelo iz te Dame ili Gospe. Zašto bi zemaljskoj roditeljki bilo žao ili krivo u odnosu na vlastitoga Sina, koji je Bog i prije nje i božanski iznad nje?

Mariološki: Gospa je stvorenje prezahvalno na "drugorazrednoj" ulozi koju joj je Bog povlašteno povjerio, a koju ona nikada nije mogla ni sanjati, a kamoli se ljutiti i osjetiti uvrijeđenom. Uviđa i sociolog da hoda po porculanu, pa dodaje ono "(možda)".

Liturgijski: Gospa je između svih stvorenja, eto i kao "drugorazredna", štovana, i u crkvenim obredima i onako, više od svih drugih svetaca i svetica, pa i svih njih zajedno! Zašto bi bila (možda) "uvrijeđena" ako bi se njezinu Sinu, Bogu, iskazivalo klanjanje, a njoj samoj čašćenje ili super-čašćenje?

Moralno: Sociolog Gospu naziva "plemenitom damom". Kako joj onda može prišiti feminističku neuravnoteženost i (možda) uvrijeđenost?

Sociološki: Nas su učili da se Gospa, s pomoću Božjom, kadra "nositi" sa sedmoglavim Vragom paklenijem, a da se ne "nosi" s tim sociologovim "pošastima" tzv. zapadne civilizacije! Pa da mora bježati u Biokovo!

I sad da nam te nekakve teze mračne zapadne civilizacije stalno nabijaju medijske komplekse da u našoj vrletnoj balkanskoj civilizaciji nema slobode tiska, slobode uvreda i neukusnih šala. Barem na sociologijskom području, i na stranicama *Globusa*!

- Ali nije muka u tome što sociolog stvara sociologijske šale na religijske teme, praveći se neznalicom da se "plemenita dama" sustavno i neizostavno "ukazuje" svakoga u Boga dana, i to već prepunih 16 godina, i to brojnim "vidiocima" u "vrletima Biokova" ili Bijakovića zapadne Hercegovine. A on piše o nekakvu "povremenom 'vikend'-boravištu"! Nego nam je mnogo više žao što se među nama, religioznim ljudima, odanom Marijinom djecom, nađe takvih koji svojim fabuloznim pričama o tzv. "ukazanjima" daju materijala da nam se i sociolozi smiju!*

* *Crkva na Kamenu*, 9-10/1997., str. 3.

ČAPLJINSKA "KRIZMA" i MEĐUGORSKA "KARIZMA"

Objavljujemo osvrt mjesnoga biskupa na nezakonitu i nevaljanu "krizmu" u Čapljini, za koju se kasnije doznalo da ju je obavio fra Stanko Pavlović, tadašnji župnik u Ljutom Docu, današnji uzurpator u Grudama i otpuštenik iz Franjevačkoga reda (23. lipnja 2001).

Bezimeni. *Slobodna Dalmacija*, 6. listopada 1997, 4, donosi vijest trojice novinara da je u nedjelju 5. listopada 97. u Čapljini u mostarsko-duvanjskoj biskupiji podijelio "krizmu" neki navodni biskup nepoznata imena i prezimena, iz nepoznate zemlje, nepoznate biskupije, nepoznata porijekla. Drugi dodaju da je govorio njemački, a jedan franjevac, koji nezakonito djeluje u Čapljini, prevodio mu na hrvatski. Niti su gostoprimeci smatrali potrebnim predstaviti nezakonitog "krizmatelja", niti je nezakoniti gost smatrao pristojnim predstaviti se, osim ovoga: "Dolazim vam iz jedne daleke, ali također lijepe zemlje. Domovina je moja, naime, udaljena više od tisuću milja odavde od vaše domovine i vašega lijepoga grada", izvješćuje nas *SD*.

Svete sakramente zakonito i valjano dijele ovlašteni djelatnici u zajedništvu s Crkvom, po kanonskim pravilima, s pravom nakanom, sa znanjem sudionika, s odobrenjem mjesnoga biskupa. Gdje ima prisile i prijevare, nema sakramenata. Krizmanike pozivamo da budu hrabri svjedoci Kristovi, a ovdje "krizmatelja" sakrili u bezimenost i tajnovitost! (...)

"Duhovno nesretni." Ipak bezimeni gost otkriva o sebi jednu tajnu. On spominje samo jedno mjesto iz kojega dolazi: Međugorje! Iz njegove se prigodne riječi doznaje da je on češći posjetitelj Međugorja: "Vašu sam domovinu točno prije deset

godina prvi put posjetio. Razlog za tadašnji posjet bila su Gospina ukazanja u Međugorju. Sada vam moram priznati da sam se svaki put kada bih se iz Međugorja vratio kući osjećao mirnijim i sretnijim. Ali prošle sam se godine vratio kući, dosta tužan i duhovno nesretan. Istiniti temelj moga nemira i velike nesreće bila su ova zazidana vrata na vašoj crkvi u Čapljini. Iako ovaj natpis na pet jezika dostatno sam za sebe sve govori, ipak, sam se kod prijatelja još više raspitao o situaciji", navodi *SD* od 6. listopada.

Nakon ovakva svjedočanstva i pothvata "krizmateljeva" međugorski zanesenjaci ne bi smjeli upozoravati mjesnoga biskupa kako treba odvojiti problem Međugorja od problema Čapljine, međugorski slučaj od hercegovačkog slučaja! Ovaj bezimni, samovoljni, najamni međugorski "duhovni nesretnik" želi dolaskom iz Međugorja riješiti "čapljinski slučaj"! On izlazi u susret nezakonitim franjevcima koji su u Čapljini mimo odredaba Svete Stolice, mimo odluka svoga Franjevačkog reda, mimo normi mjesne Crkve, kako se u svom priopćenju (*SD*, 7. listopada 1997., str. 6) ograđuje hercegovački provincijal "ad instar" dr. fra Tomislav Pervan. Čapljinski nezakoniti "monsinjor" (tako je, vele, spomenut i u misnom kanonu!) napaja se međugorskim duhom, najprije "mirom i srećom", a potom tugom i velikom nesrećom kad vidi da stvari ne idu kako bi htio on i oni koji su ga pozvali u Čapljinu da djeluje protiv jedinstva, mira i reda, protiv zakona i kanona Crkve Božje, zlorabeći i sakrament Duha Svetoga. Međugorje nam je emitiralo prve "poruke" još prije 15 godina, u siječnju 1982. godine, kada se navodna "Gospa" preko jedne vidjelice umiješala u jurisdikciju mjesne Crkve štiteći neke neposlušne franjevačke kapelane, a koreći mjesnoga biskupa Pavla da se "u odluci prenaglio". "Vidjelica" je to iskazala puno besramnijim izrazom! I, evo, sada nam je Međugorje duhovno othranilo nezakonitog "krizmatelja" koji prelazi u Čapljinu da razara jedinstvo Crkve Božje i da vara na stotine krizmanika.*

* *Crkva na Kamenu*, 11/1997., str. 2.

"UKAZANJA" **PO DUHANIŠTU I KUKURIZIŠTU**

Msgr. **Pavao Žanić**, biskup u mirovini, u *CnaK-u*, 8-9/1987., str. 2:

"Gospa se, kažu, počela ukazivati na Podbrdu na brdu Crnici, pa kad je milicija zabranila ići tamo, sišla je u kuće, u ograde, u polja, u vinograde, u duhaništa, ukazivala se u crkvi, na oltaru, u sakristiji, na koru, na krovu, na zvoniku, po putovima, na putu u Cerno, u automobilu, u autobusu, u kolima, u Mostaru na nekoliko mjesta, u Sarajevu na više mjesta, u Zagrebu po samostanima, u Varaždinu, u Švicarskoj, u Italiji, opet na Podbrdu, na Križevcu, u župi, u župnoj kući, itd. Sigurno nije nabrojeno ni pola mjesta navodnih ukazanja pa se trijezan čovjek, koji Gospu časti, pita: Gospe moja, što to od tebe čine?"

Don Živko Kustić, zvani **Don Jure**, 10 godina kasnije, u *Glasu Koncila*, 24. kolovoza 1997., str. 17:

*"Ali kad se na rubu neke šume ili drvoreda, na strništu ili u kukuruzištu skupi mnogo ljudi pa mnogi kažu da vide ili da su vidjeli, a svaki drugačije, onda redovito nema ukazanja, nego su samo priviđenja. Ljudi pilje u sjene i odsjeve, u orise drveća i oblaka u sumraku, i vide što žele vidjeti. Mnogo je živčano nemirnih i duševno uznemirenih koji ni sami ne znaju što su vidjeli i koji ne mogu pouzdano svjedočiti".**

* *Crkva na Kamenu*, 11/1997., str. 3.

OTVOREN KONAČNU PRAVORIJEKU

Biskup je na traženje Th. Bouteta, urednika francuskoga časopisa Famille chrétienne, poslao pismo koje ovdje prenosimo na hrvatskom:

Mostar, 2. listopada 1997.

Poštovani gospodine Boutet,
odgovaram na Vaše pismo od 29. rujna 1997. koje sam primio faksom preko Nuncijature u Sarajevu.

Što se tiče stajališta ovoga Biskupskog ordinarijata s obzirom na formulu: *Non constat de supernaturalitate* ili *Constat de non supernaturalitate*,¹ mogu vam izjaviti sljedeće:

1) Druga biskupska komisija, koja je radila od 1984. do 1986., izričito je izglasala, u najvećoj većini, 2. svibnja 1986.: *Non constat de supernaturalitate* (11 negativni, 2 pozitivna, 1 "in nucleo", 1 suzdržan).

2) Izjava Biskupske konferencije iz 1991. kaže: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama."

3) Kongregacija za nauk vjere, navodeći cjelovito Izjavu biskupa bivše Jugoslavije, u dva identična pisma poslana francuskim prelatima: msgr. Dalozu, nadbiskupu Besançonu (4. srpnja 1995) i msgr. Taverdetu, biskupu Langresa (23. ožujka 1996) kaže: "Iz ovoga što je upravo rečeno proizlazi da se službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih

¹*Non constat de supernaturalitate* znači: Ne rezultira da su posrijedi nadnaravna ukazanja, a *Constat de non supernaturalitate* znači: Rezultira da nisu posrijedi nadnaravna ukazanja.

marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju s onim što su Biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u svojoj prethodno navedenoj Izjavi."

4) Na temelju ozbiljna proučavanja slučaja, koje je poduzelo tridesetak naših stručnjaka (čak u trima Komisijama),
na temelju moga biskupskog iskustva od pet godina u biskupiji,
na temelju škandalozna neposluha koji okružuje pojavu,
na temelju laži koje se ponekada stavljaju u usta "Gospina",
na temelju neuobičajeno učestalih "poruka" od 16 godina,
na temelju čudne mode da i "duhovni vođe" takozvanih "vidjelaca" vode ih po svijetu praveći s njima propagandu,
na temelju prakse koju "Gospa " očituje na "fiat" ("neka bude") "vidjelaca",
moje je uvjerenje i stajalište ne samo
Non constat de supernaturalitate, nego i ono:
Constat de non supernaturalitate međugorskih ukazanja ili objava.

5) Ipak otvoren sam proučavanju koje bi htjela poduzeti Sveta Stolica, kao najviša uprava Katoličke Crkve da izrekne vrhovan i konačan pravorijek o samom slučaju, i to što prije, za dobro duša i na čast Crkve i Gospe.*

S osobitim poštovanjem...

* *Famille chrétienne*, 1. studenoga 1997., Le cahier n° 1 d'Edifa, str. 92-93. na francuskom i talijanskom jeziku.

GODINA 1998.

REBIĆEVA EGZEGEZA MEĐUGORSKIH "PORUKA"

Međugorske "poruke" našle su još jednoga pobornika, prof. Adalberta Rebića s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Najprije se dr. Rebić oglasio intervjuom uspoređujući Međugorje sa Sinajem (*Globus*, 5. 9. 1997, 16), potom u *Vjesniku*, od 24-26. 12. 1997., str. 35: "Međugorje je imalo i ima proročki karakter." Međugorske pojave on tumači:

"Fenomen Međugorja je uvertira rata na Balkanu. Ako se dobro sjećamo, sva su ona upozoravanja iz Međugorja glasila: Obratite se, molite za obraćenje grešnika, postite, činite pokoru, molite kunicu, borite se za mir. Ako to ne učinite, horde će doći s istoka, klati i ubijati... Tim upozoravanjima nismo poklonili pozornost, pa ni ljudi Crkve, i dogodilo se što se dogodilo. Horde su došle, svoje učinile, i mnogi ljudi još uvijek trpe od posljedica rata. Poziv na obraćenje nije bio prihvaćen."

Je li vlč. Rebić svjestan da govori protiv Međugorja? Naime, ako je, prema glasinama, kroz Međugorje prošlo "od 10 do 20 milijuna" ljudi, kako-tako obraćenih, zašto se na temelju njihova "obraćenja" i molitve za mir nije izbjegao rat na ovim prostorima? Jer, dr. Rebić kao svetopisamski zakonoznanac zna da Bog poštedi od uništenja i kad se u jednoj Sodomi nađe "deset nevinih," a kamoli neće kad kroz jedno mjesto kao što je

Međugorje prođe deset milijuna koji poste, pokoru čine i kronicu mole! Bilo ih je valjda 10 nevinih iz Hrvatske i BiH!

Čuju se razne poruke iz Međugorja, od izraza iz propovijedi do pravih nesuvislosti, ali međugorska "poruka" koju Rebić iz sjećanja donosi: "*Ako to ne učinite, horde će doći s istoka, klati i ubijati...*" prvi se put čita. Kada je ta poruka izrečena? Gdje je objavljena? Ili je to jedna od tajna? Kako je dr. Rebić nije prije otkrio? Gdje počinje istok na Balkanu gdje završava, s obzirom na Međugorje? Poseban je paradoks u ostvarenju Rebićeve međugorske prijetnje da je nastradala upravo ona naša sirotinja koja najviše drži do Boga i Božje istine, dok su uzročnici rata ostali nekažnjeni i obogaćeni. Ovakvim se izmišljanjem dr. Rebić stavlja u red loših tumača, jer onima kojima bi trebao pomoći, dovodi ih do očaja! Nasuprot dr. Rebiću koji tvrdi da *horde* "dolaze s istoka," ljetos nas je međugorsko Tajništvo odbora uvjeravalo da međugorske *poruke* "dolaze s istoka",¹ da je Gospodin poštedio Međugorje, "koje je odabrao za svoju Majku", nasuprot drugim mjestima na koja su se sručile granate! Naslušali smo se takvih naivnih objašnjenja čak i od međugorskih tumača poznatijih od dr. Rebića, jer takvi vjerojatno drže da je Međugorje toliko jako da na svoj račun može izdržati i najveće teološke besmislice.

Rebić se, očito, uvrštava u "generale poslije boja". On donosi ovakvu svoju egzegezu domaćega agresorskog i obrambenog rata: "*Tim upozoravanjima nismo poklonili pozornost, pa ni ljudi Crkve, i dogodilo se što se dogodilo.*" Evo pitanja egzegeti Međugorja: Kako to da dr. Rebić nije tome poklonio više pozornosti? On, čovjek Crkve, a do jučer i ministar Države! Je li se on ubrojio u "deset nevinih"? Koji to ljudi Crkve nisu poklonili pozornost? Od 1982. do 1991. godine ljudi Crkve sustavno su proučavali "poruke," "upozoravanja", prijetnje, besmislice "vidjelaca." S punom odgovornošću radile su tri crkvene komisije, jedna za drugom, pod vodstvom bilo biskupa Žanića, bilo tadašnje

¹ *Press Bulletin Medjugorje*, br. 70, str. 3.

BK, sa znanjem Svete Stolice. Nakon svih ispitivanja, posve suprotno Rebićevoj egzegezi međugorskih "proročanstava," ljudi su Crkve izrekli: *"Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama."* I nikakve nas privatne objave, ukazanja i poruke ne obvezuju, a Isusovo Evanđelje, koje naučava obraćenje, pokoru, mir, molitvu, spasenje, kao i to da se čuvamo "lažnih proroka" (Mt 7,15), obvezuje nas u savjesti!

Konačno, kad je objasnio konkretna međugorska "proročanstva" o ratu koji je završio 1995., bi li dr. Rebić htio, prema međugorskim "porukama" i dan-danas, već sada otkriti puku Božjemu što ga sve čeka sljedećih mjeseci ili godina? Rat? Potop? Mir? Ponovne "horde s istoka" ili sa zapada? Koliko će "ukazanja" još trajati? Zna li što je s "deset tajna"? Da ljudi budu spremni, a i da prof. Rebić ne ispada smiješan svojim tumačenjem dvije godine poslije boja!*

Don Ante Luburić

**Vjesnik*, 31. prosinca 1997. i 1. siječnja 1998., str. 13.

"UKAZANJA" **BEZ SOLIDNA TEMELJA VJERE**

Jedan se novinski članak može čitati dvojako: s razumijevanjem i s nerazumijevanjem. Na takav se sastavak netko može osvrnuti također dvojako: tako da napisani tekst ide "drumom," a osvrt na tekst "šumom." Dr. Jure Juras u *Vjesniku* od 13. siječnja 1998, str. 11, izabrao je u oba slučaja ovo drugo: put nerazumijevanja u čitanju našeg odgovora na to kako prof. Rebić objašnjava "međugorsko proročanstvo": "horde će doći s istoka, klati i ubijati", na koje se on, dr. Juras, uopće ne osvrće, i zato je udario svojom šumom. I još k tomu moralizira! Da je htio uzeti u obzir *meritum* intervjuja prof. Rebića,¹ na što se odnosio naš kritički osvrt u istom listu,² ne bi mu trebala "šuma" pitanja, koja nemaju veze ni sa spomenutim izmišljenim međugorskim "proročanstvom" ni s pokasnim njegovim smiješnim tumačenjem.

Ipak s tim u vezi vrijedno je upozoriti da je Papa Ivan Pavao II., govoreći nedavno o sektama, s jedne strane, i o žeđi za autentičnim duhovnim vrednotama, s druge, načelno istaknuo ovu pogibelj u Crkvi: "U okviru crkvene zajednice umnoženje navodnih 'ukazanja' ili 'viđenja' sije pomutnju i otkriva određen nedostatak solidna temelja vjere i kršćanskog života među njezinim članovima".³ Međugorska "ukazanja" i "viđenja" (ne samoreklamna obraćanja!) već sedamnaestu godinu, po uvjerenju brojnih vjernika, kod jednih siju pomutnju a kod drugih otkrivaju određen nedostatak solidna temelja vjere i kršćanskog života. A ako se vjernici u međugorskoj crkvi iskreno ispovijedaju i mole,

¹*Vjesnik*, 24-26. prosinca 1997., str. 35.

²*Vjesnik*, 31. prosinca 1997 - 1. siječnja 1998., str. 13.

³SYNOD OF BISHOPS, Special Assembly for America, *The Way to Conversion*, Instrumentum laboris, Vatikan 1996., br. 33; *L'Osservatore Romano*, 18. rujna 1996.

bez obzira na sva besmislena umnoženja "ukazanja" i "viđenja", sigurno primaju iste Božje milosti kao i vjernici koji se mole i primaju sakramente u svim drugim katoličkim crkvama i župama. To je mjesna Crkva uvijek držala. A nije nikada poklanjala pozornosti ni izmišljenim "proročanstvima", ni lakoumnim njihovim objašnjenjima, ni "lažnim prorocima", ni "lažnim učiteljima", na što nas Sveto Pismo ozbiljno upozorava (2 Pet 2,1).

Osvrćemo se ipak na jednu proizvoljnu tvrdnju Jurasovu: "Don Ante Luburić ne govori... o inače dopuštenom štovanju i dopuštenim hodočašćima Majci Božjoj Međugorskoj, o punoj slobodi mjesne Crkve u toj pobožnosti itd. (iako sve to bez posebnog zalaganja službene Crkve i njene hijerarhije oko toga i u prilog tomu)." Ovo je prava "pomutnja", što bi rekao Sveti Otac. Prvo, Crkva, ni mjesna ni sveopća, nije uopće priznala "Majku Božju Međugorsku"! Drugo, niti je dopustila "štovanje" "Majke Božje Međugorske"! Treće, niti je dopustila "hodočašće" "Majci Božjoj Međugorskoj"! To su mišljenja i izmišljotine onih koji se ne drže autentičnih crkvenih propisa i naziva, nego i službenu Crkvu i njezinu hijerarhiju stavljaju u zagradu, kao što to u ovom slučaju čini i dr. Jure Juras!*

Don Ante Luburić

**Vjesnik*, 17. siječnja 1998., str. 11.

SVETI OTAC NE IDE U PRIVATNO HODOČAŠĆE

Novinar: *Kad su tekle pripreme za Papin dolazak u Sarajevo bilo je i po novinama govorkanja da je Sveti Otac htio u Međugorje. Koliko to odgovara istini?*

Biskup: To su doista sve samo govorkanja. Kroz sve vrijeme pripreme nitko mi nije spomenuo ni riječi o tom eventualnom programu a bio sam od početka u glavnom odboru za Papin doček. Mi smo biskupi pozvali Papu i u Sarajevo i u Banju Luku i u Mostar. Sveta je Stolica odlučila da pohod bude samo Sarajevu. Međugorje, kakvo već jest, Papa sigurno ne pohađa dok nad njegovim "ukazanjima" bude visila službeno-crkvena rečenica Biskupske konferencije (1991): "Na temelju dosadašnjeg istraživanja nemoguće je ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama." A ako se tome doda ima još mnogo toga prijepornoga, onda Papa sigurno ne bi želio svojim službenim pohodom rješavati probleme privatnih "ukazanja" za koje uopće nema valjanih dokaza o nadnaravnosti.*

* *Crkva na Kamenu*, 1/1998., str. 3.

NEMA "UKAZANJA" U CRKVENIM PROSTORIJAMA

Biskupovo pismo međugorskom župniku:

Mostar, 14. veljače 1998.

Velečasni fra Ivane,
primio sam dopis, Vaš znak: 41/98, od 12. veljače ove godine, u kojem razjašnjavate nedavne upite oko "ukazanja" u "sestarskoj kući" u Međugorju. Misli se na kuću sestara franjevki, gdje se u "prizemlju" događaju navodna "ukazanja."

Pišete da ste na moj upit ovdje na Ordinarijatu, 13. siječnja 1998., "gdje se sastaju vidioci," odgovorili "da se sastaju u jednoj prostoriji sestarske kuće i to ne redovito." Sada i napismeno tumačite da ta "sestarska kuća" jest "vlasništvo Župnog ureda i kat te kuće stavljen je na raspolaganje sestrama za stanovanje. U prizemlju te kuće su prostorije i uredi kojima se služe pastoralni djelatnici Župnog ureda". Također ističete da "sestre nemaju nikakve veze, niti su na bilo koji način povezane" s time.

Budući da tako stvari stoje, ovim svojim službenim dopisom, u svojstvu mjesnoga dijecezanskog Ordinarija tražim od Vas kao zakonitoga župnika u župi sv. Jakova apostola u Međugorju da što prije, jasno i nedvosmisleno, pozivajući se na ovu odluku, proglasite onima kojih se tiče, da nećete više moći stavljati na raspolaganje, ni redovito, ni povremeno, nijednome od tzv. "vidjelaca" da se sastaju na takva takozvana "ukazanja" ni u jednom prostoru koji pripada Župnom uredu Međugorje kao crkvenoj ustanovi. Niti da se u tome prostoru okupljaju vjernici na takva "ukazanja." Kao što su se "vidiocima", nekadašnjoj djeci na razini njihove dječje mašte, događala ta "ukazanja": "u crkvi, na oltaru, u sakristiji, na koru, na krovu, na zvoniku... u župi, u župnoj

kući, itd.", kako je u svojoj propovijedi pod sv. Misom i sv. krizmom naveo biskup Pavao Žanić u Međugorju, 25. srpnja 1987.¹, tako se danas nastavljaju događati slične nebuloze "u prizemlju" te "sestarske kuće", vlasništvu Župnog ureda u Međugorju.

Neka se, dakle, za takva navodna, takozvana, maštovita i od Katoličke Crkve nikada priznata niti prihvaćena, "ukazanja" ne stavljaju - "za privatnu upotrebu" "vidjelaca" - nikakve službene crkvene prostorije vlasništva Župnog ureda, a ponajmanje spomenuta "sestarska kuća"!

Ujedno napominjem da sam o svemu dužan izvijestiti Svetu Stolicu i spreman, ako ustreba, također izići u javnost, sa svom dokumentacijom, jer smatram svojom crkvenom dužnošću uklanjati takve nedopustive manipulacije i "privatizacije" crkvenoga prostora u svrhe posve privatnih izmišljenih "ukazanja" i "vidjelačkih" "poruka." O ovome - i Vašem pismu i svome odgovoru - izvješćujem također s. Robertinu Barbarić, provincijalnu predstojnicu sestara franjevki. Ovim isto tako od Vas tražim da o svome izvršenju ove odluke što prije službeno izvijestite ovaj Ordinarijat.*

S poštovanjem Vas pozdravlja...

* *Vrhbosna*, 2/1998., str. 337-338.

(Odgovor župnika fra Ivana Landeke: 3. ožujka 1998., br. 51/98: *"5. Iako prizemlje te kuće u vlasništvu župe sv. Jakova ne spada ni u kakve 'službene crkvene prostorije', Vašu sam naredbu službeno priopćio vidiocima i zamolio ih da je prihvate, što su oni, u duhu poslušnosti, i učinili"*).

¹ *Crkva na Kamenu*, 8-9/1987., str. 2.

MANIPULACIJA PASTIRSKIM POTPISIMA

A. KATALINIĆ, *Marija - Velika nada Hrvata*,
Zagreb, 1998. Izdavač: "Pokret krunice za obraćenje i mir".

Knjiga je ukusno opremljena, tvrdi povez, korice u boji i broji 238 stranica. U podnaslovu naznačen je sadržaj: *Marijina nazočnost u povijesti hrvatskoga naroda*. U 13 poglavlja isusovac Katalinić govori o tisućljetnoj pobožnoj privrženosti hrvatskoga naroda Blaženoj Djevici Mariji, a u dodatku što ga je priredio franjevac dr. Smiljan Dragan Kožul, urednik, sadržana je Riječ o piscu, Riječ o "Pokretu krunice" te Statut "Pokreta krunice za obraćenje i mir".

Nemoguće se ovdje osvrnuti na cjelovit sadržaj knjige. Nego više da izrazim čuđenje zbog opredjeljenja o. Katalinića da u 12. dijelu: "Gospina svetišta novijeg datuma", gdje navodi šest takvih "svetišta", ubroji i "međugorsko". Ne vjerujem da isusovac Katalinić ne zna da se u Crkvi naslov "Gospino svetište" ne pripisuje svakom mjestu gdje se narod okuplja da štuje Gospu. Tako on naše hercegovačko Gospino svetište "Kraljice mira" u Hrasnu, koje je 1977. godine odobrila crkvena vlast, mirno ispušta, a Međugorju, koje nije odobrila crkvena vlast ni na razini biskupijskoj ni biskupske konferencije ni Svete Stolicy, posvećuje 8 stranica (184-191).

Iznenaduje me također što se o. Katalinić u svom prikazu nije uspio oduprijeti subjektivnim dojmovima i doživljajima što ih je on osobno proživio u Međugorju. To u svakom slučaju oduzima od objektivnosti njegova pisanja o "Gospi u Međugorju". U tom smislu neargumentirano zvuče rečenice: "O kakvoj laži, pretvaranju, hinjenju, ni govora, apsolutno isključeno. Ta njihova ekstaza (misli se na fantaziranje "vidjelaca") ulijevala je u duše

svih nas koji smo tome prisustvovali neki savršeni osjećaj smirenosti, sreće, duhovne utjehe. Bili smo potpuno sigurni da je svaka varka isključena. I tom je smirenošću i nekom nutarnjom srećom bila preplavljena naša duša dok smo god bili u Međugorju. Osjećali smo Majčinu prisutnost" (s. 190).

Unatoč tome, o. Katalinić izjavljuje kako se bezuvjetno treba podvrći sudu Crkve s obzirom na međugorsku Gospu. Citira čak i "službenu izjavu" biskupa od 10. travnja 1991.: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama." Koliki je autorov doprinos, u objektivnom smislu, proučavanju i produbljivanju nadnaravnosti ukazanja Gospe u Međugorju, ako on piše ovako subjektivno, jednostrano i navijački?

U prilog neobjektivnu prikazivanju "Gospe u Međugorju" govori i popis literature koju autor navodi. Ako se već iz subjektivnih razloga nije služio i onim osvrtima koji su o tome kritički pisali kao što su i sami biskupi odgovorni za Međugorje, mogao je iz znanstvenog poštenja uputiti čitatelje i na takvu literaturu. Tko bi mu zamjerio što on iz subjektivnih razloga ne ispušta sama sebe tridesetak puta navodeći svoje vlastite napise o marijanskim svetištima!?

Moram ipak priznati da me ponajviše iznenađuje činjenica što je ovoj knjizi o. Katalinića *Uvodno slovo* napisao zagrebački nadbiskup msgr. Josip Bozanić. Ne vjerujem da bi to učinio da je znao da će na naslovnici knjige kao simbol "Marije - velike nade Hrvata" biti oslikan lik "Gospe međugorske". Pogotovo ne vjerujem da bi nadbiskup Bozanić, da je znao, napisao *Uvodno slovo* za knjigu u kojoj se na onakav nekritičan način prikazuje međugorski fenomen. Zato je ova knjiga, s obzirom na podmetanje Međugorja i nadbiskupu i hrvatskoj katoličkoj publici manipulatorska, a ne informatorska.

A kad se radi o vlastitim interesima, a ne o zdravoj marijanskoj pobožnosti, navodim i ovaj primjer. U Hercegovini je prošle godine (1997) priređeno 22. izdanje pučkoga *Molitvenika* "Fra Anđela Nuića". Provincija hercegovačkih franjevac, kako

čitamo u *Vrhbosni*, 3/1997., str. 318-319, uredno je zatražila od Biskupskog ordinarijata crkvenu dozvolu za tiskanje. Ali umjesto potpisanoga generalnog vikara msgr. Luke Pavlovića izdavač je "zabunom" stavio ime "Ratka, biskupa"! A da stvar bude "zbunjenija" za tako svetu knjigu, izdavač je na prvu stranicu Molitvenika stavio sliku kipa "Gospe međugorske", a da prethodno nije obavijestio biskupa. Slika bez objašnjenja! Je li opet "zabunom"?

Crkveni nas dokumenti o štovanju Gospe (*Marialis cultus*, 1974., br. 38) ozbiljno upozoravaju da naše proučavanje objavljenih izvora i pozornost na dokumente učiteljstva trebaju nadjačati pretjerano istraživanje novotarija i izvanrednih događaja. Taj studij treba biti objektivan u povijesnom kontekstu, zato valja ukloniti sve ono što je očito legendarno i lažno. Stoga ne smijemo dopustiti da budemo izmanipulirani. Ali evo zaneseni međugorski manipulatori manipuliraju i crkvenim pastirima!*

Don Ante T. Komadina

* *Crkva na Kamenu*, 5/1998., str. 15.

PRIVATNI POHODI NEVJERODOSTOJNIM UKAZANJIMA

Domaći tisak opet se navratio na međugorski fenomen. Povod je pismo nadbiskupa Bertonea, tajnika Kongregacije za nauk vjere, od 26. svibnja 1998. msgr. Aubryju, biskupu na francuskom otoku Réunionu u Indijskom oceanu. Potaknuti medijskim tumačenjem toga pisma donosimo kratku kronologiju stručnog praćenja međugorskih zbivanja i crkveni stav koji je do danas nepromijenjen.¹

Nepriзнata ukazanja. Međugorska "ukazanja" ispitivana su na trima komisijama. U drugu komisiju mjesni biskup u Mostaru msgr. Žanić pozvao je stručnjake s crkvenih učilišta i znanstvenih struka. Članovi su 2. svibnja 1986. izglasali *non constat de supernaturalitate*, tj. u Međugorju ne rezultira da se radi o nadnaravnim ukazanjima. Ne bez znanja Kongregacije, uz suglasnost mostarskog biskupa, tadašnja Biskupska konferencija formirala je 1987. godine komisiju, koja je biskupima podnijela rezultate svoga proučavanja ujesen 1990. Na temelju toga rada biskupi su 10. travnja 1991. u Zadru donijeli negativan stav prema Međugorju: "*Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama*". Ta su "ukazanja" takozvana, navodna. Tako ih navodi pod navodnicima i Kongregacija za nauk vjere. U sadašnjim uvjetima

¹"Moje je uvjerenje i stajalište ne samo *Non constat de superanaturalitate*, nego i ono: *Constat de non supernaturalitate* međugorskih ukazanja ili objava" uključuje činjenicu: "Ipak otvoren sam proučavanju koje bi htjela poduzeti Sveta Stolica, kao najviša uprava Katoličke Crkve da izrekne vrhovan i konačan pravorijek o samom slučaju, i to što prije, za dobro duša i na čast Crkve i Gospe." *Famille chrétienne*, 1. studenoga 1997., Le cahier no 1 d'Edifa, str. 92-93.

ne pokreće se pitanje proučavanja međugorskih navodnih "ukazanja" u okviru Biskupske konferencije BiH. Ta su "ukazanja" u svojim "porukama" protiv mjesnog biskupa od samog početka (1981) bila povezana s "hercegovačkim slučajem" koji je Svetoj Stolicu na srcu da ga što prije riješi. Riječ je o neposlušnosti Hercegovačke franjevačke provincije u provedbi dekreta Svetog Oca s obzirom na neke župe u mostarsko-duvanjskoj biskupiji.

"Privatni" pohodi. Zbog nepriznavanja istinitosti nadnaravnih ukazanja u Međugorju mjesni je biskup Žanić bio protivan organiziranim pohodima na mjesta takozvanih ukazanja. Više je puta i BKJ donosila upute da se "ne mogu organizirati službena hodočašća u Međugorje kao da je Crkva o tim događajima već donijela pozitivan sud." Kongregacija za nauk vjere 1985. pisala je Talijanskoj biskupijskoj konferenciji kako bi promotrila prikladnost da savjetuje episkopatu "da javno odvrća organiziranje hodočašća od spomenutoga navodnog središta ukazanja kao i svaki drugi oblik objavljivanja, napose izdavačkoga, koji bi se smatrao predrasudan za mirno utvrđivanje 'događaja' od strane posebne Komisije koja je u tu svrhu kanonski ustanovljena." BK u Zadru, izjavljujući da se ne može ustvrditi autentičnost međugorskih ukazanja ili objava, navodi da postoje "brojna okupljanja vjernika s raznih strana koji u Međugorje dolaze potaknuti i vjerskim i nekim drugim motivima." Na toj liniji "privatnih" pohoda nije bilo sporno hoće li netko ići u Međugorje kao u bilo koju drugu katoličku župu. Samo je uvijek bilo jasno rečeno da se to ne može činiti službeno, upotrebljavajući crkvu i oltar da se propovijeda autentičnost takozvanih "ukazanja" i proglašava mjesto "svetištem" neutvrđenih "ukazanja".

Kongregacija za nauk vjere pisala je francuskom nadbiskupu Dalozu u Besançonu 1995. i biskupu Taverdetu u Langresu 1996. da "službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju se organizirati na župnoj ili biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju onome što su biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u

svojoj prethodno navedenoj izjavi." S obzirom na "hodočašća u Međugorje koja se odvijaju na privatan način", Kongregacija smatra da su dopuštena "pod uvjetom da se ne smatraju ovjerovljenjem događaja u tijeku i koja traže još ispitivanje od strane Crkve". Stoga ništa nova. Službena ili crkvena hodočašća nisu dopuštena, dosljedno tome ni ona "privatna" nisu dopuštena s nakanom da bi se njima dokazivalo da su navodna "ukazanja" i takozvane "poruke" autentične! Dakle, službeni stav mjesnoga biskupa jest službeni stav Biskupske konferencije iz 1991. I toga se crkvenoga stava pridržavaju svećenici i vjernici - katolici!*

Mostar, 21. srpnja 1998.

Ratko Perić
biskup

* *Crkva na Kamenu*, 9-10/1998., str. 2.

VJERA I PRAZNOVJERJE

Biskupovo pismo Michaelu Daviesu

Mostar, 29. listopada 1998.

Dear Michael,

hvala Vam na knjizi *Međugorje nakon petnaest godina*.² Mogli ste je slobodno nasloviti: *Medjugorje after sixteen years...*, donosite neke dokumente i iz 1997. godine.

Knjigu sam pročitao i dvije su me se stvari dojmile.

1) Pišete katolički zauzeto i kršćanski otvoreno. Možda Vam je ponegdje poneki izraz prejak, ali je očito da ste u istraživanju međugorskoga fenomena vođeni željom za istinom. Pišući, tražeći i težeći za istinom, ne zaboravljate kršćansku ljubav koju treba pokazivati prema onima koji su drukčijega mišljenja, pogotovo na terenu privatnih "ukazanja". Uvjeren sam da će nas Istina osloboditi (*Iv* 8,32), iako neistina ima mnogo ljudskih sredstava priopćavanja na raspolaganju. Istina će nas osloboditi, veli Gospodin, ali istina, tumači sv. Pavao, koja se iskazuje u ljubavi (*Facientes veritatem in caritate: Ef* 4,15), da se pomogne zavedenima, koji se povode za pričama mimo Crkve, "stupa i uporišta istine" (*1 Tim* 3,15), ne držeći toliko do svjetla razuma u vjeri: "iluzorno je misliti da vjera, pred slabim razumom, ima veću snagu; ona, naprotiv, riskira da bude svedena na mit i praznovjerje", upozorava Sveti Otac u svojoj nedavnoj enciklici.³ Pred tolikim razlozima, koji su uvjerali sve tri dosadašnje komisije i cijelu Biskupsku konferenciju da je "na

² M. DAVIES, *Medjugorje After Fifteen Years: the Message and the Meaning*, St. Paul, Minnesota, 1998.

³ IVAN PAVAO II., *Fides et ratio*, 14. rujna 1998. Hrvatski prijevod *Vjera i razum*, Zagreb, 1999., KS, Dokumenti 117, br. 48.

temelju dosadašnjeg istraživanja nemoguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama" u Međugorju, razna praznovjerja hvataju maha.

2) U knjizi se pridržavate crkvenih dokumenata i tumačenja. Ima u svijetu previše prenošenja neistinitih informacija, pogotovo od industrije i agencija u službi takozvanih međugorskih ukazanja.

Dva su problema u mostarsko-duvanjskoj biskupiji poznata u cijelome svijetu: franjevačka neposlušnost Svetom Ocu Papi s obzirom na predaju nekoliko župa dijecezanskom kleru, još od 1975. godine, i međugorske priče koje zavode malovjerne i naivne tražitelje čudesa. Dok u Čapljini dvojica bivših franjevaca, koji su nedavno otpušteni iz Reda, pokazuju neobičan stupanj neshvatljiva neposluha, u susjednom Međugorju franjevci, trenutačno samo trojica s kanonskom misijom, a ostali bez crkvenoga poslanja, svijetu propovijedaju obraćenje! U takvoj kontradikciji svakodnevno se nastavlja priča o "ukazanjima" i uobičajenim "porukama", u kojima navodna "Kraljica mira" zahvaljuje "vidiocima" što su se odazvali njezinu pozivu! "Gospe moja, što to od tebe čine!" rekao bi moj prethodnik biskup Žanić.

Ustrajte u vjernu istraživanju, a Duh Sveti, koji je na osobit način bio djelatan u Blaženoj Gospi i koji nas upućuje u svu Istinu (Iv 16,13), pomoći će nam svojom milošću da se praznovjerje ukloni a pravovjerje ispuni.

Vas i Vašu obitelj pozdravljam sa svim poštovanjem...

GODINA 1999.

IZ IZVJEŠĆA AD LIMINA APOSTOLORUM

Iz službenoga razgovora sa Svetim Ocem, 12. siječnja 1999. godine:

Biskup: "Govorio sam Papi o Mostaru, o Čapljini, o župama, o maloj braći, o pravoslavnima, o muslimanima, o Međugorju, kao mjestu gdje se svijet Bogu moli, ali gdje nije do sada, već 18 godina, ni od jedne komisije priznato nijedno nadnaravno ukazanje.

Sveti Otac: *Non sono verificate?* (=Nisu utvrđena?)

Da, nisu utvrđena navodna ukazanja. I na temelju tolikih proturječnih napisanih i izrečenih izjava i raznih događaja uvjeren sam da tu nije bilo i da nema nijednoga autentična ukazanja. Zahvaljujem Vam, Sveti Oče, što saslušavate i poštujete ovakav jasan stav mjesnoga biskupa, i onoga prethodnoga i ovoga sadašnjega, u vezi s tim takozvanim ukazanjima koja, tako neutvrđena a ponegdje s oltara propovijedana, više štete nego koriste Crkvi koju pojedini i svećenici i biskupi privatiziraju, kao što čine i s Blaženom Gospom i njezinim neutvrđenim "porukama". Želim odlučno i spremno braniti čast, slavu i istinu o Djevici Mariji, koja se u nas uvelike štuje, slavi, moli i voli. Papa je pozorno slušao kao što sam i ja nastojao pozorno i odgovorno govoriti pred najodgovornijom osobom u Crkvi."*

**Crkva na Kamenu*, 2/1999., str. 1.

IZ NEOBJAVLJENA RAZGOVORA S VJESNIKOM

Novinar: *Smatrate li da je slučaj međugorskih ukazanja stavljen “ad acta”, s obzirom na Vaše posljednje izvješće Papi u kojem tvrdite “da nema nijednoga autentičnoga ukazanja”?*

Biskup: Taj se slučaj može staviti “ad acta” kad oni, koji za sebe kažu da “Gospu” vide u Međugorju, na brdu, u vlastitoj kući, u duhaništu, u vinogradu, u vlaku i zraku, u zrakoplovu, po bjelosvjetskim hotelima, na autostradama, prestanu je ovozemaljskim očima gledati. Za sada od šestero “vidjelaca” troje ih ima “ukazanja” svakog dana, a troje jednom godišnje, ali doživotno! Cio će se slučaj staviti “ad acta” kad pojedinci iz laičkih, svećeničkih, redovničkih, pa i biskupskih redova prestanu upotrebljavati razna sredstva da te “vidioce” i “vidjelačke poruke” po svijetu razvoze, reklamiraju i propagiraju te vjernicima manipuliraju. Već je osma godina da su ozbiljni proučavatelji i Biskupska konferencija rekli da je, s obzirom na Međugorje, “nemoguće utvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama”

Ono do čega mi je stalo u mojoj biskupskoj službi jest ne samo da branim i promičem čast i slavu Blažene Djevice Marije, nego i da odgovorno informiram Svetog Oca. Pozorno sam pratio kad nam je svima biskupima jedan od Papinih bližih suradnika pričao da je gledao na nekoj talijanskoj emisiji intervju s jednom međugorskom “vidjelicom”, koju novinar pita:

Ukazuje li ti se još Gospa?

Ukazuje.

I u Italiji?

I u Italiji.

I u Rimu?

I u Rimu.

I u hotelu?

I u hotelu.

I onda službenik Svete Stolicy jednostavno zaključi: “Pa to sve djeluje neozbiljno!”

Osobito je značajna izjava kardinala Josepha Ratzingera, prefekta Kongregacije za nauk vjere, 22. srpnja 1998. Njemu je jedan Nijemac dostavio na stol memorandum raznih navodnih Papinih i njegovih izjava o Međugorju, koje je pokupila i objavila s. Emmanuel Maillar, Francuskinja, iz Međugorja.¹ Na upit što je u tome memorandumu istina, kardinal Ratzinger napismeno odgovara:

“Ja mogu na to samo reći da izjave o Međugorju pripisane Svetom Ocu i meni jesu puke izmišljotine” (*frei erfunden*).

Ja osobno, i to kao mjesni biskup, od početka svoje odgovorne biskupske službe, nakon čitanja tolikih pisama samih “vidjelaca” biskupu Žaniću, nakon osobne prouke, i zaključaka kanonskih komisija cijeloga slučaja, nakon izjave Biskupske konferencije, gledajući sve što se događa u vezi s Međugorjem, stalno sam smatrao da dosadašnja međugorska “ukazanja” i međugorske “poruke” nemaju nadnaravnog karaktera. Do sada ništa nije dokazano kao autentično. Prema tome ne može se s oltara propovijedati o tim ukazanjima ili porukama kao nadnaravnima. To što se narod moli i prima sakramente, ne dokazuje da su i navodna ukazanja nadnaravna! Svjestan sam da ove riječi mogu zaparati uši pojedinih pobožnih “hodočasnika” ili političkih zauzetnika, turističkih poduzetnika, ekonomskih angažiraca, zrakoplovnih tvrtki, moćnih mass-medija, itd. Ali kad bih drugačije govorio, ne bih bio dosljedan svojoj kršćanskoj i biskupskoj savjesti! Papa takvo biskupovo uvjerenje poštuje. Na tome sam mu zahvalan. I ja na isti način, kao i Sveti Otac, svaki dan nastojim sv. misom i sv. krunicom reći Gospi: *Totus tuus*.

¹Njezina knjiga *Medjugorje gli anni '90*, 1998, u Italiji se prodaje s priloženim rupčićem da čitatelj može brisati suze. U nje plaću čitatelji, a ne Madonne, kao u Italiji!

Svake godine hodočastim Kraljici mira u Hrasno, službeno biskupijsko svetište, proglašeno još 1977. Njoj sam posvetio svoju marijansko-mariološku knjigu *Prijestolje Mudrosti*, Mostar 1995. Njoj, Presvetoj, svaki dan preporučujem sve svoje vjernike i svećenike, redovnike i redovnice, obje svoje biskupije sa svim radostima i nadama, tjeskobama i tegobama.*

**Vjesniku* je dan opširan intervju, 15. veljače 1999. Ali, jer mu je novinar G. Pandža tražio skraćivanje, odgovoreno mu je da ne objavljuje ništa. Ovdje se donosi samo 7. pitanje i odgovor koji se odnosi na Međugorje.

ŠTO BI PAPA REKAO MEĐUGORSKOM ŽUPNIKU?

Upozoravani na razne napise u medijima, a nerijetko i nazivani da ih komentiramo, ostali smo iznenađeni medijskim interesom na službeni izvještaj biskupa Ratka Perića Svetom Ocu prigodom pohoda *Ad limina* u siječnju ove godine. Naše je iznenađenje to veće što biskup Papi, barem što se Međugorja tiče, nije rekao ništa nova niti drugačije od onoga što je dosad nebrojeno puta u svagdanjim razgovorima, u medijima, u raznim prigodama, te na najvećoj crkvenoj razini, pred samim Svetim Ocem rekao. No, očito je, mediji ostaju mediji, uvijek gladni “senzacije”, pa i kad je nemaju, oni je izmisle. No, pitanje koje se samo po sebi postavlja, pa stoga i ovo naše pisanje, jest: Zašto jedan zakoniti župnik treba izvancrkvene medije da poruči svome biskupu ordinariju što misli o njegovu najslužbenijem izvješću Vrhovnom poglavaru Katoličke Crkve? Motivi, kako medijski tako i oni fra Ivana Landeke u *Slobodnoj BiH*, 11. veljače ove godine, ostaju samo njima u potpunosti jasni. Analizirajući njegovo pisanje, u kojem značajno mjesto zauzima pismo nadbiskupa Bertonea, kao da nudi odgovor: Biskup je opet nešto, mimo svih komisija, Papi privatno rekao. No, pohod *Ad limina* otkriva nešto drugo: Papa saslušava i poštuje jasan stav mjesnoga biskupa, i onoga prethodnoga i ovoga sadašnjega, pa ma koliko se netko trudio da ga prikaže privatnim. Ili ćemo i Papu svrstati u privatnike!? Da nije ovo motiv i predmet medijske zanimljivosti? No, ostavimo se nagađanja. Pred sobom imamo jasna Papu koji nam je i ovom prigodom očinsku riječ uputio, i to nakon pojedinačnoga službenoga susreta sa svakim od naših biskupa, pa im je onda zajednički 14. siječnja rekao i

napismeno dao. Pitanje je samo: jesmo li ga spremni poslušati?! Počujmo ga: “Muževi i žene, koji odabiru posebni oblik posvećenoga života, pozvani su da se kroz raznolike karizme posve predaju evanđeoskome svjedočenju na različitim područjima crkvenoga i društvenoga života. Međutim da bi to svjedočenje urodilo željenim plodovima, apostolske djelatnosti valja na prikladan način prilagođavati sadašnjim potrebama Crkve i ostvarivati ih u potpunome zajedništvu s Pastirima biskupija. Molim Gospodina da životni polet, koji je stoljećima obilježavao Crkvu u Bosni i Hercegovini, ne oslabi nego da ojača. (...) Poznato mi je što sve u svojim stalnim pastirskim nastojanjima činite da bi, u skladu s velikom katoličkom baštinom, svi dušobrižnički djelatnici u Bosni i Hercegovini vjerno ostvarivali upute Drugoga vatikanskog sabora i poslušno slijedili kanonske odredbe. Nema sumnje da će usklađenost u apostolskim ciljevima i prisna suradnja svih, od svećenika, redovnika, redovnica do vjernika svjetovnjaka, pod revnim vodstvom biskupa, uroditi obilnim plodovima vjere, ljubavi i svetost. Bit će to na korist ne samo Crkvi, koja će time biti odlučno upravljena prema budućnosti, nego također i građanske društvo. /.../ Sveti Ignacije Antiohijski uči da ‘je Crkva ondje gdje je i biskup’ (*Poslanica Smirnjanima*, VIII, 2) Ako dušobrižnički rad, koliko god po sebi bio zanimljiv, nije u skladu s ovim temeljnim načelima, u opasnosti je da loše utječe na zdrav razvoj cijeloga tijela Crkve, čak i onda kad bi onaj tko ga obavlja bio uvjeren da djeluje u Božje ime, na dobro vjernika i same Crkve.”

Imajući u vidu ove učiteljske Papine riječi, uvjeren sam kako bi Papa fra Landeki, župniku svjetski poznate župe, na njegovu već napisanu rečenicu odgovorio: Bio bih Vam zahvalan da Vi kao mjesni župnik u potpunom zajedništvu s mjesnim biskupom povjerene Vam vjernike vodite, Gospinu čast i slavu branite, pristrano je u bolni slučaj Crkve u Hercegovini ne unosite, katolicitet naučavate, svaku vrstu

sablazni suzbijate, biskupa o svim promjenama u župi, kako duhovnim tako materijalnim (pa i o ozdravljenjima), redovito izvješćujete, privatne, polujavne i javne kapele bez crkvenog dopuštenja ne podižete i blagoslivljate, u izvancrkvenim medijima razgovor svojih pastira, na ovakav necrkven način, ne komentirate.*

Don Željko Majić

* *Slobodna BiH*, 17. veljače 1999., str. 20.

U ISTINI I LJUBAVI

Biskupova *Uvodna riječ* u knjizi R. Frankena, *Putovanje u Međugorje*.

Mostar, 21. lipnja 1999.

Dragi velečasni Rudo!

Pročitao sam Tvoju knjižicu *A Journey to Medjugorje. Objections to the Apparitions* (= Putovanje u Međugorje. Primjedbe na ukazanja). Uvjeran sam da Tvoja analiza daje kratko i korisno predstavljanje međugorskih događaja. – Ne ulazim u Tvoj dnevnik i subjektivne doživljaje.

Dobronamjernima sigurno će pomoći da budu još bolje prosvijetljeni kako u Međugorju nema autentičnih ukazanja, a fanatike (izraz dolazi upravo iz religioznog ambijenta, od latinske riječi *fanum*, tj. hram, svetište) neće uvjeriti da zauzmu razborito odstojanje.

Pastoralna preokupacija ove mjesne Crkve u vezi s međugorskim fenomenom jest radikalni neposluš - redovnički, eklezijalni i ekleziološki – skupine franjevac koje njihovi vrhovni poglavari otpuštaju iz Reda, a Sveta Stolica potvrđuje. Ali oni to ne priznaju. Neki od tih redovnika šire poruke ukazanja kao autentične i željeli bi "obratiti" svijet s pomoću neutvrđenih i nepriznatih ukazanja, a što je još gore, neka njihova subraća nevaljano ispovijedaju, nevaljano krizmavaju, nevaljano vjenčavaju vjernike u župama koje su silom zauzeli, ignorirajući sve odluke i vlastitoga Franjevačkog reda i same Svete Stolice.

U siječnju ove godine mi smo biskupi bili u službenom pohodu kod Svetog Oca. Papi sam rekao da nijedna jedina mjerodavna vlast nije ukazanja u Međugorju priznala autentičnima. 'Zahvalan sam Vam, Sveti Oče, da jasno stajalište

mjesnoga biskupa s obzirom na takozvana ukazanja pošujete.' Neki u crkvama propovijedaju autentičnost ukazanja, premda nisu priznata. To nejedinstvu Crkvi više šteti nego koristi.

Dužnost je nas katolika čast i slavu Marijinu, kao i istinu o njoj, braniti odlučno i bez oklijevanja.

Vaša knjižica, velečasni Rudo, želi ići stopama istine. Istine, koja će nas, ako je izgovorena u duhu ljubavi (*Ef* 4,15), osloboditi (*Iv* 8,32).*

* R. FRANKEN, *Eine Reise nach Medjugorje*, Van Spijk Venlo-Antwerpen, 2000., str. 4.

GODINA 2000.

DVA FENOMENA

Iz razgovora s mjesnim biskupom:

Biskup: ... Kod nas u Hercegovini dva su fenomena: stogodišnji "hercegovački slučaj" o župama i dvadesetgodišnja "ukazanja" u Međugorju. Ta su "ukazanja" s početka bila u službi toga prvoga "slučaja" - možemo staviti na raspolaganje pismene dokaze - ali kad se vidjelo da je to blasfemično, gospohulno, prestalo se to govoriti i poručivati, a preporučivati molitvu bez obzira na "ukazanja".

Crkva je rekla svoju riječ i o jednom i o drugom slučaju. O prvom 1975., a o drugom 1991., tj. da nema nijednoga vjerodostojna dokaza da bi ijedno "ukazanje" bilo autentično, ali privatizacija dnevnih "ukazanja" i mjesečnih "poruka" ide svojim putem.*

**Crkva na Kamenu, 2/2000., str. 2.*

CENACULUM **BEZ POTVRDE I DOZVOLE**

Biskupovo pismo Mitchellu S. Ritchieu, predsjedniku udruge "Cenacolo", koja djeluje u Međugorju:

Mostar, 10. svibnja 2000.

Poštovani gospodine Ritchie,

primio sam Vaše pismo od 17. travnja ove godine, koje je s engleskoga jezika na hrvatski preveo inicijalima potpisani MR, a odnosi se na Vašu udruhu *Cenacolo* koja boravi i djeluje u Međugorju bez odobrenja i prethodnoga i sadašnjega dijecezanskoga Biskupa.

Na Vaš zahtjev mogu Vas izvijestiti, po nekom kronološkom redu:

1) da je, na izričito traženje, Ordinarijat 9. ožujka 1995. primio od župnika iz Međugorja fra Ivana Landeke informaciju da se na terenu župe nalaze neke "redovničke zajednice i kuće", među kojima i "Comunità Cenacolo" s 50 članova;

2) da je generalni vikar ovih biskupija msgr. Luka Pavlović 20. svibnja 1995. izravno pitao udruhu *Cenacolo* imaju li njezini članovi ikakvu potvrdu ili dozvolu od prethodnoga dijecezanskoga Biskupa da borave i djeluju u Međugorju;

3) da sam se 19. lipnja 1995. osobno obratio Svetoj Stolicu (Kongregaciji za redovništvo) pitajući je kakav je crkveni status tih "redovničkih zajednica" u Međugorju;

4) da je netko nečitljivo potpisan u ime udruge *Cenacolo* 22. lipnja 1995. Ordinarijatu odgovorio;

5) da je od Kongregacije 14. srpnja 1995. uslijedio odgovor u kojem stoji da Vaša zajednica nije redovnička

ustanova dijecezanskoga prava i trebala bi ovisiti o dijecezanskim biskupima koji su je eventualno osnovali kao udruhu vjernika, prepuštajući pri tome mjesnom Biskupu da postupi kako smatra prikladnim, držeći se normi *Kodeksa kanonskoga prava*;

6) da je spomenuti generalni vikar, 20. travnja 1996. jasno napisao udruzi *Cenacolo* da ta zajednica nema nikakva odobrenja ovog Ordinarijata;

Dakle status Vaše zajednice jest: "terapeutska" udruga koja u svome odgovoru ignorira stav mjesnoga biskupa, i što radi na terenu međugorske župe, ne radi u ime Crkve, niti ove biskupije, niti pod "katoličkim" imenom. Tu Vašu zajednicu ni na koji način nisam priznao ni kao "udruhu vjernika". Stoga posve odgovara istini Vaša rečenica "da rad *Cenacolo* zajednice u Međugorju nije odobren od strane Mostarskog Biskupa".

Ako to *Cenacolo* sve radi pod inspiracijom razvikanih svakodnevnih međugorskih "ukazanja", mogu Vam reći da Katolička Crkva ne priznaje nijedno takvo "ukazanje" kao autentično.

Takvim svojim stavom Vaša se zajednica može ubrojiti u jednu od tolikih međugorskih sektaških ili fanatičnih udruga, koje postoje u samom Međugorju ili izvan njega, mimo odobrenja mjesnoga Ordinarija.

S poštovanjem Vas pozdravlja...

NA BEZGRJEŠNO SRCE MARIJINO

Međugorje, 1. srpnja 2000.

Dragi krizmanici, i svi ostali bogoljubni vjernici!

Jučer smo svečano proslavili svetkovinu Presvetoga Srca Isusova u našim biskupijama na više mjesta.

Danas Crkva slavi spomendan Bezgrješnoga Srca Marijina. Prije je taj spomendan bio 22. kolovoza (sjećam se sa zahvalnošću Bogu da sam 1969. izabrao ovaj Gospin spomendan za proslavu Mlade Mise), a ima više godina kako se slavi sutradan po svetkovini Srca Isusova, jedno uz drugo. I pravo je tako. Današnji nas spomendan potiče da reknemo nekoliko riječi o Blaženoj Djevici Mariji, koja je bila ispunjena Duhom Svetim, napose o njezinu materinskom srcu.

Sveto Pismo dva puta spominje Marijino majčino srce:

1) Nakon svega što se zbilo i odvijalo oko Isusova rođenja, veli sveti Luka: "Marija u sebi pohranjivaše sve te događaje u prebiraše ih u svome srcu" (*Lk 2, 19*).

2) Nakon susreta u Hramu, kad je Isusu bilo 12 godina, opet sv. Luka: "Majka njegova brižno čuvaž je sve ove uspomene u svom srcu" (*Lk 2, 51*).

Jest to jednostavan, majčinski, ljudski postupak i izraz! Pohranjivaše sa zahvalnošću i prebiraše s ljubavlju sve te događaje u srcu, odnosno čuvaž je sve te uspomene u svom majčinu srcu. I u jednom i u drugom slučaju govori se ne samo o riječima, koje je Gospa čula, jer na izvornom grčkom *rhemata* znači riječi, vijesti, nauk, događaje, uspomene. Gospa to u

svome srcu prebire kao što se prebira zrnca krunice radosnih otajstava, pohranjuje kao veliko blago, zahvaljuje Bogu i moli ga da joj to sve misaono poveže u glavi i u srcu. Gospa je sigurno sve to pričala Isusu kad je on odrastao, i od njega je mogla čuti i tijekom svoga i njegova života doživjeti puni i ostvareni smisao svih tih uspomena i događaja.

U evanđeljima nalazimo nekoliko puta da je Gospa progovorila koju riječ, postavila pitanje, izrekla molitvu. Na primjer, u evanđeljima sv. Mateja i sv. Marka uglavnom nema Marijina izravna govora. U evanđeljima sv. Luke i sv. Ivana ima nekoliko, pet-šest, izravnih njezinih navoda.

1) U Nazaretu, upitala je anđela navjestitelja: "Kako će to biti kad ja muža ne poznajem?" (*Lk* 1, 34). A kad joj je anđeo na svoj način objasnio kako će to biti, onda je ona

2) pristala i rekla: "Neka mi bude po riječi tvojoj" (*Lk* 1,38). Ovu riječ Gospinu mi kršćani, katolici, svaki dan barem jednom, ako ne tri puta, izgovaramo u molitvi Anđeo Gospodnji ili u Gospinu Pozdravu.

3) Veličajna je njezina molitva, zahvalna pjesma, *Magnificat*, na liniji starozavjetne majke Ane, od deset redaka: "Veliča duša moja Gospodina, i klikće duh moj u Bogu, mome Spasitelju... Od koljena do koljena dobrota je njegova nad onima što se njega boje..." (*Lk* 2, 46-56). Taj hvalospjev mi svećenici, redovnici i redovnice obvezatno molimo ili pjevamo svake večeri u svome službenom časoslovu.

Zatim dvije riječi koje je Gospa uputila Isusu:

4) Kad mu je bilo 12 godina, ono u Hramu, kad su ga našli: "Sinko, zašto si nam to učinio? Otac tvoj i ja žalosni smo te tražili" (*Lk* 2, 48), što smo danas čitali u Evanđelju.

5) I u početku Isusova javnoga djelovanja, u Kani Galilejskoj na svadbi: "Nemaju vina" (*Iv*, 2,3). A odmah potom

6) slugama reče: "Što god vam rekne, učinite" (*Iv* 2,5). Moguće još koja prilika.

O ovih nekoliko mjesta, gdje Gospa izravno i izričito nešto pita, govori, moli, i o drugim mjestima gdje ona sluša druge, gdje se ona opisuje i prikazuje kao Djevica i Majka, napisane su tone teoloških knjiga, održane bezbrojne marijanske konferencije i rasprave, položeni ozbiljni mariološki magisteriji i doktorati. Iz tih biblijskih riječi niče i naša vjera, naš odnos prema Gospi kao Majci Isusovoj i kao uzornoj vjernici u Boga. U toj nam je vjeri ona primjer i pomoć. Napose nam je draga ona Marijina riječ da je Božja dobrota nad onima što se njega boje, nad onima koji u sebi imaju dar strahopoštovanja prema Bogu i njegovim zapovijedima. Krizmanici, molite, danas i vazda, osobito za Duhov dar strahopoštovanja!

Kad se to ima u vidu, kad kroz Sveto Pismo upознаš Gospu kao Djevicu poniznu i šutljivu, kao Majku zabrinutu i razboritu, koja o svemu tome razmišlja u svome srcu, a veoma malo o tome pripovijeda, onda se čovjek-vjernik može samo začuditi nad pričom kako se ovdje, u Međugorju, već gotovo dvadeset godina - jedna manje - iz dana u dan navodno "ukazuje" i po pet, deset ili petnaest minuta takozvanim "vidiocima" kao da nešto prenosi: ili u obliku takozvanih "poruka" ili u obliku "deset tajna", ne zna se je li točno 10, tj. jesu li kod svakoga čeljadeta iste, ili ih je šest puta više, tj. da je svakomu drugačije.

Znači li to da se to "viđenje" do neki dan, recimo, pojavilo oko 6.940 puta, tj. 19 godina puta 365/6 dana? I da stalno, svaki dan, pripovijeda, a samo se jednom mjesečno oglasi javnom "porukom", zahvaljuje navodnim "vidiocima" što su se odazvali tom pozivu? Tako, velim, dvadesetak godina, i tako se nastavlja daljnjih deset-dvadeset ili koliko već bude godina.

Službena Crkva, počevši od mjesnih biskupa do Biskupske konferencije, nije u ovom slučaju nikada priznala nijedno "ukazanje" autentičnim. Jasno je izjavila da je nemoguće ustvrditi da se uopće radi o nadnaravnim ukazanjima. Zato sam mirne duše, odlučno i jasno napisao 14. veljače 1998. mjesnom župniku: "Neka se, dakle, za takva navodna, takozvana, maštovita i od Katoličke Crkve nikada priznata niti prihvaćena, 'ukazanja' ne stavljaju – 'za privatnu upotrebu' 'vidjelaca' - nikakve službene crkvene prostorije vlasništva Župnog ureda." Župnik je to spremno i poslušno prihvatio. Stoga, ovdje nedvosmisleno izjavljujem, i to kao mjesni ordinarij biskup, da me nijedno takozvano "ukazanje", nijedna takozvana "poruka" ne uvjerava da se radi o nadnaravnom ukazanju. Poruke o miru i milosti, o postu i molitvi, o ljubavi i pokori imamo na najslužbeniji način izražene i na biblijskoj i na crkveno-učiteljskoj razini.

A što ćemo s glasovitim "duhovnim plodovima"? Dragi vjernici, u koju god crkvu uđete i Bogu se s vjerom pomolite, iskreno ispovjedite i pokajete i pobožno pričestite, možete imati duhovnih plodova. Krizmanici primaju sedmerostruki dar Duha Svetoga, ne zato jer su u Međugorju, ili u Mostaru, ili u Rimu, nego zato jer to valjano dijeli zakonit službenik Crkve. Neće nitko pametan i koji u Boga vjeruje reći da u župama po svijetu gdje se sveti sakramenti valjano i zakonito dijele nema duhovnih plodova. Gdje god ima Duha Božjega, ima i duhovnih plodova!

Crkvu Katoličku u njezinu naučavanju i držanju spasonosne istine ne navode ni mnogobrojne ni malobrojne nazočnosti ljudi ili naroda. Ona se drži onoga što je Bog objavio i sam o sebi i o čovjeku, tako i o Mariji, o kojoj čvrstom vjerom vjerujemo i držimo

da je ona bezgrješno začeta,

da je ona Majka Božja, tj. po Očevu planu u vremenu, začevši po Duhu Svetom, rodila našega Spasitelja Isusa Krista, Sina Božjega, Drugu Božansku Osobu Presvetoga Trojstva,

da je uvijek Djevicom ostala,

da je dušom i tijelom uznesena u nebesku slavu.

Crkva drži i vjeruje da se Blažena Djevica Marija može ukazati, da se u povijesti ukazivala, i da do danas nema dokaza ni uvjerenja da se ovdje u Međugorju ijednom nadnaravno ukazala.

Mi svi, i vi krizmanici i mi ostali, molimo Blaženu Djevicu Mariju, Isusovu majku i našu duhovnu majku, da nas ljubavlju svoga Bezgrješnoga Srca zagovora kod Boga, da svojom majčinskom brigom bdiye nad nama, nad ovim mjestom, nad našom biskupijom i cijelim svijetom.*

Ratko Perić
biskup

* *Crkva na Kamenu*, 8-9/2000., str. 2.

DVA ZAHTJEVA

Biskupovo pismo međugorskom župnom upravitelju dr. fra Ivanu Sesaru:

Mostar, 30. studenoga 2000.

Velečasni fra Ivane,

na dopis, od 16. listopada ove godine, Vi ste 21. ovoga mjeseca dostavili na Ordinarijat knjige i brošure koje su izašle u bilo kakvoj vezi (odgovornosti, pokroviteljstvu, izdanju, nakladi...) toga Župnog ureda, a tiču se "međugorskih događaja". Zahvaljujem na donesenim publikacijama.

Da bi se s obzirom na spomenute pojave sve odvijalo u skladu s crkvenom *Izjavom* BKJ iz 1991., a koja sadrži glavnu misao da "na temelju dosadašnjeg istraživanja nije moguće ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima ili objavama", te da se ne bi stvari objavljivale bez crkvene odgovornosti i financijske kontrole toga Župnog ureda i ovoga Biskupskog ordinarijata koji ima punu pastoralnu odgovornost u toj kao i u svim drugim župama ovih biskupija, ovim Vas molim:

1) da se više ne izdaju knjige, brošure i časopisi koji tretiraju međugorsku tematiku: "ukazanja", "poruke", "vidioce" i slično kao autentične, pod odgovornošću toga Župnog ureda bez znanja i odobrenja ovog Ordinarijata;

2) da se s oltara i u crkvenim prostorima Međugorja ne proglašavaju tzv. "ukazanja" i "poruke" autentičnima, dok Katolička Crkva stoji na spomenutoj poziciji.

Uvjeren da ćete pastoralno i crkveno odgovorno provesti ovu uputu kako se od Vas traži, spreman sam na svako daljnje objašnjenje i pozdravljam Vas i Vaše suradnike s osobitim poštovanjem...*

**Vrhbosna, 4/2000., str. 476*

GODINA 2001.

TKO KOGA RANJAVA?

Priopćenje za javnost

U *Jutarnjem listu* 19. 6. 2001. na stranici *Politike* u rubrici *Jutarnja propovijed* Živko se Kustić pita: *Hoće li Međugorje opstati?* Svoju riječ počinje:

"Kad je već lažni biskup u Grudama i drugdje po Hercegovini svetogrdnim činima toliko ranio slogu među vjernicima..."

- Lažni biskup nije svetogrdnim činima ranio samo "slogu među vjernicima". On je kao ne-katolik ranio Katoličku Crkvu. Kao ne-svećenik, nevaljano miseći, ranio Oca nebeskoga i Sina njegova, Isusa Krista. A kao ne-biskup, dijeleći nevaljane krizme, ranio Duha Svetoga. Ti svetogrdni čini strašno su obeščaćenje svetih osoba, svetih mjesta i svetih stvari. Na to svetogrđe lažnoga su biskupa pozvali franjevci protuzakonito nastanjeni u župi Grudama, od kojih je jedan, inače lažni krizmatelj u Čapljini 1997., nedavno otpušten iz Reda male braće, a ostala trojica od istoga Reda kažnjena zabranom svećeničkih čina. Trojica svećenika, koji su također otpušteni iz Reda i suspendirani zbog neposluha, pozvala su u Čapljinu lažnoga biskupa da krizma. A drugu dvojicu, protucrkveno nastanjenih na Tepčićima i u Crnču, ovih je dana Generalni ministar Reda također otpustio iz svoje redovničke zajednice.

Propovjednik *Jutarnjega lista* završava svoju rečenicu: "*zar je pravi biskup baš morao u Međugorju ranjavati pobožnost tolikih vjernika iz cijeloga svijeta tvrdeći kako je sigurno da ondje nije bilo nikakvih Gospinih ukazanja*".

- Pravi citat biskupov glasi: "Mislim ono što sam stalno držao, i što sam kao mjesni ordinarij ove biskupije i prošle godine rekao s ovoga svetog mjesta. Mislim i govorim ono što Crkva Katolička na temelju stručnih i odgovornih ispitivanja službeno drži: da nema u svemu ovome, kroz svih 20 godina, nijednoga priznata nadnaravna autentična ukazanja, nijedne priznate nadnaravne poruke, nijedne priznate nadnaravne objave". Riječi su napisane, da ne bude zabune. Ali propovjednik *Jutarnjega lista* nepotrebno zbunjen, još nepotrebnije zbunjuje druge. Zar je Katolička Crkva "na temelju stručnih i odgovornih ispitivanja" službeno priznala ijedno međugorsko ukazanje, poruku ili objavu kao autentično nadnaravno? Biskupska konferencija u Zadru, 10. 4. 1991. izjavljuje da "na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama". To znači da nije priznato nijedno ukazanje kao nadnaravno, bez obzira ili se nešto nadnaravno dogodilo ili ne. I zašto se "pravom biskupu" spočitava da ranjava "pobožnost tolikih vjernika iz cijeloga svijeta tvrdeći kako je sigurno da ondje nije bilo nikakvih Gospinih ukazanja", kad to biskup nije tako tvrdio, nego svojim riječima ponovio stav BK? Niti je Biskupska konferencija, niti je mostarski biskup uopće spomenuo "Gospina ukazanja".

Katolička javnost očekuje, pogotovo od kvalificirane osobe, da teološki i moralno predoči dubinu zla koje su počinili otpuštenci iz Reda ili kažnjeni u Redu; da predoči posljedice raskola na koji su pošli neki franjevci koji su prošle godine išli u Švicarsku da im starokatolički biskup zaredi jednoga između njih za "tajnoga biskupa", a biskup to odbio; da predoči strahotu kukolja koji je u hercegovačkoj Crkvi posijao ne-katolik, ne-svećenik i ne-biskup, zavodeći brojne župljane s pravoga puta

vjere, sakramenata i katoličke hijerarhije? Lažni biskup izjavljuje:¹ "I fratri i ja vjerujemo u Marijino ukazanje u Međugorju". To bi nas u Crkvi moralo učiniti još opreznijima prema "ukazanjima" u Međugorju, koje Katolička Crkva nije službeno proglasila Gospinim svetištem, niti uopće ustvrdila da se tu radi o "nadnaravnim objavama", čak ni nakon uzastopnih 7.300 "ukazanja". Ona zna zašto tako čini! *

Biskupski ordinarijat Mostar

**Crkva na Kamenu*, 8-9/2001., str. 4.

¹*Slobodna Dalmacija*, 23. svibnja 2001., str. 9.

KADA JEDNOM POPUSTI...

Pismo generalnoga vikara don Živku Kustiću:

Mostar, 30. lipnja 2001.

Velečasni Živko!

Najprije smo mogli pročitati u *Jutarnjem listu*, 19. lipnja 2001., Vašu propovijed s rečenicom: *Kad je već lažni biskup u Grudama i drugdje po Hercegovini svetogrdnim činima toliko ranio slogu među vjernicima, zar je pravi biskup baš morao u Međugorju ranjavati pobožnost tolikih vjernika iz cijeloga svijeta tvrdeći kako je sigurno da ondje nije bilo nikakvih Gospinih ukazanja.*

Zatim nismo mogli pročitati u *Jutarnjem listu* Priopćenje Biskupskog ordinarijata iz Mostara, od 20. lipnja (u prilogu), u vezi s tom Vašom rečenicom, poslano faksom.

Konačno smo mogli pročitati Vašu propovijed u *Jutarnjem listu*, od 28. lipnja: "Želi li Papa u Dubrovnik ili u Međugorje?" Tu odgovarate samomu sebi i čitamo Vašu novu "primisao": *Ako mostarski biskup ne priznaje ta ukazanja, ne mora značiti da ih nema, a sama se od sebe nameće primisao da je i to Božja volja. Uzdržljivost crkvenih vlasti ide u prilog autentičnosti događaja. Crkva se hvali kritičnošću, kada jednom popusti, tko će se više usuditi sumnjati.*

Velečasni Živko, Vi najprije biskupu podmećete svoju misao u obliku pitanja je li "baš u Međugorju morao ranjavati pobožnost tolikih vjernika iz cijeloga svijeta". Što mislite je li bila volja Božja da Vi to tako nekritički propovijedate o biskupovoj propovijedi? I je li bila volja Božja da *Jutarnji list* ne objavi službeno Priopćenje za javnost ovog Ordinarijata?

Drugo, kad već tako mislite ili primišljate što jest a što nije "volja Božja", što mislite je li volja Božja da je "Gospa

Međugorska" (ovo citiram Vas) negdje 1981-82. mjesecima fanatično branila kažnjene franjevece u Hercegovini suprotiva biskupu ("vidjelica" je Vicka to čak i pisala), a onda već 20. godinu o fratriba i o "hercegovačkom slučaju" šuti kao zalivena? Je li volja Božja da Bog šalje Gospu u Međugorje sustavno svaku večer već 20 godina, a ona, kao kućno međugorsko čeljade, ni riječi o tisućama svetogrdnih i nevaljanih ispovijedi, vjenčanja, krizama po Hercegovini? Do pravoga raskola! Je li volja Božja da ona to mirno promatra kao što to (ex)-franjevci mirno čine, a Vi preko svega toga u svojim "jutarnjim propovijedima" mirno prelazite? Je li volja Božja da su neposlušni franjevci "exempti" i od tisuća "Gospinih poruka" (opet Vi) razasutih na sve strane?

Treće, možete li Vi protumačiti je li volja Božja da Papa dođe ili da ne dođe u Međugorje? Mi bismo voljeli ne samo znati, nego i ispuniti volju Božju! Smatramo da je savjest Crkve neizmjereno iznad savjesti i jednoga biskupa i svih nas skupa ovdje na Ordinarijatu. Biskup Papu poziva u Hercegovinu, u svaku župu, od Trebinja do Duvna, osobito u Čapljinu, u Grude, u Crnač..., da se i sam uvjeri kako se Dekret "Romanis Pontificibus" konkretno ne ostvaruje od onih koji su od biskupa (*in regimine*) *exempti*, a Papi u svemu *subjecti*. Ali ga po svojoj biskupskoj savjesti ne poziva u Međugorje, gdje ni nakon najozbiljnijega crkvenoga proučavanja nije dokazano niti priznato ijedno "ukazanje". A ne poziva ga i zato da se ne bi dogodilo kad se "jednom popusti, tko će se više usuditi sumnjati".

Što je u svemu tome volja Božja, ja ne znam, pogotovo ne znam koliko Vi znate, pa opet o tome tako nedosljedno pišete.

Ali sam siguran da nije volja Božja da vrijeđate "pravoga biskupa" svojim nesvećeničkim tumačenjem njegove propovijedi u Međugorju, kao što ste to učinili u svojoj "jutarnjoj propovijedi" 19. lipnja?

Siguran sam također da nije volja Božja da vrijedate sve naše biskupe koji su nakon dugotrajna ispitivanja izrekli svoj službeni stav 1991. proglašivši: "Na temelju dosadašnjeg istraživanja ne može se ustvrditi da se radi o nadnaravnim ukazanjima i objavama".

Siguran sam isto tako da nije volja Božja da vrijedate članove triju komisija, koje su se trudile doći do spoznaje istine s obzirom na događaje u Međugorju.

Siguran sam napokon da nije volja Božja da vlč. Živko Kustić desetljećima u raznim prilikama sipa živu sodu na žive rane Crkve u Hercegovini.

Takvo vrijeđanje (Vi biste rekli: ranjavanje), ne doprinosi ni kritičnosti Crkve, ni autentičnosti događaja, ni kršćanskoj ljubavi.

Zato biste učinili veliku uslugu ovoj Crkvi kad biste prestali uopće o tome pisati na tako nekorektan način!*

S dužnim poštovanjem

Don Luka Pavlović
generalni vikar

* *Crkva na Kamenu*, 8-9/2001., str. 3.

TAKO PROLAZI NOVINARSKA SENZACIJA

Slovenski kipar Andrej Ajdič napravio je kip Isusova uskrsnuća, koji je 1998. postavljen u crkvenome dvorištu u Međugorju. Visok je šest metara, težak dvije i pol tone (41 x 277 x 38,3 cm). Kopiju u srebru isti je umjetnik dao Svetom Ocu koji je prije tri godine pohodio Sloveniju.

Prvi dan, 30. lipnja 2001. subota navečer, oko 20.30 župom Međugorje pronijela se vijest kako je Kristov kip iza crkve svetoga Jakova - pustio suze. Naime jedan talijanski hodočasnik primijetio je kako iz Isusove rane na desnoj nozi kaplje voda.¹ Čudo! Potvrda međugorskih ukazanja, poruka, pojava, što će biti drugo?!

Treći dan, ponedjeljak, 2. srpnja 2001: kapale su kapljice vode iz ranjena koljena Kristova kipa u Međugorju.² Čudo se nastavlja, a novinari pojačavaju!

Posebno uokvireno: "Ne, ne želim to komentirati – bilo je sve što nam je u vezi s najnovijim međugorskim 'fenomenom' kazao msgr. dr. Ratko Perić, mostarsko-duvanjski biskup, kojeg smo zatekli na Hvaru gdje je predvodio procesiju u Dolu prigodom blagdana Gospe od Sela. Biskup Perić, poznat kao žestoki osporavatelj ukazanja, kao i navodnih natprirodnih

¹M. SIVRIĆ, *Voda iz Isusova kipa privukla mase vjernika*, u: Slobodna Dalmacija, 2. srpnja 2001., str. 5.

²M. SIVRIĆ, *Iz Isusova kipa voda kaplje na dva mjesta*, u: Slobodna Dalmacija, 3. srpnja 2001., str. 5.

pojava u Međugorju, ipak nam je dometnuo: - A što ako je to prestalo dok mi razgovaramo?!"³

Četvrti dan, utorak, 3. srpnja 2001., otkako je jedan talijanski hodočasnik primijetio kako kapljice vode kaplju iz Isusova kipa, koji se nalazi stotinjak metara iza crkve svetoga Jakova u Međugorju, znatiželjnici i dalje dolaze, novinari sveudilj napuhuju nečuvenu senzaciju: prosuzio na koljena!⁴

Ispravak: Iz Isusova kipa u Međugorju kapljice vode nisu počele teći 30. lipnja, nego na 25. godišnjicu Gospina ukazanja!⁵ Novo nevideno čudo! Eto sam Gospodin Isus potvrđuje Gospina ukazanja! Hajde sada ne vjerujte, nevjerni Tome na Ordinarijatu u Mostaru!

Peti dan, srijeda, 4. srpnja 2001. otkako su se mase hodočasnika počele okupljati oko Isusova kipa u Međugorju, nakon svjedočenja jednoga talijanskoga hodočasnika kako iz velike brončane skulpture Uskrsnuća teku kapljice vode, nije donio nikakve nove promjene. Naime, i dalje iz Isusova kipa s dva mjesta kaplju kapljice vode.⁶

Posebno uokvireno: "S druge pak strane, biskup iz Mostara, Ratko Perić, lakonski odgovara našem novinaru: 'A što ako je to prestalo dok mi razgovaramo?!'. Ja se pitam što ako to još uvijek traje i gledam nadnevak *Slobodne* u kojoj je Perićeva izjava objavljena: utorak 3. srpnja, blagdan sv. Tome apostola. Da, upravo onog nevjernog Tome koji nije htio vjerovati da je

³D. Š. (DAMIR ŠARAC), "A što ako je to prestalo?", u: *Slobodna Dalmacija*, 3. srpnja 2001., str. 5.

⁴M. SIVRIĆ, *Hodočasnici se nadaju ispitivanju Isusova kipa*, u: *Slobodna Dalmacija*, 4. srpnja 2001., str. 4.

⁵J. PAVKOVIĆ, *Večernji u potrazi za očevicom*, u: *Večernji list*, 4. srpnja 2001., str. 20.

⁶M. SIVRIĆ, *Hodočasnici: Voda je čista kao kap suze*, u: *Slobodna Dalmacija*, 5. srpnja 2001., str. 4.

Isus uskrsnuo dok nije stavio svoje ruke na mjesto rana", natječe se trijumfalno novinar s drugima iste vrste.⁷

Šesti dan, četvrtak, 5. srpnja 2001: za komentar o "suzama" upitan je i Ivan Dragičević, koji od 1981. godine ima svakodnevna "ukazanja:"

– "Gospa nam do sinoć ništa nije govorila o toj pojavi. I nemamo do sada nikakve poruke glede toga što se događa na Isusovu kipu. S obitelji sam prije dvije večeri pohodio to mjesto, ali zbog velikog broja ljudi nisam se mogao približiti mjestu iz kojeg izvire kapljice vode".⁸ Balon se pomalo ispuhuje...

Marija Pavlović-Lunetti: "Gospi sam uputila pitanje o kapljicama vode na Isusovu koljenu. Ona, međutim, nije ništa odgovorila, samo je počela moliti. Čak ni po njezinu izrazu lica nisam mogla ništa zaključiti. Jedino što je ustvrdila jest da kapljice nisu vidljiv znak koji je Gospa preko vidjelaca poručila da će ostaviti u Međugorju. Taj znak Gospa će ostaviti na Brdu ukazanja".⁹ Pravi udar po novinarima i njihovoj fantazmi.

Sedmi dan, 6. srpnja 2001. u petak navečer prvi je put primijećeno kako je voda prestala kapati iz kipa.¹⁰

I tako završila velebna novinarska praznorječivost i njihova maštovita i praznovjerna kombinatorika.

⁷I. UGRIN, *Kristov kip i nevjerne Tome*, u: Slobodna Dalmacija, 5. srpnja 2001., str. 4.

⁸D. ŠARAC i M. SIVRIĆ, *Kap po kap Božje milosti*, u: Slobodna Dalmacija, 6. srpnja 2001., str. 11.

⁹J. PAVKOVIĆ, *Kapljice nisu znak koji je Gospa obećala ostaviti u Međugorju*, u: Večernji list, 7. srpnja 2001., str. 15.

¹⁰M. SIVRIĆ, *Međugorje: Voda više ne kapa iz Isusova kipa*, u: Slobodna Dalmacija, 8. srpnja 2001., str. 5.

KRISTE, BUDI NAŠA SREĆA!

Međugorje, *Tijelovo*, 14. lipnja 2001.

Crkva danas slavi svetkovinu Tijelova ili Brašančeva - brašance jest hostija - ili Korosanda, tj. *Corpus Sanctum* ili Sveto Tijelo Isusovo. Mi pjevamo euharistijskomu Isusu: *Kriste, budi naša radost! Kriste, budi naša sreća! Kriste, budi nam život Ti!* Između te tri velike riječi: radosti, sreće i života, zaustavimo se samo jednoj, na sreći, i na njezinoj suprotnosti.

Sreća. *Kriste, budi naša sreća!* Ne slučajnost, pogodak, lutrija, potrefilo, a da nismo uopće ni očekivali. Latini imaju dva pojma za sreću: *felicitas* – a to je sreća zaslužena, stečena, za koju si se zalagao, borio i molio. I *fortuna*, a to ti je slučajnost, izvlačenje na sreću pa što bi – bi, nabasao putem na tisuću maraka. Netko je za to gorko zaplakao, a ti se, eto, usrećio. Čuj, usrećio, umjesto da prijaviš župniku ili policiji. Ne govorimo o sreći na koju si slučajno naletio. Govorimo o sreći koja dolazi od sresti se, sretan, susresti se s osobom, s roditeljima, braćom i sestrama, s osobama koje cijeniš, voliš i duguješ im zahvalnost. Susret jest sretnost, sreća. Susret s Bogom jest najveća sreća. A taj je susret sam Bog izmislio i priredio. Njemu dugujemo susret i sreću. Mi molimo Isusa da bude naša sreća. Da se susretnemo s njime. Evo ga danas slavimo kao Presveto Tijelo, kao susret i svoju sreću. Susrećemo ga svaki dan, i u Euharistiji, i u molitvi, i u poklonu. Molimo ga za duhovna zvanja u našoj Crkvi, neka ih on izabere po Očevu planu. Žetva je velika, a radnika premalo (*Lk 10,2*).

U Crkvi je oduvijek vrijedio zakon: "Ako želiš biti sretan, i ako želiš druge usrećivati, onda sam ništa ne traži i

ništa ne otkazi." Ne nameći se i ne razmeći se! Znaju drugi za te. Ne traži da budeš provincijal! Ali ako je zakonit izbor pao na te, ne bježi, nego stisni zube i povedi provinciju u sreću, a ne u nesreću. Ne traži da budeš biskup! Ali ako je zakonit izbor pao na te, izdrži do kraja u istini i pravdi i upravljaj biskupijom u jedinstvu vjere i ljubavi sa Svetim Ocem Papom.

Je li tko radostan, neka pjeva hvalospjeve! (*Jak 5,13*). Je li tko sretan, neka usrećuje i druge.

Nesreća. Možda ti sreća još razumljivije zvuči kad se spomene nesreća: nesreća na poslu, na putu, nesreća u braku, u zraku, u mraku, nesreća kao tragedija, sudar auta ili vlakova, povreda, gubitak, propast, smrt. Ima raznih vrsta nesreća, namjernih i slučajnih, sve do velikih crkvenih nesreća. Pitali me ovih dana putem faksova i telefona pojedini novinari i iz domovine i iz inozemstva: što mislim o takozvanim "ukazanjima", o kojima već 20 godina ne prestaje novinarska i druga senzacija. Mislim ono što sam stalno držao, i što sam kao mjesni ordinarij ove biskupije i prošle godine rekao s ovoga svetog mjesta. Mislim i govorim ono što Crkva Katolička na temelju stručnih i odgovornih ispitivanja službeno drži: da nema u svemu ovome, kroz svih 20 godina, nijednoga priznata nadnaravna autentična ukazanja, nijedne priznate nadnaravne poruke, nijedne priznate nadnaravne objave. Eto što mislim i javno i jasno govorim, da ne bude apsolutno nikakve zabune, izražavajući duboku vjeru u presvetu osobu i ulogu ponizne i poslušne Blažene Djevice Marije u djelu Isusova spasenja, kako Katolička Crkva naučava.

Ali od svih tih pustih zainteresiranih vrlo su rijetki oni s pitanjem koje bi se odnosilo na domaću situaciju koja unesrećuje brojne vjernike u ovoj biskupiji, situaciju kojoj pogoduje neljudska, nekršćanska, neredovnička i nesvećenička neposlušnost odlukama najviše crkvene vlasti.

Da su me pitali, s bolju bih u duši odgovorio da je, prema objavljenim podacima i ni od koga uvjerljivim

argumentima opovrgnutima, već godinama njegovani neposluh prema Svetoj Stolicu, vlastitomu Redu i mjesnoj Crkvi u posljednje vrijeme najviše urodio svojim gorkim plodovima nevaljanih i svetogrđnih ispovijedi, nevaljanih krizama i svetogrđnih misa.

Oni koji su prethodnih godina sami nevaljano krizmaovali ili pozivali slične sebi da "krizmaju", ove su se godine sunovratili do te nesreće da su zaobišli mjesnoga ordinarija i zovnuli kao "krizmatelja" čovjeka koji nije uopće ne samo biskup, ni svećenik, nego je po svome uvjerenju nekatolik. On je izjavio: "Želimo kroz krizmu postići da Papa povuče dekret *Romanis pontificibus...* I fratri i ja vjerujemo u Marijino ukazanje u Međugorju". Što se tiče celibata, "kad se ukine, svećenici će se moći ženiti. Mi to želimo". Kao nekatolik kaže: "Nepogrešivost pape ne može biti dogma" (izjava: 23. svibnja 2001), misleći valjda na nezabludivost u vjeri i moralu. Eto, takva su čovjeka pozvali da u trima župama: Grudama, Čapljini i Tepčićima podijeli nevaljani obred krizme sedam stotina sedamdeset i devetorici kandidata. Nisu posrijedi samo nevaljane krizme, poniženje i svetogrđe Duha Svetoga, nego su posrijedi i nevaljane mise, koje je taj ne-svećenik glumio pred vjernicima, a ljudi se povelili za najamnikom kao ovce bez pastira (Iv 10).

S bolju bih u duši odgovorio takvim upitima o domaćoj situaciji - sa svjedočanstvom iz prve ruke - da su neki franjevci prošle godine otišli jednomu starokatoličkom biskupu u Švicarsku i molili ga da im zaredi "tajnoga biskupa" (*Geheimbischof*) da bi oni mogli snagom sakramenta sv. reda rediti nove svećenike i dijeliti krizme. Taj je starokatolički biskup to, naravno, odmah otklonio i prekinuo razgovor (naš upit: 25., a njegov odgovor 28. svibnja 2001). Nemam razloga ne vjerovati tomu starokatoličkom švicarskom biskupu, koji je nastupio u duhu neprozelitskih zasada suvremenog ekumenizma. O tome sam obavijestio mjerodavne u Crkvi.

S bolju bih u duši odgovorio da sam službeno obaviješten da je Franjevački red ovih dana još trojicu svojih hercegovačkih članova otpustio iz Reda zbog teškoga neposluha, a trojicu drugih suspendirao od svećeničke službe; da je njih četrdeset odbilo potpisati *Izjavu* crkvenoga posluha, koju je dogovorio generalni ministar Franjevačkoga reda i mjesni biskup, a Sveta Stolica potvrdila. Ali, sa zahvalnošću ističem da su dvije trećine otaca franjevac potpisale *Izjavu* i pokazale crkveni duh posluha, i s kojima računam u dušobrižništvu u ovoj biskupiji. Posebno ističem da su franjevci zaposleni u pastoralu ovdje u Međugorju i od provincijalata predloženi i od Ordinarijata zakonito imenovani.

Eto, to nas pozitivno raduje, a ono nas negativno boli do dna duše, taj pokušaj razbijanja katoličkoga jedinstva, i to od raznih prema raznim crkvenim područjima: u vjeri, u bogoštovlju, u disciplini. Iznosim to u okviru ove sv. krizme - i nemojte mi reći da ovo nije prigoda - i to s pozivom svima u biskupiji, u domovini i u svijetu s usrdnom molitvom Presvetomu Trojstvu da nas očuva od sličnih nesreća i od nesretnih crkvenih slučajeva.

Stoga se za vas, krizmanike, molim svemogućem Bogu i pozivam vas da primanjem valjane krizme budete vrijedni svjedoci katoličkoga jedinstva, vjere i Crkve; autentični svjedoci Duha Svetoga i njegovih sedam darova, od mudrosti do straha Božjega; svjedoci Isusa Krista, koji nam je objavio svoga Oca nebeskoga.

Kriste, budi naša sreća! Duše Sveti, daj nam svoje plodove: "ljubav, radost, mir, velikodušnost, uslužnost, dobrotu, vjernost, blagost, uzdržljivost" (*Gal 5, 22-23*).

Ratko Perić
biskup

PAPA DOLAZI NA POZIV

Iz biskupova razgovora s novinarom Dnevnoga lista:

Novinar: *Govori se da ste vi biskupi pozvali Papu u Mostar i Banju Luku. Čak se govori da će Papa posjetiti Međugorje?*

Biskup: Biskupi iz BiH-a nisu ovaj put zajednički pozvali Papu u pohode u BiH. Ako bi jednom i došlo do posjeta Banjoj Luci i Mostaru, sigurno nije predviđen niti ikomu pada na pamet, osim kojem "ekskluzivnu" ili "otkvačenu" novinaru, Papin pohod u Međugorje, sve dok mjesni biskup, naše Biskupske konferencije i sama Sveta Stolica ona "ukazanja" smatraju neautentičnima, a Međugorje ne smatraju svetištem ni na biskupijskoj niti i na kojoj drugoj razini. To su sve puke izmišljotine novinskih zanesenjaka koje takva priča ništa ne košta pa im zato ništa i ne vrijedi!*

**Dnevni list* (Mostar), 20. studenoga 2001., str. 5.

ZAKLJUČAK

Crkveni stav. Prema službenoj *Izjavi*, od 10. travnja 1991. godine, sastavljenoj na temelju sustavna i sveobuhvatna rada stručnih komisija, biskupi nisu našli nijedan dokaz ni znak koji bi ih naveo da fenomene u Međugorju proglase nadnaravnima.

Ni nakon toga datuma ništa se bitno s obzirom na "ukazanja" i "poruke" nije dogodilo da bi navelo na promjenu mišljenja. Stoga ne rade u skladu s crkvenim stavom oni propovjednici koji u crkvama, s oltara, o tome fenomenu govore kao o priznatim autentičnim ukazanjima i porukama.

Tumačenje "hodočašća". Tajnik Kongregacije za nauk vjere u dva navrata, 1996. i 1997. citirao je biskupsku izjavu iz 1991. i zaključio: "Iz ovoga što je upravo rečeno proizlazi da se službena hodočašća u Međugorje, shvaćeno kao mjesto autentičnih marijanskih ukazanja, ne smiju organizirati ni na župnoj ni na biskupijskoj razini, jer bi bila u proturječju s onim što su biskupi bivše Jugoslavije ustvrdili u svojoj prethodno navedenoj *Izjavi*."

U istom smislu isti je tajnik Kongregacije, 26. svibnja 1998., iznio stav da su "privatna hodočašća" u Međugorje dopuštena samo pod uvjetom da se time ne priznaje autentičnost "ukazanja", odnosno ni privatna hodočašća nisu dopuštena ako se time priznaje autentičnost "ukazanja".

Stoga ne rade u skladu s crkvenim stavom oni koji dolaze u Međugorje s nakanom priznanja takozvanih ukazanja i poruka. Ne vidi se nikakve potrebe da vjernici s raznih strana svijeta dolaze u Međugorje izmoliti krunicu, ispovjediti se i pričestiti kad to sve mogu pobožno učiniti u svojoj župi gdje je Gospodin Isus svojom osobom na sakramentalan način nazočan, a Gospa svojom majčinskom pomoću djelatna.

Neposluh do raskola. Biskupiju Mostar-Duvno već više godina razdire neshvatljiv neposluh određena broja članova u

Provinciji OFM u Hercegovini s obzirom na predaju nekoliko župa "na slobodno raspolaganje biskupu" prema Papinu dekretu iz 1975. Generalna uprava Reda zbog toga je neposluha od 1997. poduzela najozbiljnije mjere, uključujući i otpuštanje nepokornih članova iz Reda. Tako je do sada istjerano iz Franjevačkoga reda osam franjevaca, što je Sveta Stolica potvrdila. Nekoliko njih okupiralo je više župa u kojima, kažnjeni suspenzijom bogoslužja, nezakonito i svetogrдно pastoriziraju vjernike obavljajući nevaljane ispovijedi, prisustvujući nevaljanim vjenčanjima, omogućujući dijeljenje nevaljane krizme.

Biskupi i svećenici koji iz svijeta dolaze u Međugorje i na traženje župnog osoblja ili drugih djelatnika daju izjave o međugorskim "ukazanjima" ili "porukama" kao autentičnima, ne doprinose ni svojim dolascima ni svojim izjavama redu, miru i nužnu zajedništvu u ovoj biskupiji i Crkvi. Teška zloupotreba protiv jedinstva Crkve dogodila se 5. listopada 1997. kad je neki navodni biskup, ne kazujući ni imena ni porijekla, prolazeći kroz Međugorje, na poziv neposlušnih franjevaca, krizmao preko 400 djece u susjednoj župi Čapljini, protiv izričita crkvenoga zakona. Prema kasnijim naznakama, to je učinio jedan hercegovački franjevac koji se svetogrдно predstavio "biskupom", a ove je 2001. godine otpušten iz Franjevačkoga reda. A još se veći škandal dogodio proljetos, u svibnju 2001., kad su neki neposlušnici pozvali starokatoličkoga đakona, koji se lažno predstavio "biskupom", naglašavajući da prihvaća "ukazanja" u Međugorju, i u trima župama obavio nevaljan obred krizme stotinama kandidata sv. potvrde.

Preporuka. Ponizno preporučujemo crkveno jedinstvo ove biskupije zagovoru Bezgrješne Djevice koja je snagom Duha Svetoga začela i čovječanstvu rodila Razveselitelja svijeta, Isusa Krista **Pravednika** (1 Iv 2,1).

Stoga joj se i obraćamo u njezinim litanijama zazivom:

Ogledalo Pravde, moli za nas!

Ratko Perić, biskup

POPIS IMENA

A

Ajdić A., 305
Apolon, 294
Aralica I., 202, 206
Aubry G., 12, 276

B

Bakula P., 148
Balthasar U. von, 55
Baram M., 202
Barbarić B., 244
Barbarić R., 272
Barbarić S., 5, 32, 36, **59-62**, 93, 97-101, 103, 105-108, 230, 239-244, 249, 251
Barišić R., 213
Barozzi A., 37
Bašić N., 245-246
Bašić R., 205
Batinović S., 16
Benedikt XIV., 85, 191
Berković Z., 203
Bertone T., 12-13, 214, 231, 234-235, 276, 285
Botta M., 55
Bouflet J., 23, 137
Boutet Th., 263
Bovone A., 194

Bozanić J., 274
Bubalo J., 110
Buconjić P., 213,
Buda, 137-138
Bulat N., 22, 68, 72
Byabazaire D., 217

C

Caniato R., 23-24, 26, 128
Caporello E., 194
Caprile G., 194
Castellano A., 144
Chiron Y., 221

Č

Čolo A., 37
Čolo Jakov, 5, 25, **37**, 85, 88, 107, 110, 112-115, 118, 123-124, 126,
Čolo Jaka, 37
Čule P., 16, 41
Čuvalo Z., 17, 55

Ć

Ćurić J., 183, 189-191

D

D'Antonio E., 155
Dalož L., 214, 223, 231,

263, 277
 Davies M., 279
 Dragičević I., 5, 23, 25, **33-35**, 36, 59, 67, 85, 87-89, 91, 93, 102-103, 105-108, 113-118, 120-121, 123, 126-127, 129, 226, 307
 Dragičević J., 24
 Dragičević Milena, 24
 Dragičević Mirjana, 5, **24-27**, 41, 85, 106, 120-121
 Dragičević S., 33
 Dragičević V., 127
 Dragičević Z., 33
 Drmić I., 45, 181
 Dugandžić I., 102

E

Eak, 136
 Elez R., 36

F

Fabrio N., 205
 Fisichella R., 183, 188
 Franić F., 28, 68, 214-215, 230-238, 247, 251
 Franken R., 288-289
 Frigerio L., 55

G

Galić N., 203
 Galot J., 85, 183, 185-186, 191

Glavurtić M., 205
 Grafenauer R., 7, 22-23, 75, 219-220
 Guibert de F.-X., 69

H

Harsch M., 243
 Hechich B., 163-165
 Heupel A., 29-31, 57
 Hnilica P., 155-156, 251, 256

I

Ilić Ž., 6, 1
 Ivan Pavao II., 214, 227, 229, 231, 237, 256, 268, 279
 Ivanković Ivan, 36
 Ivanković Ivanka, 5, 25, **36**, 88, 107, 110, 120, 122,
 Ivanković J., 36
 Ivanković M., 113
 Ivanković P., 21
 Ivanković V., 5, **21-23**, 25, 28, 55, 68, 75-77, 85, 94-95, 97-102, 106-107, 110-111, 112-115, 117-118, 120-121, 123, 128, 303
 Ivanković Z., 21

J

Jones E. M., 60

Juras J., 268-269
Juričić I., 115, 120

K

Katalinić A., 273-274
Kennedy H. J., 161
Klanac D., 137
Kolberg T., 42
Komadina A., 101
Komarica F., 218
Konfucije, 138
Konstantin, 203
Kožul S. D., 273
Kraljević A., 213
Kuharić F., 48, 156, 158,
192, 196
Kustić Ž., 262, 299, 302,
304
Kutleša D., 9
Kutleša M., 226, 240

L

Laghi P., 257
Lambertini P., 191
Landeka I., 58, 150, 157,
172, 216, 251, 271-272,
285-286, 291
Laszlo S., 169
Laurentin R., 5, 25, 28-29,
59, **66-72**, 103, 108,
136-137, 163, 189-191,
247, 249
Leon XIII., 213
Letica S., 7, 258
Luburić A., 51-52, 164,

180, 207, 216, 220, 226,
239-240, 246, 267, 269
Lunetti P., 29, 31

LJ

Ljubičić P., 106

M

Maillar E., 283
Majić A., 64
Majić Ž., 67, 70, 287
Maksencije, 203
Martinović I., 204
Matić A., 216
Mazza M., 183, 188
Milingo E., 181
Monterisi F., 218
Muhammed, 137-138
Murphy L., 34, 226

N

Navarro Valls J., 234-237
Noyce P., 206
Nuić A., 274

O

Oreč L., 5, **63-65**, 251
Oršolić N. M., 205

P

Pandža G., 284
Pavao VI., 169
Pavičić J., 202, 205
Pavković J., 306-307

Pavlović F., 28
 Pavlović, I., 28
 Pavlović L., 18, 46, 82,
 156, 159, 162, 164-165,
 171-172, 176, 197, 208,
 257, 275, 291, 304
 Pavlović M., 5, 23, 25, **28-**
32, 57, 85, 88, 106-107,
 110, 126, 129, 307
 Pavlović S., 260
 Perić R., 9, 12, 15-16, 18,
 67-69, 141, 143, 155,
 165, 171, 175, 179-180,
 204, 206-207, 217-219,
 224, 227, 232-233, 275,
 278, 285, 305-306
 Pernek S., 68
 Pervan T., 25, 124, 251,
 261
 Pio IX., 211
 Pio XII., 228
 Pir, 136
 Pitija, 105, 136
 Polimac N., 203
 Pontoglio O., 175
 Poulain A., 188
 Prusina I., 22, 63-65, 75-79,
 81-82, 116, 118, 169,
 175-176
 Puljić V., 218
 Puljić Ž., 102-103, 183,
 187

R

Radošević M., 152

Ratzinger J., 69, 283
 Rebić A., 7, 265-268
 Ritchie M. S., 291
 Robles Diaz L., 217
 Rupčić Lj., 25, 45, 105, 249

S

Sainte Trinité de la M., 137
 Samac Š., 103
 Sansonetti V., 23, 24, 26,
 128
 Sedlar J., 203-206
 Senečić Ž., 206
 Sesar I., 298
 Sgreva G., 208
 Sheen M., 205
 Sisek I., 103
 Sivrić I., 59, 109, 182
 Sivrić M., 305-307
 Sodano A., 229
 Soldo M., 27
 Spaziante G., 249
 Stanivuković Z., 203
 Stojić M., 227
 Sudar P., 218

Š

Šarac D., 306-307
 Šilić R., 185
 Šimić A., 123
 Šömen B., 205
 Šubić P. (Žanić P.), 177,
 202

T

Taverdet L., 214, 223, 231,
263, 277
Teodozije, 126
Touw J., 66, 71
Tudman F., 227, 245

U

Ugrin I., 307

V

Vasilj D., 16-17
Vasilj J., 84-85, 122, 124-
125
Vasilj K., 185
Vasilj S., 119
Vego I., 22, 63-65, 75-79,
116-118
Vincetić L., 204
Vlašić F., 169, 174-176
Vlašić T., 5, 25, 28-31, **55-**
58, 59, 75, 83, 85, 102,
109, 111-112, 116, 119-
122, 127, 135-136
Vrdoljak A., 206
Vuković, 203
Vukšić I., 144
Vukšić T., 44, 168, 197
Vuleta B., 244

Y

York M., 205

Z

Zovkić M., 102, 183
Zovko J., 5, **51-54**, 69, 112-
116, 121, 126, 178, 202-
203, 211, 251

Ž

Žanić P., 5, 18, 21, 23, 26,
34-35, **41-46**, 50-51, 55,
57, 59, 63, 68, 75, 79-
82, 84-85, 87-88, 91, 93-
94, 102, 119, 122, 125-
127, 134, 142, 146, 148,
156, 158, 165, 167-171,
174-175, 177-180, 182,
192-198, 204, 207, 209,
219, 224, 237-238, 250,
256, 261-262, 266, 272,
276-277, 280, 283